

На основу члана 22 Статута Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“ број 2/10 – пречишћени текст), Скупштина Брчко дистрикта Босне и Херцеговине на 28. редовној сједници одржаној 4. марта 2026. године, усваја

ЗАКОН
О ТРЖИШТУ ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДИО ПРВИ – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1
(Предмет Закона)

Законом о тржишту хартија од вриједности Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: овај закон) уређују се хартије од вриједности и њихово издавање, трговање и промет хартијама од вриједности у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Дистрикт), послови са хартијама од вриједности и услови за рад овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности, струковна удружења овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности, услови за оснивање и пословање берзе и других уређених тржишта у Дистрикту, организација и надлежности Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ, оснивање и дјелокруг Регистра хартија од вриједности Брчко дистрикта БиХ, заштита интереса инвеститора и титулара права из хартија од вриједности, обезбјеђење јавности и транспарентности трговања на тржишту хартија од вриједности, мјере забране и ограничења у вези с пословима с хартијама од вриједности, обавеза објављивања и извјештавања издавалаца и других учесника на тржишту и друга питања од значаја за ефикасно и транспарентно функционисање тржишта хартија од вриједности у Дистрикту.

Члан 2
(Дефиниције)

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

а) „хартија од вриједности“ је исправа или електронски запис којим се потврђује власништво, односно одређено право којим се издавалац те хартије обавезује да испуни неку имовинско-правну обавезу, односно на основу које власник, односно имаалац стиче имовинска и друга права према издаваоцу, у складу са овим законом и одлуком о издавању;

b) **„финансијски инструменти“** су преносиве хартије од вриједности, инструменти тржишта новца, удјели у субјектима за заједничка улагања, те финансијски деривати и други преносиви инструменти којима се тргује на тржишту хартија од вриједности, у складу са овим законом и општим актима Комисије;

c) **„финансијски деривати“** су изведени финансијски инструменти чија је вриједност изведена из цијене, вриједности или другог обиљежја основног инструмента или имовине, попут хартија од вриједности, каматних стопа, валута, индекса, робе и сл., а чија су врста, количина, квалитет и друга својства стандардизовани и којима се овлашћено тргује, у које се убрајају различите врсте опција, изведених инструмената за пренос кредитног ризика, емисионе јединице и томе слично;

d) **„инструменти тржишта новца“** су краткорочни финансијски инструменти којима се уобичајено тргује на тржишту новца, као што су трезорски, благајнички и комерцијални записи и сертификати о депозиту, осим инструмената плаћања;

e) **„акција“** је хартија од вриједности која власнику даје право на удио у капиталу издаваоца и даје њеном власнику корпоративна и имовинска права утврђена овим законом, прописом којим се уређују предузећа и статутом издаваоца;

f) **„акционар“** је физичко или правно лице које непосредно или посредно посједује акције издаваоца, у своје име и за свој рачун, у своје име а за рачун трећег лица, или путем потврда или депозитарних инструмената у складу са овим законом;

g) **„инвеститор“** је домаће или страно физичко или правно лице које слободна средства улаже у куповину или стицање финансијских инструмената;

h) **„квалификовани инвеститор“** је инвеститор који посједује довољно искуства, знања и стручности за самостално доношење одлука о улагању и процјену ризика, и који испуњава услове прописане овим законом;

i) **„издавалац“** је домаће или страно правно лице које, у складу са овим законом, издаје или намјерава да изда хартије од вриједности или друге финансијске инструменте с циљем прикупљања средстава и које према власницима тих инструмената има обавезе назначене у хартији од вриједности;

j) **„издавање хартија од вриједности“** је скуп радњи које издавалац предузима у сврху прикупљања средстава продајом хартија од вриједности првим стицаоцима, уз обавезу да сваком од њих испуни обавезе садржане у тим хартијама од вриједности;

k) **„издавање хартија од вриједности јавном понудом“** је издавање у коме се упис и уплата хартија од вриједности врше на основу јавног позива упућеног неодређеном броју лица путем једног или више медија, на начин који омогућава инвеститору доношење одлуке о упису или куповини;

l) **„секундарно издавање хартија од вриједности“** је свако издавање нових или понуда већ издатих хартија од вриједности након почетне јавне понуде или првог увршћења на уређено тржиште, у којем се инвеститорима нуде хартије од вриједности издаваоца чије су хартије од вриједности исте класе већ континуирано увршћене за трговање на уређеном тржишту или другом уређеном јавном тржишту, укључујући и понуде које врши понуђач;

m) „понуђач“ је физичко или правно лице које нуди хартије од вриједности јавности или ограниченом кругу инвеститора, независно од тога да ли је истовремено и издавалац хартија од вриједности или поступа у своје име или за рачун издаваоца, односно других власника хартија од вриједности;

n) „издавање хартија од вриједности затвореном понудом“ је издавање у којој се позив за упис и уплату хартија од вриједности упућује унапријед одређеном и ограниченом броју лица, у складу са условима утврђеним овим законом;

o) „издавања јавног сектора“ су издавања хартија од вриједности које, ради јавног задуживања, спроводе БиХ, ентитети, Дистрикт, јединице локалне самоуправе и друга тијела јавног сектора, у складу с прописима којима се уређује задуживање и јавни дуг;

p) „проспект“ је докуменат који садржи све информације које су, с обзиром на посебне карактеристике издаваоца и хартија од вриједности понуђених јавности или увршћених за трговање на уређеном тржишту, потребне за објективну процјену имовине и обавеза издаваоца, финансијског положаја издаваоца, добити и губитака, изгледа за развој издаваоца и гаранта, уколико је гарант ангажован, као и права садржаних у хартијама од вриједности на које се проспект односи;

г) „универзални регистрациони докуменат“ је докуменат који издавалац саставља и редовно ажурира, а који садржи основне информације о издаваоцу, његовој организацији, пословању, финансијским извјештајима и ризицима, и који, када је одобрен и употпуњен у складу са овим законом, може служити као дио проспекта;

s) „информативни меморандум“ је докуменат намијењен потенцијалним инвеститорима који, у сажетом и разумљивом облику, садржи основне информације о издаваоцу, његовом пословању, финансијском положају, ризицима улагања и карактеристикама хартија од вриједности, а који се користи у случајевима када се, сагласно одредбама овог закона, не захтијева проспект;

t) „ISIN“ (International Securities Identification Number), у даљем тексту: **ISIN**, јесте међународни идентификациони број хартије од вриједности додијељен у складу с релевантним стандардима и правилима тијела надлежног за додјелу ISIN ознака;

u) „LEI“ (Legal Entity Identifier), у даљем тексту **LEI**, јесте јединствени алфанумерички идентификатор правног лица које учествује у финансијским трансакцијама, додијељен у складу с међународним стандардима и прописима којима се уређује систем LEI ознака;

v) „власник хартије од вриједности“ је лице на чије име гласи рачун хартије од вриједности у Регистру или за чији рачун овлашћени учесник, банка депозитар или банка скрбник држи хартију од вриједности, у складу са овим законом;

z) „класа хартије од вриједности“ означава све хартије од вриједности истог издаваоца исте врсте из којих произлазе иста права и обавезе;

aa) „тржиште хартија од вриједности“ означава берзу и друго уређено јавно тржиште на којем се организује трговање хартијама од вриједности и другим финансијским инструментима у складу са овим законом;

bb) „**берза**“ је правно лице које, на основу дозволе Комисије, организује и управља уређеним јавним тржиштем на којем се тргује хартијама од вриједности и другим финансијским инструментима, у складу са овим законом и правилима донесеним сагласно овом закону;

cc) „**уређено јавно тржиште**“ је мултилатерални систем којим управља берза или други тржишни оператер и који омогућава, без дискриминације, спајање понуде и потражње за куповину и продају финансијских инструмената на начин који доводи до споразума везаног за финансијске инструменте увршћене на то тржиште;

dd) „**секундарно увршћење (dual listing)**“ означава увршћење хартија од вриједности на трговање на берзи или другом уређеном јавном тржишту у Дистрикту које представља секундарно тржиште тих хартија од вриједности, које су већ увршћене на друго примарно уређено тржиште или берзу у иностранству;

ee) „**овлашћени учесници на тржишту**“ су правна или физичка лица чија је редовна дјелатност пружање једне или више инвестиционих услуга трећим лицима, професионално обављање једне или више инвестиционих активности у вези с хартијама од вриједности или обављање послова тржишне инфраструктуре, за које имају дозволу Комисије, а нарочито: професионални посредник, брокерско-дилерско друштво, банка која пружа инвестиционе услуге, гарант, банка скрбник, агент, одржавалац тржишта и други учесници утврђени овим законом;

ff) „**професионални посредник**“ је овлашћени учесник на уређеном тржишту хартија од вриједности или другом уређеном тржишту који, на основу дозволе Комисије, професионално пружа инвестиционе услуге и обавља послове куповине, продаје и других правних послова с финансијским инструментима за свој рачун или за рачун клијената;

gg) „**брокерско-дилерско друштво**“ је правно лице чија је основна и претежна дјелатност пружање једне или више инвестиционих услуга куповине и продаје свих финансијских инструмената на тржишту хартија од вриједности, односно обављање инвестиционих активности у вези с хартијама од вриједности, у складу са овим законом и дозволом Комисије;

hh) „**брокер**“ је физичко лице овлашћено за обављање послова с хартијама од вриједности, које послује у својству запосленог код професионалног посредника у складу са овим законом;

ii) „**инвестициони савјетник**“ је физичко лице запослено код професионалног посредника или другог овлашћеног учесника на тржишту хартија од вриједности, које је квалификовано за професионално савјетовање у вези с пословањем с финансијским инструментима на тржишту хартија од вриједности те куповином или продајом и остваривањем права из финансијских инструмената, у складу са овим законом;

jj) „**инвестициони менаџер**“ је физичко лице запослено код професионалног посредника или другог овлашћеног учесника на тржишту хартија од вриједности које, на основу писаног уговора с клијентом, преузима на управљање портфељ хартија од вриједности у цјелини или дјелимично, у складу са овим законом;

kk) „**банка скрбник**“ је банка која има дозволу Комисије да за рачун клијента води рачун хартија од вриједности, поступа по налогу клијента у вези с хартијама од

вриједности, наплаћује приходе, врши поравнања и обавља друге послове чувања и администрирања хартија од вриједности у складу са овим законом;

ll) **„банка депозитар“** је банка која, на основу дозволе Комисије, обавља послове депозитара у складу са овим законом, а нарочито послове у вези са издавањем хартија од вриједности и новчаним трансакцијама по основу трговине хартијама од вриједности на берзи и другом уређеном јавном тржишту, а код субјеката за заједничка улагања и добровољних пензионих фондова те послове обавља у складу с посебним прописима којима се уређује пословање банака, уз сходну примјену одредаба овог закона на питања која нису уређена тим прописима;

mm) **„Регистар хартија од вриједности Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“** (у даљем тексту: Регистар) је акционарско друштво са сједиштем у Дистрикту које води јединствену евиденцију о хартијама од вриједности, њиховим власницима и правима трећих лица, обавља послове обрачуна и поравнања трансакција, као и друге послове у складу са овим законом и интерним актима;

nn) **„рачун власника хартија од вриједности“** је рачун у Регистру на који су уписани хартије од вриједности и власник те с којег се преносе хартије од вриједности у корист или на терет тог рачуна;

oo) **„обрачун“** је поступак утврђивања, усклађивања и обрачуна међусобних обавеза купца и продавца хартија од вриједности ради размјене хартија од вриједности и новчаних средстава произашлих из закључених трансакција;

pp) **„поравнање“** је поступак извршења трансакције кроз завршни пренос хартија од вриједности и одговарајућих новчаних средстава између учесника, у складу с правилима Регистра;

rr) **„Клириншка кућа (ССР)“** је **централна друга уговорна страна**, односно правно лице које посредује између уговорних страна у трансакцијама с финансијским инструментима тако што постаје купац сваком продавцу и продавац сваком купцу, преузимајући обавезе обрачуна и поравнања тих трансакција у своје име, у складу са овим законом;

ss) **„Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“** (у даљем тексту: Комисија) је стално и независно правно лице, које се региструје у судском регистру Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у складу са овим законом, и обавља послове из дјелоokrуга прописаног овим законом;

tt) **„страни издавалац“** је издавалац са сједиштем ван Босне и Херцеговине чије се хартије од вриједности нуде јавности или увршћавају на трговање на берзи или другом уређеном јавном тржишту у Дистрикту, у складу са овим законом;

uu) **„страни професионални посредник“** је правно лице са сједиштем ван Босне и Херцеговине које има дозволу надлежног органа друге државе за обављање инвестиционих услуга и активности и које под условима из овог закона може пружати услуге на тржишту хартија од вриједности у Дистрикту;

vv) **„струковно удружење овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности“** је добровољно професионално удружење овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности и других лица која обављају послове у вези с

финансијским инструментима, које је организовано и обавља послове у складу са овим законом и интерним актима;

zz) **„ОТС тржиште“ (over-the-counter)**, у даљем тексту ОТС, је децентрализовани облик трговања финансијским инструментима које се одвија ван берзе или другог уређеног јавног тржишта, путем директног преговарања учесника или путем система који немају статус уређеног тржишта, у складу са овим законом и општим актом Комисије;

aaa) **„повлашћена информација“** је привилегована, односно повјерљива информација или свака информација или догађај који нису јавно објављени, а који лицу које њоме располаже даје предност у односу на друге учеснике у промету хартија од вриједности и која може имати утицај на тржиште хартија од вриједности или на издаваоца хартија од вриједности у складу са одредбама овог закона;

bbb) **„манипулација на тржишту хартија од вриједности“** означава радње и пропусте забрањене одредбама овог закона о манипулацији на тржишту и другим облицима злоупотребе тржишта;

ccc) **„промет хартија од вриједности“** означава сваки правни посао који за циљ има куповину и продају хартија од вриједности, који укључује али није ограничен на пренос власништва и других права на хартији од вриједности, стицање, отуђење или оптерећење хартија од вриједности;

ddd) **„повезана лица“** су физичка и правна лица која су међусобно повезана власништвом, управљањем или на други начин тако да пословање и резултати пословања једног лица могу битно утицати на пословање и резултате другог лица, нарочито:

I) лица повезана учешћем, што означава непосредно или посредно посједовање најмање 20% (двадесет посто) права гласа или капитала неког друштва;

II) лица повезана контролом, која означава однос између матичног и зависног друштва или сличан однос између физичког или правног лица и друштва, при чему се свако зависно друштво зависног друштва сматра зависним друштвом матичног друштва;

III) лица која су трајно повезана са истим лицем кроз однос контроле;

IV) чланови породице и то: супружници, односно лица која живе у ванбрачној заједници, преци и потомци у правој линији без ограничења, сродници до другог степена сродства у побочној линији, укључујући и сродство по тазбини, усвојилац и усвојеник, као и њихови потомци у правој линији, старатељ и штићеник;

eee) **„тржишни оператер“** је берза или друго правно лице које води и управља пословањем уређеног јавног тржишта, у складу са одредбама овог закона;

fff) **„виртуелна валута“** је дигитални запис вриједности који није издала и за чију вриједност не гарантује Централна банка Босне и Херцеговине нити други орган јавног сектора, који није нужно везан за законско средство плаћања и нема правни статус новца или валуте, али га физичка и правна лица прихватају као средство размјене и који се може куповати, продавати, размјењивати, преносити и чувати електронским путем у складу са одредбама овог закона и прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности;

ggg) „пужалац услуга повезаних с виртуелним валутама / пужалац помоћних услуга“ је правно лице које у смислу овог закона професионално пужа помоћне услуге из члана 172 овог закона, и то конверзију виртуелних валута у законско средство плаћања и скрбништво над виртуелним валутама за рачун клијената;

hhh) „помоћне услуге у вези са виртуелним валутама“ су услуге из члана 172 овог закона које се пужају као пратеће услуге прије почетка инвестиционих активности или након завршетка инвестиционих активности на тржишту хартија од вриједности;

iii) „мјере идентификације“ су радње и поступци поузданог утврђивања и пужере идентитета стварног власника клијента и учесника на тржишту хартија од вриједности, сталног праћења пословних односа, пословног профила и пословног ризика и других мјера потребних за разумијевање природе пословања клијента, власничке и пословне структуре клијента када је субјекат предузеће, друго правно лице и с њиме изједначени субјекат, у складу с прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирање терористичких активности Босне и Херцеговине;

jjj) „стварни власник“ је физичко лице како је дефинисано прописима којим се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности Босне и Херцеговине;

kkk) “Мало предузеће” означава предузеће које, према посљедњем годишњем финансијском извјештају, испуњава најмање два од сљедећа три критеријума:

- a) просјечан број запослених током финансијске године мањи је од педесет (50);
- b) укупна актива не прелази 20.000.000 КМ;
- c) годишњи нето приход не прелази 20.000.000 КМ;

lll) “Средње предузеће” означава предузеће које, према посљедњем годишњем финансијском извјештају, испуњава најмање два од сљедећа три критеријума:

- a) просјечан број запослених током финансијске године мањи је од 250;
- b) укупна актива не прелази 43.000.000 КМ;
- c) годишњи нето приход не прелази 50.000.000 КМ;

mmm) “Мало и средње предузеће (МСП)” означава мало предузеће или средње предузеће у смислу тачака kkk) и lll) овог члана;

nnn) „Квалификовано уређено тржиште“ је уређено тржиште успостављено ван Босне и Херцеговине чији правни, регулаторни и надзорни оквир обезбјеђује упоредив ниво транспарентности и заштите инвеститора, а листу таквих тржишта успоставља и ажурира Комисија општим актом;

ooo) „CFI (Classification of Financial Instruments code)“, у даљем тексту CFI, је међународни стандардизовани код за класификацију финансијских инструмената;

ppp) „MTF/OTF (Multilateral Trading Facility/Organised Trading Facility)“, у даљем тексту MTF/OTF, су мултилатералне/организоване трговинске платформе;

rrr) „UCITS (Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities)“, у даљем тексту UCITS, јесте отворени инвестициони фонд с јавном понудом;

sss) „ETF (Exchange-Traded Fund)“, у даљем тексту ETF, јесте инвестициони фонд чијим се удјелима тргује на берзи;

ttt) „**атомско поравнање**“ је поравнање у којем се завршни пренос токенизоване хартије од вриједности и одговарајућег средства поравнања извршавају истовремено и неодвојиво, на одобреном дистрибуираном регистру, у складу с правилима поравнања Регистра одобреним од Комисије;

uuu) „**технологија дистрибуираног записа (DLT)**“ је технологија којом се омогућава вођење дистрибуираног регистра;

vvv) „**дистрибуирани регистар**“ је електронска евиденција, односно репозиторијум података којом се води запис о трансакцијама и стању права, која се дијели и усклађује између више учесника система, на начин да се обезбјеђује интегритет и неизмјенљивост записа;

zzz) „**токенизована хартија од вриједности**“ је хартија од вриједности издата и вођена као електронски запис на одобреном дистрибуираном регистру (DLT), при чему права из те хартије од вриједности настају, преносе се и остварују уписом у књигу токенизованих хартија од вриједности;

aaaa) „**књига токенизованих хартија од вриједности**“ је евиденција на одобреном дистрибуираном регистру (DLT), вођена у складу с правилима Регистра хартија од вриједности и правилима поравнања Регистра одобреним од Комисије, у којој се евидентирају токенизоване хартије од вриједности, имаоци права, ограничења и терети, те се омогућава пренос и остваривање права из токенизованих хартија од вриједности;

bbbb) „**одобрени дистрибуирани регистар (DLT)**“ је дистрибуирани регистар заснован на технологији дистрибуираног записа (DLT) који је у складу с правилима Регистра Комисија одобрила за издавање, вођење, промет и поравнање токенизованих хартија од вриједности, те који испуњава техничке, безбједносне и организационе захтјеве прописане овим законом;

сссс) „**паметни уговор**“ је програмирани механизам на одобреном дистрибуираном регистру (DLT) којим се, у складу с правилима тржишног оператера, и правилима поравнања Регистра, аутоматски извршавају унапријед дефинисана правила и радње у вези с преносом, поравнањем и другим функцијама у вези с токенизованим хартијама од вриједности;

dddd) „**токен електронског новца (токен е-новца)**“ је електронски похрањена новчана вриједност у облику токена на дистрибуираном регистру која представља новчано потраживање према издаваоцу и чија се вриједност настоји одржати стабилним везивањем уз вриједност једне службене валуте;

ееее) „**електронски новац за поравнање**“ је електронски новац, укључујући токен електронског новца, који се користи као средство поравнања новчаног дијела трансакција закључених на берзи или другом уређеном јавном тржишту, а који је издат од стране овлашћеног издаваоца у Босни и Херцеговини, у складу с прописима који уређују електронски новац.

ДИО ДРУГИ – ХАРТИЈЕ ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 3 (Правне посљедице осуде)

Правне посљедице осуде су догађаји или околности у вези с правним или физичким лицем које су у супротности са одредбама овог закона и општих аката Комисије донесених на основу овог закона и које се односе на лице које поднесе захтјев за добијање дозволе или већ посједује дозволу, односно сагласност Комисије, а ради се о лицу:

а) које је правоснажно осуђивано за кривична дјела против радних односа, привреде, имовине, правосуђа, прања новца, финансирања тероризма, јавног реда, правног промета и службене дужности, коруптивна кривична дјела или за кривична дјела утврђена овим законом, те друга кривична дјела, изузев кривичних дјела против безбједности саобраћаја, укључујући повезана лица с тим лицима, у смислу овог закона;

б) које је у посљедњих пет година починило тежу повреду, односно понављање повреде овог закона или повреде закона који уређују питања преузимања акционарских друштава, инвестиционих фондова, добровољних пензионих фондова, закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирање терористичких активности, закона којим се регулише пословање банака, друштава за осигурање, општих аката Комисије, акте берзе или другог уређеног јавног тржишта и Регистра, а које се односе на или су за посљедицу имале: неистинито објављивање информација, односно објављивање информација које доводе у заблуду, понашање супротно одредбама о манипулацијама на тржишту из овог закона, повреду обавезе чувања пословне тајне и угрожавање интереса учесника на тржишту хартија од вриједности;

с) које је у посљедњих пет година починило тежу повреду, односно понављање повреде прописа из тачке б) овог члана, а које се односи или су за посљедицу имале: престанак обављања дужности директора или лица с дозволом по овом закону у овлашћеном учеснику и другом учеснику на уређеном тржишту или обустављање, односно одузимање дозволе за обављање послова с хартијама од вриједности;

д) према коме је у посљедњих пет година примијењена санкција, односно мјера према законима или подзаконским актима друге државе, а која представља сличну, односно упоредиву санкцију или мјеру из овог члана.

Члан 4 (Вођење, чување и пренос хартије од вриједности)

(1) Хартија од вриједности која се уписује у Регистар и којом се тргује на берзи или другом уређеном јавном тржишту представља се у нематеријализованом облику, и то као:

а) имобилизована хартија од вриједности, чија је физичка исправа депонована код Регистра или другог овлашћеног централног депозитара хартија од вриједности, а права из хартије од вриједности се воде као електронски запис;

б) хартија од вриједности издата непосредно у нематеријализованом облику; или

с) токенизована хартија од вриједности, када се хартија од вриједности издаје и води као електронски запис на одобреном дистрибуираном регистру (DLT), у складу са овим законом.

(2) Хартија од вриједности из става 1 овог члана води се, чува и преноси као електронски запис на одговарајућем рачуну хартија од вриједности у информационом систему Регистра.

(3) Свако право, ограничење и терет на хартији од вриједности настаје, мијења се и престаје уписом у Регистар, осим ако овим законом није другачије уређено.

(4) Хартија од вриједности која унутар исте врсте и класе даје иста права у правном промету је замјенљива без ограничења, тако да било која обавеза може бити испуњена преносом било које хартије од вриједности исте врсте и класе, а повјерилац не може потраживати појединачно одређене хартије од вриједности.

Члан 5

(Токенизована хартија од вриједности)

(1) Токенизована хартија од вриједности је хартија од вриједности издата и вођена као електронски запис на одобреном дистрибуираном регистру (DLT), којом се потврђују иста имовинска и друга права и обавезе као код хартије од вриједности издате у складу са овим законом и одлуком о издавању.

(2) Токенизована хартија од вриједности сматра се хартијом од вриједности у смислу овог закона и подлијеже истим материјалним правилима, осим ако је овим законом другачије уређено.

(3) Токенизована хартија од вриједности не сматра се инструментом плаћања искључиво зато што се води на дистрибуираном регистру.

(4) Токенизована хартија од вриједности уписује се и води у Регистру хартија од вриједности у оквиру књиге токенизованих хартија од вриједности коју води Регистар, а која може бити имплементирана на одобреном дистрибуираном регистру (DLT), у складу са овим законом, општим актом Комисије из става 5 овог члана те општим актима Регистра.

(5) Комисија доноси правилник о условима и начину издавања и вођења токенизованих хартија од вриједности којим ближе уређује техничке и организационе услове, поступак уписа, вођења и преноса, те надзор над вођењем књиге токенизованих хартија од вриједности.

Члан 6

(Рачун и право из хартије од вриједности)

(1) Рачун хартија од вриједности може гласити на једно лице, на више лица која могу бити власници, односно сувласници хартија од вриједности и на банку скрбника.

(2) У складу са ставом 1 овог члана, рачун може бити индивидуални или збирни, односно заједнички, уз обавезну евиденцију крајњег власника код банке скрбника у складу с прописима о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности.

(3) Право из хартије од вриједности припада њеном власнику, уколико није пренесено, ограничено или оптерећено у складу са овим законом и као такво уписано у Регистру.

Члан 7

(Врсте хартије од вриједности)

(1) Хартија од вриједности, у смислу овог закона, обухвата:

а) власничку хартију од вриједности, односно акцију;

б) дужничку хартију од вриједности, односно обвезницу, благајнички запис, комерцијални запис, трезорски запис, сертификат о депозиту;

с) остале финансијске инструменте, укључујући варант и финансијски дериват када је допуштен овим законом.

(2) Краткорочна дужничка хартија од вриједности има рок доспијећа до годину дана.

- (3) Хартије од вриједности издате у серији су хартије од вриједности истог издаваоца, издате истовремено и садрже иста права.
- (4) Хартија од вриједности гласи на име.
- (5) Комисија доноси правилник о класификацији хартија од вриједности и других финансијских инструмената којим прецизира додатне врсте хартије од вриједности и њихове карактеристике.

Члан 8 **(Обиљежја поједине хартије од вриједности)**

- (1) Акција је власничка хартија од вриједности коју издаје акционарско друштво, у складу са одредбама прописа којим се уређују предузећа и одредбама овог закона.
- (2) Акције исте класе садрже иста права и када су издате у различитим серијама.
- (3) Обвезница је дужничка хартија од вриједности која имаоцу даје право на наплату главнице и камате, односно другог прихода у складу са овим законом и одлуком о издавању.
- (4) Обвезница се издаје према: начину обезбјеђења права из обвезнице, року доспијећа обавезе издаваоца, начину остваривања права на камату, приносу, начину остваривања права на повраћај номиналног износа и према посебним правима из обвезнице.
- (5) Варант за куповину акција или обвезница је хартија од вриједности која имаоцу даје право на куповину акција, односно обвезница будућих издања издаваоца варанта одређеног дана, односно у одређеном периоду, по унапријед одређеној или одредивој цијени.
- (6) Варант издаје правно лице које може бити издавалац хартија од вриједности.
- (7) Благајнички и комерцијални запис је краткорочна дужничка хартија од вриједности која се издаје ради прикупљања новчаних средстава и која законитом имаоцу даје право да му издавалац исплати у року доспијећа одређени новчани износ с каматом.
- (8) Благајнички запис издају банка и друга финансијска организација, а комерцијални запис друго правно лице у складу са овим законом.
- (9) Трезорски запис је краткорочна дужничка хартија од вриједности коју може издавати Дистрикт, као и други нивои власти у Босни и Херцеговини, ако је тако предвиђено прописима који уређују задуживање и јавни дуг, а који законитом имаоцу даје право да му издавалац исплати у року доспијећа одређени новчани износ с каматом.
- (10) Цертификат о депозиту је дужничка хартија од вриједности којом се издавалац обавезује да ће законитом имаоцу сертификата у одређеном року исплатити износ депонованих новчаних средстава с припадајућом каматом.
- (11) Цертификат о депозиту издају банка и друга финансијска организација.

Члан 9 **(Финансијски дериват)**

- (1) Финансијски дериват је изведени финансијски инструмент чија је вриједност одређена вриједношћу другог основног средства, односно предмета уговора, чији су врста, број, квалитет и друге особине стандардизовани.
- (2) Финансијски дериват у смислу овог закона је:
  - a) опција;
  - b) фјучерс и
  - c) други финансијски инструмент који у складу с примјенљивим међународним стандардом одреди Комисија општим актом из члана 7 става 5 овог закона.

Чланак 10 (Опција и фјучерс)

(1) Опција је финансијски дериват заснован на вриједности основне хартије од вриједности и садржи право, али не и обавезу купца и продавца на куповину или продају основног средства, односно активе наведене у уговору по уговореној цијени на уговорени датум.

(2) Врсте опције у смислу овог закона су:

a) куповна опција је финансијски уговор између двије стране, односно купца и продавца гдје купац има право, али не и обавезу да купи одређена средства по унапријед уговореној цијени до одређеног датума доспијећа, при чему продавац има обавезу да прода ако и када купац активира опцију;

b) продајна опција је финансијски уговор двије стране, односно купца и продавца гдје купац има право, али не и обавезу да прода одређена средства по унапријед уговореној цијени до уговореног датума доспијећа, при чему купац продајне опције има обавезу да их купи ако купац активира опцију;

c) друге опције које одреди Комисија актом из члана 7 става 5 овог закона.

(3) Фјучерс је финансијски уговор који обавезује купца да купи или продавца да прода одређена средства или активу по унапријед уговореној цијени на одређени дан, независно од тржишне цијене основног средства на датум доспијећа.

(4) Врсте фјучерса у смислу овог закона су:

a) финансијски фјучерс, односно уговор заснован на финансијским инструментима;

b) робни фјучерс, односно уговори засновани на роби.

Члан 11 (Обавезни елементи хартије од вриједности)

(1) Обавезни елементи хартије од вриједности, који се уписују у Регистар, обухватају:

a) назив врсте хартије од вриједности;

b) ознака класе хартије од вриједности и редни број издавања;

c) ознака хартије од вриједности у Регистру;

d) ISIN;

e) назив, сједиште и адреса издаваоца хартије од вриједности, јединствени идентификациони број, односно друга ознака и регистарски број у регистру издавалаца хартија од вриједности код Комисије;

f) номинални износ на који гласи хартија од вриједности;

g) укупна номинална вриједност цијелог издања;

h) подаци о власнику хартије од вриједности и то: назив, сједиште и јединствени идентификациони број правног лица или име и презиме и јединствени матични број физичког лица, односно идентификациони број за страна физичка и правна лица;

i) обавезе издавалаца и права власника хартија од вриједности и начин њиховог остваривања;

j) мјесто и датум издавања хартије од вриједности;

k) име лица овлашћеног за заступање издаваоца;

(l) CFI;

(m) други елементи одређени актом Комисије из члана 7 става 5 овог закона.

(2) Ознака врсте и класе хартије од вриједности CFI и ISIN утврђују се у складу с примјенљивим међународним стандардима у складу са општим актом Регистра.

(3) У изузетним околностима када ISIN није додијељен за хартију од вриједности, утврђује се друга ознака, о чему Регистар издаје потврду.

Члан 12 (Право власништва)

- (1) Право власништва на хартији од вриједности стиче се уписом хартије од вриједности у Регистар на рачун власника хартије од вриједности.
- (2) Право власништва на токенизованој хартији од вриједности стиче се уписом у Регистар, при чему се упис за токенизовану хартију од вриједности врши у књизи токенизованих хартија од вриједности као облику евиденције Регистра, у складу са овим законом.
- (3) Основ за стицање и пренос власништва на хартији од вриједности је правни посао, одлука о издавању хартија од вриједности, одлука суда, другог надлежног органа као и закон.
- (4) Право из хартије од вриједности стиче се, ограничава или престаје уписом код Регистра, а основ за стицање и ограничење права из хартије од вриједности је правни посао, одлука суда или другог мјеродавног тијела, закон, те општи акт издаваоца.

Члан 13 (Промет хартијама од вриједности)

- (1) Промет хартија од вриједности је слободан.
- (2) Промет хартија од вриједности може бити ограничен:
  - a) законом;
  - b) одлуком суда или другог надлежног органа;
  - c) одлуком Комисије донесеном у случајевима предвиђеним овим законом; или
  - d) одлуком издаваоца, у случајевима и на начин предвиђеним овим законом.
- (3) Комисија доноси одлуку о ограничењима промета хартијама од вриједности, којом се ближе уређују услови, начин и поступак примјене ограничења промета хартијама од вриједности прописана овим законом.

Члан 14 (Право трећег лица на хартији од вриједности)

На хартији од вриједности треће лице може стећи:

- a) заложно право;
- b) право плодуживања;
- c) право откупа; и
- d) право прече куповине.

Члан 15 (Заложно право на хартији од вриједности)

- (1) На хартији од вриједности се уз престанак власника хартије од вриједности може засновати једно или више заложних права, а ранг тог права утврђује се на основу времена пријема потпуног налога за упис таквог права у Регистар, ако није другачије уговорено.
- (2) Залогопримцу чије је потраживање обезбијеђено заложним правом на хартији од вриједности не припадају права из хартије од вриједности, ако није другачије уговорено.
- (3) Заложно право се не може оптеретити подзалогом.

Члан 16 (Кашњење залогодавца)

(1) Када залогодавац падне у закашњење, односно не испуни тражбину обезбијеђену залогом на хартији од вриједности с којом се прометује на берзи или другом уређеном јавном тржишту, залогопримац може продати заложене хартије од вриједности на берзи или другом уређеном јавном тржишту по протеку рока од осам дана од дана достављања писменог упозорења залогодавцу, по цијени која је најповољнија за залогодавца, под условом да је то предвиђено уговором којим је залог на хартији од вриједности заснован.

(2) У случају из става 1 овог члана средства од продаје хартија од вриједности, изузев трошкова трансакције, преносе се на посебан рачун предвиђен уговором којим је залог на хартији од вриједности заснован, из којих се намирује обезбијеђено потраживање.

Члан 17

(Налог за продају заложене хартије од вриједности)

(1) У случају из члана 16 овог закона, залогопримац овлашћеном учеснику на тржишту хартија од вриједности подноси налог за продају хартија од вриједности и уз налог прилаже уговор, копију упозорења дужнику као и доказ да је залогодавац примио упозорење.

(2) Истовремено с преносом хартије од вриједности због испуњења обавезе, односно продаје хартије од вриједности врши се брисање заложног права уписаног у Регистар са тако прометоване хартије од вриједности на основу налога из става 1 овог члана и приложене документације.

Члан 18

(Плодоуживање на хартији од вриједности)

(1) Плодоуживање на хартији од вриједности је право трећег лица на исплату дивиденде, односно другог права из хартије од вриједности и уноси се у Регистар.

(2) Ако је плодоуживалац физичко лице, плодоуживање престаје смрћу плодоуживаоца, осим ако правним послом није одређен краћи рок трајања плодоуживања.

(3) Ако је плодоуживалац правно лице, правним послом одређује се рок трајања плодоуживања, који не може бити дужи од тридесет (30) година; ако рок није одређен, плодоуживање престаје протеком тридесет (30) година.

(4) Плодоуживање престаје и прије протекла рока у случају престанка правног лица плодоуживаоца.

Члан 19

(Право откупа хартије од вриједности)

(1) Право откупа хартије од вриједности је једнострано овлашћење стечено закључењем уговора о купопродаји хартије од вриједности између власника хартије од вриједности као продавца, и имаоца права откупа као купца предметне хартије од вриједности, за одређену цијену на одређени дан или у одређеном временском периоду, с тим да рок за остварење откупа не може бити дужи од трајања права на откуп.

(2) Услов за правоваљаност уговора из става 1 овог члана је овјера потписа уговорних страна од стране надлежног органа.

(3) Ималац права откупа препорученом поштанском пошиљком обавјештава власника хартија од вриједности да хартију од вриједности купује по цијени и у року одређеном уговором који је био основ за стицање права откупа.

(4) Истовремено са изјавом из става 3 овог члана ималац права откупа дужан је да плати цијену куповине за хартију од вриједности или та средства положи код суда или нотара.

(5) Право откупа није преносиво правним послом међу живима.

Члан 20 **(Право прече куповине)**

(1) Одлуком о издавању хартија од вриједности не може се ограничити право куповине хартија од вриједности било којем лицу, ако то право није ограничено законом, нити се може давати предност било којем купцу.

(2) Изузетно од става 1 овог члана, постојећи акционари имају право прече куповине акција новог издања, у складу са одредбама прописа којим се уређују предузећа.

Члан 21 **(Регистар издавалаца хартија од вриједности)**

Комисија води регистар издавалаца хартија од вриједности (у даљем тексту: Регистар издавалаца) у који уписује правна лица која издају или су издала хартије од вриједности у смислу овог закона, те податке о издаваоцу значајне за правни промет, укључујући и податке о основном капиталу и хартијама од вриједности.

Члан 22 **(Правне посљедице уписа у регистре)**

(1) Подаци о основном капиталу издаваоца постају правоваљани даном уписа у регистар пословних субјеката код надлежног органа, у складу с прописом којим се уређује регистрација пословних субјеката.

(2) Налог за упис у Регистар издавалаца издавалац је дужан да поднесе Комисији у року од петнаест (15) дана од дана доношења одлуке о првом издавању хартија од вриједности у смислу овог закона, односно дана подношења првог захтјева за увршћење на берзу или друго уређено јавно тржиште.

(3) Упис података из става 1 овог члана у Регистар издавалаца има деклараторно дејство.

(4) Подаци о хартијама од вриједности, укључујући власништво, ограничења и терете, производе правно дејство према трећим лицима даном уписа у Регистар, при чему се за токенизоване хартије од вриједности тај упис врши у књизи токенизованих хартија од вриједности као облику евиденције Регистра, у складу са општим актом Комисије из члана 5 става 5 овог закона.

Члан 23 **(Обавеза издаваоца хартија од вриједности према Регистру)**

(1) Издавалац је дужан да поднесе Регистру налог за регистровање хартија од вриједности, у року од седам дана од дана пријема рјешења о упису у Регистар издавалаца код Комисије, у складу са одредбама овог закона.

(2) Поред налога за регистровање хартија од вриједности из става 1 овог члана, издавалац је дужан да да и друге налоге, односно обавијести Регистар, у складу са општим актима Регистра, и о свим промјенама које се односе на хартије од вриједности и остваривање права из хартија од вриједности, најкасније у року од седам дана од дана настанка тих промјена, односно пријема рјешења или одлуке мјеродавног тијела, ако је промјена настала на основу тог рјешења, односно одлуке.

ДИО ТРЕЋИ – ИЗДАВАЊЕ ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 24 (Издавалац хартија од вриједности)

Издавалац хартија од вриједности може бити акционарско друштво, Дистрикт и други нивои власти у Босни и Херцеговини, ако је тако предвиђено прописима којим се уређују задуживање и јавни дуг.

Члан 25 (Начин уплате хартија од вриједности)

(1) Уплата хартија од вриједности врши се у новцу или уношењем ствари и права изражених у новчаној вриједности.

(2) Уплата хартија од вриједности не врши се компензацијом, цесијом потраживања према издаваоцу нити уносом других хартија од вриједности.

Члан 26 (Ограничења издавања дужничких хартија од вриједности)

(1) Издавање дужничких хартија од вриједности не ограничава се на постојеће власнике хартија од вриједности издаваоца нити на повезана лица са издаваоцем.

(2) Ако обим издавања дужничких хартија од вриједности предузећа прелази висину основног капитала на дан доношења одлуке о издавању, проспект издавања посебно образлаже разлоге за такво издавање и наводи ризике који из тога произлазе.

Члан 27 (Квалификовани инвеститор)

Квалификованим инвеститором, у смислу овог закона, сматра се:

а) правно лице које има одобрење надлежног органа и које је субјекат надзора на тржишту хартија од вриједности: банка, осигуравајуће друштво, брокерско-дилерско друштво, инвестициони фонд и друштво за управљање инвестиционим фондом, пензијски фонд и друштво за управљање пензијским фондом;

б) лице које професионално тргује робом и дериватима на робу на организованом тржишту;

с) финансијска организација основана посебним законом ради управљања имовином у директном или индиректном јавном власништву;

д) Дистрикт, ентитет, БиХ, јединица локалне самоуправе, друга држава или национално и регионално тијело, Централна банка Босне и Херцеговине и централна банка друге државе, међународна и наднационална институција, укључујући Међународни монетарни фонд, Европску централну банку, Европску инвестициону банку и другу сличну међународну организацију;

е) правно лице са сједиштем или подружницом у Дистрикту које, према посљедњем годишњем или консолидованом финансијском извјештају, испуњава најмање два од следећа три услова: просјечан број запослених је једнак или већи од 250; укупна актива је једнака или већа од 43.000.000 КМ; укупан годишњи приход је једнак или већи од 50.000.000 КМ;

- f) физичко лице којем Комисија, на захтјев, одобри статус квалификованог инвеститора, у складу са условима прописаним чланом 28 овог закона;
- g) мало и средње предузеће са сједиштем или подружницом у Дистрикту којем Комисија, на захтјев, одобри статус квалификованог инвеститора, у складу са условима прописаним чланом 29 овог закона;
- h) правно лице и подружница правног лица које нема сједиште у Дистрикту, као и физичко лице које нема пребивалиште у Дистрикту којем се статус квалификованог инвеститора признаје на основу одобрења надлежног органа који врши надзор над њиховим тржиштем, под условом да њихова категоризација одговара, по својој нарави и нивоу заштите, статусу квалификованог инвеститора у смислу овог закона.

Члан 28

(Услови за одобрење статуса квалификованог инвеститора физичком лицу)

- (1) Комисија одобрава физичком лицу, на његов захтјев, статус квалификованог инвеститора ако утврди да испуњава најмање два од сљедећих услова:
  - a) у посљедњих дванаест (12) мјесеци је остварило у просјеку најмање десет трансакција по тромјесечју на тржишту хартија од вриједности;
  - b) вриједност портфеља му је већа од 1.000.000 КМ;
  - c) најмање годину дана ради или је радило у финансијском сектору на пословима који захтијевају посебно знање у вези са улагањем у хартије од вриједности.
- (2) При одлучивању о захтјеву физичког лица из става 1 овог члана Комисија посебно цијени знање, искуство и способност лица да самостално процијени ризике који произлазе из улагања у хартије од вриједности, узимајући у обзир природу планираних трансакција и услуга.
- (3) Комисија доноси правилник о регистру квалификованих инвеститора и одобравању статуса квалификованог инвеститора којим ближе прописује услове за стицање статуса квалификованог инвеститора, те поступак подношења и рјешавања захтјева из овог члана.

Члан 29

(Услови за одобрење статуса квалификованог инвеститора МСП)

- (1) Комисија одобрава малом или средњем предузећу на његов захтјев статус квалификованог инвеститора ако, поред испуњавања услова за разврставање као МСП у складу са овим законом, с обзиром на његове финансијске показатеље, организацију пословања и досадашње учешће на тржишту хартија од вриједности, оцијени да је предузеће способно да самостално процјењује ризике улагања у хартије од вриједности и доноси информисане инвестиционе одлуке.
- (2) Комисија општим актом из члана 28 става 3 овог закона ближе прописује критеријуме и поступак за додјелу статуса квалификованог инвеститора малом и средњем предузећу.

Члан 30

(Регистар квалификованих инвеститора и потврда)

- (1) Комисија води регистар квалификованих инвеститора.
- (2) Упис у регистар из става 1 овог члана је добровољан и у исти се уписују најмање подаци који омогућавају поуздану идентификацију:
  - a) име и презиме за физичка лица;
  - b) назив и сједиште за правна лица.
- (3) Лице уписано у регистар може захтијевати брисање из регистра.

(4) Комисија, на захтјев уписаног лица, издаје писану потврду о статусу, а издаваоцу омогућава увид у податке из регистра и, на захтјев издаваоца, издаје потврду о статусу за лица уписана у регистар.

(5) Комисија општим актом из члана 28 става 3 овог закона ближе уређује начин вођења регистра квалификованих инвеститора, поступак одобравања уписа те брисања из регистра и садржај захтјева.

(6) На питања јавне понуде или увршћења хартија од вриједности на берзу или друго уређено јавно тржиште намијењених искључиво квалификованим инвеститорима примјењују се одредбе овог закона о проспекту и изузецима од објаве проспекта, те општи акти Комисије донесени на основу овог закона.

Члан 31

(Јавна понуда и увршћење удјела фондова)

Удјели инвестиционих фондова и удјели добровољних пензијских фондова нуде се јавном понудом и увршћавају на берзу или друго уређено јавно тржиште у складу с прописом којим се уређују инвестициони фондови и прописом којим се уређују добровољни пензијски фондови.

ПОГЛАВЉЕ II. ЈАВНА ПОНУДА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 32

(Јавна понуда)

(1) Издавање хартија од вриједности јавном понудом спроводи се на основу јавног позива за упис и уплату хартија од вриједности.

(2) Издавалац спроводи јавну понуду путем берзе или другог уређеног јавног тржишта или ван тржишта, у складу са општим актом Комисије из става 7 овог члана, а када се јавна понуда обавља путем берзе или другог уређеног јавног тржишта, и у складу с правилима тог тржишта.

(3) Поступак издавања хартија од вриједности јавном понудом обухвата:

a) доношење одлуке о издавању;

b) закључивање уговора с банком депозитаром ради отварања сегрегираног привременог рачуна за депоновање уплата;

c) закључење уговора с Регистром, ако није раније закључен;

d) подношење захтјева Комисији за одобрење проспекта јавне понуде, ако је за јавну понуду прописана обавеза састављања и објављивања проспекта у смислу овог закона;

e) доношење рјешења Комисије по захтјеву издаваоца у погледу одобрења проспекта у случајевима из тачке d) овог става;

f) објављивање проспекта и јавног позива за упис и уплату хартија од вриједности;

g) упис и уплату хартија од вриједности;

h) утврђивање и објаву резултата издавања;

i) упис успјелог издавања у Регистар издавалаца код Комисије и упис хартија од вриједности на рачуне купаца у Регистру, односно упис токенизованих хартија од вриједности у књигу токенизованих хартија од вриједности коју води Регистар, у складу са овим законом, општим актом Комисије из члана 5 става 5 овог закона и општим актима Регистра.

(4) Издавање дужничких хартија од вриједности јавном понудом може се спровести континуирано или у траншама, у складу са одобреним проспектом и овим законом.

(5) Одредбе тачака d), е) и f) става 3 овог члана примјењују се само на јавне понуде за које је, у складу са овим законом, прописана обавеза састављања и објављивања проспекта.

(6) На јавне понуде из члана 47 става 1 овог закона примјењују се одредбе о обавјештењу Комисије и информативном меморандуму, без обавезе одобрења проспекта од стране Комисије.

(7) Комисија доноси правилник о условима и поступку издавања хартија од вриједности којим ближе уређује издавање хартија од вриједности.

Члан 33

(Одлука о издавању хартија од вриједности јавном понудом)

(1) Одлука о издавању хартија од вриједности јавном понудом садржи:

- a) пуни назив, сједиште и адресу издаваоца;
- b) назив тијела које је донијело одлуку;
- c) датум усвајања одлуке;
- d) циљеве инвестирања, коришћење средстава и очекиване учинке;
- e) врсту издавања;
- f) редни број издавања, ознаку врсте и класе хартија од вриједности;
- g) појединачна права из хартија од вриједности и CFI-код;
- h) број и номиналну вриједност хартија од вриједности као и укупну вриједност издавања;
- i) доспијеће и висину камате, начин и рокове за исплату камате, у случају издавања дужничких хартија од вриједности;
- j) укупан број и вриједност до сада издатих хартија од вриједности исте класе и износ регистрованог основног капитала капитала;
- k) права и ограничења права садржаних у хартијама од вриједности;
- l) носиоце, рок и начин коришћења права прече куповине, ако се издавање врши уз такво право;
- m) продајну цијену или начин њеног утврђивања и опис начина распореда хартија од вриједности ако их буде уписано више од количине која се издаје;
- n) вријеме почетка и окончања уписа и уплате и попис мјеста за упис и уплату;
- o) критеријум успјешности издања;
- p) назнаку о задржаном праву издаваоца на одустајање од јавне понуде хартија од вриједности прије протеча утврђеног рока за њихов упис и уплату, уз назнаку разлога на основу којих може одустати;
- г) име, презиме и функцију овлашћених лица издаваоца за спровођење издавања хартија од вриједности;
- s) друге елементе у складу са општим актом Комисије из члана 32 става 7 овог закона.

(2) Оснивачки акт отвореног акционарског друштва представља и одлуку о првом издавању акција.

(3) Одлуком о издавању из става 1 овог члана не ограничава се право куповине хартија од вриједности било ком лицу, ако то право није ограничено законом, нити се даје предност било којем купцу; изузетно, постојећи акционари имају право прече куповине нових акција у складу са законом којим се уређују предузећа.

Члан 34

(Дистрикт као издавалац дужничких хартија од вриједности јавном понудом)

- (1) Издавање јавном понудом дужничких хартија од вриједности чији је издавалац Дистрикт врши се на основу посебне одлуке коју доноси Скупштина Дистрикта.
- (2) Одлука из става 1 овог члана доноси се за свако издавање обвезница или других дужничких хартија од вриједности посебно, у складу са Законом о дугу, задуживању и гаранцијама Босне и Херцеговине.
- (3) Одредбе овог закона примјењују се на хартије од вриједности из става 2 овог члана само у дијелу увршћења на берзу или друго уређено јавно тржиште и у погледу објаве информација на тржишту, у мјери у којој то не задире у прописе из става 2 овог члана.
- (4) Ако се тражи увршћење на берзу или друго уређено јавно тржиште, издавалац хартија од вриједности из става 1 овог члана објављује информативни меморандум намијењен инвеститорима, који не подлијеже одобрењу Комисије и објављује се на интернет-страници издаваоца и тржишта.
- (5) Комисија општим актом из члана 32 става 7 овог закона прописује формат и начин објаве информативног меморандума из става 4 овог члана у сврху транспарентности издавања и информисања инвеститора.
- (6) Берза или друго уређено јавно тржиште хартија од вриједности и Регистар сарађују с надлежним тијелом Дистрикта за управљање дугом у погледу размјене потребних података за увршћење те обављања послова обрачуна и поравнања.

Члан 35

(Овлашћења и обавезе банке депозитара у вези с јавном понудом издаваоца)

- (1) Упис и уплата хартија од вриједности врше се код банке депозитара на основу уговора са издаваоцем.
- (2) Изузетно од става 1 овог члана, у случају јавне понуде путем берзе или другог уређеног јавног тржишта упис се врши код другог овлашћеног учесника на тржишту хартија од вриједности давањем налога за куповину хартија од вриједности, а уплата се врши код банке депозитара.
- (3) У случају уплате хартија од вриједности уносом ствари и права, уговором из става 1 овог члана уређују се услови и начин доказивања власништва над предметом уноса, у складу са општим актом Комисије из члана 32 става 7 овог закона.
- (4) Средства уплаћена по основу уплате хартија од вриједности чувају се на посебном, односно сегрегираним рачуну код банке депозитара и не могу бити предмет располагања издаваоца нити наплате потраживања његових повјерилаца прије окончања јавне понуде у складу са овим законом.
- (5) Банка депозитар води евиденцију уплата и доставља извјештаје издаваоцу и Комисији у роковима и према стандардизованом обрасцу извјештавања у складу са општим актом Комисије из члана 32 става 7 овог закона.

Члан 36

(Подношење захтјева за одобрење проспекта и прилози)

- (1) Издавалац чија јавна понуда хартија од вриједности подлијеже обавези објављивања проспекта у складу са овим законом подноси Комисији захтјев за одобрење проспекта јавне понуде хартија од вриједности у року од деведесет (90) дана од дана доношења одлуке о издавању.
- (2) Захтјев из става 1 овог члана подноси се најкасније у року од шездесет (60) дана прије дана одређеног за почетак уписа и уплате хартија од вриједности.
- (3) Уз захтјев се прилаже:
  - а) одлука о издавању;

- b) статут;
  - c) рјешење суда о упису издаваоца у регистар друштава, ако се на издаваоца примјењује обавеза уписа;
  - d) финансијски и ревизијски извјештај, у складу са актом Комисије из става 5 овог члана;
  - e) предлог проспекта за издавање хартија од вриједности (у даљем тексту: проспект);
  - f) доказ о уплати накнаде за рјешавање захтјева за одобрење проспекта;
  - g) мишљење или сагласност надлежног надзорног тијела за финансијске организације, када је издалац финансијска организација или други субјекат надзиран од тог тијела, у складу с посебним прописима;
  - h) додатну документацију ради допуне прилога из тачака од а) до g) овог члана, на тражење Комисије.
- (4) Ако је ангажован агент емисије или гарант преузимања за издавање хартија од вриједности, прилаже се и релевантни уговор издаваоца с тим субјектима.
- (5) Комисија доноси Правилник о садржају захтјева за издавање одобрења проспекта, којим се ближе уређују услови и начин подношења проспекта, као и услови и поступак за одобравање коришћења универзалног документа о регистрацији за издаваоце с континуираним приступом тржишту.

Члан 37 **(Рјешавање по захтјеву за одобрење проспекта)**

- (1) Ако документација приложена уз захтјев за одобрење проспекта јавне понуде није поднесена према члану 36 овог закона, Комисија доноси закључак о недостацима које подносилац захтјева треба да отклони у року до петнаест (15) дана од пријема закључка.
- (2) Комисија одбија захтјев за одобрење проспекта јавне понуде ако утврди да:
- a) подаци у захтјеву и пратећи документи нису у складу са овим законом и актом Комисије из члана 36 става 5 овог закона;
  - b) издалац противно одредбама овог закона врши издавање у своје име, али за рачун другог лица ради избјегавања идентификације стварног издаваоца;
  - c) подаци у захтјеву и пратећи документи нису потпуни, а подносилац не отклони недостатке у року из става 1 овог члана.
- (3) Комисија одлучује о захтјеву у року од тридесет (30) дана од дана пријема захтјева, а тај рок мирује док траје рок за отклањање недостатака из става 1 овог члана.
- (4) Комисија одлучује у року од петнаест (15) дана од пријема захтјева за одобрење проспекта који се састоји само од обавјештења о хартијама од вриједности и сажетка и ослања се на већ одобрен докуменат о регистрацији или универзални регистрациони докуменат издаваоца који има статус честог издаваоца у смислу члана 44 става 8 овог закона.

Члан 38 **(Одговорност Комисије за рјешење о одобрењу проспекта јавне понуде)**

- (1) Рјешењем о одобрењу проспекта јавне понуде Комисија потврђује да је издалац поступио у складу са овим законом и да проспект садржи прописане елементе.
- (2) Комисија је одговорна за провјеру података наведених у захтјеву за одобрење проспекта, али не одговара за истинитост и потпуност података који су били основ за доношење рјешења из става 1 овог члана, ако су ти подаци поднесени у складу са овим законом.
- (3) За истинитост, тачност и потпуност података у проспекту одговарају издалац и одговорна лица издаваоца која потписују проспект, а у случају постојања гаранта

емисије или ревизора чији су извјештаји саставни дио проспекта, и та лица солидарно одговарају у границама својих изјава и стручних извјештаја.

Члан 39 **(Обавезе информационог стандарда у проспекту)**

- (1) У складу са одредбама овог закона, издавалац је дужан да припреми и Комисији поднесе на одобрење проспект о издавању хартија од вриједности који садржи податке довољне да инвеститор може објективно оцијенити статус, имовину, обавезе, губитке и добитке, финансијски положај и перспективе издаваоца те права садржана у хартијама од вриједности на које се проспект односи.
- (2) Проспект мора бити цјеловит, тачан и објективан те прегледан и разумљив, а подаци представљени на начин који омогућава једноставну анализу.
- (3) Издавалац обезбјеђује објаву проспекта након одобрења Комисије.
- (4) Комисија рјешењем одобрава изостављање поједине информације која је прописана као обавезна у проспекту, ако је испуњен један од сљедећих услова:
  - а) објављивање информације противно је јавном интересу;
  - б) објављивање информације озбиљно штети издаваоцу, под условом да изостављање не доводи у заблуду инвеститора;
  - с) информација је од мањег значаја за одређени тип понуде или увршћења и не утиче на процјену инвеститора.
- (5) Комисија општим актом из члана 36 става 5 овог закона ближе уређује услове и поступак изостављања поједине информације из става 4 овог члана.

Члан 40 **(Форма проспекта)**

- (1) Проспект се саставља као јединствени докуменат или као подијељени проспект.
- (2) Подијељени проспект обавезно садржи:
  - а) докуменат о регистрацији или универзални регистрациони докуменат;
  - б) обавјештење о хартијама од вриједности;
  - с) сажетак проспекта.
- (3) Издавалац чије су хартије од вриједности увршћене на уређено тржиште овлашћен је да састави универзални регистрациони докуменат за сваку финансијску годину.
- (4) Проспект, јединствени или подијељени, важи дванаест (12) мјесеци од дана одобрења, под условом да је, уколико је потребно, измијењен у складу са овим законом.
- (5) Ако је проспект подијељен, рок важења рачуна се од дана одобрења обавјештења о хартијама од вриједности.
- (6) Ако је докуменат о регистрацији већ одобрен, издавалац подноси на одобрење обавјештење о хартијама од вриједности и сажетак, а та два дијела чине проспект заједно са одобреним документом о регистрацији.
- (7) Поред јединственог и подијељеног проспекта, у случајевима из члана 43 овог закона саставља се поједностављени проспект за секундарна издавања хартија од вриједности.
- (8) Комисија општим актом из члана 36 става 5 овог закона ближе прописује форму и садржај јединственог, подијељеног и поједностављеног проспекта, универзалног регистрационог документа, правила о укључивању информација упућивањем на раније објављене документе, те начин објаве и критеријуме јавне доступности проспеката и пратећих докумената.

Члан 41 **(Садржај проспекта)**

(1) Проспект обавезно садржи податке о:

- a) издаваоцу;
- b) хартијама од вриједности које су предмет издавања;
- c) цијени или начину одређивања цијене и начину распореда у случају преуписа;
- d) мјесту, начину, року и времену уписа и уплате;
- e) агенту издавања и гаранцији, уколико су ангажовани;
- f) факторима ризика улагања;
- g) праву прече куповине, ако постоји;
- h) ограничењу куповине, ако постоји;
- i) дјелатности и пословању издаваоца;
- j) одговорним лицима издаваоца;
- k) потписаној изјави одговорних лица;
- l) банци депозитару;
- m) изјави о инвестирању.

(2) Издавалац није ограничен на податке из става 1 овог члана и овлашћен је да наведе друге податке које сматра битним за издавање хартија од вриједности.

(3) За подијељени проспект, елементи из става 1 овог члана распоређују се између документа о регистрацији и обавјештења о хартијама од вриједности, а сажетак проспекта се прилаже у складу с чланом 42 овог закона.

(4) Комисија општим актом из члана 36 става 5 овог закона ближе прописује изглед техничких образаца за све врсте проспекта у складу са овим законом.

Члан 42 **(Сажетак проспекта)**

(1) Подијељени проспект укључује сажетак проспекта који садржи кључне информације потребне за инвеститоре, а које, заједно са осталим дијеловима проспекта, омогућавају процјену из члана 39 овог закона.

(2) Сажетак проспекта је ограничен на највише седам (7) страница А4 формата.

(3) Сажетак проспекта садржи четири одјељка:

- a) увод са упозорењима;
- b) кључне информације о издаваоцу;
- c) кључне информације о хартијама од вриједности;
- d) кључне информације о понуди или увршћењу.

(4) Грађанскоправна одговорност не може се заснивати искључиво на сажетку проспекта, осим ако је сажетак, при читању заједно са осталим дијеловима проспекта, обмањујући, нетачан, недосљедан или не пружа кључне информације.

(5) Сажетак започиње стандардизованом уводном изјавом којом се:

- a) наводи да је сажетак увод у проспект и да се одлука о улагању доноси на основу цјелокупног проспекта;
- b) упозорава да подношење тужбе у вези са информацијама из проспекта може, према мјеродавном праву, захтијевати да улагач сноси трошак превода проспекта прије покретања поступка;
- c) упућује на ограничење грађанскоправне одговорности из става 4 овог члана.

Члан 43 **(Поједностављени проспекти за секундарна издавања)**

(1) Издавалац или понуђач је овлашћен да састави поједностављени проспекти у случају секундарног издавања хартија од вриједности путем јавне понуде или увршћења на уређено тржиште, ако, у односу на хартије од вриједности које су предмет понуде или увршћења, непрекидних осамнаест (18) мјесеци прије дана почетка понуде или подношења захтјева за увршћење испуњава најмање један од сљедећих услова:

- а) издавалац има хартије од вриједности исте класе континуирано увршћене за трговање на берзи или другом уређеном јавном тржишту и издаје хартије од вриједности замјенљиве са већ издатим хартијама од вриједности исте класе;
- б) издавалац има власничке хартије од вриједности континуирано увршћене за трговање на берзи или другом уређеном јавном тржишту и издаје невласничке хартије од вриједности;
- с) понуђач нуди хартије од вриједности које су континуирано увршћене за трговање на берзи или другом уређеном јавном тржишту најмање осамнаест (18) мјесеци.

(2) Поједностављени проспекти се састоје од:

- а) сажетка;
- б) посебног регистрационог документа;
- с) посебног обавјештења о хартијама од вриједности.

(3) Независно од општих правила о садржају проспекта, поједностављени проспекти садржи релевантне информације у скраћеном облику потребне да инвеститор разумије:

- а) очекивања издаваоца и значајне промјене у пословању и финансијском положају након завршетка посљедње финансијске године;
- б) права повезана с хартијама од вриједности;
- с) разлоге издавања, односно понуде и њихов учинак на издаваоца, укључујући утицај на структуру капитала и употребу прихода.

(4) Информације из става 3 овог члана пишу се и представљају јасно, разумљиво и сажето, тако да омогућавају једноставну анализу и доношење утемељене инвестиционе одлуке.

(5) Одредбе овог поглавља које се односе на обавезе издаваоца у вези са састављањем, одобрењем, објавом, измјеном и јавном доступношћу проспекта сходно се примјењују и на понуђача хартија од вриједности који није истовремено и издавалац хартија од вриједности, осим одредаба које се изричито односе на доношење одлуке о издавању или друге радње које може предузети само издавалац хартија од вриједности.

Члан 44 **(Универзални регистрациони докуменат)**

(1) Издавалац чије су хартије од вриједности увршћене на берзу или друго уређено јавно тржиште овлашћен је да за сваку финансијску годину састави универзални регистрациони докуменат (у даљем тексту: УРД), који садржи опис организације, пословања, финансијског положаја, зараде и очекивања, управљања и власничке структуре.

(2) Након одобрења УРД-а у двије узастопне финансијске године, издавалац сваки наредни УРД подноси Комисији без претходног одобрења.

(3) Одобрени или поднесени УРД и његове измјене објављују се без одлагања и чине бесплатно јавно доступним на интернет-страници издаваоца.

(4) УРД се, када се користи у проспекту, сматра документом о регистрацији, а у том случају издавалац подноси на одобрење обавјештење о хартијама од вриједности и, када је прописано, сажетак, а ти документи заједно са одобреним УРД чине проспекти.

(5) Ако је УРД поднесен без претходног одобрења, његовом првом употребом као дијела проспекта, УРД, обавјештење о хартијама од вриједности и сажетак подлијежу одобрењу.

(6) УРД важи дванаест (12) мјесеци за употребу као саставни дио проспекта, у складу с правилима о важењу проспекта.

(7) Комисија општим актом из члана 36 става 5 овог закона прописује минимални садржај УРД-а и услове за стицање статуса честог издаваоца.

Члан 45 **(Одговорност за садржај проспекта)**

(1) Инвеститор који је стекао хартије од вриједности на основу проспекта у вези са издавањем, понудом или увршћењем хартија од вриједности на уређено тржиште овлашћен је да захтијева накнаду штете коју је претрпио ради тога што су информације у проспекту битне за процјену хартија од вриједности нетачне или непотпуне од:

а) издаваоца, ако је ријеч о издавању хартија од вриједности, или понуђача, ако је ријеч о понуди постојећих хартија од вриједности;

б) лица које преузима одговорност за тачност и потпуност информација у проспекту или дијеловима проспекта; или

с) гаранта издавања, ако постоји, али само у дијелу проспекта који се односи на гаранта.

(2) У проспекту се јасно наводе одговорна лица именом и функцијом или фирмом и регистрованим сједиштем, уз изјаву сваког од означених лица да су, према њиховим сазнањима, односно одговорног лица у правном лицу информације у проспекту тачне и потпуне те омогућавају објективну процјену хартија од вриједности којима се прометује.

(3) Одговорност више лица за штету је солидарна те њихову одговорност не умањује чињеница да и друга лица одговарају за исту штету.

(4) Лица из става 1 овог члана одговарају за штету која инвеститору буде проузрокована због тога што су информације у проспекту битне за процјену хартија од вриједности нетачне или непотпуне, када је нетачност или непотпуност у проспекту настала њиховом кривицом или крајњом непажњом.

(5) Лица из става 1 овог члана подлијежу одговорности за информације из документа о регистрацији или УРД-а само када је тај докуменат употребијен као саставни дио одобреног проспекта.

(6) Сажетак сам по себи не може бити једини основ за грађанскоправну одговорност, осим у случајевима из члана 42 става 4 овог закона.

(7) Комисија врши уобичајене провјере испуњености услова за издавање проспекта у смислу чланова од 41 до 43 овог закона.

(8) Инвеститор је овлашћен да захтијева од одговорног лица из става 1 овог члана накнаду штете ако је правни основ стицања закључен након објаве проспекта и то у року од шест мјесеци након:

а) завршетка понуде хартије од вриједности, ако се ради о одговорности на основу проспекта у вези с јавном понудом хартија од вриједности; или

б) увршћења хартија од вриједности на уређено тржиште, ако се ради о одговорности на основу проспекта у вези са увршћењем хартије од вриједности на уређено тржиште.

(9) У случају из става 1 овог члана, инвеститор који је тренутни посједник или власник хартија од вриједности има право да од одговорног лица захтијева да без одлагања откупи хартије од вриједности по цијени по којој их је инвеститор стекао, а највише до износа за који је та количина тих хартија од вриједности иницијално издата, ако је ријеч о издању хартија од вриједности, или понуђена, ако је ријеч о понуди постојећих

хартија од вриједности те да захтијева да му одговорно лице без одлагања накнади уобичајене трошкове везане за стицање.

(10) У случају из става 1 овог члана, инвеститор који више није ималац хартија од вриједности има право да захтијева од лица из става 1 овог члана да му, без одлагања, надокнади износ добити или губитка остварен отуђењем хартија од вриједности, као разлику између цијене стицања и цијене отуђења.

(11) Приликом обрачуна разлике цијене по којој је инвеститор стекао хартије од вриједности ограничена је на износ за који је та количина хартија од вриједности иницијално издата, ако је ријеч о издању хартија од вриједности или понуђена, ако је ријеч о понуди постојећих хартија од вриједности те захтијевати накнаду уобичајених трошкова повезаних са стицањем и отуђењем хартија од вриједности.

(12) Накнаду штете у складу са одредбама овог члана овлашћени су да захтијевају и правни сљедници инвеститора с тим да се износом накнаде штете сматра износ за који је предник стекао хартије од вриједности.

(13) Одговорност за штету не може се унапријед искључити нити ограничити на штету инвеститора.

(14) Одговорност за штету по одредбама овог члана примјењује се на проспекте објављене у вези са јавном понудом хартија од вриједности на подручју Дистрикта, односно понуде или увршћења хартија од вриједности издавалаца са сједиштем ван Дистрикта на уређено тржиште у Дистрикту.

Члан 46

(Измјене проспекта и право одустанка)

(1) Након одобрења проспекта и током трајања јавне понуде, ако прије истека рока за упис и уплату хартија од вриједности настану нове околности или се утврди да су подаци у проспекту нетачни или непотпуни, издавалац је дужан да одмах прекине јавну понуду, обавијести Комисију и јавност, те у року од три дана од прекида поднесе захтјев за одобрење измјена и допуна проспекта.

(2) Комисија је дужна да одлучи о захтјеву за одобрење измјена и допуна проспекта из става 1 овог члана најкасније у року од седам дана од дана пријема захтјева, а издавалац је дужан да објави измјене и допуне у року од три дана од дана пријема одобрења Комисије, на начин прописан за објаву проспекта.

(3) Издавалац доставља измијењени проспект свим лицима која су извршила упис, а свако такво лице има право да одустане од уписа у року одређеном у измијењеном проспекту, који не може бити краћи од два радна дана од пријема измјена проспекта, те затражи повраћај уплаћеног износа.

(4) Повраћај уплаћеног износа врши се у року од три дана од дана пријема захтјева, заједно с каматом на депозит оствареном код банке.

(5) Забрањено је измјеном и допуном проспекта измијенити обим издавања, рокове трајања понуде и садржај права дефинисаних хартијом од вриједности, укључујући начин обезбјеђења права.

Члан 47

(Изузеци од обавезе објављивања проспекта)

(1) Издавање или понуда хартија од вриједности и захтјев за увршћење хартија од вриједности на берзу или друго уређено јавно тржиште спроводи се без обавезе објављивања и одобрења проспекта за сљедећу јавну понуду:

а) понуда упућена искључиво квалификованим инвеститорима;

б) понуда упућена инвеститорима који за уписане хартије од вриједности уплаћују износ од најмање 100.000 КМ по инвеститору за сваку појединачну понуду;

- c) понуда хартија од вриједности чија појединачна номинална вриједност износи најмање 100.000 КМ;
  - d) понуда хартија од вриједности укупне вриједности мање од 10.000.000 КМ, при чему се овај износ рачуна током периода од дванаест (12) мјесеци;
  - e) инструмената тржишта новца;
  - f) хартија од вриједности које нуди или ће понудити издавалац чије су хартије од вриједности већ укључене на берзу или друго уређено јавно тржиште или друштво које је повезано са издаваоцем, а које нуди или ће понудити садашњим или бившим члановима управе или запосленима.
- (2) Издавалац који је без проспекта издао дужничке хартије од вриједности на основу изузећа из става 1 тачака од а) до d) овог члана те хартије од вриједности увршћава на берзу или друго уређено јавно тржиште само ако за ту врсту и класу хартија од вриједности објави проспект.
- (3) Изузетно од става 2 овог члана, могуће је увршћење тако издатих хартија од вриједности на посебан тржишни сегмент или подсегмент берзе или другог уређеног јавног тржишта без обавезе објављивања проспекта, под условом да приступ трговању на том сегменту тржишта имају само квалификовани инвеститори.
- (4) Ако се издавање врши без проспекта према ставу 1, издавалац је дужан у року од седам дана од дана доношења одлуке да достави Комисији обавјештење о издавању са одлуком и другим прописаним документима.
- (5) Издавалац који издаје хартије од вриједности без проспекта према одредбама овог члана дужан је да прије издавања стави инвеститорима на располагање информативни меморандум у складу с чланом 48 овог закона.
- (6) Комисија општим актом из члана 32 става 7 овог закона ближе прописује начин обавјештавања Комисије и садржај информација које је издавалац дужан да стави на располагање инвеститорима, као и друге обавезе у вези са издавањима из става 1 овог члана.

Члан 48 **(Информативни меморандум)**

- (1) За понуде из члана 47 става 1 овог закона, као и за све затворене понуде из члана 61 овог закона издавалац је дужан, путем интернет-објаве и доступности у просторијама издаваоца, да стави инвеститорима на располагање информативни меморандум у разумној сразмјери с природом издаваоца и хартијама од вриједности које се издају, а који садржи нарочито:
- a) основне податке о издаваоцу или понуђачу, односно LEI, опис пословања, кључне финансијске информације;
  - b) опис хартија од вриједности и права садржаних у хартијама од вриједности;
  - c) сажет приказ ризика улагања;
  - d) разлоге понуде и употребу прихода;
  - e) услове понуде и очекивани распоред;
  - f) стандардизовано упозорење да информативни меморандум није одобрен од стране Комисије.
- (2) Информативни меморандум се не одобрава од стране Комисије, али мора бити јавно доступан прије почетка понуде.
- (3) Комисија општим актом из члана 32 става 7 овог закона ближе прописује садржај, формат и начин објаве информативног меморандума, у складу са одредбама става 1 овог члана.

Члан 49 **(Промоција јавне понуде)**

- (1) Издавалац врши промоцију јавне понуде хартија од вриједности.
- (2) Промотивни материјал садржава информацију о дану објаве и мјестима доступности проспекта, а у случају јавне понуде за коју проспект није обавезан, информацију о дану објаве и мјесту доступности информативног меморандума који се ставља на располагање инвеститорима у складу са овим законом.
- (3) Информације у јавној понуди су цјеловите те не смију упућивати на погрешне закључке и морају бити у сагласности с проспектом, ако је проспект обавезан, односно са информативним меморандумом који се ставља на располагање инвеститорима у складу са овим законом, када проспект није обавезан.
- (4) Издавалац је дужан да достави Комисији промотивни материјал три дана прије објаве или дистрибуције тих материјала.

Члан 50 **(Јавни позив, садржај и објава)**

- (1) Издавалац је дужан да јавни позив за упис и уплату хартија од вриједности те проспект или информативни меморандум објави најмање седам дана прије почетка рока за упис хартија од вриједности.
- (2) Јавни позив и, зависно од обавезе издаваоца, проспект или информативни меморандум објављују се:
  - a) на интернет-страници издаваоца;
  - b) на интернет-страници берзе или другог уређеног јавног тржишта на којем се тражи увршћење, у складу с правилима тог тржишта;
  - c) на интернет-страницама и путем других комуникационих канала посредника, укључујући платне агенте, ако учествују у дистрибуцији;
  - d) у форми огласа у најмање два дневна листа који излазе на подручју Дистрикта, у којем се објављује текст проспекта, односно информативног меморандума или јасно обавјештење гдје и на који начин се проспект или информативни меморандум може прибавити, у електронској и писаној форми.
- (3) Проспект, односно информативни меморандум је, поред става 2 овог члана доступан инвеститорима у сједишту издаваоца и на свим мјестима на којима се врши упис хартија од вриједности, у електронској и, на захтјев инвеститора, у писаној форми.
- (4) Ако је за издавање хартија од вриједности потребно одобрење проспекта од стране Комисије, јавни позив се не може објавити прије пријема рјешења Комисије о одобрењу проспекта, а објављује се најкасније у року од петнаест (15) дана од дана пријема тог рјешења.
- (5) Издавалац је дужан, у року од три дана од дана објаве јавног позива, да достави Комисији и банци депозитару информацију о извршеној објави у складу са ставовима 2 и 3 овог члана.
- (6) Ако издавалац не објави проспект, односно информативни меморандум и јавни позив у року из става 4 овог члана, рјешење Комисије о одобрењу проспекта престаје да важи.

Члан 51 **(Јавна доступност проспекта и архивирање)**

- (1) Издавалац обезбјеђује јавну доступност проспекта за цијело вријеме важења проспекта, а најмање десет (10) година од дана његовог објављивања.
- (2) Комисија на својој интернет-страници објављује списак одобрених проспеката за посљедњих десет (10) година, с повезницом на објаву издаваоца или тржишта.

Члан 52
(Рокови за упис и уплату)

- (1) Упис хартија од вриједности може трајати најдуже деведесет (90) дана од дана објаве јавног позива.
- (2) Уплата хартија од вриједности може трајати најдуже деведесет (90) дана, изузев уплате у ратама у новцу у којем случају може трајати најдуже шест мјесеци.
- (3) Комисија општим актом из члана 32 става 7 овог закона, у сврху заштите инвеститора и уредног окончања поступка, прописује критеријуме под којима се рокови из ставова 1 и 2 овог члана изузетно могу продужити за највише тридесет (30) дана.
- (4) Изузетно, рок уписа и уплате у континуираној јавној понуди дужничких хартија од вриједности утврђује се одлуком о издавању и не траје дуже од три године, а Комисија општим актом из члана 32 става 7 овог закона прописује услове и начин спровођења такве понуде.

Члан 53
(Депонована средства и заштита уплате)

- (1) За вријеме уписа и уплате хартија од вриједности, све уплате за купљене хартије од вриједности чувају се на посебном, сегрегираним рачуну издаваоца код банке депозитара до успјешног завршетка јавне понуде, у складу с чланом 55 овог закона.
- (2) Уплате за уписане хартије од вриједности не могу бити предмет принудне наплате потраживања повјерилаца издаваоца прије успјешног завршетка јавне понуде.
- (3) Одредба из става 1 овог члана не односи се на јавну понуду дужничких хартија од вриједности које издају банке у складу с чланом 52 ставом 4 овог закона.
- (4) У случају поднесеног предлога за покретање стечајног поступка или покретања стечаја издаваоца, јавна понуда се прекида, а уплате се враћају у складу са одредбама овог закона.

Члан 54
(Окончање издавања прије истека рока за упис и уплату)

- (1) Издавање хартија од вриједности јавном понудом окончава се и прије истека рока за упис и уплату, када је укупан број хартија од вриједности уписан и уплаћен прије протекла објављеног рока или када је издавалац донио одлуку о одустајању од издавања хартија од вриједности у складу са одредбом члана 33 става 1 тачке р) овог закона.
- (2) У случају одустајања од издавања хартија од вриједности, издавалац у одлуци из става 1 овог члана, поред разлога одустанка, обавезно назначавача начин и рок повраћаја извршених уплата, који не може бити дужи од десет дана од дана доношења одлуке.
- (3) Издавалац је дужан одлуку из става 1 овог члана да достави Комисији и банци депозитару у року од осам дана од дана доношења одлуке.
- (4) Изузетно од става 1 овог члана, јавна понуда издавања хартија од вриједности окончава се прије истека рока за упис и уплату и у случају када су власници хартија од вриједности издаваоца, користећи право прече куповине, уписали и уплатили хартије од вриједности новог издања најмање у проценту прописаном за успјешност издавања у складу са овим законом.

Члан 55
(Успјешност издавања)

(1) Примарно издавање власничких хартија од вриједности јавном понудом сматра се успјешним уписом и уплатом најмање 75% (седамдесет пет посто) понуђених хартија од вриједности, осим ако издавалац у проспекту одреди виши праг успјешности издавања.

(2) Издавање хартија од вриједности укупне вриједности до 100.000 КМ успјешно је уписом и уплатом 100% (сто посто) понуђених хартија од вриједности.

(3) Секундарно издавање власничких хартија од вриједности те издавање дужничких хартија од вриједности успјешно је уписом и уплатом најмање 60% (шездесет посто) понуђених хартија од вриједности, осим ако издавалац у проспекту одреди виши праг.

(4) Ако је у року за упис запримљен већи број захтјева за упис хартија од вриједности од броја предвиђеног одлуком о издавању, сматра се да је дошло до преуписа.

(5) У случају из става 4 овог члана, упис се признаје до броја хартија од вриједности предвиђеног одлуком о издавању и проспектом, према критеријумима алокације утврђеним одлуком о издавању и проспектом, у складу са општим актом Комисије из члана 32 става 7 овог закона, а издавалац је дужан без одлагања да изврши повраћај вишка уплаћених средстава лицима чији захтјеви за упис нису у цијелости прихваћени, на начин и у роковима утврђеним проспектом, осим у случају остваривања права прече куповине.

Члан 56

(Рјешење Комисије о успјешности и упису издања)

(1) Банка депозитар преко које се врше упис и уплата хартија од вриједности доставља Комисији и издаваоцу писмени извјештај о броју уписаних и уплаћених хартија од вриједности, најкасније пет дана од протеча рока за упис и уплату.

(2) Комисија је овлашћена да од издаваоца затражи додатне информације о упису и уплати предметног издања, а издавалац доставља информације у року од пет дана од пријема таквог захтјева.

(3) Комисија, на основу извјештаја и информација из ставова 1 и 2 овог члана, доноси рјешење којим:

а) утврђује да је јавна понуда успјела, уписује издавање у регистар издавалаца и одређује укупан број и износ продатих хартија од вриједности; или

б) јавну понуду проглашава неуспјелом.

(4) Рјешење из става 3 Комисија доставља издаваоцу и Регистру у року од петнаест (15) дана од дана пријема извјештаја банке депозитара.

(5) У случају успјешног издавања, издавалац у року од осам дана од дана пријема рјешења Комисије објављује извјештај о укупном износу и броју уписаних и уплаћених хартија од вриједности, на начин прописан за јавни позив, а извјештај доставља берзи или другом уређеном јавном тржишту ради објаве на његовој интернет-страници, ако је јавна понуда спроведена путем тог тржишта или ако се хартије од вриједности уврштавају на то тржиште.

(6) Издавалац је дужан у року од три дана од дана објаве извјештаја из става 5 овог члана да достави Комисији доказ о објави.

Члан 57

(Неуспјела јавна понуда и повраћај средстава)

(1) Проглашењем јавне понуде неуспјелом рјешењем Комисије, издавалац објављује информацију о неуспјелом издавању те начин и рок повраћаја извршених уплата, на начин прописан за јавни позив, у року од осам дана од пријема рјешења.

- (2) Издавалац доставља Комисији доказ о објави из става 1 овог члана, у року од три дана од дана објаве.
- (3) Издавалац врши повраћај уплаћених средстава, заједно са каматом оствареном на депонованим средствима на привременом рачуну код банке депозитара по закљученом уговору, у року који не може бити дужи од десет дана од дана пријема рјешења Комисије којим је јавна понуда проглашена неуспјелом.
- (4) Упис или уплата хартија од вриједности извршени након истека рока за упис и уплату немају правно дејство и не обавезују издаваоца, а уплаћена средства враћају се инвеститору у складу са ставом 3 овог члана.
- (5) Понуђени хартије од вриједности у јавној понуди која је проглашена неуспјелом не могу бити предмет промета.

Члан 58 **(Пренос новчаних средстава на рачун издаваоца)**

Проглашењем издавања хартија од вриједности успјешним рјешењем Комисије из члана 56 става 3 тачке а) овог закона, банка депозитар преноси уплаћена новчана средства с посебног, сегрегираних рачуна на рачун издаваоца, у року од три дана од пријема рјешења.

Члан 59 **(Упис издавања хартија од вриједности у регистре)**

- (1) Упис издавања у регистар издавалаца Комисије врши се у складу с чланом 21 овог закона и општим актом Комисије из члана 32 става 7 овог закона.
- (2) Упис хартија од вриједности у Регистар врши се у складу са општим актима Регистра и одредбама овог закона.
- (3) Регистар обавјештава берзу или друго уређено јавно тржиште о регистрацији хартија од вриједности, а захтјев за увршћење на берзу или друго уређено јавно тржиште подноси се након уписа хартија од вриједности у Регистар, у складу с правилима тог тржишта.
- (4) Комисија и Регистар објављују основне податке о издавањима хартија од вриједности на својим интернет-страницама, у роковима и на начин прописан њиховим општим актима.

Члан 60 **(Издавање токенизованих хартија од вриједности)**

- (1) Издавање токенизованих хартија од вриједности спроводи се у складу са одредбама овог поглавља о издавању хартија од вриједности, осим ако је овим законом другачије уређено.
- (2) По правоснажности рјешења Комисије о успјешности издавања из члана 56 става 3 тачке а) овог закона, токенизоване хартије од вриједности уписују се у књигу токенизованих хартија од вриједности коју води Регистар на одобреном дистрибуираном регистру (DLT), као облик евиденције Регистра, у складу са овим законом и општим актом Комисије из члана 5 става 5 овог закона.
- (3) Токенизоване хартије од вриједности стичу се уписом из става 2 овог члана, те се од тог тренутка на њих примјењује правни режим токенизованих хартија од вриједности из овог закона.
- (4) Комисија општим актом из члана 5 става 5 овог закона прописује минималне услове и поступак уписа из става 2 овог члана, укључујући начин идентификације

инвеститора, техничке стандарде интегритета и финалности уписа, те начин достављања података Комисији и другим надлежним органима.

ПОГЛАВЉЕ III. ЗАТВОРЕНА ПОНУДА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 61

(Издавање затвореном понудом)

(1) На поступак издавања хартија од вриједности затвореном понудом примјењују се одредбе чланова од 32 до 58 овог закона, уколико посебним одредбама овог поглавља није другачије одређено.

(2) Затворена понуда је понуда хартија од вриједности без јавног оглашавања, упућена претходно идентификованом и ограниченом кругу инвеститора, укључујући:

а) квалификованог инвеститора, без нумеричког ограничења;
б) највише тридесет (30) инвеститора који нису квалификовани инвеститори, по једној трансакцији.

(3) За затворену понуду не постоји обавеза састављања, одобрења и објаве проспекта, а издавалац саставља информативни меморандум у складу с чланом 48 овог закона.

Члан 62

(Одлука о издавању хартија од вриједности затвореном понудом)

Одлука о издавању хартија од вриједности затвореном понудом, поред елемената из члана 33 става 1 овог закона, садржи:

а) име и презиме, односно фирму унапријед познатих купаца, изузев акционара или радника издаваоца који се називају скупно, као и облик и висину њихових улога;
б) начин достављања информативног меморандума унапријед познатим купцима;
с) опис и процијењену вриједност ствари и права, ако се уплата хартија од вриједности врши уносом ствари и права;
д) информацију о ограничењу преноса хартија од вриједности које су предмет издавања, у складу са овим законом;
е) информацију о коришћењу права прече куповине, ако постоји.

Члан 63

(Обавеза обавјештавања Комисије о затвореној понуди)

(1) Издавалац доставља Комисији обавјештење о затвореној понуди најкасније седам дана од дана доношења одлуке о издавању.

(2) Уз обавјештење из става 1 овог члана издавалац доставља:

а) одлуку о издавању;
б) доказ о објави информативног меморандума;
с) уговор с банком депозитаром;
д) извјештај овлашћеног процјенитеља и доказ о власништву ако се уплата врши уносом ствари или права, уз изјаву о непостојању терета на тим стварима и правима.

(3) Комисија не одобрава издавање хартија од вриједности затвореном понудом, али је овлашћена да затражи допунске информације након примитка обавјештења из става 1 овог члана ради вршења надзора и заштите инвеститора.

Члан 64
(Рок за упис и уплату)

- (1) Рок за упис и уплату хартија од вриједности у поступку затворене понуде траје најдуже четрдесет пет (45) дана од дана пријема обавјештења о затвореној понуди од стране Комисије и објаве информативног меморандума.
- (2) Изузетно од става 1 овог члана, рок за упис и уплату хартија од вриједности у поступку затворене понуде намијењене радницима издаваоца може износити најдуже деведесет (90) дана.

Члан 65
(Извјештај банке депозитара)

- (1) Банка депозитар издаваоца доставља Комисији и издаваоцу писмени извјештај о резултатима издавања, најкасније три дана након протека рока за упис и уплату, односно три дана након дана окончања понуде прије утврђеног рока.
- (2) На питања заштите средстава на посебном депозитном рачуну отвореном од стране издаваоца код банке депозитара, изузећа од извршења од стране повјерилаца издаваоца на средствима уплаћеним у току затворене понуде до окончања понуде, поступања у случају стечаја издаваоца и повраћаја уплата сходно се примјењују одредбе члана 53 овог закона.

Члан 66
(Успјешност издавања и упис у регистар издавалаца)

- (1) Издавање хартија од вриједности затвореном понудом је успјешно уписом и уплатом најмање 75% (седамдесет пет посто) од укупног броја хартија од вриједности које су издате, осим ако је одлуком о издавању прописан виши праг.
- (2) У случају неуспјешности издавања, повраћај уплата врши се у роковима и на начин из члана 57 овог закона.
- (3) Комисија врши упис издавања у регистар издавалаца у складу с чланом 21 овог закона на основу извјештаја банке депозитара о успјешности издавања и пријаве издаваоца.

Члан 67
(Ограничење у промету)

- (1) Хартије од вриједности стечене путем издавања затвореном понудом не могу се продавати, залагати или на други начин отуђивати у периоду од једне године од дана уписа у Регистар осим:
  - a) самом издаваоцу;
  - b) постојећим акционарима;
  - c) ако се хартије од вриједности исте класе издају путем јавне понуде.
- (2) Хартије од вриједности стечене путем издавања затвореном понудом могу бити предмет наслеђивања.
- (3) Регистар може да изврши пренос хартија од вриједности стечених затвореном понудом само под условима из ставова 1 и 2 овог члана.

ПОГЛАВЉЕ IV. ПОСЕБНА ИЗДАВАЊА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 68 **(Посебно издавање за које није потребно одобрење Комисије)**

- (1) Издавалац издаје хартије од вриједности без претходног одобрења Комисије, у сљедећим случајевима:
  - a) издавалац је БиХ, Дистрикт или други ниво власти у Босни и Херцеговини;
  - b) симултано оснивање акционарског друштва, у складу са овим законом и прописом којим се уређују предузећа;
  - c) исплата дивиденде издавањем нових акција или повећање номиналне вриједности акција, у складу са овим законом и статутом издаваоца;
  - d) претварање замјенљивих обвезница у акције; и
  - e) други случај одређен овим законом и општим актом Комисије из члана 32 става 7 овог закона.
- (2) О издавању из става 1 овог члана, издавалац обавјештава Комисију у року од седам дана од дана доношења одлуке о издавању.
- (3) За издавање из става 1 овог члана издавалац саставља и објављује информативни меморандум са садржајем у складу с чланом 48 овог закона.

Члан 69 **(Начин издавања хартија од вриједности ради конверзије, спајања, подјеле и деноминације)**

- (1) Конверзија и деноминација хартија од вриједности те спајање и подјела акција спроводе се на основу одлуке издаваоца, без претходног одобрења Комисије, уз обавезну израду и објаву информативног меморандума који има садржај прописан чланом 48 овог закона, те уз обавјештавање Комисије у складу с чланом 68 ставом 2 овог закона.
- (2) Јавна понуда или захтјев за увршћење хартија од вриједности које су предмет радњи из става 1 овог члана спроводи се у складу са одредбама овог закона о проспекту и одобрењу проспекта те правилима берзе или другог уређеног јавног тржишта.
- (3) Комисија општим актом из члана 32 става 7 овог закона ближе уређује поступак спровођења конверзије и деноминације хартија од вриједности, спајања и подјеле акција, те садржај и начин дигиталне објаве докумената и обавјештења из овог одјелка, уз обезбјеђење њихове јавне доступности најмање десет година.

Члан 70 **(Конверзија, спајање, подјела или деноминација хартија од вриједности)**

- (1) Конверзија је истовремено повлачење свих хартија од вриједности једне класе и издавање нових хартија од вриједности друге класе.
- (2) Спајање акција је истовремено повлачење свих акција једне номиналне вриједности и издавање нових акција исте класе ради замјене више постојећих акција за једну нову акцију с већом номиналном вриједношћу.
- (3) Подјела акција је истовремено повлачење свих акција једне номиналне вриједности и издавање нових акција исте класе ради замјене једне постојеће акције за више нових акција с мањом номиналном вриједношћу.
- (4) Деноминација је истовремено повлачење свих хартија од вриједности једне номиналне вриједности и издавање у замјену нових хартија од вриједности исте класе мање номиналне вриједности.

Члан 71

(Обавјештење и рок поступка конверзије и деноминације)

(1) О конверзији и деноминацији хартија од вриједности, спајању и подјели акција издавалац обавјештава власнике хартија од вриједности објавом у једном дневном листу који излази на подручју Дистрикта или појединачним обавјештењем свих акционара издаваоца у року од осам дана од дана доношења одлуке о конверзији и деноминацији, те објавом у дигиталном облику на интернет-страници издаваоца и Комисије.

(2) Рок за повлачење и издавање хартија од вриједности по основу конверзије и деноминације, спајања и подјеле акција одређен је одлуком скупштине издаваоца, а не може бити дужи од шездесет (60) дана од дана доношења одлуке.

(3) Објаве из става 1 овог члана су јавно доступне најмање десет година.

Члан 72

(Право акционара у поступку конверзије и деноминације)

(1) Акционар који нема довољно акција да би их у поступку спајања замијенио за цијели број нових акција, овлашћен је да купи недостајући износ акција по цијени нових акција или да захтијева исплату разлике до недостајућег дијела, у року одређеном одлуком издаваоца.

(2) Акционар који нема хартије од вриједности довољне вриједности да би их у поступку конверзије замијенио за цијели број нових хартија од вриједности, овлашћен је да уплати разлику до вриједности хартије од вриједности по цијени нове хартије од вриједности, у року одређеном одлуком издаваоца.

Члан 73

(Ограничење конверзије и деноминације)

(1) Конверзијом хартија од вриједности, спајањем или подјелом акција, основни капитал издаваоца остаје непромијењен, изузев у случајевима доплате и исплате из члана 72 овог закона.

(2) Конверзија и деноминација хартија од вриједности, спајање и подјела акција не врше се након покретања поступка стечаја или ликвидације издаваоца.

(3) Конверзијом и деноминацијом хартија од вриједности, спајањем и подјелом акција, права власника хартија од вриједности се не умањују, осим у случајевима утврђеним овим законом.

Члан 74

(Трошак и одговорност за поступак конверзије и деноминације)

(1) Издавалац сноси трошкове конверзије и деноминације хартија од вриједности и спајања и подјеле акција.

(2) Издавалац одговара за неспровођење поступка конверзије и деноминације хартија од вриједности на начин и у роковима утврђеним одредбама овог закона.

Члан 75

(Издавалац у већинском јавном власништву)

(1) Издавање и увршћење хартија од вриједности предузећа у већинском власништву Дистрикта или другог нивоа власти у БиХ подлијеже општем режиму овог закона и правилима берзе који се примјењују на приватноправне издаваоце.

(2) За издавања из става 1 овог члана Комисија општим актом из члана 32 става 7 овог закона прописује додатне захтјеве ради заштите инвеститора у погледу:

- a) објаве власничке и управљачке структуре и повезаних лица;
- b) политике и одобравања повезаних трансакција и могућих облика јавне подршке;
- c) услова јавних гаранција, ако постоје, и начина њиховог објављивања;
- d) корпоративног управљања.

Члан 76

(Издавалац са сједиштем ван Дистрикта)

На издаваоца са сједиштем у Босни и Херцеговини, а ван Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, који издаје хартије од вриједности на подручју Дистрикта, примјењују се одредбе овог закона које се односе на издаваоца са сједиштем у Дистрикту.

Члан 77

(Издавање хартија од вриједности издаваоца са сједиштем у Дистрикту ван Дистрикта)

(1) Издавалац са сједиштем у Дистрикту који издаје хартије од вриједности ван Дистрикта Комисији претходно доставља обавјештење с подацима о намјераваном издавању, у складу са одредбама овог закона.

(2) Издавалац из става 1 овог члана Комисији доставља податке о броју уписаних и уплаћених хартија од вриједности у року од осам дана од дана завршетка издавања.

(3) Издавалац из става 1 овог члана објављује резултате издавања на начин и у форми прописаној одредбама овог закона у року од десет дана након примитка одговарајућег рјешења о завршетку издавања.

Члан 78

(Општи услови за издавање хартија од вриједности страног издаваоца)

(1) Страни издавалац издаје хартије од вриједности у Дистрикту посредством овлашћеног учесника на тржишту хартија од вриједности који има дозволу Комисије, а који је ангажован за обављање послова агента емисије или преузимања емисије.

(2) Захтјев за одобрење проспекта у име страног издаваоца подноси посредник из става 1 овог члана.

(3) Уз захтјев из става 2 овог члана прилаже се уговор између страног издаваоца и посредника о обављању послова агента емисије или преузимања емисије.

(4) Посредник обавља у име и за рачун страног издаваоца све радње у поступку издавања хартија од вриједности.

Члан 79

(Прспект страног издаваоца, посебна правила и одговорност)

(1) За јавну понуду хартија од вриједности страног издаваоца прспект подлијеже одобрењу Комисије у складу са овим законом.

(2) Комисија одобрава прспект страном издаваоцу и ако уз захтјев нису приложени сви прописани прилози или прспект не садржи све прописане податке, на основу доказа посредника из члана 78 овог закона да се такав прилог или податак, према пропису државе сједишта издаваоца, не прибавља или није обавезан, уз оцјену

Комисије да изостављање не умањује могућност инвеститора да објективно процијени ризике улагања и донесе одлуку о улагању.

(3) За тачност и потпуност података у проспекту страног издаваоца, поред страног издаваоца, солидарно одговара и посредник из члана 78 овог закона.

(4) Комисија, ради заштите инвеститора, захтијева достављање додатних информација и доказа прије одлучивања о одобрењу проспекта.

(5) Комисија општим актом из члана 36 става 5 овог закона ближе уређује поступак подношења захтјева и минимални садржај документације из овог члана, укључујући начин доказивања из става 2 овог члана.

ДИО ЧЕТВРТИ – ПОСЛОВИ С ХАРТИЈАМА ОД ВРИЈЕДНОСТИ И ОВЛАШЋЕНИ УЧЕСНИЦИ НА ТРЖИШТУ ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 80

(Послови с хартијама од вриједности)

(1) Послови с хартијама од вриједности су:

a) брокерски послови;

b) дилерски послови;

c) послови подршке тржишту;

d) послови управљања портфељем;

e) послови агента издавања;

f) послови преузимања издавања, односно организовање, припрема и спровођење издавања хартија од вриједности за издаваоца те с тим у вези упис и уплата свих хартија од вриједности, ради њихове даље продаје инвеститорима, ради обезбјеђења успјеха издавања;

g) послови инвестиционог савјетовања;

h) послови скрбништва над хартијама од вриједности;

i) послови депозитара.

(2) Послови с хартијама од вриједности су и послови повезивања понуде и потражње које обављају берза и друго уређено јавно тржиште, регистрација и чување хартија од вриједности те обрачун и поравнање које обавља Регистар или друго лице одређено овим законом.

(3) Трговање јавно издатим хартијама од вриједности обавља се преко овлашћених учесника на берзи или другом уређеном јавном тржишту.

(4) Хартијама од вриједности издатим у складу са овим законом тргује се и непосредно између овлашћених учесника, уз обавезу да се о таквом трговању дневно информише берза, односно друго уређено јавно тржиште.

(5) У оквиру послова с хартијама од вриједности у смислу овог закона:

a) инвестиционе услуге и активности обухватају пријем и пренос налога, извршење налога у име клијента, трговање за властити рачун, управљање портфељем, инвестиционо савјетовање, услуге покровитељства уз обавезу откупа те услуге у вези с понудом и продајом без обавезе откупа; b) додатне услуге на тржишту хартија од вриједности обухватају чување и администрирање финансијских инструмената за рачун клијената те истраживање и финансијску анализу.

(6) Комисија доноси одлуку о листи инвестиционих и додатних услуга на тржишту хартија од вриједности којом усклађује и ажурира листу инвестиционих услуга, активности и додатних услуга у складу са овим законом и европским стандардима, укључујући јасно разграничење услуга које се не могу пружати самостално као додатне дјелатности.

Члан 81

(Овлашћени учесник на тржишту хартија од вриједности)

- (1) Овлашћени учесник на тржишту хартија од вриједности у смислу овог закона је:
  - a) професионални посредник; и
  - b) банка која обавља послове из члана 80 овог закона.
- (2) Овлашћени учесник на тржишту хартија од вриједности је и берза и друго уређено јавно тржиште, Регистар, те друштво за управљање инвестиционим фондом и инвестициони фонд чије се оснивање и пословање уређује посебним законом.
- (3) Послове из члана 80 овог закона, одређене овим законом и општим актом Комисије из члана 80 става 6 овог закона, обавља брокер, инвестициони менаџер и инвестициони савјетник, односно радник професионалног посредника или банке која обавља послове с хартијама од вриједности и која је добила дозволу Комисије за обављање тих послова.
- (4) Уз овлашћеног учесника из ставова од 1 до 3 овог члана, на тржишту хартија од вриједности послове обавља и институционални учесник, односно добровољни пензиони фонд и друштво за управљање добровољним пензионим фондом, у складу с посебним законом.
- (5) Институционални учесник из става 4 овог члана не пружа инвестиционе услуге трећим лицима по овом закону.

Члан 82

(Професионални посредник)

- (1) Професионални посредник се региструје као акционарско друштво или друштво са ограниченом одговорношћу, са сједиштем у Дистрикту или ентитету, које има дозволу Комисије за обављање послова из члана 80 става 1 тачака од а) до f) овог закона.
- (2) Професионални посредник обавља и додатне услуге које су у вези са основном дјелатности, а које не утичу негативно на њено обављање, попут савјетовања у вези са структуром капитала и пословном стратегијом, изградом анализа и планова, у складу са општим актом Комисије из члана 80 става 6 овог закона.
- (3) Банка обавља послове из члана 80 става 1 овог закона на основу дозволе Комисије издате за сваки поједини посао и уписа тих послова као дјелатности у судски регистар.
- (4) Комисија води регистар професионалних посредника за обављање послова с хартијама од вриједности.
- (5) Професионалном посреднику је забрањено да обавља другу дјелатност осим послова с хартијама од вриједности за које је добио дозволу Комисије, изузев додатних услуга из става 2 овог члана.
- (6) Комисија доноси правилник о условима и поступку издавања дозволе професионалном посреднику за обављање послова с хартијама од вриједности којим се ближе уређују услови за издавање дозволе, садржај и документација захтјева, поступак одлучивања те начин измјене, продужења и одузимања дозволе.

Члан 83

(Услови за банку која обавља послове с хартијама од вриједности)

- (1) Банка обавља послове с хартијама од вриједности уз испуњење сљедећих услова:
  - a) регистрација сједишта код надлежног суда у Дистрикту или регистрација пословне јединице у Дистрикту;
  - b) постојање посебног организационог дијела кадровски оспособљеног и технички опремљеног за обављање тих послова;
  - c) отворен посебан намјенски рачун;

- d) вођење посебне евиденције и података о пословању тог организационог дијела у пословним књигама;
  - e) именован руководиоца за послове из члана 80 става 1 овог закона;
  - f) сагласност надлежне агенције за банкарство за оснивање организационог дијела за послове с хартијама од вриједности и упис тог организационог дијела у судски регистар.
- (2) Одредбе овог закона које се односе на пословање професионалног посредника примјерено се примјењују и на банке које обављају послове с хартијама од вриједности (у даљем тексту: професионални посредник).
- (3) У обављању послова с хартијама од вриједности, банке послују у складу са одредбама овог закона, општих аката Комисије те прописа који уређују пословање банака.

Члан 84

(Разграничење надлежности и сарадња са агенцијама за банкарство)

- (1) Бонитетни надзор, односно надзор над капиталом, ликвидности, укупним управљањем, управљањем ризицима банака и другим питањима везаним за пословање банака врше надлежне ентитетске агенције за банкарство у складу с прописима који уређују пословање банака.
- (2) Надзор пословног понашања у вези с категоризацијом клијената, информисањем и трошковима, подобности и примјерености активности, сукобом интереса, управљањем активностима везаним за хартије од вриједности у Дистрикту, поступањем с налозима, заштитом имовине клијената, као и рачуноводственим евиденцијама везаним за промет хартија од вриједности у Дистрикту врши Комисија у складу са овим законом и општим актима Комисије из члана 94 става 4 те члана 271 става 3 овог закона.
- (3) Комисија је овлашћена да предложи надлежној агенцији из става 1 овог члана усклађивање планова надзора и евентуално спровођење заједничке или усклађене контроле.
- (4) Комисија је овлашћена да непосредно надзире послове из става 2 овог члана у просторијама банке.
- (5) Комисија је овлашћена да предложи закључивање меморандума о разумијевању с надлежним агенцијама из става 1 овог члана о размјени информација, координацији надзора, поступању у ванредним околностима и повјерљивости.
- (6) Банка која врши послове професионалног посредника на берзи или другом уређеном јавном тржишту у Дистрикту омогућава размјену података потребних за извршавање надлежности.
- (7) Ако Комисија изрекне мјеру због повреда које је утврдила у поступку надзора из става 2 овог члана, о томе обавјештава надлежну агенцију.
- (8) Комисија је овлашћена да затражи од надлежне агенције за банкарство информације релевантне за обављање послова надзора из своје надлежности.
- (9) О именовању и разрјешењу руководиоца организационе јединице из члана 83 става 1 тачке e) овог закона са сједиштем у Дистрикту банка извјештава Комисију најкасније у року од седам дана од дана доношења одлуке о именовању, а Комисија је овлашћена да оспори спроведено именованье из разлога подобности за послове из става 2 овог члана, у координацији с надлежном агенцијом.
- (10) Банка доставља Комисији периодичне и ванредне извјештаје о пословању организационе јединице која обавља послове везане за хартије од вриједности у Дистрикту, те без одлагања обавјештава Комисију и надлежну агенцију о значајним инцидентима који могу утицати на интересе клијената, укључујући оперативне инциденте, повреде повјерљивости, материјалне рекламације.

(11) На издвајање појединих дјелатности повезаних с пословима из члана 80 става 1 овог закона примјењује се члан 98 овог закона, а Комисија и надлежна агенција размјењују информације и усклађују захтјеве како би се омогућило спровођење адекватног надзора.

(12) Комисија општим актом из члана 271 става 3 овог закона ближе уређује надзор над банкама.

ПОГЛАВЉЕ II. УСЛОВИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОГ ПОСРЕДНИКА

Одјелјак А. Капитални услови

Члан 85

(Основни капитал у новцу овлашћених учесника на тржишту хартија од вриједности)

(1) За обављање послова из члана 80 става 1 тачака а) и г) овог закона (брокерски послови и послови инвестиционог савјетовања) новчани дио основног капитала професионалног посредника износи најмање 250.000,00 КМ.

(2) За обављање послова из члана 80 става 1 тачака д) и е) овог закона (послови управљања портфељем и послови агента издавања) новчани дио основног капитала професионалног посредника износи најмање 300.000,00 КМ.

(3) За обављање послова из члана 80 става 1 тачака б) и с овог закона (дилерски послови и послови подршке тржишту) новчани дио основног капитала професионалног посредника износи најмање 500.000,00 КМ.

(4) За обављање послова из члана 80 става 1 тачке ф) овог закона (послови преузимања емисије) новчани дио основног капитала професионалног посредника износи најмање 800.000,00 КМ.

(5) Уколико професионални посредник обавља више послова с хартијама од вриједности, обезбјеђује капитал према највишем прописаном износу основног капитала за послове које обавља.

(6) Најмањи износ новчаног дијела основног капитала за берзу и друго уређено јавно тржиште те Регистар утврђен је одредбама овог закона, а за банку утврђен је прописом који уређује пословање банака.

Члан 86

(Заједничко испуњавање услова у погледу основног капитала)

(1) Професионални посредник који не испуњава услов у погледу износа новчаног дијела основног капитала за обављање послова из члана 80 става 1 тачака е) и ф) овог закона овлашћен је да поднесе захтјев Комисији за издавање дозволе за обављање наведених послова за одређено издавање хартија од вриједности, на основу уговора с другим професионалним посредником.

(2) Комисија издаје дозволу из става 1 овог члана ако уговорне стране заједно испуњавају услов новчаног дијела основног капитала за обављање послова из члана 80 става 1 тачака е) и ф) овог закона, само уколико је из уговора између лица из става 1 овог члана на неупитан начин утврђен начин обављања послова, гаранције за извршење послова те одговорност за евентуалну штету.

Члан 87

(Усклађивање средстава и обавеза професионалног посредника)

- (1) Професионални посредник усклађује своја ликвидна средства и обавезе ради обезбјеђења обавеза према повјериоцима и уредног извршења послова.
- (2) Усклађивање из става 1 овог члана изражава се показатељем ликвидних средстава, који износи најмање 1,00 (један).
- (3) Професионални посредник дневно испуњава обавезу из става 2 овог члана, а Комисију мјесечно извјештава о израчуну показатеља ликвидних средстава.
- (4) Комисија општим актом из члана 82 става 6 овог закона ближе уређује начин одржавања адекватности капитала, управљања ликвидношћу и ризицима, методологију рачунања и усклађивања показатеља нето ликвидних средстава и начин извјештавања.

Члан 88 **(Запослени с важећом дозволом)**

- (1) Професионални посредник обавља послове с хартијама од вриједности из члана 80 става 1 овог закона ако има запослена најмање два брокера с важећом дозволом.
- (2) Послове управљања портфељем из члана 80 става 1 тачке d) овог закона професионални посредник обавља ако поред два брокера с важећом дозволом запошљава најмање једног инвестиционог менаџера с важећом дозволом.
- (3) Послове инвестиционог савјетовања из члана 80 става 1 тачке g) овог закона професионални посредник обавља ако поред два брокера с важећом дозволом запошљава најмање једног инвестиционог савјетника с важећом дозволом.
- (4) Комисија општим актом из члана 82 става 6 овог закона одређује минималне стандарде о броју и квалификацијама лица с посебним овлашћењима и одговорностима, у зависности од обима и врсте услуга које професионални посредник пружа.

Члан 89 **(Учешће у основном капиталу и органима професионалних посредника)**

- (1) Исто правно или физичко лице, само или с повезаним лицима, не може имати акције или удјеле у више од једног професионалног посредника.
- (2) Професионални посредник не може сам или с повезаним лицима имати акције или удјеле другог професионалног посредника, нити банке која обавља послове с хартијама од вриједности.
- (3) Члан надзорног одбора или управе и запослени код професионалног посредника не може истовремено бити члан надзорног одбора или управе или обављати послове код другог професионалног посредника.
- (4) Професионални посредник дужан је да писмено извијести Комисију о промјенама у власничкој структури и о директним или индиректним односима власништва с другим правним лицима у року од осам дана од дана настанка тих промјена.

Члан 90 **(Квалификовани удјели професионалног посредника)**

- (1) Физичко или правно лице, или више лица која дјелују заједнички, прибавља претходну сагласност Комисије за директно или посредно стицање или повећање удјела у професионалном посреднику организованом као акционарско друштво, којим учешће у капиталу или гласачким правима достиже или прелази 10% (десет посто), 20% (двадесет посто), 30% (тридесет посто), једну трећину или 50% (педесет посто), или којим професионални посредник постаје друштво кћи тог лица.

(2) Претходна сагласност Комисије прибавља се и за директно или посредно смањење квалификованог удјела којим учешће у капиталу или гласачким правима пада испод 10% (десет посто), 20% (двадесет посто), 30% (тридесет посто), једне трећине или 50% (педесет посто), или којим професионални посредник престаје бити друштво кћи тог лица.

(3) Лице које стекне квалификовани удјел супротно овом закону нема право гласа из акција или удјела стечених на тај начин.

(4) У случају стицања квалификованог удјела супротно ставу 1 овог члана, Комисија налаже продају тако стечених акција, односно удјела, у року који не прелази шест мјесеци од дана стицања.

(5) Комисија опозива раније дато одобрење добијено на основу неистинитих или непотпуних података или када накнадно престану услови на основу којих се одобрење даје, у року од тридесет (30) дана од дана сазнања за те околности.

(6) Одредбе овог члана сходно се примјењују и на посредна стицања путем повезаних лица или споразума који омогућавају значајан утицај на управљање професионалним посредником.

(7) Комисија доноси правилник о квалификованим удјелима учесника на тржишту хартија од вриједности којим ближе уређује поступак, услове, критеријуме и документацију за давање сагласности за стицање и промјену квалификованих удјела код учесника на тржишту хартија од вриједности.

Члан 91

(Обавезе професионалног посредника у погледу власничке структуре)

(1) Професионални посредник ажурира податке о власничкој структури и сваку промјену података доставља Комисији, а посебно податак о имаоцу квалификованих удјела, идентитету сваког лица које може утицати на управљање те промјени у власничкој структури.

(2) Податке из става 1 овог члана професионални посредник доставља Комисији у року од осам дана од дана настале промјене.

Члан 92

(Услови за издавање сагласности)

Комисија, при одлучивању о издавању сагласности из члана 90 овог закона, а ради обезбјеђења сигурног и доброг управљања професионалним посредником и узимајући у обзир вјероватни утицај предложеног стицаоца, оцјењује подобност и финансијску оправданост предложеног стицања или смањења квалификованог учешћа на основу сљедећих критеријума:

а) постојање правних посљедица осуде из члана 3 овог закона;

б) пословни углед предложеног стицаоца, односно досадашње одговорно понашање према клијентима, из којег произлази да поштено и савјесно врши дужности имаоца удјела;

с) финансијска стабилност предложеног стицаоца;

д) способност професионалног посредника да испуњава услове у погледу капитала и друге услове и обавезе из овог закона, а нарочито структура групе чији дио постаје, која омогућава ефикасан надзор;

е) постојање сумње на активности повезане с прањем новца или финансирањем терористичких активности, или повећање ризика од таквих активности, у складу с прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности.

Члан 93
(Рок за сагласност и допуна захтјева)

- (1) Комисија одлучује о захтјеву за давање сагласности из члана 90 овог закона у року од четрдесет пет (45) дана од дана пријема уредног захтјева и прописаних пратећих докумената.
- (2) Комисија писаним путем захтјева достављање додатних података и објашњења потребних за одлучивање о захтјеву најкасније у року од тридесет (30) дана од дана почетка рока из става 1 овог члана.
- (3) Рок из става 1 овог члана мирује од дана отпремања захтјева из става 2 овог члана до дана пријема допуне од предложеног стицаоца, а најдуже двадесет (20) радних дана, а накнадни захтјев Комисије за допуну не утиче на мировање рока.
- (4) Комисија обезбјеђује равноправан третман свих подносилаца у случају истовременог разматрања два или више захтјева који се односе на стицање или повећање квалификованог учешћа у истом професионалном посреднику.
- (5) Комисија општим актом из члана 82 става 6 овог закона утврђује садржај захтјева, списак пратеће документације и стандардизоване обрасце.

Одјељак В. Пословање професионалног посредника

Члан 94
(Правила пословања и други општи акти)

- (1) Професионални посредник који обавља послове из члана 80 става 1 овог закона доноси акте којима уређује најмање:
  - а) правила пословања, односно начин и услове обављања послова, међусобна права и обавезе овлашћеног учесника и његових клијената и друга питања о раду овлашћених учесника;
  - б) услове и начин функционисања интерне контроле; и
  - с) тарифу накнада.
- (2) Комисија даје сагласност на акте из става 1 овог члана, као и на све измјене и допуне тих аката.
- (3) Професионални посредник чини јавно доступним правила пословања и акт о тарифи накнада, на службеној интернет-страници и на видном мјесту у пословном простору у којем обавља дјелатност.
- (4) Комисија доноси правилник о разврставању клијената и правилима пословног понашања у пружању инвестиционих услуга којим ближе уређује стандард професионалног понашања, поступање према клијенту, управљање сукобом интереса, заштиту повјерљивих података и друга питања од значаја за пружање инвестиционих услуга.

Члан 95
(Захтијевана пажња у обављању послова и заштита интереса клијената)

- (1) Професионални посредник се у обављању послова с хартијама од вриједности руководи интересима клијента, при чему заштита властитог интереса није околност која оправдава евентуално почињену штету клијенту.
- (2) Професионални посредник, његов члан управе, надзорног одбора, брокер, инвестициони менаџер и савјетник и други запослени код професионалног посредника дужни су при обављању послова с хартијама од вриједности да у свему воде рачуна о интересима клијента и поступају с пажњом доброг стручњака.

(3) Професионални посредник у обављању послова поштује начело једнаког третмана клијената.

(4) Професионални посредник послује у складу са овим законом, властитим интерним актима и општим актима Комисије те се уздржава од поступања које би могло угрозити стабилност тржишта, довести у питање интересе клијента или у комуникацији или објавама довести клијента у заблуду.

Члан 96

(Личне трансакције релевантних и повезаних лица)

(1) Професионални посредник интерним актом успоставља, спроводи и одржава интерне поступке и контроле у сврху спречавања злоупотребе информација, сукоба интереса и других неправилности у вези са личним трансакцијама релевантних и повезаних лица.

(2) За потребе овог члана:

а) релевантно лице је члан управе и надзорног органа, виши руководилац, запослени, везани заступник и свако лице које обавља послове за професионалног посредника на основу уговора, укључујући издвајање пословних процеса, а има приступ информацијама о клијентима или трансакцијама, односно може утицати на пружање услуга посредника;

б) повезано лице с професионалним посредником је:

1) акционар с више од 10% (десет посто) акција;

2) члан управе и надзорног органа, директор и запослени;

3) брачни друг и сродник тих лица у правој линији до трећег и у побочној до другог степена;

4) правно лице у којем посредник или претходно наведена лица појединачно или заједно имају 25% (двадесет пет посто) удјела и више;

5) лице које у правном лицу које је акционар посредника има 25% (двадесет пет посто) удјела и више; те

б) лице које обавља послове за посредника на основу уговора.

(3) Повезано лице је дужно да, у року од пет дана од дана стицања или отуђења, пријави професионалном посреднику свако стицање, односно отуђење хартија од вриједности, укључујући податке о броју, цијени и датуму трансакције, као и стицање или отуђење удјела у повезаним правним лицима.

(4) Професионални посредник води посебан регистар о пријавама из става 3 овог члана, који се чува најмање пет година, а садржај и доступност података прописује Комисија општим актом из члана 94 става 4 овог закона.

(5) Поступци из става 1 овог члана обезбјеђују:

а) упознавање сваког релевантног и повезаног лица са ограничењима личних трансакција и интерним мјерама професионалног посредника;

б) обавјештавање професионалног посредника без одлагања о свакој личној трансакцији релевантног лица, у складу са интерним актима професионалног посредника;

с) вођење евиденције о свим личним трансакцијама релевантних лица, укључујући датум одобрења и датум забране, те чување евиденције најмање пет година.

(6) Посредник је овлашћен да интерним актом пропише претходно одобрење за одређене личне трансакције, периоде у којима је трговина потпуно забрањена релевантном и повезаном лицу, листу забрањених инструмената, забрану кратке продаје и друге заштитне мјере.

Члан 97 (Сукоб интереса)

- (1) Професионални посредник идентификује, спречава и управља сукобом интереса који настаје између:
  - a) интереса професионалног посредника, укључујући управу, руководиоца, запосленог, везаног заступника и лице повезано контролом с посредником, и интереса клијента; и
  - b) интереса клијената међусобно.
- (2) Професионални посредник доноси и одржава писану политику управљања сукобом интереса и води евиденцију о услузи и активности из које произлази ризик штете за клијента те евиденцију ставља на располагање на захтјев клијента.
- (3) Постојање ризика штете за клијента, упркос предузетим мјерама, обавезује професионалног посредника да прије пружања услуге, а најкасније одмах по пријему налога за извршење посла, писмено и јасно открије природу или извор сукоба интереса и мјеру ублажавања, ради доношења информисане одлуке клијента.
- (4) Професионални посредник надокнађује штету клијенту која настане због изостанка обавјештења о постојању сукоба интереса, у складу са одредбама овог члана.
- (5) Професионални посредник надокнађује штету коју његов клијент претрпи због неизвршавања или неодговарајућег извршавања налога клијента.

Члан 98 (Издвајање појединих пословних процеса (оутсоурцинг))

- (1) Професионални посредник је овлашћен да повјери трећем лицу оперативне функције битне за непрекидно и уредно пружање услуга и предузима све разумне мјере ради избјегавања додатног оперативног ризика, водећи рачуна да такво издвајање појединих пословних процеса (outsourcing) не онемогући нити отежа интерне контроле и надзор над пословањем.
- (2) Уговор о издвајању пословних процеса обезбјеђује потпуни приступ Комисије и посредника информацијама, заштиту повјерљивости и пословне тајне, јасну распоdjелу задатака, право надзора и извјештавања те план континуитета и извјештавања.
- (3) Посредник у потпуности одговара за законито обављање послова према клијенту без обзира на издвајање појединих пословних процеса у складу са овим чланом.
- (4) О сваком уговарању спољног обављања значајних послова и активности професионални посредник претходно обавјештава Комисију.

Члан 99 (Информисање клијента)

Професионални посредник упознаје клијента са свим околностима значајним за доношење информисане одлуке о куповини, односно продаји или другим пословима с хартијама од вриједности, а нарочито даје тачне информације о понуди, потражњи, промету и кретању цијена хартија од вриједности.

Члан 100 (Поступање у најбољем интересу клијента и чување повјерљивих података)

- (1) Професионални посредник у пружању инвестиционих и додатних услуга поступа у најбољем интересу клијената и у складу с правилима струке.

- (2) Професионални посредник у пружању инвестиционих и додатних услуга поступа у складу са одредбама овог поглавља и интерним актима донесеним на основу овог закона и општег акта Комисије из члана 94 става 4 овог закона.
- (3) Професионални посредник обезбјеђује утврђивање и процјену радног учинка његових радника усклађено са обавезом из става 1 овог члана.
- (4) Професионални посредник успоставља механизме за спречавање претпостављености зараде и продајних циљева у односу на интересе клијента, а нарочито малог инвеститора.
- (5) Професионални посредник и сви његови запослени чувају податке о клијенту, стању и промету на рачуну клијента, услузи коју пружају клијенту, као и друге податке и чињенице које сазнају у вези с пружањем инвестиционих услуга, обављањем инвестиционих активности и додатних услуга.
- (6) Подаци из става 5 овог члана су повјерљиви, а професионални посредник податке користи искључиво у сврху и у вези с пружањем инвестиционих и додатних услуга, и те податке не одаје трећем лицу нити омогућава трећем лицу њихово коришћење.
- (7) Подаци из става 5 овог члана достављају се без повреде повјерљивости, на захтјев Комисије, брзе или другог уређеног јавног тржишта, правосудног органа или управног органа, у извршавању надзорних и других овлашћења у складу са овим или прописом који уређује овлашћења тих субјеката, те у случају писменог одобрења клијента за објављивање или коришћење података.

Члан 101

(Уговор о обављању послова и рачун за новчана средства)

- (1) Професионални посредник прије пријема првог налога клијента закључује с клијентом писани уговор којим уређује међусобна права и обавезе у обављању послова професионалног посредника, у складу са овим законом.
- (2) Професионални посредник при закључењу уговора из става 1 овог члана предаје клијенту правила пословања или клијента на поуздан начин упознаје с њиховим садржајем.
- (3) Уговор из става 1 овог члана садржи одредбу да су правила пословања професионалног посредника његов саставни дио, као и изјаву клијента да су му правила пословања била доступна прије закључења уговора и да је упознат с њиховим садржајем.
- (4) Професионални посредник обавјештава клијента о свакој промјени правила пословања прије њиховог ступања на снагу.
- (5) Комисија општим актом из члана 94 става 4 овог закона ближе уређује обавезне елементе уговора из става 1 овог члана.
- (6) Професионални посредник код банке отвара посебан рачун за новчана средства клијената.
- (7) Новчана средства на рачуну из става 6 овог члана нису власништво професионалног посредника, не улазе у његову имовину, нити у ликвидациону или стечајну масу, нити се користе за измирење потраживања његовог повјериоца.

Члан 102

(Рјешавање спора између професионалног посредника и клијента)

- (1) Уговором између професионалног посредника и клијента странке су овлашћене да назначе одредбу да се спорови који произлазе из уговорног односа између професионалног посредника и клијента рјешавају путем арбитраже или другог облика вансудског рјешавања спорова, на основу арбитражне клаузуле или посебног споразума о арбитражи.

(2) Арбитражном клаузулом или споразумом о арбитражи стране одређују да се спорови рјешавају пред сталном или ад хок арбитражом у Босни и Херцеговини или иностранству, у складу са арбитражним правилима назначеним у тој клаузули или споразуму.

(3) Уговором из става 1 овог члана не може се искључити или ограничити право клијента који није квалификовани инвеститор у смислу овог закона да захтијева заштиту својих права пред надлежним судом.

(4) Арбитражна клаузула у уговору с клијентом из става 3 овог члана пуноважна је уз посебну, писану и од осталог садржаја уговора јасно одвојену изјаву сагласности клијента.

Члан 103

(Упознавање клијента и спречавање прања новца и финансирања тероризма)

(1) Професионални посредник при успостави пословног односа, отварању рачуна новчаних средстава или рачуна хартија од вриједности и при пријему налога поступа у складу с прописима којим се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности, укључујући идентификацију и верификацију клијента и стварног власника.

(2) Комисија усклађује опште акте с прописима из става 1 овог члана и ближе прописује минимални захтјев евиденције и рок чувања документације у мјери у којој то није непосредно уређено прописом из става 1 овог члана.

Члан 104

(Достављање података о пословању професионалног посредника)

Професионални посредник објављује и Комисији доставља годишње финансијске и друге извјештаје о свом пословању, са садржајем, на начин и у роковима које пропише Комисија општим актом из члана 370 става 2 овог закона.

Одјељак С. Поступање с клијентима

Члан 105

(Обавеза категоризације клијената)

(1) Професионални посредник клијента, с обзиром на њихово знање, искуство, финансијску ситуацију и инвестиционе циљеве, разврстава на малог и професионалног инвеститора.

(2) За потребе овог поглавља, квалификовани инвеститор из члана 27 овог закона сматра се професионалним инвеститором.

(3) Добровољни пензиони фонд, депозитар добровољног пензионог фонда и друштво за управљање сматрају се професионалним инвеститорима за потребе овог поглавља.

Члан 106

(Обавјештење професионалног инвеститора и виши ниво заштите)

(1) Прије пружања услуга, професионални посредник обавјештава лице из члана 105 става 2 овог закона да има статус професионалног инвеститора.

(2) Професионални посредник омогућава, на захтјев професионалног инвеститора, третман с вишим нивоом заштите који се пружа малим инвеститорима.

(3) Професионални посредник обавјештава професионалног инвеститора о могућности измене договорених услова ради постизања вишег нивоа заштите на његов захтјев.

(4) Професионални инвеститор овлашћен је да затражи виши ниво заштите ако сматра да не може правилно процијенити нити управљати ризицима својственим одређеној инвестицији.

(5) Закључењем уговора којим професионални инвеститор захтијева третман малог инвеститора, професионални посредник професионалном инвеститору пружа виши ниво заштите.

(6) Уговор из става 5 овог члана сачињава се у писаном облику и садржи назнаку да се односи на једну или више услуга или трансакција, односно на врсту производа или трансакције.

Члан 107

(Третман другог клијента као професионалног инвеститора)

(1) Поред клијента из члана 105 ставова 2 и 3 овог закона, професионални посредник третира и другог клијента као професионалног инвеститора уз испуњене услове из овог члана.

(2) Третман из става 1 овог члана заснива се на захтјеву клијента и процјени професионалног посредника да клијент, зависно од врсте трансакције или услуге, посједује довољно знања, искуства и стручности за самостално доношење инвестиционих одлука и правилну процјену ризика.

(3) Процјеном из става 2 овог члана задовољавају се најмање два од следећа три услова:

а) клијент је на за њега мјеродавном тржишту хартија од вриједности извршио просјечно десет трансакција у сваком тромјесечју у посљедњих годину дана;

б) величина клијентовог портфолија, у који се убрајају хартије од вриједности и новчана средства, прелази 1.000.000 КМ;

с) клијент ради или је радио у финансијском сектору најмање једну годину на пословима који захтијевају знање о планираним трансакцијама или услугама.

(4) Мјеродавно тржиште из става 3 тачке а) овог члана је тржиште на којем се тргује хартијама од вриједности за које клијент тражи статус професионалног инвеститора.

Члан 108

(Одрицање од вишег нивоа заштите)

(1) Клијент из члана 107 овог закона одриче се од вишег нивоа заштите уз испуњене следеће услове:

а) клијент писано подноси захтјев за третман професионалног инвеститора, уопштено или за конкретну услугу, трансакцију или производ;

б) професионални посредник клијента писано упозорава на ниво заштите и право које клијент губи;

с) клијент посебним писаним актом, одвојеним од уговора, потврђује да је свјестан посљедица губитка нивоа заштите.

(2) Професионални посредник предузима одговарајуће активности ради провјере испуњености услова из члана 107 овог закона и одлучује о прихватању захтјева.

Члан 109

(Мали инвеститори)

(1) Клијент професионалног посредника који није обухваћен чланом 105 ставовима 2 и 3 овог закона и којем није одобрен статус професионалног инвеститора према члановима 107 и 108 овог закона сматра се малим инвеститором.

(2) Професионални посредник прије пружања прве услуге закључује с малим инвеститором писани уговор којим уређује међусобна права и обавезе.

(3) Права и обавезе из уговора из става 2 овог члана чине саставни дио и других аката професионалног посредника.

Члан 110

(Интерни акти и рекатегоризација)

(1) Професионални посредник доноси и примјењује интерне акте с мјерама и поступцима за категоризацију клијената у складу са овим законом и општим актом Комисије из члана 94 става 4 овог закона.

(2) Професионални инвеститор правовремено обавјештава професионалног посредника чије услуге користи о свим чињеницама које имају утицај на промјену његове категоризације као клијента.

(3) Професионални посредник, по утврђивању да клијент више не припада категорији професионалног инвеститора, предузима мјере ради одговарајућег разврставања клијента.

Члан 111

(Подаци за процјену подобности у савјетовању и управљању портфељем)

(1) При пружању инвестиционог савјетовања или управљања портфељем, професионални посредник прикупља податке о знању и искуству потенцијалног клијента у инвестирању, финансијској ситуацији и инвестиционим циљевима, у обиму довољном за препоруку одговарајуће услуге и финансијских инструмената.

(2) Професионални посредник упозорава клијента на немогућност пружања инвестиционог савјетовања или управљања портфељем, у случају неприкупљања података из става 1 овог члана.

(3) Упозорење из става 2 овог члана даје се у стандардизованом облику који Комисија прописује општим актом из члана 94 става 4 овог закона.

Члан 112

(Подаци за процјену примјерености при пружању других услуга)

(1) При пружању услуга и обављању активности које нису обухваћене чланом 111 овог закона, професионални посредник прикупља податке о знању и искуству клијента у вези с понуђеним или затраженим производима или услугама, ради процјене њихове примјерености за клијента.

(2) Професионални посредник, по процјени да производ или услуга нису примјерени за клијента, упозорава клијента на ту околност у стандардизованом облику.

(3) Професионални посредник, у случају одбијања клијента да достави податке или у случају недовољних података, упозорава клијента да није у могућности да утврди примјереност производа или услуга.

(4) Упозорење из овог члана даје се у стандардизованом облику који Комисија прописује општим актом из члана 94 става 4 овог закона.

Члан 113

(Поузданост података клијента)

Професионални посредник податке добијене од клијента према члановима 111 и 112 овог закона сматра вјеродостојним, осим када му је познато или му, с обзиром на околности, мора бити познато да су подаци застарјели, нетачни или непотпуни.

Члан 114 (Налог)

- (1) Налог је једнострана изјава воље клијента упућена професионалном посреднику да у своје име и за рачун клијента обави одређени посао с хартијама од вриједности у писаном или електронском облику.
- (2) Налог је прихваћен уписом у књигу налога, под условима из овог закона и уговора из члана 101 става 1 овог закона.
- (3) Професионални посредник извршава налог према захтјеву, односно инструкцији клијента, а по редослиједу из књиге налога.
- (4) Професионални посредник клијенту издаје потврду о пријему налога.
- (5) Клијент опозива, а професионални посредник отказује налог до тренутка извршења, и то само у дијелу који није извршен.
- (6) Комисија општим актом из члана 94 става 4 овог закона прописује услове и начин примања, потврђивања, извршавања и чувања електронских налога, укључујући правила идентификације и аутентификације клијента, електронског потписа, временског жигосања, техничке стандарде записа, евиденције и рокове чувања, у складу с прописима којима се уређују електронски потпис и електронско пословање.

Члан 115 (Поступање с налогом клијента)

- (1) Професионални посредник предузима све разумне кораке да за клијента постигне најповољнији могући исход узимајући у обзир цијену, трошкове, брзину, вјероватноћу извршења и намире, величину, врсту и друге релевантне околности.
- (2) Професионални посредник успоставља, примјењује и одржава политику најбољег извршења те клијенту пружа јасне информације о тој политици и прибавља његову претходну сагласност.
- (3) Посредник успоставља мјере и поступке који обезбјеђују брзо, коректно и ажурно извршавање налога клијената у односу на налоге других клијената или властите привредне интересе.
- (4) Упоредиви налози обрађују се редослиједом пријема (FIFO), осим кад то захтијевају услови тржишта или најбољи интерес клијента.
- (5) Агрегација налога клијената с налогом посредника допуштена је само ако је у најбољем интересу клијената, уз претходно обавјештење клијенту и праведну алокацију извршених количина и трошкова.
- (6) Лимитирани налог за акције примљене на трговање који се по превладавајућим тржишним условима не може одмах извршити посредник одмах јавно објављује или преноси на мјесто трговања, осим ако клијент изричито наложи супротно.
- (7) Посредник без одлагања евидентира и алоцира извршења и успоставља мјере како би спријечио злоупотребу информација о неизвршеним налозима клијената.
- (8) Комисија општим актом из члана 94 става 4 овог закона ближе уређује садржај и форму политике поступања с налозима, правила агрегације и алокације те методе објаве лимитираних налога.

Члан 116

(Књига налога)

(1) У обављању послова с хартијама од вриједности професионални посредник води књигу у коју уписује налоге и опозиве налога (у даљем тексту: књига налога), која обавезно садржи и:

- a) датум, сат, минут и начин пријема налога;
- b) назив и сједиште клијента правног лица, са именом и презименом овлашћеног лица које је дало налог, или име и презиме, адресу и мјесто становања и јединствени матични број за физичко лице као клијента;
- c) ознаку хартије од вриједности на коју се односи налог;
- d) инструкције за извршавање налога: цијена, ограничење цијене, рок важења налога и друго;
- e) назнаку задржаног права опозива налога и рок отказа; и
- f) датум, вријеме и начин извршења налога.

(2) Налози и опозиви, односно откази налога уписују се у књигу налога хронолошким редом пријема и означавају одговарајућим посебним редним бројем.

(3) Подаци у књизи налога и појединачном налогу морају у сваком тренутку бити истовјетни.

(4) Књига налога чува се најмање пет година након протеча пословне године на коју се односи.

(5) Комисија ближе уређује додатне елементе и начин вођења књиге налога.

(6) Професионални посредник на захтјев клијента без одлагања издаје овјерен извод из књиге налога који се односи на његове налоге.

(7) За електронске налоге књига налога и пратеће евиденције воде се на начин који обезбјеђује цјеловитост, вјеродостојност и неизмјенљивост записа, с прецизним временским жигом и могућности накнадне ревизије.

(8) Изузетно од става 1 овог члана, за послове инвестиционог савјетника и депозитара не води се књига налога него посебна евиденција, чији садржај и начин вођења ближе уређује Комисија општим актом из члана 94 става 4 овог закона.

Члан 117 (Одбијање налога)

(1) Професионални посредник одбија:

- a) пријем налога за куповину усљед недовољних новчаних средстава на рачуну клијента за измирење обавеза које настају извршењем налога;
- b) пријем налога за продају усљед недовољне количине хартија од вриједности на рачуну хартија од вриједности клијента која је предмет налога;
- c) пријем налога за куповину или продају чије извршење представља повреду одредаба овог закона о забрани манипулације цијенама и коришћења повлашћене информације, односно представља кривично дјело или прекршај;
- d) пријем налога чији је рок за предају ради извршења протекло;
- e) пријем налога у случају процјене да се трансакција врши ради прања новца или финансирања терористичких активности, или постојања сумње на такву радњу;
- f) пријем или извршење налога са изричитом инструкцијом клијента противном закону, правилима тржишта или политици најбољег извршења, осим у дијелу у којем овај закон изричито допушта поступање по таквој инструкцији;
- g) пријем налога у другом случају прописаном овим законом.

(2) Комисија општим актом из члана 94 става 4 овог закона уређује услове изузетка за случај из става 1 тачака а) и б) овог члана.

Члан 118

(Извршење обавеза)

(1) Професионални посредник предузима све потребне радње ради извршења новчаних обавеза у вези с пословима са хартијама од вриједности и преносом хартија од вриједности у складу са овим законом, општим актом Комисије из члана 94 става 4 овог закона, те општим актима Регистра, берзе и другог уређеног јавног тржишта.

(2) Професионални посредник клијенту без непотребног одлагања, а најкасније наредног радног дана, доставља потврду о извршеној трансакцији на трајном медију, која садржи најмање: идентитет клијента, датум, вријеме и мјесто извршења, инструменат, количину, цијену, укупне трошкове, нето износ за наплату те мјесто извршења.

Члан 119

(Услови за зајам хартија од вриједности)

(1) Професионални посредник је овлашћен да даје и узима у зајам хартије од вриједности уз писмену сагласност власника тих хартија од вриједности.

(2) Позајмљене хартије од вриједности дозвољено је отуђити у складу са општим актом Комисије из члана 94 става 4 овог закона и правилима берзе, укључујући режим кратке продаје (short-sale), ограничења и извјештавање.

(3) Професионални посредник Комисији доставља мјесечна извјештавања о продаји позајмљених хартија од вриједности.

(4) Комисија општим актом из члана 94 става 4 ближе уређује услове за давање у зајам и продају позајмљених хартија од вриједности и о извјештавању Комисије о тим пословима.

Одјељак D. Дозвола за обављање послова с хартијама од вриједности

Члан 120

(Издавање дозволе)

(1) Комисија издаје дозволу за обављање послова с хартијама од вриједности (у даљем тексту: дозвола) из члана 80 става 1 овог закона и у дозволи наводи инвестиционе услуге и активности које је професионални посредник овлашћен да пружа.

(2) Дозвола може да обухвати и једну или више додатних услуга, али се не издаје искључиво за додатне услуге.

(3) Комисија издаје дозволу на неодређено вријеме, по захтјеву професионалног посредника.

(4) Професионални посредник који жели да прошири обим одобрених услуга и активности подноси Комисији захтјев за проширење дозволе.

(5) Дозвола важи до њеног одузимања и у случајевима из члана 129 овог закона.

(6) Професионални посредник континуирано испуњава услове за стицање дозволе, на захтјев Комисије доставља доказе о испуњавању услова и уплаћује накнаду за надзор на начин и у року који одреди Комисија општим актом из члана 82 става 6 овог закона.

Члан 121

(Услови за обављање послова)

(1) За обављање послова из члана 80 става 1 овог закона професионални посредник обезбјеђује:

- a) сагласност Комисије на именовање директора професионалног посредника;
  - b) кадровску, техничку и организациону оспособљеност за обављање послова;
  - c) одговарајући пословни простор;
  - d) доказе да против оснивача и чланова органа оснивача нису изречене мјере безбједности забране обављања послова с хартијама од вриједности које су још на снази или нису наступиле, односно више не трају правне посљедице осуде које се односе на престанак, односно забрану обављања послова у промету с хартијама од вриједности.
- (2) Под кадровском, техничком и организационом оспособљеношћу подразумијева се посебна и физички потпуно одвојена материјална, техничка и кадрoвска инфраструктура за одвојено обављање послова из члана 80 овог закона, у складу са одредбама овог закона и општим актом Комисије из члана 82 става 6 овог закона.
- (3) Под одговарајућим пословним простором подразумијева се пословни простор потребан за несметано обављање послова и испуњавање услова за смјештај инфраструктуре из става 2 овог члана.
- (4) Након уписа у регистар друштава код суда, професионални посредник подноси захтјев за издавање дозволе с приложеним доказима о испуњавању услова из става 1 овог члана и других одредаба овог закона.
- (5) Комисија рјешава о захтјеву за давање сагласности на именовање директора професионалног посредника из става 1 овог члана уз који се прилаже доказ о уплати основног капитала и статут професионалног посредника.
- (6) Комисија може одбити захтјев за издавање дозволе уколико процијени да би и поред испуњавања услова из става 1 овог члана издавање дозволе било штетно за тржиште хартија од вриједности, односно да би издавањем дозволе на било који начин могло доћи до угрожавања интереса инвеститора и јавности на тржишту хартија од вриједности.
- (7) У случају из става 6 овог члана, Комисија је дужна да утврди околности и разлоге који упућују на то да би издавање дозволе могло бити штетно за тржиште хартија од вриједности, односно да би издавањем дозволе на било који начин могло доћи до угрожавања интереса инвеститора и јавности на тржишту хартија од вриједности, и то посебно образложи.

Члан 122

(Сагласност на именовање директора)

- (1) Комисија даје сагласност на именовање директора професионалног посредника ако кандидат испуњава сљедеће услове:
- a) има одговарајућу стручну спрему и релевантно искуство, у складу са општим актом Комисије из члана 82 става 6 овог закона;
  - b) не постоје правне посљедице осуде из члана 3 овог закона;
  - c) има добар углед, односно да се на основу досадашњег понашања може оправдано закључити да ће поштено и савјесно обављати своје дужности, те да не постоји основана сумња да је на било који начин учествовао у активностима везаним за прање новца, финансирање тероризма и корупцију;
  - d) није му изречена мјера сигурности забране вршења послова с хартијама од вриједности, или, ако је била изречена, да није на снази.
- (2) Комисија одбија захтјев за давање сагласности и поред испуњавања услова из става 1 овог члана, у складу с чланом 121 ставовима 6 и 7 овог закона.
- (3) Одредбе ставова 1 и 2 овог члана односе се и на руководиоца организационог дијела банке из члана 83 овог закона.
- (4) Сагласност на именовање директора престаје да важи у случају:

- a) да лице коме је дата сагласност у року од деведесет (90) дана не ступи на дужност директора;
  - b) да директору престане дужност директора, даном престанка дужности;
  - c) њеног одузимања.
- (5) Рјешењем о одузимању сагласности одређује се рок у којем се не може тражити поновно издавање сагласности, а који не може бити краћи од једне године нити дужи од три године од дана доношења рјешења.
- (6) Комисија даје сагласност и на именовање чланова управног и органа који врши надзор професионалног посредника, који морају имати одговарајућу високу стручну спрему, најмање три године радног искуства у струци, те испуњавати остале услове прописане овим законом и општим актом Комисије из члана 82 става 6 овог закона.
- (7) За професионалне посреднике из чланова 124 и 128 овог закона, сагласност Комисије на именовање директора и чланова одбора се не захтијева, већ су професионални посредници обухваћени тим одредбама дужни да Комисији доставе обавјештење о лицима одговорним за пословање и потврду надлежног матичног органа о испуњености услова прикладности и примјерености управљачког тијела (fit-and-proper).

Одјељак Е. Прекогранично обављање послова с хартијама од вриједности

Члан 123 (Обављање послова ван Босне и Херцеговине)

- (1) Професионални посредник обавља послове с хартијама од вриједности из члана 80 става 1 овог закона ван Босне и Херцеговине оснивањем пословне јединице или правног лица у складу с прописима државе у којој намјерава да обавља дјелатност.
- (2) О основаној пословној јединици или правном лицу професионални посредник обавјештава Комисију у року од десет дана од дана испуњавања услова за обављање послова према прописима државе у којој ће обављати те послове.
- (3) Изузетно од става 1 овог члана, професионални посредник може обављати послове с хартијама од вриједности и без оснивања пословне јединице или правног лица у држави у којој намјерава да обавља дјелатност, уколико су кумулативно испуњени услови:
- a) прописи те државе не захтијевају оснивање пословног настана за прекогранично пружање тих услуга;
  - b) Комисија има закључен меморандум о разумијевању или други одговарајући споразум о сарадњи с надлежним регулатором те државе; и
  - c) професионални посредник у потпуности поштује прописе те државе који се примјењују на такво прекогранично обављање послова.

Члан 124 (Страни професионални посредник)

- (1) Професионални посредници чије је сједиште ван Босне и Херцеговине (у даљем тексту: страни професионални посредници) послују у Дистрикту уз претходно одобрење за обављање послова с хартијама од вриједности на подручју Дистрикта од стране Комисије, те под условима предвиђеним овим законом и прописима којима се уређује регистрација и пословање страних правних лица.
- (2) Комисија општим актом из члана 82 става 6 овог закона ближе уређује врсте дозвола за стране професионалне посреднике, услове за њихово издавање, као и надзор над радом ових посредника.

(3) Одредбе овог закона о пословању и надзору професионалних посредника примјењују се и на професионалне посреднике из става 1 овог члана.

(4) Подношењем захтјева за одобрење из става 1 овог члана, професионални посредник изричито прихвата надлежност и надзор Комисије у прописаном обиму.

Члан 125

(Обавеза оснивања подружнице страног професионалног посредника)

(1) Страни професионални посредник који намјерава да пружа инвестиционе услуге инвеститорима са сједиштем у Босни и Херцеговини, на континуираном основу и у пуном обиму, оснива подружницу у Дистрикту и добија одобрење из члана 124 става 1 овог закона само ако:

a) има важећу дозволу надлежног органа матичне државе за обављање одговарајућих услуга и активности;

b) испуњава еквивалентне организационе, кадровске и прудентне стандарде;

c) достави доказ о обухвату или изузећу из система заштите улагача и система гаранција у матичној држави, као и о режиму надзора;

d) прихвати надзор Комисије над пословањем подружнице.

(2) Комисија је овлашћена да страном професионалном посреднику изда ограничено одобрење за обављање одређених послова с хартијама од вриједности на период до дванаест (12) мјесеци, уз могућност продужења за још дванаест (12) мјесеци, у прелазном периоду до оснивања подружнице у складу са ставом 1 овог члана, ако то захтијева заштита инвеститора или значај планираних активности.

(3) Страни професионални посредник обезбјеђује доступност евиденција Комисији те испуњава обавезе вођења књига налога, повременог извјештавања о обиму трансакција и структури клијената, усклађености и правила поступања према инвеститорима из овог закона.

Члан 126

(Везани заступник страног професионалног посредника)

(1) У случају да Комисија одобри да страни професионални посредник обавља послове с хартијама од вриједности на подручју Дистрикта у складу с чланом 125 ставом 2 овог закона, такав професионални посредник дјелује преко везаног заступника уписаног у регистар Комисије, који поступа искључиво у име и за рачун тог посредника, уз пуну одговорност посредника за рад заступника.

(2) Посредник који обавља послове с хартијама од вриједности без подружнице мора именовати лице за пријем писмена са адресом у Босни и Херцеговини, које може уједно бити и везани заступник посредника из става 1 овог члана, а достава писмена том лицу производи правно дејство као достава посреднику.

(3) Комисија актом из члана 82 става 6 овог закона уређује услове уписа и рада везаних заступника и минималне уговорне елементе између странака.

Члан 127

(Прекогранично пружање услуга без подружнице и чланство са удаљеним приступом)

(1) Изузетно од члана 125 овог закона, Комисија даје одобрење из члана 124 става 1 овог закона страном професионалном посреднику и без оснивања подружнице, за прекогранично пружање инвестиционих услуга или чланство на берзи са удаљеним приступом, под условом да:

a) пружа услуге искључиво квалификованим инвеститорима у смислу овог закона;

- b) има важећу дозволу надлежног органа матичне државе;
  - c) постоји адекватан режим еквивалентног надзора и сарадње с надлежним органом матичне државе, потврђен меморандумом о разумијевању (MoU) или другим споразумом о сарадњи;
  - d) технички и организационо испуњава услове за чланство на берзи са удаљеним приступом, у складу са овим законом и правилима берзе.
- (2) Одобрење из става 1 овог члана може бити ограничено по врсти инвеститора, инструмента, мјесту трговања, обиму трансакција или врсти активности, у складу са општим актом Комисије из члана 82 става 6 овог закона.
- (3) Страни професионални посредник који послује без подружнице према овом члану не смије директно или индиректно да оглашава, нуди или пружа услуге малим инвеститорима у Босни и Херцеговини, те свака повреда ове забране представља основ за укидање одобрења.
- (4) Страни професионални посредник из става 1 овог члана именује овлашћеног заступника за пријем писмена у Босни и Херцеговини и обезбјеђује Комисији несметан увид у евиденције налога и трансакција које се односе на Босну и Херцеговину, у роковима и обиму прописаним општим актом Комисије из члана 82 става 6 овог закона.
- (5) Детаљније услове за издавање, надзор и ограничавање одобрења из овог члана, као и прагове активности након којих Комисија може да наложи оснивање подружнице, Комисија прописује општим актом из члана 82 става 6 овог закона.

Члан 128

(Професионални посредник са сједиштем ван Дистрикта)

- (1) Професионалном посреднику и банци која обавља послове с хартијама од вриједности, издата дозвола за обављање послова с хартијама од вриједности у Босни и Херцеговини а ван Дистрикта, важи и на подручју Дистрикта.
- (2) Професионални посредник из става 1 овог члана подноси Комисији захтјев за издавање одобрења за обављање послова с хартијама од вриједности на подручју Дистрикта.
- (3) На професионалне посреднике из става 1 овог члана примјењују се одредбе овог закона које се односе на професионалне посреднике са сједиштем у Дистрикту, изузев ако није другачије одређено овим законом.
- (4) Комисија ближе уређује издавање одобрења за рад и начин рада професионалних посредника из става 1 овог члана.
- (5) Професионални посредници из става 1 овог члана морају континуирано испуњавати организационе, кадровске услове, предузимати мјере за спречавање прања новца и финансирања терористичких активности (AML/CFT), обезбјеђивати доступност евиденција Комисији и поштовати режим извјештавања и вођења књиге налога, те испуњавати остале захтјеве из овог закона и акте Комисије из члана 82 става 6 овог закона.
- (6) Комисија води посебан регистар професионалних посредника из става 1 овог члана којима је издато одобрење за обављање послова с хартијама од вриједности на подручју Дистрикта.

Одјељак F. Престанак дозволе за обављање послова с хартијама од вриједности

Члан 129

(Вријеме престанка важења дозволе)

(1) Професионалном посреднику дозвола за обављање послова с хартијама од вриједности престаје да важи даном:

- a) отварања стечајног поступка професионалног посредника;
- b) отварања поступка ликвидације професионалног посредника;
- c) одузимања дозволе за рад банци, у складу са одредбама посебног закона;
- d) уписа у регистар друштава код суда припајањем, подјелом и спајањем професионалног посредника.

(2) Када професионални посредник обавијести Комисију о престанку обављања дјелатности и поднесе захтјев за брисање из регистра професионалних посредника, Комисија доноси утврђујуће рјешење о престанку важења дозволе за обављање послова с хартијама од вриједности, под условима из овог закона, а професионалном посреднику дозвола престаје да важи даном доношења рјешења Комисије.

Члан 130 **(Стечај и ликвидација)**

(1) У поступку стечаја професионалног посредника стечајни управник може, уз претходну сагласност клијента, да изврши или доврши примљене налоге и радње које произлазе из закључених уговора, искључиво ради заштите интереса клијента и уредног поравнања, уз поштовање правила о одвојености имовине клијента.

(2) Одлука о отварању поступка ликвидације, односно стечаја над професионалним посредником доставља се Комисији и Регистру у року од три дана од дана доношења одлуке.

Члан 131 **(Надлежности и мјере)**

(1) Ако у поступку надзора професионалног посредника утврди незаконитости или неправилности у пословању, Комисија предузима једну или више мјера:

- a) изриче опомену;
- b) изриче јавну опомену;
- c) укида сагласност на именовање директора и даје налог за покретање поступка за именовање новог директора;
- d) укида сагласност на именовање чланова управног и органа за надзор професионалног посредника и даје налог за покретање поступка за именовање нових чланова тих органа;
- e) даје налог за привремену забрану располагања средствима с новчаних рачуна и рачуна хартија од вриједности и другом имовином у трајању до три мјесеца;
- f) даје налог за привремено обустављање обављања свих или појединих послова с хартијама од вриједности у трајању до шест мјесеци;
- g) одузима дозволу за обављање свих или појединих послова с хартијама од вриједности;
- h) предузима друге мјере у складу са овим и посебним законима.

(2) Прије изрицања мјере, Комисија позива посредника да се изјасни у року који не може бити краћи од осам дана, осим у хитним случајевима ради спречавања штете.

(3) Комисија може мјеру објавити на својој интернет-страници, уз поштовање заштите повјерљивих података.

(4) Против рјешења Комисије којим се изриче мјера из става 1 овог члана професионални посредник има право да изјави жалбу, у складу с чланом 262 овог закона.

Члан 132

(Обустављање дозволе)

(1) Комисија може привремено обуставити професионалном посреднику дозволу за обављање једног или више послова с хартијама од вриједности у складу с чланом 131 овог закона ако:

- a) престане да испуњава услове за добијање дозволе;
- b) не испуњава услове за пословање у складу са одредбама овог закона и општим актом Комисије из члана 82 става 6 овог закона о усклађивању ликвидних средстава и обавеза;
- c) не поступи у складу с мјерама, односно налозима које је изрекла Комисија;
- d) у другим случајевима када послове с хартијама од вриједности не обавља у складу са овим законом или се налази у својству које није у складу са одредбама овог закона.

(2) Рјешењем Комисије о обустављању дозволе одређују се трајање обуставе, рок и план отклањања неправилности те посљедице непоступања професионалног посредника којем је дозвола привремено обустављена.

Члан 133

(Одузимање дозволе)

(1) Комисија професионалном посреднику одузима дозволу за обављање једног или више послова с хартијама од вриједности ако:

- a) не започне с радом у року од дванаест (12) мјесеци од дана издавања дозволе;
- b) послове с хартијама од вриједности не обавља у периоду дужем од шест мјесеци;
- c) обавља послове с хартијама од вриједности за које нема дозволу;
- d) обавља дјелатности које нису послови с хартијама од вриједности;
- e) је дозвола за обављање послова с хартијама од вриједности прибављена на основу неистинитих података;
- f) не поступи по мјери о обустављању дозволе или по налогу Комисије;
- g) након изрицања мјере о обустављању дозволе настави с повредама овог закона, односно учестало понавља повреде прописа због којих су изричане мјере;
- h) наступе околности из члана 121 става 6 овог закона;
- i) тешко и системски крши одредбе о забрани манипулације тржиштем и употребе повлашћене информације.

(2) Када утврди постојање разлога из става 1 овог члана, а истовремено и постојање олакшавајућих околности, Комисија може рјешењем одредити да се дозвола неће одузети ако професионални посредник у року који одреди Комисија отклони утврђене незаконитости и неправилности и ако, у периоду не дужем од једне године од дана доношења рјешења, не наступи ниједан од разлога за одузимање из става 1 овог члана.

Члан 134

(Примјена одредаба на професионалне посреднике ван Дистрикта)

Професионалном посреднику са сједиштем у Босни и Херцеговини, а ван Дистрикта, Комисија може обуставити или одузети одобрење за рад под условима и у трајању како је одређено одредбама овог закона за обустављање и одузимање дозвола професионалним посредницима са сједиштем у Дистрикту.

Члан 135

(Правне посљедице одузимања дозволе)

- (1) Рјешењем о одузимању дозволе Комисија одређује рок у којем професионални посредник не може да затражи поновно издавање дозволе, а који не може бити краћи од једне године нити дужи од пет година од дана доношења рјешења.
- (2) Рјешењем о одузимању дозволе Комисија је овлашћена да одреди да се неизвршени налози и друге исправе налогодаваца професионалног посредника којем се дозвола одузима предају другом професионалном посреднику, уз сагласност тог посредника.
- (3) Од дана доношења рјешења о одузимању дозволе, односно од дана престанка важења дозволе по сили закона, професионални посредник не закључује нити започиње да обавља иједан нови посао везан за обављање послова за које је дозвола издата.
- (4) О одузимању дозволе Комисија ће обавијестити берзу, друго уређено јавно тржиште, Регистар и суд код којег је професионални посредник уписан у регистар друштава, достављањем рјешења.
- (5) Професионални посредник је дужан, у случају одузимања или престанка важења дозволе, да најкасније у року од пет дана од дана уручења рјешења Комисије:
  - а) поравна настале обавезе;
  - б) изврши повраћај средстава клијентима;
  - в) изврши пренос хартија од вриједности код Регистра;
  - г) поступи с документацијом из пословања у складу са архивским прописима.
- (6) Даном доношења рјешења о одузимању дозволе Комисија даје налог банци код које се воде рачуни професионалног посредника за привремену блокаду тих рачуна.
- (7) У случају непоступања професионалног посредника на начин и у року из става 5 овог члана, Комисија ће овластити банку депозитара и Регистар да изврше потребне радње у оквиру својих надлежности.

Одјељак Г. Дозвола и надзор физичког лица које обавља послове с хартијама од вриједности

Члан 136

(Дозвола за обављање послова брокера, инвестиционог менаџера и инвестиционог савјетника)

- (1) Послове брокера, инвестиционог менаџера и инвестиционог савјетника обављају искључиво физичка лица с дозволом Комисије по свом захтјеву и која су запослена код професионалног посредника, код другог овлашћеног учесника, као и код правних лица и институција у складу са општим актом из члана 82 става 6 овог закона.
- (2) Дозвола из става 1 овог члана издаје се на неодређено вријеме.

Члан 137

(Стицање звања)

- (1) Комисија организује и спроводи образовни програм и испит за стицање звања брокера, инвестиционог менаџера и инвестиционог савјетника и издаје одговарајућа увјерења.
- (2) Комисија ближе уређује услове за стицање звања брокера, инвестиционог менаџера и инвестиционог савјетника, као и послове које обављају.
- (3) Звања инвестиционог менаџера и инвестиционог савјетника подразумијевају и звање брокера.
- (4) Комисија води регистар брокера, инвестиционих менаџера и инвестиционих савјетника у складу са општим актом из члана 142 става 3 овог закона.

Члан 138
(Услови за дозволу)

(1) Дозвола за обављање послова брокера, инвестиционог менаџера и инвестиционог савјетника даје се лицу ако испуњава следеће услове:

- a) има положен одговарајући испит за брокера, инвестиционог менаџера, односно инвестиционог савјетника, у смислу одредаба овог закона;
- b) не постоје правне посљедице осуде из члана 3 овог закона;
- c) има добар углед, односно да се на основу досадашњег понашања може оправдано закључити да ће поштено и савјесно обављати своје дужности, те да не постоји основана сумња да је учествовало у активностима везаним за прање новца, финансирање тероризма и корупцију;
- d) није му изречена мјера безбједности забране вршења послова с хартијама од вриједности или, ако је изречена мјера престала да важи.

(2) Комисија одбија захтјев за издавање дозволе и када су испуњени услови из става 1 овог члана, у случајевима из члана 121 ставова 6 и 7 овог закона.

(3) Једно лице не може истовремено имати дозволу за обављање послова инвестиционог менаџера и брокера, односно инвестиционог савјетника и брокера.

Члан 139
(Признавање звања и испита)

(1) Брокерима, инвестиционим менаџерима, односно инвестиционим савјетницима који су то звање стекли у Босни и Херцеговини, а ван Дистрикта, то звање се признаје у Дистрикту.

(2) Лице које је стекло звање брокера, инвестиционог савјетника или инвестиционог менаџера ван територије Босне и Херцеговине подноси Комисији захтјев за признавање испита у Дистрикту.

(3) Чланови Комисије и запослени у Комисији који су на стручним пословима из дјелатности Комисије провели најмање двије године стичу звање инвестиционог менаџера и инвестиционог савјетника, о чему им се издаје увјерење.

Члан 140
(Мјере у надзору лица с дозволом)

Ако у поступку надзора утврди незаконитости или неправилности у обављању послова с хартијама од вриједности, Комисија брокеру, инвестиционом менаџеру и инвестиционом савјетнику изриче:

- a) опомену;
- b) јавну опомену;
- c) привремену забрану обављања послова с хартијама од вриједности;
- d) мјеру одузимања дозволе за обављање послова с хартијама од вриједности.

Члан 141
(Обуставање и одузимање дозволе лицима с дозволом)

(1) Комисија обуставља, односно одузима дозволу за обављање послова с хартијама од вриједности брокеру, инвестиционом менаџеру или инвестиционом савјетнику ако:

- a) утврди да су подаци на основу којих је дозвола издата били неистинити;
- b) је против њега потврђена оптужница или је изречена неправоснажна осуђујућа пресуда у Босни и Херцеговини или у другој држави за кривична дјела против

- привреде, пословања и безбједности платног промета, имовине, правосуђа, правног промета, давања мита и службене и друге одговорне дужности, кривична дјела из овог закона, те кривична дјела за која је најмања прописана казна затвора од једне године;
- с) му је изречена правоснажна осуђујућа пресуда за кривична дјела из тачке б) овог става, односно трају правне посљедице осуде за та кривична дјела;
- д) је изречена мјера безбједности у вези с вршењем послова с хартијама од вриједности;
- е) у обављању послова с хартијама од вриједности поступа противно одредбама овог и других закона и општих аката Комисије;
- ф) не поступа по налозима Комисије;
- г) наступе околности из члана 121 става 6 овог закона;
- х) обавља трансакције користећи повлашћене информације или врши манипулације на тржишту;
- и) системски и теже крши одредбе овог закона или општих аката Комисије.
- (2) Рјешењем о одузимању дозволе одређује се рок у којем се не може тражити поновно издавање дозволе, а који не може бити краћи од једне године нити дужи од три године од дана доношења рјешења.

ПОГЛАВЉЕ III. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ У ВЕЗИ С ПОСЛОВИМА С ХАРТИЈАМА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Одјељак А. Брокерски, дилерски и послови подршке тржишту

Члан 142 (Брокерски и дилерски послови)

- (1) Брокерски послови су послови куповине и продаје хартија од вриједности у своје име, а за рачун клијента, уз наплату провизије.
- (2) Дилерски послови су послови куповине и продаје хартија од вриједности у своје име и за свој рачун ради остваривања разлике у цијени.
- (3) Комисија доноси правилник о вођењу регистра професионалних посредника и регистра брокера, инвестиционих менаџера и инвестиционих савјетника.

Члан 143 (Послови подршке тржишту)

- (1) Послови подршке тржишту обухватају послове истовременог истицања сталне понуде за куповину и продају хартија од вриједности у своје име и за свој рачун, ради одржавања сталне понуде и тражње за одређеним хартијама од вриједности.
- (2) Овлашћени учесник на тржишту хартија од вриједности који обавља послове подршке тржишту те послове обавља на основу писаног споразума или уговора с берзом или другим уређеним јавним тржиштем.
- (3) У оквиру послова из става 1 овог члана, овлашћени учесник на тржишту хартија од вриједности континуирано истиче двосмјерне котације, односно понуде за куповину и продају, за једну или више врста хартија од вриједности, ради одржавања уредног трговања, ликвидности и уског распона цијена.
- (4) Овлашћени учесник на тржишту хартија од вриједности који обавља послове подршке тржишту може бити професионални посредник, укључујући банку.

Члан 144

(Пренос овлашћења)

Професионални посредник који обавља брокерске послове може своја овлашћења и обавезе из уговора из члана 101 става 1 овог закона пренијети на другог професионалног посредника, ако је то предвиђено уговором или је у интересу налогодавца, уз претходну сагласност налогодавца.

Члан 145 (Рачун хартија од вриједности)

(1) По закључењу уговора из члана 101 става 1 овог закона, професионални посредник дужан је да отвори рачун хартија од вриједности клијента у складу са одредбама овог закона и правилима Регистра.

(2) Професионални посредник иницира затварање рачуна хартија од вриједности клијента код Регистра на захтјев клијента или ако на рачуну клијента нема хартија од вриједности дуже од дванаест (12) мјесеци.

Члан 146 (Обавезе по основу брокерских послова)

(1) Обавезе по основу брокерских послова имају предност над другим пословима истог професионалног посредника.

(2) Обавезе по основу брокерских послова за трећа лица имају предност над обавезама истог професионалног посредника по основу брокерских послова за лице које је с њим повезано.

Члан 147 (Тражбине клијената)

Тражбине клијента које нису настале у обављању брокерских послова не могу се наплатити из хартија од вриједности или друге имовине коју држи професионални посредник за клијенте.

Члан 148 (Уношење налога у систем трговања)

Професионални посредник уноси налог клијента у систем трговања берзе или другог уређеног јавног тржишта без одлагања, након испуњења свих прописаних услова, осим ако је у налогу вријеме уноса другачије одређено.

Члан 149 (Новчана средства клијента)

(1) Средства с рачуна клијента за куповину хартија од вриједности користе се искључиво у складу с налозима клијента за куповину хартија од вриједности.

(2) Средства с рачуна клијента остварена продајом хартија од вриједности професионални посредник дозначава у корист рачуна клијента, уколико неће бити коришћена за наредну куповину хартија од вриједности, и не могу се ни по пристанку или захтјеву клијента дозначити било коме другом или на други начин.

(3) Није дозвољено коришћење средстава с рачуна клијента путем асигнације, цесије или компензације, осим компензације са истим клијентом ради куповине нових хартија од вриједности, под условом да рачун клијента није блокиран.

Одјељак В. Послови управљања портфељем

Члан 150

(Уговор о управљању портфељем)

(1) Уговором о управљању портфељем хартија од вриједности професионални посредник се обавезује да ће, у своје име а за рачун клијента, новчана средства клијента улагати у хартије од вриједности под најповољнијим условима, односно да ће примити на управљање хартије од вриједности клијента, а клијент се обавезује да ће за то платити провизију.

(2) Уговором о управљању портфељем хартија од вриједности уређују се нарочито:

а) вријеме на које се уговор закључује;

б) износ новчаних средстава, односно врста и број хартија од вриједности које клијент ставља на располагање професионалном посреднику ради продаје, односно куповине тих хартија од вриједности;

с) политика улагања у хартије од вриједности;

д) услови под којима клијент повјерава професионалном посреднику на управљање хартије од вриједности;

е) висина провизије и основица за обрачун и наплату провизије;

ф) одговорност професионалног посредника за обављање послова; и

г) друго предвиђено општим актом Комисије из члана 94 става 4 овог закона.

Члан 151

(Политика улагања и налози)

(1) Политика улагања из члана 150 става 2 тачке с) овог закона подразумијева нарочито врсту хартија од вриједности које ће се купити из средстава клијента, карактеристике издаваоца хартија од вриједности, највећи дозвољени износ улагања у хартије од вриједности једног издаваоца и с њим повезаних лица, као и друге околности значајне за одређивање степена ризика улагања.

(2) Приликом давања налога за продају или куповину хартија од вриједности на основу уговора из члана 150 става 1 овог закона, професионални посредник може дати збирни налог.

(3) Збирни налог даје се у име професионалног посредника, а за више клијената професионалног посредника, односно власника портфеља.

(4) Ако је збирни налог извршен по различитим цијенама, професионални посредник дужан је да распореди клијентима хартије од вриједности или новчана средства по просјечној цијени извршења.

Члан 152

(Држање хартија од вриједности клијента)

Професионални посредник који обавља послове управљања портфељем хартија од вриједности држи код Регистра хартије од вриједности на рачуну клијента, односно одвојено од своје имовине.

Члан 153 **(Улагање средстава клијента)**

(1) Професионални посредник у оквиру управљања портфељем улаже средства клијента претежно у финансијске инструменте којима се тргује на берзи или другом уређеном јавном тржишту у Босни и Херцеговини или у државама чланицама Европске уније, односно на уређеним тржиштима трећих земаља за која Комисија утврди еквивалентност одлуком из члана 219 става 9 овог закона.

(2) Комисија општим актом из члана 94 става 4 овог закона одобрава улагање средстава клијента и у:

а) финансијске инструменте којима се тргује на MTF/OTF;

б) удјеле или акције UCITS фондова, ETF фондова и других колективних инвестиционих облика који испуњавају стандарде заштите инвеститора утврђене прописима Европске уније;

с) дужничке и власничке финансијске инструменте издавалаца из трећих земаља који испуњавају минималне захтјеве кредитног квалитета или друге критеријуме ризика утврђене актом Комисије;

д) примарна и наредна издавања хартија од вриједности за које је одобрен проспект, у складу са овим законом.

(3) За портфеље квалификованих инвеститора, у смислу овог закона, круг дозвољених улагања може се проширити уговором о управљању портфељем, под условом да су ризици таквих улагања јасно дефинисани и да је клијент претходно изричито информисан и сагласан.

Одјељак С. Послови агента и покровитеља издавања

Члан 154 **(Агент издавања)**

Послови агента издавања су послови који обухватају организовање, припрему и спровођење издавања хартија од вриједности за издаваоца, без обавезе откупа непродатих хартија од вриједности, укључујући и радње у вези са увршћењем хартија од вриједности на берзу или друго уређено јавно тржиште.

Члан 155 **(Покровитељ издавања)**

Послови преузимања издавања, односно покровитеља издавања обухватају организовање, припрему и спровођење издавања хартија од вриједности за издаваоца и с тим у вези упис и уплату свих хартија од вриједности или само оних које остану неуписане, ради њихове даље продаје потенцијалним инвеститорима, у сврху обезбјеђења успјешног издавања.

Одјељак D. Послови инвестиционог савјетника

Члан 156 **(Послови инвестиционог савјетника)**

(1) Послови инвестиционог савјетника обухватају послове пружања савјетодавних услуга клијентима у вези с пословањем хартијама од вриједности.

(2) Уговором о обављању послова инвестиционог савјетника обавезује се професионални посредник да клијенту даје услугу савјетовања код улагања у хартије

од вриједности, као и код других послова с хартијама од вриједности, с циљем диверзификације и минимизације ризика с једне стране, и максимизације добити с друге стране.

Члан 157 **(Поступање у обављању послова)**

У вршењу послова из члана 156 овог закона професионални посредник се придржава анализе тржишта, пословних резултата издаваоца у које се намјерава улагати, као и глобалног и локалног пословног окружења.

Одјељак Е. Послови скрбништва

Члан 158 **(Послови скрбништва)**

(1) Послови скрбништва над хартијама од вриједности, у смислу овог закона, јесу:

- a) отварање и вођење рачуна хартија од вриједности код Регистра у име и за рачун власника – клијената, односно скрбничког рачуна на име;
- b) отварање и вођење рачуна хартија од вриједности код Регистра у своје име, а за рачун власника, односно номинованих власника клијената, односно збирног скрбничког рачуна;
- c) извршавање налога за пренос права из хартије од вриједности и налога за упис права трећих лица на хартији од вриједности и старање о преносу права;
- d) наплата потраживања од издаваоца по основу доспјелих хартија од вриједности, камата и дивиденди за рачун власника тих хартија од вриједности и старање о остваривању других права која припадају клијентима;
- e) пружање услуге позајмљивања хартија од вриједности;
- f) обавјештавање акционара о скупштинама акционарских друштава и заступање на тим скупштинама;
- g) обавјештавање о правима везаним за хартије од вриједности и извршавање налога клијента у вези са остваривањем тих права;
- h) обавјештавање о законским промјенама које утичу на информисање клијента о стању хартија од вриједности на скрбничком рачуну;
- i) старање о извршавању пореских обавеза власника хартија од вриједности;
- j) друге услуге везане за хартије од вриједности, остваривање права и испуњавање обавеза из хартија од вриједности, уговорене између клијента и скрбника, а које нису у супротности са овим законом.

(2) Послове из става 1 овог члана обавља банка која посједује дозволу Комисије (у даљем тексту: банка скрбник).

(3) Послове из става 1 овог члана обавља и брокерско-дилерско друштво које за те послове добије посебну дозволу Комисије, а услови за издавање дозволе и обављање ових послова прописују се општим актом Комисије из става 5 овог члана.

(4) Банка која обавља послове скрбништва на територији Дистрикта мора бити уписана у преглед банака који води Централна банка БиХ и мора имати регистровано сједиште или пословну јединицу у Брчком.

(5) Комисија доноси правилник о обављању послова скрбништва којим нарочито прописује обавезну сегрегацију имовине клијената, правила екстерног држања финансијских инструмената код подобних скрбника, дневна усклађивања и вођење евиденција, извјештавање и годишњу независну ревизију поступања са имовином клијената, захтјеве у погледу капитала и обезбјеђења професионалне одговорности,

правила ИТ и оперативне безбједности те поступање у случају инсолвентности скрбника, односно посредника.

Члан 159 **(Уговор о обављању послова скрбништва)**

- (1) Скрбничке послове скрбник обавља на основу уговора из члана 101 става 1 овог закона и налога клијента.
- (2) Уговор о обављању послова скрбништва нарочито садржи:
  - а) вријеме на које се уговор закључује;
  - б) послове из члана 158 става 1 овог закона које ће скрбник вршити за клијента;
  - в) врсту и идентификацију хартија од вриједности које се повјеравају скрбнику те радње које скрбник у вези с њима обавља;
  - г) услове под којима клијент повјерава хартије од вриједности на скрбништво;
  - д) одговорност скрбника за обављање послова;
  - е) висину провизије и основицу за обрачун и наплату провизије, и друго у складу са општим актом Комисије.
- (3) Одговорност скрбника за штету не може се уговором искључити нити ограничити.

Члан 160 **(Располагање хартијама од вриједности и средствима клијента)**

- (1) Хартијама од вриједности на скрбничком рачуну скрбник располаже само по налогу клијента.
- (2) Скрбник поступа са средствима клијента у складу са овим законом и општим актом Комисије из члана 158 става 5 овог закона.
- (3) Имовина клијената, у коју спадају хартије од вриједности и новчана средства, одвојена је од имовине скрбника, не улази у његову имовину нити у ликвидациону или стечајну масу, нити се може користити за измирење потраживања према скрбнику.

Члан 161 **(Евиденције скрбника и обавјештавање)**

- (1) Банка скрбник или брокерско-дилерско друштво с посебном дозволом, ажурно воде евиденцију о хартијама од вриједности и налозима сваког клијента и омогућавају Комисији увид у књигу налога и другу документацију.
- (2) Скрбник доставља Комисији податке о клијентима и броју хартија од вриједности на скрбничким рачунима, у роковима и на начин који пропише Комисија.
- (3) Скрбник без одлагања обавјештава клијента о сваком послу закљученом према његовом налогу, и без посебног захтјева клијента.
- (4) На скрбника се сходно примјењују одредбе овог закона о пословању, надзору и мјерама, укључујући привремене забране и одузимање дозволе.

Одјељак F. Послови депозитара

Члан 162 **(Послови депозитара)**

- (1) Послови депозитара, у смислу одредаба овог закона су:
  - а) послови у издавању хартија од вриједности;
  - б) новчане трансакције по основу промета хартија од вриједности на берзи и другом уређеном јавном тржишту.

(2) Послове депозитара може обављати само банка која има дозволу Комисије, уз поштовање прописа који уређују пословање банака.

(3) Послови депозитара инвестиционог фонда те депозитара добровољног пензијског фонда уређују се посебним законом.

Члан 163 **(Уговор о обављању посла)**

Уговором између издаваоца и депозитара из члана 101 става 1 овог закона, за обављање послова депозитара у издавању хартија од вриједности, детаљније се уређују питања у вези с начином уписа и пријема уплата за хартије од вриједности, односно преносом новчаних средстава издаваоцу у случају успјешног окончања издавања, или у вези с повраћајем уплаћених новчаних средстава купцима у случају прекида уписа и уплате, неуспјешног окончања издавања или обустављања издавања од Комисије, као и друго у складу са општим актом Комисије из члана 94 става 4 овог закона.

Члан 164 **(Отварање рачуна за уплату новчаних средстава)**

(1) Депозитар отвара за издаваоца посебан привремени рачун за уплату уписаних хартија од вриједности у издавању, на којем се воде ова средства, одвојено од других средстава депозитара.

(2) Средства на овим рачунима не чине имовину депозитара, не улазе у ликвидациону или стечајну масу и не могу се користити за намирење потраживања повјерилаца депозитара.

Члан 165 **(Извршавање новчане трансакције)**

(1) Новчане трансакције по основу трговине хартијама од вриједности на берзи и другом уређеном јавном тржишту извршавају се у складу с прописом којим се уређује платни промет, правилима Регистра и берзе, односно другог уређеног јавног тржишта и уговором закљученим између депозитара и професионалног посредника.

(2) За обављање послова из става 1 овога члана професионални посредник и депозитар закључују уговор, у складу с чланом 101 ставом 1 овог закона, којим се нарочито уређују начин обављања и одговорност за обављање ових послова и други услови предвиђени овим законом.

Члан 166 **(Обавезе депозитара)**

Прије сваке исплате по основу трговине хартијама од вриједности на берзи и другом уређеном јавном тржишту, депозитар контролише налог за исплату професионалног посредника у вези с трговином на коју се налог односи, те извршава исплату према обављеној трговини, у складу са овим законом, општим актима Регистра и берзе или другог уређеног јавног тржишта.

ПОГЛАВЉЕ IV. СТРУКОВНО УДРУЖЕЊЕ ОВЛАШЋЕНИХ УЧЕСНИКА НА ТРЖИШТУ

Члан 167

(Оснивање струковног удружења)

- (1) Овлашћени учесници на тржишту хартија од вриједности могу основати струковно удружење ради остваривања, унапређивања и заштите заједничких интереса и развоја тржишта.
- (2) Струковно удружење оснивају правна и физичка лица овлашћена за обављање послова с хартијама од вриједности, закључивањем уговора о оснивању и усвајањем статута и општих аката.
- (3) Комисија даје претходну сагласност на статут и правила удружења.
- (4) Струковно удружење се финансира из чланарина, доприноса и поклона чланова и трећих лица, као и накнада од услуга које пружа члановима и трећим лицима, а та добит се може користити искључиво за унапређивање рада удружења.
- (5) На пословање удружења, ако овим законом није другачије одређено, примјењују се прописи који уређују удруживање и професионално удруживање пословних субјеката, те прописи о заштити конкуренције.

Члан 168

(Дјелатности струковног удружења)

У оквиру своје дјелатности, струковно удружење нарочито:

- a) доноси правила струке, узансе и стандарде с циљем унапређивања професионалне дјелатности, уједначавања праксе и развоја тржишта;
- b) доноси етички кодекс обавезан за чланове;
- c) сарађује с Комисијом, берзом или другим јавним уређеним тржиштем и другим тијелима на унапређивању регулативе из области тржишта хартија од вриједности;
- d) прикупља од чланова податке и израђује анализе ради унапређивања струке, заштите инвеститора, транспарентности и сузбијања манипулација;
- e) спроводи едукацију и стручно усавршавање чланова и њихових запослених;
- f) спроводи унутрашњи надзор над поштовањем властитих аката и изриче дисциплинарне мјере унутар удружења;
- g) предлаже Комисији стандарде који, по одобрењу Комисије, могу постати општеобавезујући.

Члан 169

(Акти и обавезност)

- (1) Поред уговора о оснивању и статута, удружење доноси правила, узансе, стандарде и друге опште акте потребне за извршавање својих дјелатности.
- (2) Акти удружења обавезују чланове удружења.
- (3) Акти удружења немају правно дејство према трећим лицима нечлановима, осим ако их Комисија посебном одлуком или општим актом усвоји као стандарде примјенљиве на цијелом тржишту.

Члан 170

(Забране и заштита конкуренције)

Општи акти струковног удружења изричито забрањују и онемогућавају:

- a) дискриминацију клијената чланова;
- b) дискриминацију између чланова;
- c) неосновано ограничавање приступа или иступа из чланства;
- d) спречавање или ограничавање конкуренције између овлашћених учесника, укључујући договарање цијена, провизија или подјеле тржишта;

- e) израду нетачних, непотпуних или нејасних информација члановима;
- f) другачије регулисање питања која су у надлежности Комисије или су неспојива с циљевима удружења.

Члан 171 **(Однос с Комисијом и мјере)**

- (1) Струковно удружење нема јавна овлашћења надзора или санкционисања ван свог чланства.
- (2) Изрицање јавне мјере попут опомене, обуставе или одузимања дозволе је у искључивој надлежности Комисије.
- (3) Удружење је овлашћено да изрекне својим члановима опомену, новчану чланаринску казну предвиђену статутом, привремену суспензију чланства или искључење, уз обавезно писано образложење и право жалбе унутар удружења.
- (4) Ако утврди повреду одредаба овог закона, удружење обавјештава Комисију без одлагања.

ПОГЛАВЉЕ V. ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ ПОВЕЗАНЕ С ТРЖИШТЕМ ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 172 **(Помоћне услуге повезане с тржиштем хартија од вриједности)**

- (1) Помоћне услуге повезане с тржиштем хартија од вриједности су услуге у вези с виртуелним валутама које се пружају клијентима прије почетка или након завршетка инвестиционих активности на тржишту хартија од вриједности, и то:
  - a) конверзија виртуелних валута у законско средство плаћања у Босни и Херцеговини и конверзија законског средства плаћања у виртуелне валуте; и
  - b) скрбништво над виртуелним валутама за рачун клијента, укључујући чување и контролу приступних средстава.
- (2) Услуге из става 1 овог члана су помоћне услуге и не представљају послове с хартијама од вриједности прописане чланом 80 овог закона.
- (3) Услуге из става 1 овог члана не обухватају издавање електронског новца, пружање платних услуга, организовање трговинске платформе нити друге услуге у вези с виртуелним валутама.

Члан 173 **(Пружалац услуга у вези с виртуелним валутама)**

- (1) Помоћну услугу из члана 172 става 1 овог закона пружа правно лице с дозволом Комисије за пружање те услуге, односно пружалац помоћних услуга.
- (2) Исти пружалац помоћних услуга може обављати једну или обје помоћне услуге из члана 172 става 1 овог закона, уз обавезу испуњавања услова прописаних за сваку од тих услуга.
- (3) Пружалац помоћних услуга не смије нудити, оглашавати или пружати услуге из члана 172 става 1 овог закона без претходно прибављене дозволе Комисије, без обзира на то да ли је уписан у било коју другу евиденцију или регистар по основу посебних прописа.
- (4) Пружалац помоћних услуга оснива се и послује као правно лице у складу с прописом којим се уређују предузећа.
- (5) Основни капитал за оснивање пружаоца помоћних услуга износи 100.000 КМ.

(6) Правно лице не користи ознаку или израз у фирми, називу, пословном имену, интернет-домену, промотивном материјалу или јавном наступу који упућује на то да је пружалац услуга повезаних с виртуелним валутама у смислу овог закона, без дозволе Комисије.

Члан 174

(Дозвола Комисије за обављање помоћне услуге)

(1) Комисија издаје дозволу за пружање помоћне услуге из члана 172 става 1 овог закона на захтјев правног лица које докаже испуњеност услова прописаних овим законом и општим актом Комисије из става 3 овог члана.

(2) Дозвола се може издати за пружање једне или обје помоћне услуге.

(3) Комисија доноси правилник о помоћним услугама повезаним с тржиштем хартија од вриједности којим ближе уређује поступак издавања дозволе, вођење регистра издатих дозвола, накнаде у вези са издавањем дозволе и уписа у регистар те надзором над субјектима којима је дозвола издата.

Члан 175

(Захтјев за издавање дозволе за обављање помоћних услуга)

(1) Захтјев за издавање дозволе за обављање помоћних услуга садржи:

- a) идентификационе податке о подносиоцу, укључујући податак о власничкој структури;
- b) назнаку услуге за коју се тражи дозвола;
- c) опис организационе структуре, система интерне контроле и управљања ризицима;
- d) политику и процедуре у вези с спречавањем прања новца и финансирања тероризма;
- e) опис информационог система, мјера информационе сигурности и план континуитета пословања и опоравка;
- f) доказ о кадровској и техничкој способности; и
- g) додатну документацију коју Комисија захтијева ради провјере испуњености услова.

(2) Комисија одлучује о захтјеву за издавање дозволе из става 1 овог члана у року од четрдесет пет (45) радних дана, уз могућност одређивања рока од десет радних дана за допуну захтјева у случају непотпуне или недостајуће документације у захтјеву.

(3) Детаљни садржај захтјева и документације ближе се уређују општим актом Комисије из члана 174 става 3 овог закона.

Члан 176

(Услови за издавање дозволе)

(1) Комисија издаје дозволу по утврђењу да подносилац захтјева:

- a) има организацију и унутрашњу контролу примјерену обиму и сложености услуге;
- b) располаже адекватним знањем и искуством управе и кључног особља;
- c) има одговарајући оквир управљања оперативним, безбједносним и другим релевантним ризиком;
- d) има успостављене мјере заштите имовине клијента и податка клијента;
- e) испуњава други услов прописан овим законом и општим актом Комисије из члана 174 става 3 овог закона.

(2) Комисија одбија захтјев по утврђењу да подносилац захтјева:

- a) не испуњава услов из става 1 овог члана;
- b) пружањем услуге ствара неприхватљив ризик за клијента или интегритет тржишта;
- c) не доставља тражени податак и доказ у остављеном року.

(3) Комисија одбија захтјев и по процјени да структура власништва, квалификовани удио или повезано лице угрожава уредно и законито пружање услуге или ефикасан надзор Комисије.

Члан 177

(Опште правило поступања и заштите клијента)

(1) Пружалац помоћних услуга поступа савјесно и професионално у најбољем интересу клијента, те прије успостављања пословног односа клијенту чини доступним јасне информације о природи услуге, накнадама и трошковима, роковима извршења и кључним ризицима.

(2) Пружалац услуга успоставља ефикасан поступак пријема, евидентирања и рјешавања притужби клијента над којим, по потреби, омогућава надзорни увид Комисије.

(3) Информације које пружалац помоћних услуга пружа клијенту или потенцијалном клијенту, укључујући промотивне и маркетиншке комуникације, морају бити јасне и необмањујуће.

(4) Пружалац помоћних услуга не користи назив Комисије, Дистрикта или институција Босне и Херцеговине на начин који сугерише подршку, препоруку или одобравање производа или услуге, осим констатације да посједује дозволу за обављање ове врсте дјелатности.

Члан 178

(Заштита клијентске имовине и евиденција)

(1) Пружалац услуга у вези с виртуелним валутама води тачне и ажурне евиденције о налозима клијената.

(2) Пружалац услуга обезбјеђује, у мјери у којој је то технички изводиво и примјерено, одвајање клијентске виртуелне валуте од властите имовине.

(3) Пружалац услуга не користи клијентску виртуелну валуту за властите потребе нити располаже њоме супротно инструкцијама клијента или уговору с клијентом.

(4) Новчана средства клијената у конвертибилним маркама која пружалац услуга држи ради извршења конверзије или извршења налога клијента држе се на посебним рачунима одвојеним од властитих средстава пружаоца, у складу са општим актом Комисије из члана 174 става 3 овог закона.

(5) Клијентска виртуелна валута и новчана средства клијената нису власништво пружаоца помоћних услуга, не улазе у његову имовину нити у ликвидациону или стечајну масу, и не могу бити предмет извршења у вези с тражбинама према пружаоцу услуга.

Члан 179

(Управљање инцидентима и континуитет пословања)

(1) Пружалац помоћних услуга успоставља план континуитета пословања и опоравка, укључујући поступке за управљање информационо-сигурносним инцидентима.

(2) О инцидентима који могу значајно утицати на сигурност клијентске имовине, извршење налога или доступност система, пружалац помоћних услуга обавјештава Комисију, у роковима и на начин прописан општим актом Комисије из члана 174 става 3 овог закона.

(3) Пружалац помоћних услуга води евиденцију инцидената и мјера предузетих ради отклањања посљедица.

Члан 180
(Спречавање прања новца и финансирања тероризма)

(1) Пружалац помоћних услуга сматра се пружаоцем услуга повезаних с виртуелним валутама у смислу прописа који уређују спречавање прања новца и финансирање терористичких активности.

(2) Пружалац помоћних услуга поступа у складу с прописима из става 1 овог члана, укључујући идентификацију и верификацију клијента и стварног власника, праћење пословног односа и пријављивање сумњивих активности надлежним органима.

(3) Комисија надзире примјену обавеза из става 2 овог члана у обиму утврђеном овим законом и општим актом Комисије из члана 174 става 3 овог закона, не доводећи у питање надлежност другог органа према пропису из става 1 овог члана.

Члан 181
(Надзор Комисије и мјере)

(1) Комисија врши надзор над пружаоцем помоћних услуга у складу са овим законом и општим актом Комисије из члана 174 става 3 овог закона, те захтијева увид у извјештаје, податке и документацију, увид у евиденције и издаје налоге за отклањање неправилности.

(2) Ако утврди неправилности или повреде овог закона, Комисија изриче мјеру упозорења, налог за отклањање неправилности, привремену забрану пружања услуга и одузимање дозволе, у складу са овим законом.

(3) Комисија је овлашћена, узимајући у обзир природу и ризике пословања, да захтијева од пружаоца помоћних услуга достављање извјештаја независног ревизора или другог стручног лица о адекватности интерних контрола, заштите клијентске имовине и информационо-безбједносних мјера, у роковима које одреди Комисија.

Члан 182
(Престанак пружања услуга, одузимање дозволе и заштита клијента)

(1) Од дана извршности рјешења којим је пружаоцу помоћних услуга одузета дозвола или привремено забрањено пружање услуга, пружалац помоћних услуга не смије склапати нове уговоре нити започињати нове услуге за које је дозвола одузета или забрањена.

(2) Пружалац је дужан да предузме мјере заштите клијената, укључујући повраћај и пренос клијентске имовине, у року и на начин који одреди Комисија, те Комисија може да наложи изразу и спровођење плана уредног гашења, укључујући мјере и комуникацију с клијентима.

(3) Комисија је овлашћена, ради заштите интереса клијената, рјешењем да наложи пренос постојећих уговорних односа другом лиценцираном пружаоцу помоћних услуга, под условом прибављања сагласности клијената и пружаоца на којег се уговори преносе.

(4) Одредбе овог члана не доводе у питање примјену прописа о стечају и ликвидацији пословних субјеката, нити овлашћења суда и других надлежних органа.

Члан 183
(Искључење одговорности Дистрикта, Босне и Херцеговине и Комисије)

(1) Дистрикт, институције Босне и Херцеговине, као и Комисија, не одговарају за штету, губитке или измаклу добит клијената или трећих лица који могу настати у вези с пружањем помоћних услуга из овог одјељка.

(2) Дозвола Комисије за обављање помоћних услуга није гаранција сигурности, ликвидности, вриједности или профитабилности конверзије или чувања виртуелних валута.

(3) Одредбе овог члана не искључују одговорност пружаоца помоћних услуга према клијенту за штету насталу усљед противправног поступања или пропуста пружаоца, у складу са општим правилима облигационог права и одредаба у уговорном аранжману закљученом с клијентом.

Члан 184

(Пружање других услуга у вези с виртуелним валутама под режимом помоћних услуга)

(1) Пружалац помоћних услуга овлашћен је да пружа искључиво услуге у вези с виртуелним валутама које се сматрају помоћним услугама из члана 172 става 1 овог закона, у обиму и под условима утврђеним дозволом Комисије.

(2) Пружалац помоћних услуга не смије примати нити држати клијентска новчана средства или виртуелне валуте као депозит нити их користити за позајмљивање или остваривање приноса, осим у мјери потребној за извршење конверзије или скрбништва у складу са уговором и дозволом Комисије.

(3) Комисија општим актом из члана 174 става 3 овог закона прописује услове под којима пружалац помоћних услуга може обављати и друге услуге у вези с виртуелним валутама, укључујући одређивање и класификацију тих услуга, минималне административне, организационе и техничке услове, те мјере функционалне и оперативне одвојености тих дјелатности од помоћних услуга из члана 172 овог закона.

Члан 185

(Сходна примјена одредаба на пружаоце помоћних услуга)

(1) Уколико овим одредбама није другачије одређено, на пружаоце помоћних услуга сходно се примјењују одредбе овог закона о професионалном посреднику и општи акти Комисије донесени на основу тих одредаба, нарочито одредбе о:

- a) извјештавању и достављању података Комисији;
- b) вођењу евиденција и чувању документације;
- c) личним трансакцијама, сукобу интереса и правилима понашања релевантних лица;
- d) сагласности Комисије на именовање директора;
- e) квалификованим удјелима и промјенама у власничкој структури; и
- f) надзорним мјерама и поступању по налозима Комисије.

(2) Комисија општим актом из члана 174 става 3 овог закона ближе уређује обим сходне примјене из става 1 овог члана, укључујући изузетке и посебне услове, узимајући у обзир природу и ризике помоћних услуга.

ДИО ПЕТИ – БЕРЗА И ДРУГО УРЕЂЕНО ЈАВНО ТРЖИШТЕ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ О УРЕЂЕНОМ ТРЖИШТУ

Члан 186

(Врсте уређеног јавног тржишта)

(1) Берза и друго уређено јавно тржиште су друштва основана с циљем стварања услова и организовања повезивања понуде и тражње хартија од вриједности ради

куповине и продаје хартија од вриједности, односно трговања хартијама од вриједности и постизања најбоље цијене.

(2) ОТС је децентрализовано тржиште хартија од вриједности које се одвија преко професионалних посредника.

(3) Берза и друго уређено јавно тржиште обављају уређено повезивање понуде и тражње, док се трговање на ОТС обавља преко професионалних посредника, под условима и у обиму који пропише Комисија.

(4) На котацији берзе и другог уређеног јавног тржишта не тргује се хартијама од вриједности издаваоца над којим је отворен поступак ликвидације или стечаја.

(5) Трговање хартијама од вриједности из става 4 овог члана може се, под посебним условима и уз јасно означавање повећаног ризика, организовати у посебном подсегменту слободног берзанског тржишта, у складу с правилима берзе и актом Комисије из става 7 овог члана.

(6) Комисија општим актом из става 7 овог члана прописује услове и случајеве трговања хартијама од вриједности којима се не тргује на берзи и другом уређеном јавном тржишту.

(7) Комисија доноси правилник о стандардима и условима трговања хартијама од вриједности, којим ближе уређује правила и стандарде организовања и спровођења трговања на берзи, другом уређеном јавном тржишту и ОТС тржишту.

Члан 187

(Дозвола и испуњавање услова)

(1) Берза и друго уређено јавно тржиште обављају послове утврђене овим законом на основу дозволе Комисије.

(2) Дозволу из става 1 овог члана Комисија издаје уколико су испуњени сви услови предвиђени овим законом и општим актом Комисије из става 3 овог члана.

(3) Комисија доноси правилник о условима и поступку издавања дозволе берзи и другом уређеном јавном тржишту којим ближе уређује посебне услове које берза и друго уређено јавно тржиште морају испуњавати за обављање послова из става 1 овог члана, укључујући најмање:

(а) одговарајућу организацију и техничко-информатичку отпорност с планом континуитета пословања;

(б) транспарентна и недискрециона правила трговања;

(с) успоставу система надзора тржишта и редовног достављања података Комисији.

ПОГЛАВЉЕ II. БЕРЗА

Члан 188

(Берза и берзанско тржиште)

(1) Берза се оснива и послује као акционарско друштво, у складу са одредбама Закона о предузећима Дистрикта, ако овим законом није другачије одређено.

(2) Берза управља тржиштем, односно системом за повезивање понуде и тражње хартија од вриједности са сврхом трговања хартијама од вриједности по унапријед утврђеним правилима.

(3) Повезивање понуде и тражње хартија од вриједности на берзанском тржишту берза организује у два сегмента:

а) котацији, и

б) слободном берзанском тржишту.

(4) Берза је овлашћена, у складу с правилима берзе, да успоставља интраберзанске конекције или облике техничких веза с другим квалификованим уређеним тржиштима ради олакшавања трговине и намире трансакција које настану повезивањем система.

(5) Информациони систем за берзанску трговину из става 2 овог члана може бити заснован на централизованим базама података или на технологији дистрибуираног регистра (DLT), укључујући blockchain или сродне технологије, уколико такав систем обезбјеђује најмање:

- a) исти ниво безбједности, интегритета, фер и уредног трговања;
- b) доступност и заштиту података као традиционални системи;
- c) надзор, форензичку провјеру и извјештавање Комисији и
- d) усклађеност са овим законом, општим актима Комисије из члана 186 става 7 и члана 187 става 3 овог закона те прописима из области информационе безбједности.

Члан 189 **(Употреба назива берза)**

(1) Правно лице које није основано као берза на подручју Дистрикта у складу са овим законом не користи у својој фирми, односно називу ријеч берза нити сличан назив који доводи до забуне у погледу природе његовог пословања.

(2) Забрана из става 1 овог члана примјењује се и на истицање назива у пословним просторијама, на интернет-страницама, промотивним материјалима и другим облицима јавног оглашавања.

Члан 190 **(Дјелатност берзе)**

(1) Берза обавља сљедеће дјелатности:

- a) обезбјеђује услове и организује повезивање понуде и тражње са сврхом трговања хартијама од вриједности;
- b) даје информације о понуди, тражњи, тржишној цијени, као и остале информације о хартијама од вриједности;
- c) утврђује и објављује курсне, односно течајне листе хартија од вриједности;
- d) обавља друге послове у складу са овим законом и општим актима Комисије;
- e) израђује, развија, одржава и користи софтвер, односно информациони систем за трговање хартијама од вриједности, те организује едукацију учесника на тржишту хартија од вриједности;
- f) организује трговање у вези с примарним издавањем хартија од вриједности, у складу са овим законом и правилима берзе.

(2) Берза не обавља послове коначног обрачуна и поравнања трансакција, већ се ти послови обављају преко Регистра хартија од вриједности или другог лица одређеног овим законом, уз одобрење Комисије.

Члан 191 **(Ограничење у обављању дјелатности)**

(1) Берза не може:

- a) извршавати налоге клијената користећи властити капитал, нити трговати за властити рачун упаривањем налога у оквиру система трговања којим управља;
- b) давати савјете о куповини и продаји хартија од вриједности; и
- c) давати мишљења о повољности куповине или продаје хартија од вриједности.

(2) Изузетно од ограничења из става 1 овог члана, берза стиче акције друге берзе, регистра хартија од вриједности, као и акционарског друштва за обрачун и поравнање послова закључених на регионалном тржишту, у складу с посебним правилима улагања, на која Комисија даје сагласност.

(3) Берза може стицати хартије од вриједности Дистрикта и јединица локалне самоуправе.

(4) Берза је овлашћена да објављује предности увршћења хартија од вриједности у котацију и предности организованог јавног трговања хартијама од вриједности.

(5) Неизвршење обавеза члана берзе рјешава се поступцима принудне куповине, аукције покрића или принудне продаје, у складу с правилима берзе, правилима клириншке куће (ССР) уколико постоји, те актима Регистра, уз надзор Комисије.

(6) Берза не тргује за властити рачун у поступцима из става 5 овог члана.

Члан 192

(Обавезе у обављању дјелатности)

(1) Берза обезбјеђује особље, опрему, техничке услове и организацију која омогућава да:

а) сви учесници трговине на берзи истовремено, равноправно и под једнаким условима дају и прихватају налоге за куповину и продају хартија од вриједности;

б) сви учесници трговине на берзи имају у истом времену једнак приступ информацијама о хартијама од вриједности којима се тргује;

с) сви учесници трговине на берзи могу продавати, односно куповати хартије од вриједности под једнаким условима.

(2) Берза обезбјеђује услове, организује и спроводи надзор трговања хартијама од вриједности на берзанском тржишту и надзор пословања чланова берзе, с циљем да се трговина и пословање одвијају у складу са овим законом, општим актом Комисије из члана 186 става 7 овог закона, правилима берзе, те стандардима професионалног посредовања у складу са општим актом Комисије из члана 94 става 4 овог закона.

(3) Под учесницима из става 1 овог члана сматрају се професионални посредници који су чланови берзе.

(4) Берза обезбјеђује Комисији приступ подацима о трговању и надзорним функцијама у стварном времену, у обиму и на начин прописан општим актом Комисије из члана 186 става 7 овог закона.

(5) Берза успоставља и одржава план континуитета пословања и опоравка система, размјеран природи, обиму и комплексности њеног пословања.

Члан 193

(Врсте берзе)

(1) Берза може бити општа и специјализована.

(2) Општа берза организује трговање свим врстама хартија од вриједности.

(3) Специјализована берза организује трговање појединим врстама хартија од вриједности одређеним статутом и правилима специјализоване берзе.

(4) У фирми, односно називу берзе из става 3 овог члана обавезно се наводи врста хартија од вриједности за које је берза специјализована.

Члан 194

(Акционар берзе)

Берзу могу основати и бити њени акционари домаћа и страна, физичка и правна лица.

Члан 195 **(Квалификовани удјели у берзи)**

(1) Акцијама берзе се слободно прометује, у складу са овим законом и правилима берзе, при чему се на стицање, повећање, смањење или престанак удјела у власничкој структури берзе који се сматрају квалификованим удјелима у смислу овог закона примјењују одредбе од члана 90 до члана 93 овог закона о квалификованим удјелима.

(2) Физичко или правно лице прије стицања, непосредног или посредног, квалификованог удјела у берзи, као и прије повећања, смањења или престанка квалификованог удјела, прибавља сагласност Комисије, у складу са овим законом и општим актом Комисије из члана 90 става 7 овог закона.

Члан 196 **(Услови за издавање дозволе за рад)**

(1) Берза обавља дјелатност берзе испуњењем следећих услова:

а) обезбијеђен минимални износ основног капитала прописан овим законом, као и одговарајући пословни простор;

б) обезбијеђена кадровска, техничка и организациона оспособљеност за обављање берзанске трговине и других дјелатности које берза обавља.

(2) Под одговарајућим пословним простором подразумијева се пословни простор потребан за несметано обављање и смјештај инфраструктуре из ставова 3 и 4 овог члана.

(3) Под кадровском оспособљеношћу подразумијева се да је на берзи запослен довољан број едукованих лица за несметано обављање дјелатности, те најмање два лица са искуством у надзору трговања или управљању тржишним системима.

(4) Под техничком оспособљеношћу подразумијева се да берза посједује развијен информациони систем за берзанску трговину и интерфејс за размјену порука са системом обрачуна и поравнања, као и систем и методологију за јавно објављивање података.

(5) Под организационом оспособљеношћу подразумијева се постојање организационих јединица за ефикасно и јединствено обављање и надзор послова на берзи, укључујући и рјешавање спорова.

Члан 197 **(Захтјев за издавање дозволе за рад берзе)**

(1) Захтјев за издавање дозволе за рад берзе подноси се Комисији, а уз захтјев берза доставља:

а) основне податке о правном лицу и доказ о регистрацији;

б) оснивачки акт, статут и предлог правила берзе и других општих аката потребних за почетак рада;

с) податке о власничкој структури и лицима која могу остваривати контролу или значајан утицај;

д) податке о управи и кључним функцијама, с доказима о стручности и репутацији;

е) програм рада и организациону структуру;

ф) опис техничке инфраструктуре, мјера информационе сигурности и план континуитета пословања и опоравка;

г) податке о аранжманима издвајања појединих дјелатности, ако постоје;

h) доказ о испуњењу минималног капитала.

(2) Комисија одлучује о захтјеву за издавање дозволе за рад берзе у року од тридесет

(30) радних дана од дана запримања захтјева, уз могућност одређивања рока од десет радних дана за допуну захтјева у случају непотпуне или недостајуће документације у захтјеву.

(3) Комисија општим актом из члана 187 става 3 овог закона прописује ближи садржај захтјева и документацију која се прилаже уз захтјев.

Члан 198

(Дозвола за оснивање и рад берзе)

(1) Комисија, на захтјев берзе као правног лица, издаје дозволу за рад берзе по утврђењу испуњености услова прописаних овим законом.

(2) Берза уз захтјев за издавање дозволе из става 1 овог члана прибавља сагласност Комисије на именовање директора, у складу с чланом 202 овог закона.

(3) Комисија даје сагласност на статусну промјену берзе.

(4) Комисија одбија захтјев за оснивање и рад берзе у случају прописаном овим законом.

(5) Берза започиње обављање дјелатности након издавања дозволе за рад из става 1 овог члана.

Члан 199

(Основни капитал и акције берзе)

(1) Основни капитал берзе износи најмање 1.000.000,00 КМ и подијељен је на обичне акције које гласе на име.

(2) Нето капитал берзе не може бити мањи од износа из става 1 овог члана, у складу са општим актом Комисије из члана 187 става 3 овог закона.

Члан 200

(Властита финансијска средства и ликвидни ресурси берзе)

(1) Берза трајно одржава ликвидне ресурсе у износу најмање 50% (педесет посто) фиксних општих трошкова из претходне пословне године.

(2) Ликвидни ресурси из става 1 овог члана чине готовина на рачунима код банака, депозити, те висококвалитетна, брзо утржива имовина ниског кредитног и тржишног ризика уложена на уређена тржишта у Босни и Херцеговини и Европској унији.

(3) Берза у року петнаест (15) дана од пријема ревизорског извјештаја доставља Комисији израчун фиксних општих трошкова и структуру ликвидних средстава, а одмах обавјештава Комисију о сваком паду испод прописаног прага.

Члан 201

(Одговарајућа примјена закона)

Органи берзе именују се и раде у складу са одредбама Закона о предузећима Брчко Дистрикта, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 202

(Услови и сагласност на именовање директора)

(1) Мандат директора траје пет година, уз могућност поновног избора.

(2) Комисија даје сагласност на именовање директора берзе уз испуњене сљедеће услове:

- a) кандидат има одговарајућу стручну спрему и искуство за обављање послова, као и други услов утврђен општим актом Комисије;
- b) не постоје правне посљедице осуде у смислу овог закона;
- c) кандидат има добар углед и досадашњим понашањем оправдава очекивање поштеног и савјесног обављања дужности, те не постоји основана сумња на учешће у прању новца, финансирању тероризма или корупцији;
- d) кандидату није изречена мјера безбједности у вези с пословима с хартијама од вриједности.

(3) Комисија одбија сагласност и поред испуњености услова из става 2 овог члана у случају прописаном овим законом.

(4) Сагласност престаје важити ако именовани у року од деведесет (90) дана не ступи на дужност директора, даном престанка дужности, или у случају одузимања сагласности према овом закону.

Члан 203

(Састав надзорног одбора и управе берзе)

(1) Надзорни одбор берзе има пет до девет чланова, док орган управе има најмање три члана, а број чланова одређује се статутом берзе.

(2) За члана надзорног одбора и органа управе бира се лице са високом стручном спремом економске или правне струке и најмање пет година радног стажа у струци.

(3) Члан надзорног одбора и органа управе може бити лице које није држављанин Босне и Херцеговине.

(4) Комисија даје сагласност на именовање чланова надзорног одбора, у смислу провјере услова подобности (fit and proper).

(5) Мандат чланова надзорног одбора и органа управе траје пет година, уз могућност поновног избора.

Члан 204

(Ограничење повезаности члана органа берзе)

Члан надзорног одбора, члан органа управе и директор берзе:

- a) не стоје у међусобном сродству нити у браку;
- b) нису правоснажно осуђени за кривично дјело против привреде и платног промета, кривично дјело против службене дужности, нити за кривично дјело прописано овим законом, те им није изречена нити траје мјера забране обављања послова с хартијама од вриједности;
- c) не посједују, непосредно или посредно, више од 5% (пет посто) удјела у капиталу правног лица којем Комисија даје дозволу за обављање послова с хартијама од вриједности;
- d) не обављају дјелатност нити спроводе активност која је супротна начелу заштите инвеститора, самосталности и непристрасности рада берзе.

Члан 205

(Ограничења за чланство у надзорном одбору)

(1) У надзорни одбор берзе не могу се именовати:

- a) запослени на берзи;
- b) запослени у Регистру;

- c) носиоци јавних функција у законодавној, извршној и судској власти у БиХ;
  - d) лице које је власник 10% (десет посто) и више од 10% (десет посто) хартија од вриједности или удјела члана берзе или с њима повезаних лица;
  - e) запослени код члана берзе.
- (2) Подаци о учешћу у раду и накнадама чланова надзорног одбора берзе објављују се у годишњем извјештају берзе.

Члан 206 **(Механизми рјешавања спорова на берзи)**

- (1) Ради ефикасног рјешавања спора између чланова берзе, као и између члана берзе и берзе, у вези с послом закљученим на берзи или уговором закљученим с берзом, берза је овлашћена да успостави један или више механизма вансудског рјешавања спора, укључујући арбитражу и медијацију.
- (2) Правила берзе уређују врсту спора који се рјешава путем механизма из става 1 овог члана, начин избора и именовања арбитра или другог лица које учествује у рјешавању спора, те ток и рок поступка.
- (3) Спор између берзе и члана берзе рјешава се путем арбитраже или другог облика вансудског рјешавања спора на основу арбитражне или друге клаузуле садржане у уговору о чланству на берзи или другом уговору који берза закључује с чланом.
- (4) Спор између чланова берзе у вези с послом закљученим на берзи рјешава се путем арбитраже или другог облика вансудског рјешавања спора на основу арбитражног споразума тих чланова или друге клаузуле коју чланови прихвате у складу с правилима берзе.
- (5) Арбитража из ставова 3 и 4 овог члана води се пред арбитражом или другим механизмом који успоставља берза у складу са ставом 1 овог члана или пред сталном или ад хок арбитражом ван берзе, у Босни и Херцеговини или иностранству, у складу са арбитражним правилима назначеним у уговору или арбитражном споразуму.
- (6) Покретање и вођење поступка пред механизмом вансудског рјешавања спора не утиче на надлежност суда у поступку поништаја, признања и извршења арбитражне одлуке, нити на друго овлашћење суда према пропису који уређује арбитражу и парнични поступак.

Члан 207 **(Забране за раднике берзе)**

Радник берзе не може бити члан надзорног одбора и одбора за ревизију нити ангажован код професионалног посредника, банке или издаваоца чијим се хартијама од вриједности тргује на берзи.

Члан 208 **(Чување података, одавање информација и савјетовање)**

- (1) Радници берзе, чланови органа управљања и других органа берзе не смију:
- a) одавати информације које су материјалне чињенице или повлашћене информације за које сазнају при вршењу дужности или задатака на берзи или на други начин, ако се такви подаци сматрају пословном тајном;
  - b) давати савјете о трговини хартијама од вриједности и инвестирању, нити мишљења о повољности или неповољности куповине или продаје хартија од вриједности које су у промету.

- (2) Лица из става 1 овог члана поштују ограничења из овог члана у периоду од двије године по престанку радног односа или било каквог ангажмана на берзи.
- (3) Берза најмање једном годишње информисе лица из става 1 овог члана о обавезама чувања пословне тајне и забрани злоупотребе информација, те о томе води евиденцију.
- (4) Берза Комисији мјесечно доставља извјештај о стицањима или отуђењима хартија од вриједности од стране члана надзорног одбора и органа управе, директора и запосленог на берзи.

Члан 209 (Статут берзе)

- (1) Берза доноси статут којим се, поред питања прописаних Законом о предузећима Дистрикта, ближе уређују организација и управљање берзом, као и:
- а) висина статутарног фонда сигурности берзе и доприноси чланова, укључујући критеријуме за обрачун доприноса чланова берзе и правила управљања фондом;
  - б) начин похрањивања информација о стицању и отуђењу хартија од вриједности за управу, надзорни одбор, одбор за ревизију и запослене берзе;
  - с) остала питања предвиђена овим законом.
- (2) Трговање хартијама од вриједности и пословање берзе ближе се уређују правилима берзе, која су обавезна за све чланове берзе.

Члан 210 (Статутарни фонд сигурности)

- (1) Фонд сигурности берзе се користи искључиво за плаћање доспјелих новчаних обавеза чланова берзе произашлих из њиховог учешћа у трговању на берзи, у случају престанка чланства на берзи, стечаја или ликвидације члана берзе.
- (2) Средства статутарног фонда сигурности не користе се за намирење других обавеза чланова берзе које нису непосредно повезане с њиховим учешћем у трговању на берзи, укључујући њихове опште пословне или уговорне обавезе према трећим лицима.
- (3) У случајевима из става 1 овог члана, берза има право одвојеног намирења својих потраживања од члана берзе из средстава статутарног фонда сигурности.
- (4) Минимални износ фонда сигурности, методологија обрачуна доприноса чланова берзе, начин уплата и критеријуми за коришћење средстава, као и додатна правила управљања фондом, уређују се статутом и правилима берзе, уз сагласност Комисије.

Члан 211 (Доношење, одобравање и објављивање општих аката)

- (1) Статут, правила и годишњи финансијски план берзе доноси скупштина берзе.
- (2) Комисија одобрава статут и правила берзе, као и све касније измјене и допуне ових аката.
- (3) Статут и правила берзе објављују се у Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ и на интернет-страници берзе, а ти акти морају бити јавно доступни у цјелини.
- (4) Комисија је овлашћена да наложи измјене општих аката берзе ради усклађивања са овим законом, заштите инвеститора и уредног функционисања тржишта.
- (5) Берза Комисији, на њен захтјев, доставља и друге интерне акте релевантне за надзор.
- (6) Комисија доноси одлуку о стандардима за израду и одобравање правила и других аката берзе или другог уређеног јавног тржишта хартија од вриједности, којим ближе уређује поступак и стандарде израде и одобравања тих аката.

Члан 212 (Правила берзе)

Правилима берзе уређују се нарочито:

- a) врсте дјелатности берзе, услови и начин њиховог обављања;
- b) услови и начин обављања послова чланова берзе;
- c) услови и начин увршћавања хартија од вриједности у котацију и престанак котације;
- d) услови и начин увршћавања хартија од вриједности на слободно тржиште и искључивања са слободног тржишта;
- e) начин утврђивања и објављивања каматних стопа, цијена хартија од вриједности и финансијских деривата којима се тргује на берзи;
- f) начин закључивања, провјере, потврде, извршавања и регистровања трансакција закључених на берзи, укључујући интерфејсе према клириншкој кући (ССР) уколико постоји, и Регистру у сврху обављања обрачуна и поравнања трансакција по начелу испорука по плаћању;
- g) надзор берзе и мјере за спречавање манипулисања цијенама;
- h) санкције за чланове берзе за повреде овог закона, других релевантних прописа и аката берзе;
- i) услуге берзе у промету хартија од вриједности;
- j) начин информисања о цијенама понуде и тражње, оствареним цијенама и броју трансакција чланова берзе;
- k) услуге правним лицима која нису чланови берзе;
- l) међусобна права и обавезе берзе и чланова берзе и начин рјешавања спорова;
- m) поступак измјена и допуна правила;
- n) друга битна питања за функционисање берзанског тржишта, укључујући сегментацију тржишта и критеријуме за распоређивање хартија од вриједности и издавалаца по сегментима и подсегментима;
- o) увршћавање, трговање и извјештавање у вези с токенизованим хартијама од вриједности, укључујући техничке услове трговања, када се таквим хартијама од вриједности тргује на берзи;
- p) транспарентност прије и после трговања, обим и рокови објава, механизми привремене обуставе трговања, те правила за алгоритамско и високофреквентно трговање;
- г) правила о спровођењу послова подршке тржишта и ликвидносним обавезама, када се послови подршке тржишту обављају на берзи или путем чланова берзе;
- s) технички и организациони услови за чланове са удаљеним приступом, укључујући стране професионалне посреднике из чланова од 123 до 127 овог закона, као и услови приступа иностраних чланова у складу са овим законом и општим актима Комисије;
- t) правила о секундарном увршћењу и скраћеном поступку увршћења за хартије од вриједности већ увршћене на квалификованом уређеном тржишту, уз критеријуме еквивалентности и сагласност Комисије;
- u) правила тржишног сегмента за обвезнице Дистрикта и других нивоа власти;
- v) обавезе чланова и берзе у погледу стандарда везаних за спровођење прописа који уређују спречавање прања новца и финансирање терористичких активности, укључујући обавезне процедуре за надзор трговачких кретања и пријаве сумњивих активности;
- z) посебна правила за мала и средња предузећа, односно МСП сегмент или подсегмент, те сегменте посебних ситуација, укључујући појачана упозорења инвеститорима, минимални сет објава и ограничења у погледу промотивних активности.

Члан 213 (Одржавање ликвидности на уређеном тржишту)

(1) Берза је овлашћена да закључи писане споразуме с професионалним посредницима, члановима берзе, којима се успоставља и уређује институт подршке тржишта, укључујући обавезу објављивања обавезујућих понуда по конкурентним цијенама, ради обезбјеђења редовне и предвидљиве ликвидности тржишта.

(2) Берза успоставља планове којима обезбјеђује да довољан број професионалних посредника учествује у споразумима из става 1 овог члана, уз захтјеве размјерне природи и обиму трговања на том тржишту.

(3) Споразуми из става 1 овог члана садрже најмање:

а) обавезе професионалног посредника у погледу одржавања ликвидности и, уколико су уговорене, додатне обавезе из планова из става 2 овог члана;

б) подстицаје у виду попушта или других олакшица које берза одобрава ради обезбјеђења ликвидности те друга права која проистичу из учешћа у наведеним споразумима.

(4) Берза надзире испуњавање обавеза из споразума, води евиденцију о учинку одржавања ликвидности и обавјештава Комисију о садржају споразума и, на захтјев, доставља додатне информације.

(5) Детаљније услове и критеријуме за статус одржавалаца тржишта, мјерење учинка и структуру подстицаја уређују правила берзе.

Члан 214 **(Алгоритамско трговање)**

(1) Алгоритамско трговање, у смислу овог закона, јесте трговање хартијама од вриједности у којем компјутерски алгоритам аутоматски одређује појединачне параметре налога, укључујући тренутак слања налога, цијену, количину или начин управљања налогом након слања, уз ограничену или никакву непосредну људску интервенцију, при чему се не сматра алгоритамским трговањем коришћење компјутерског система који служи само за усмјеравање налога, потврду налога или обраду извршених трансакција након трговања.

(2) Члан берзе који користи алгоритамско трговање успоставља и одржава одговарајуће техничке и организационе системе и мјере за управљање ризицима који произлазе из таквог трговања, с циљем спречавања неуредних услова трговања и обезбјеђења фер, уредног и транспарентног функционисања тржишта.

(3) Правила берзе детаљније уређују услове под којима је дозвољено алгоритамско и високофреквентно трговање, укључујући обавезно:

а) обавезу идентификације налога и понуда генерисаних алгоритамским трговањем;

б) захтјеве за тестирање алгоритама и стратегија трговања прије њиховог коришћења;

с) поступање у случају поремећаја у трговању изазваних алгоритамским трговањем;

д) обавезе извјештавања чланова који користе алгоритамско трговање.

(4) Комисија може општим актом из члана 186 става 7 овог закона прописати додатне захтјеве у вези са алгоритамским трговањем ради заштите интегритета тржишта и инвеститора.

Члан 215 **(Општи акти о финансирању берзе)**

(1) Осим статута и правила, берза доноси и опште акте којима уређује износе и начин плаћања:

а) приступне чланарине за чланове берзе;

б) годишње чланарине за чланове берзе;

с) накнаде за услуге које берза пружа члановима и трећим лицима;

- d) доприносе чланова берзе у фонд сигурности;
  - e) новчане казне за повреде аката берзе;
  - f) друге накнаде у обављању своје дјелатности.
- (2) На акте из става 1 овог члана Комисија даје сагласност.
- (3) Накнаде из става 1 овог члана су транспарентне, објективне и недискриминаторне, те објављене на интернет-страници берзе прије ступања на снагу.
- (4) Берза не прописује накнаде за трансакције које професионални посредници на тржишту хартија од вриједности извршавају по налозима и за рачун својих клијената.

ПОГЛАВЉЕ III. УВРШЋЕЊЕ НА БЕРЗУ

Одјељак А. Општи и посебни услови за увршћење на сегменте берзе

Члан 216 (Увршћење на берзу и врсте увршћења)

- (1) Увршћење на берзу је поступак укључивања хартија од вриједности у трговање на берзи, у складу са овим законом, правилима берзе и општим актом Комисије из члана 186 става 7 овог закона.
- (2) О увршћењу одлучује берза, уз права приговора и жалбе у складу с чланом 232 ставом 3 овог закона.
- (3) Увршћење се организује на сегментима берзе:
- (a) котацији; и
  - (b) слободном берзанском тржишту.
- (4) Котација је сегмент берзанског тржишта на којем се организује повезивање понуде и тражње хартија од вриједности с посебно прописаним начином трговања, утврђеним условима за пријем хартија од вриједности у котацију и посебно прописаним обавезама за издаваоце чије се хартије од вриједности увршћавају у котацију.
- (5) У оквиру котације, берза правилима успоставља подсегменте тржишта с различитим условима за увршћење.
- (6) У оквиру сегмента слободног тржишта, берза правилима може успоставити посебне тржишне подсегменте за посебне ситуације, укључујући издаваоце који не испуњавају обавезе извјештавања или над којима је отворен поступак стечаја или ликвидације у складу с чланом 186 ставом 5 овог закона.
- (7) Берза може правилима успоставити посебан подсегмент котације или слободног берзанског тржишта намијењен малим и средњим предузећима, у виду тржишта раста за МСП, за који прописује прилагођене услове иницијалног и континуираног увршћења, олакшане захтјеве извјештавања и појачана упозорења инвеститорима о ризицима улагања.
- (8) Примарно увршћење је главно увршћење издаваоца на једном уређеном тржишту.
- (9) Секундарно увршћење (dual-listing) је свако додатно увршћење истих хартија од вриједности на другој берзи или другом јавном уређеном тржишту.

Члан 217 (Општи услови за увршћење на берзу)

- (1) Хартије од вриједности се увршћавају на берзу ако издалац и хартије од вриједности испуњавају опште и посебне услове утврђене овим законом и правилима берзе, без обзира на то да ли је увршћење повезано с новим издавањем или се ради о пријему већ издатих хартија од вриједности у трговање.

(2) Примарно увршћење хартија од вриједности на берзу у Дистрикту допуштено је издаваоцу с регистрованим сједиштем у Босни и Херцеговини и издаваоцу са регистрованим сједиштем ван Босне и Херцеговине, у складу са овим законом и правилима берзе.

(3) Секундарно увршћење хартија од вриједности (dual-listing) чије је примарно увршћење на квалификованом уређеном тржишту спроводи се у складу с чланом 221 овог закона, а берза правилима може успоставити посебан сегмент тржишта за трговање тако увршћеним хартијама од вриједности.

Члан 218

(Захтјев за увршћење у котацију на берзе)

(1) У котацију берзе увршћују се неограничено преносиве хартије од вриједности плаћене у цијелости.

(2) Захтјев за увршћење хартија од вриједности у котацију на берзи подноси издавалац хартија од вриједности или лице које издавалац за то овласти.

(3) Захтјев из става 2 овога члана обухвата све хартије од вриједности исте класе.

(4) Промјена на хартијама од вриједности усљед промјене номиналне вриједности акција и броја акција не подразумијева подношење новог захтјева за увршћење.

(5) Хартије од вриједности се не увршћују у котацију прије протекла рока за уплату, ако је такав рок одређен приликом њиховог издања или утврђен овим законом.

(6) Посебни критеријуми увршћења у котацију утврђују се правилима берзе.

Члан 219

(Скраћени поступак увршћења)

(1) Берза одобрава скраћени поступак увршћења за хартије од вриједности које су непрекидно најмање осамнаест (18) мјесеци увршћене и активно трговане на квалификованом уређеном тржишту, уз уредно испуњавање обавеза објављивања издаваоца и јавну доступност релевантних података.

(2) У скраћеном поступку увршћења из става 1 овог члана, у случају изузећа од обавезе састављања и одобрења проспекта према овом закону, берза захтијева докуменат о увршћењу или други информативни докуменат чији садржај уређују правила берзе у складу са овим законом.

(3) Берза прихвата документацију на службеном језику у употреби у Дистрикту.

(4) Берза доноси одлуку о увршћењу путем скраћеног поступка увршћења.

(5) Берза одбија увршћење по основу скраћеног поступка увршћења ако би оно могло угрозити заштиту инвеститора или уредно функционисање тржишта.

(6) Комисија и берза траже допунске информације по утврђивању околности значајне за заштиту инвеститора.

(7) Скраћени поступак увршћења не ослобађа издаваоца испуњавања континуираних обавеза након увршћења, у складу са овим законом и правилима берзе.

(8) Скраћени поступак увршћења одобрава се за секундарно увршћење хартија од вриједности на берзу као и за пријем постојећих хартија од вриједности у трговање на берзи.

(9) Комисија доноси Одлуку о критеријумима и листи квалификованих уређених тржишта, којом утврђује критеријуме еквиваленције и утврђује и ажурира листу квалификованих уређених тржишта.

Члан 220 **(Увршћење акција)**

- (1) Акције које се увршћавају на берзу припадају истој класи са истим правима те су нематеријализоване и регистроване у Регистру.
- (2) Акције без права гласа, приоритетне акције и друге посебне класе власничких хартија од вриједности увршћавају се на берзанске сегменте и подсегменте, под условом да су њихова имовинска и управљачка права јасно описана у проспекту или информативном меморандуму, те да се истоврсне акције исте класе увршћавају под истим условима.
- (3) Издавалац и акције испуњавају сљедеће посебне услове за увршћење на котацију, чије конкретне прагове и доказе прописују правила берзе:
  - a) минимални удио слободног промета и минималан број акционара, размјеран сегменту котације;
  - b) минимална тржишна капитализација, односно друга мјерила величине капитала и резерви;
  - c) непрекидно пословање и ревидирани финансијски извјештаји за претходни период;
  - d) усаглашеност с кодексом корпоративног управљања;
  - e) нема отвореног стечајног или ликвидационог поступка нити тешких повреда овог закона;
  - f) испуњење обавеза објаве информација у складу са овим законом и правилима берзе, укључујући проспект за јавну понуду или пријем на трговање, ако је проспект обавезан, односно, у случају изузећа од обавезе проспекта према овом закону, објаву информативног меморандума.
- (4) Акције издаваоца које су већ увршћене на неко друго тржиште увршћавају се на посебан сегмент котације као секундарно увршћење (dual-listing) ако испуњавају услове из става 3 овог члана или њихове еквиваленте на примарном тржишту, а берза може прихватити објаве с примарног тржишта уз обавезу превода на службени језик у употреби у Дистрикту.
- (5) Правила берзе ближе прописују техничке услове и критеријуме за пријем акција на трговање на берзи, у оквирима обавеза и изузетака прописаних овим законом, те минимални обим понуде када је јавна понуда услов за увршћење.
- (6) Без обзира на овлашћења из става 5 овог члана, берза не може правилима увести обавезу објављивања проспекта у случајевима у којима је овај закон изричито изузима.
- (7) Ако берза накнадно успостави сегменте или подсегменте котације, може за њих прописати строже захтјеве од захтјева из става 3 овог члана, уз поштовање одредбе из става 6 овог члана.

Члан 221 **(Хартије од вриједности издаваоца са сједиштем ван Босне и Херцеговине)**

- (1) Хартије од вриједности издаваоца са регистрованим сједиштем ван Босне и Херцеговине увршћавају се на берзу без регистрације сједишта у Босни и Херцеговини, у складу са овим законом, општим актима Комисије и правилима берзе.
- (2) Издавалац из става 1 овог члана обезбјеђује доступност информација и јавних објава инвеститорима у Дистрикту у обиму утврђеном овим законом и правилима берзе.
- (3) У поступку увршћења хартија од вриједности из става 1 овог члана издавалац обезбјеђује именовање овлашћеног заступника за пријем писмена у Босни и Херцеговини и доказ о техничкој повезаности са системом намире, у складу с правилима берзе и актима Регистра.

- (4) Комисија и берза захтијевају додатне информације и заштитну мјеру ради заштите инвеститора и уредног функционисања тржишта.
- (5) Секундарно увршћење (dual-listing) хартија од вриједности издаваоца из става 1 овог члана, чије је примарно увршћење на квалификованом уређеном тржишту, спроводи се путем еквиваленције у складу са ставовима од 6 до 8 овог члана.
- (6) Берза признаје испуњење појединих услова увршћења путем еквиваленције за хартију од вриједности која је већ увршћена и активно тргована на квалификованом уређеном тржишту, уз упоредив режим јавних објава и надзора и обезбијеђен једнак или виши ниво заштите инвеститора, према стандарду еквиваленције из општег акта Комисије из члана 219 става 9 овог закона.
- (7) У поступку из става 6 овог члана берза примјењује скраћени поступак из члана 219 овог закона.
- (8) Признавање појединих услова путем еквиваленције не утиче на обавезу испуњавања осталих услова овог закона, општих аката Комисије и правила берзе.

Члан 222 **(Увршћење обвезница)**

- (1) Обвезнице издаваоца могу се уврстити на котацију уз испуњење минималног износа увршћења утврђеног правилима берзе.
- (2) Замјенљиве обвезнице и обвезнице с правом на куповину других хартија од вриједности могу бити увршћене у котацију када су у котацији берзе већ увршћене хартије од вриједности за које се те обвезнице могу замијенити или које је њима могуће купити.

Члан 223 **(Увршћење дужничких хартија од вриједности Дистрикта и другог нивоа власти)**

- (1) Дужничке хартије од вриједности које су издали Дистрикт, други нивои власти у Босни и Херцеговини те правно лице основано од стране Дистрикта у мјери у којој се такво издавање сматра јавним дугом према пропису о задуживању и јавном дугу, увршћавају се на берзу и тргују на берзи у складу са овим законом, тим прописом и правилима берзе.
- (2) Берза је, у складу с чланом 190 ставом 1 тачком f) овог закона овлашћена да организује аукцију и други облик примарне продаје дужничких хартија од вриједности из става 1 овог члана, а правила берзе уређују начин давања понуде, критеријуме додјеле, рокове објаве резултата и обавезе објаве информација инвеститорима.
- (3) Берза успоставља посебан сегмент тржишта за дужничке хартије од вриједности из става 1 овог члана, са условима иницијалног и континуираног увршћења, објавама и механизмима надзора, што се уређује правилима берзе.

Члан 224 **(Објављивање података и транспарентност)**

- (1) Приликом увршћења хартија од вриједности у котацију берзе, подносилац захтјева за увршћење објављује најмање оне податке који су овим законом прописани за садржај проспекта за издавање хартија од вриједности или садржај информативног меморандума, уколико је издавалац хартија од вриједности које се увршћавају ослобођен обавезе објављивања проспекта.

(2) Подаци из става 1 овог члана усклађени су с природом пословања издаваоца те инвеститорима омогућавају објективну процјену имовине и обавеза, финансијски положај издаваоца те права садржана у хартијама од вриједности.

(3) Објављивање података из става 1 овог члана одобрава берза.

(4) За секундарно увршћење (dual-listing), берза прихвата објаве издаваоца с квалификованог уређеног тржишта, уз обавезу објаве информативног меморандума или сажетка проспекта на језику који је у службеној употреби у Дистрикту, у роковима и обиму прописаним правилима берзе.

Члан 225

(Сегмент слободног берзанског тржишта)

Слободно берзанско тржиште је сегмент берзанског тржишта на којем се, по унапријед утврђеним правилима, организује повезивање понуде и тражње са сврхом трговања хартијама од вриједности које нису увршћене у котацију.

Члан 226

(Услови за увршћење на слободно тржиште)

(1) На слободно берзанско тржиште увршћавају се хартије од вриједности које:

а) су издате у складу са овим законом и уписане у Регистар;

б) су слободно преносиве, без ограничења преносивости супротних овом закону; и

с) испуњавају услове увршћења утврђене правилима берзе.

(2) Берза правилима прописује додатне услове и поступак увршћења хартија од вриједности на слободно берзанско тржиште.

(3) Берза правилима утврђује минимални сет јавно доступних података о издаваоцу и хартији од вриједности ради доношења информисане инвестиционе одлуке.

Члан 227

(Захтјев за увршћење)

(1) Захтјев за увршћење хартија од вриједности на слободно берзанско тржиште подноси професионални посредник, на основу налога клијента за куповину или продају тих хартија од вриједности.

(2) Хартије од вриједности се не увршћавају на слободно берзанско тржиште прије истека рока за уплату из јавне понуде, ако је такав рок прописан проспектом, одлуком о издавању или овим законом.

(3) Берза правилима уређује које податке подносилац захтјева за увршћење хартија од вриједности на слободно берзанско тржиште објављује.

Одјељак В. Обустава трговања и искључење с берзе

Члан 228

(Обавјештење о привременој обустави трговања)

Берза привремено обуставља трговање хартијама од вриједности или искључује хартије од вриједности с берзанског тржишта уз услове предвиђене овим законом и правилима берзе, о чему је дужна без одгађања да обавијести Комисију и Регистар.

Члан 229

(Обустава и ограничавање трговине)

(1) Ради очувања стабилности трговања и спречавања поремећаја на тржишту, берза успоставља и примјењује механизме контроле волатилности, укључујући дневна ограничења флукуације цијене, привремене аукције и друге техничке и организационе мјере, у складу са својим правилима.

(2) Берза привремено обуставља или ограничава трговање одређеним хартијама од вриједности којима се тргује на берзи с циљем заштите инвеститора или обезбјеђења уређеног и транспарентног трговања, у сљедећим случајевима:

a) наступање изузетних колебања цијена које се не може адекватно отклонити примјеном механизма из става 1 овог члана;

b) утврђивање да издавалац озбиљно не испуњава законске и друге информативне обавезе, чиме угрожава једнак приступ информацијама или повјерење у тржиште;

c) постојање сумње на злоупотребу тржишта или друге незаконите радње које захтијевају привремени прекид трговања, у складу са одредбама овог закона;

d) наступање тешког техничког, оперативног или безбједносног поремећаја у систему берзе или повезане инфраструктуре који утиче на уредно извршење налога.

(3) Отварање стечајног поступка над издаваоцем није аутоматски разлог за обуставу трговања хартијама од вриједности тог издаваоца, али берза при одлучивању о обустави узима у обзир да ли начин информисања тржишта и конкретне околности угрожавају заштиту инвеститора или уредно трговање, у смислу става 2 овог члана.

(4) Привремена обустава или ограничење трговања хартијама од вриједности траје до стицања услова за наставак уредног трговања, а најдуже петнаест (15) дана од дана доношења одлуке берзе.

(5) Правила берзе детаљније уређују услове, поступак и начин на који се уводе механизми из става 1 овог члана и привремена обустава или ограничење трговања из ставова 2 и 3 овог члана, уз примјену принципа пропорционалности и недискриминације.

(6) Берза не обуставља трговање хартијама од вриједности уколико би обустава узроковала знатну штету интересима инвеститора или уредном функционисању тржишта, а о разлозима такве одлуке берза без одгоде обавјештава Комисију.

Члан 230 (Искључење с котације)

Берза искључује с котације хартије од вриједности одређеног издаваоца, односно хартије од вриједности одређене класе или серије истог издаваоца:

a) ако се трговина хартијама од вриједности не обавља дуже од шест мјесеци;

b) ако издавалац престане да испуњава услове котације;

c) ако се установи да су хартије од вриједности биле примљене на котацију на основу лажних или погрешних података;

d) ако је над издаваоцем отворен поступак стечаја или ликвидације;

e) ако издавалац повуче своје хартије од вриједности или им протекне рок доспијећа;

f) ако издавалац поднесе захтјев за искључење с котације; и

g) у другим случајевима предвиђеним правилима берзе.

Члан 231 (Искључење са слободног берзанског тржишта)

Берза искључује са слободног берзанског тржишта хартије од вриједности одређеног издаваоца, односно хартије од вриједности одређене класе или серије истог издаваоца:

- a) ако издалац повуче своје хартије од вриједности или хартијама од вриједности протекне рок доспијећа;
- b) ако је над издаваоцем отворен поступак ликвидације.
- c) у другим случајевима предвиђеним овим законом и правилима берзе.

Члан 232

(Рјешење о обустави и искључењу с берзе)

- (1) Берза доноси рјешења о увршћењу хартија од вриједности на берзу, одбијању захтјева за увршћење, привременој обустави трговине хартијама од вриједности и искључењу хартија од вриједности с котације, односно слободног берзанског тржишта.
- (2) Рјешење се објављује јавно на интернет-страници берзе на дан доношења, а доставља Комисији и издаваоцу најкасније сљедећи радни дан.
- (3) Берзи се приговор против рјешења подноси у року од три дана од дана пријема рјешења, а Комисији се подноси жалба у року од осам дана од пријема рјешења на приговор.
- (4) У случају злоупотребе тржишта као узрока мјере привремене обуставе или искључења хартија од вриједности издаваоца, Комисија је овлашћена да затражи усклађену обуставу или искључење тих хартија од вриједности са свих релевантних мјеста трговања у Босни и Херцеговини.

ПОГЛАВЉЕ IV. ПРИСТУП И НАДЗОР НАД БЕРЗОМ

Одјељак А. Чланство на берзи

Члан 233

(Члан берзе)

- (1) Трговање хартијама од вриједности на берзи обавља професионални посредник који је члан берзе.
- (2) Члан берзе је:
  - a) професионални посредник, укључујући банку, са сједиштем у Дистрикту;
  - b) професионални посредник и банка са сједиштем у Босни и Херцеговини ван Дистрикта, који има одобрење Комисије у смислу члана 128 овог закона;
  - c) страни професионални посредник са сједиштем ван Босне и Херцеговине, који има одговарајуће одобрење Комисије у смислу чланова 124, 125 или 127 овог закона.
- (3) Правила берзе уређују двије категорије чланова берзе:
  - a) директне чланове са сједиштем или подружницом у Босни и Херцеговини;
  - b) чланове са удаљеним приступом који тргују путем електронског приступа без физичког присуства, под условима овог закона и правила берзе.
- (4) Берза прима у чланство професионалног посредника који поднесе захтјев за чланство и који испуњава сљедеће услове:
  - a) има дозволу Комисије за послове промета хартијама од вриједности;
  - b) депонује одговарајући износ средстава са сврхом уплате у фонд сигурности;
  - c) располаже новчаним средствима довољним за куповину акција берзе, односно за уплату накнаде за чланство, онда када члан берзе није и акционар берзе;
  - d) испуњава друге услове које утврди берза.
- (5) Након подношења захтјева за чланство берза доноси одлуку у року од петнаест (15) дана.

(6) Против одлуке берзе којом се одбија захтјев за чланство, као и у случају пропуштања одлучивања у законом прописаном року, подносилац захтјева изјављује жалбу берзи у року од петнаест (15) дана од дана пријема одлуке, односно истека рока за одлучивање.

(7) Изузетно од става 4 овог члана, члан берзе с посебним овлашћењима може бити:

а) Регистар, искључиво у вези с пословима обрачуна и поравнања, у складу са општим актима Комисије, актима Регистра и правилима берзе;

б) Централна банка Босне и Херцеговине;

с) надлежна Дирекција за финансије на нивоу Дистрикта, искључиво у вези с пословима издавања, организације и сервисирања хартија од вриједности јавног дуга.

(8) Лица из става 7 овог члана:

а) не обављају послове посредовања, не примају нити извршавају налоге клијената и не тргују за властити рачун, те дјелују у обиму који непосредно произлази из њихових законских надлежности из става 7 овог члана;

б) имају приступ систему берзе само у обиму и на начин потребним за спровођење надлежности из става 7 овог члана, без утицаја на формирање цијена ван тих функција;

с) подлијежу правилима берзе о техничким стандардима приступа, безбједности и интегритету података, као и надзору Комисије.

(9) Статус посебног члана из става 7 овог члана додјељује се одлуком берзе уз претходну сагласност Комисије, којом се прецизирају обим и трајање овлашћења.

(10) Правила берзе ближе уређују техничке и организационе услове, ограничења, извјештавање и надзор посебних чланова, уз сагласност Комисије.

Члан 234

(Обавјештавање о промјенама)

Члан берзе дужан је без одгађања писмено да обавијести берзу о свакој насталој промјени својих овлашћења, права и одговорности, а нарочито о промјенама које се односе на чињенице на основу којих је добио дозволу за чланство.

Члан 235

(Престанак чланства)

(1) Чланство на берзи престаје:

а) добровољним иступањем;

б) одузимањем дозволе професионалном посреднику;

с) искључењем због кршења обавеза прописаних статутом и правилима берзе;

д) ликвидацијом члана.

(2) Статутом и правилима берзе уређује се поступак пријема у чланство и престанак чланства на берзи.

Одјељак В. Надзор над берзом

Члан 236

(Надзор над радом берзе)

(1) Надзор над радом берзе врши Комисија у складу са овим законом и општим актом из члана 271 става 3 овог закона.

(2) У поступку надзора Комисија је овлашћена да прегледа акте, пословне књиге и друге документе берзе.

(3) Комисија је овлашћена да захтијева извјештаје и податке те обави контролу пословних књига и пословне документације, у сврху спровођења надзора из става 1 овога члана, и од лица која су с берзом у односу повезаности, лица на која је берза пренијела обављање појединих пословних процеса те власника квалификованог удјела берзе.

(4) Ако у поступку надзора над радом берзе утврди незаконитости или неправилности, Комисија даје налоге и рокове за њихово отклањање и доноси рјешења којим предузима мјере одређене овим законом и општим актом Комисије из члана 271 става 3 овог закона.

(5) Берза има право жалбе против рјешења Комисије којим је берзи изречена мјера у складу с чланом 262 ставом 1 овог закона.

Члан 237 (Мјере)

(1) Комисија берзи привремено обуставља дозволу за рад у трајању до тридесет (30) дана у случају да утврди да берза не обавља дјелатност у непрекидном трајању дужем од шездесет (60) дана, да не извршава налоге Комисије или да не врши основне функције предвиђене овим законом.

(2) Комисија берзи одузима дозволу за рад у случају:

a) да берза не започне с радом у року од дванаест (12) мјесеци од издавања дозволе, да се изричито одрекне дозволе или да не послује током претходних шест мјесеци;

b) да је дозвола за рад прибављена на основу неистинитих података;

c) да берза не испуњава услове на основу којих је дозвола издата;

d) да берза не обавља послове с хартијама од вриједности у складу са овим законом;

e) да берза не отклони утврђене незаконитости и неправилности у року утврђеном рјешењем Комисије или да не поступи у складу са ставом 1 овог члана;

f) да у периоду дужем од шест мјесеци нема хартија од вриједности издаваоца увршћених у котацију берзе;

g) да берза прекрши обавезу забране манипулисања цијенама;

h) да берза обавијести Комисију о престанку обављања дјелатности.

(3) Рјешењем о одузимању дозволе за рад Комисија одређује рок у којем берза не може затражити поновно издавање дозволе, а који не може бити краћи од једне године нити дужи од пет година од дана доношења рјешења.

(4) Комисија је овлашћена, уз утврђено постојање разлога за одузимање дозволе из става 2 овог члана и постојање олакшавајућих околности, рјешењем да одреди да се дозвола не одузима, под условом да берза у року који одреди Комисија отклони утврђене незаконитости и неправилности и да, у периоду који не може бити дужи од једне године од дана доношења рјешења, не наступи било који од разлога за одузимање дозволе из става 2 овог члана.

(5) Одлуку о отварању поступка ликвидације, односно стечаја над берзом мјеродавни суд доставља Комисији у року од осам дана од дана доношења одлуке.

(6) Дозвола за рад берзе престаје да важи даном отварања стечајног поступка, односно поступка ликвидације.

Члан 238 (Добровољна ликвидација берзе)

(1) Одлуку о престанку обављања дјелатности берзе на основу добровољне ликвидације доноси скупштина акционара берзе квалификованом већином, уз услов да су сви акционари који су истовремено и чланови берзе дали сагласност.

(2) Прије доношења одлуке из става 1 овог члана, берза је дужна да прибави претходну сагласност Комисије.

(3) Уз захтјев за давање сагласности из става 2 овог члана, берза Комисији доставља:

а) предложени план престанка обављања дјелатности и окончања трговања;

б) рокове и фазе припреме берзе за окончање њених активности;

с) доказ да је имовина берзе довољна да берза испуни све своје обавезе;

д) предлог лица за ликвидационог управника;

е) додатне информације које Комисија сматра неопходним.

(4) Берза обавјештава Комисију и јавност о доношењу одлуке о престанку обављања дјелатности одмах, а најкасније у року од осам дана од дана доношења одлуке, те подноси захтјев за брисање из регистра дозвола издатих за рад берзе.

(5) У току поступка ликвидације берза може предузимати само послове у вези са спровођењем ликвидационог поступка и уновчавања ликвидационе масе, те послове који су потребни за уредно окончање обављања дјелатности.

Члан 239

(Заштита података и система при престанку рада берзе)

У случају покретања стечајног поступка, поступка ликвидације или престанка рада берзе на било који други начин, Комисија је овлашћена да предузме мјере ради заштите и очувања података о налозима, трансакцијама и другим информацијама који се налазе у систему берзе.

ПОГЛАВЉЕ V. ДРУГО УРЕЂЕНО ЈАВНО ТРЖИШТЕ

Члан 240

(Организација другог уређеног јавног тржишта)

(1) Друго уређено јавно тржиште је акционарско друштво које организује повезивање понуде и тражње хартија од вриједности са сврхом трговања хартијама од вриједности по унапријед утврђеним правилима тих друштава и на којем се не врши котација нити се прописују посебни котацијски услови за увршћавање.

(2) На другом уређеном јавном тржишту се тргује хартијама од вриједности које нису увршћене у котацију берзе.

(3) Друго уређено јавно тржиште не може у свом називу имати ријеч берза.

Члан 241

(Оснивање и примјена одредаба на друго уређено јавно тржиште)

(1) Друго уређено јавно тржиште уговором оснивају најмање три професионална посредника регистрована код Комисије.

(2) Основни капитал другог уређеног јавног тржишта износи најмање 200.000,00 КМ.

(3) На друго уређено јавно тржиште сходно се примјењују одредбе овог закона које уређују оснивање, организацију и управљање, правила и транспарентност, чланство, надзор, мјере и одузимање дозвола које важе за берзу, осим ако је овим дијелом Закона другачије прописано.

Члан 242

(Увршћавање хартија од вриједности)

(1) Захтјев за увршћавање хартија од вриједности у трговање на другом уређеном јавном тржишту подноси издавалац или професионални посредник овлашћен за пословање с хартијама од вриједности који је члан тог уређеног јавног тржишта.

(2) Комисија општим актом из члана 186 става 7 овог закона прописује које податке је издавалац дужан да објави приликом увршћења хартија од вриједности у трговање на другом уређеном јавном тржишту.

Члан 243

(Објављивање и извјештавање о трговању)

(1) Друго уређено јавно тржиште објављује без одгађања јавно на својој интернет-страници податке о закљученим пословима, укључујући најмање број остварених трансакција, ознаку хартије од вриједности, цијене и обим трговине.

(2) Објаве из става 1 овог члана врше се на службеној интернет-страници уређеног јавног тржишта и у дневним новинама или другим јавним гласилима доступним на територији Дистрикта.

(3) Друго уређено јавно тржиште дужно је да Комисији доставља периодичне извјештаје о закљученим пословима, као и извјештаје на захтјев Комисије.

(4) Садржај, рокове и начин јавних објава и извјештавања из ставова 1 и 2 овог члана прописује Комисија општим актом из члана 186 става 7 овог закона, укључујући и технички формат.

ПОГЛАВЉЕ VI. ТРГОВАЊЕ ХАРТИЈАМА ОД ВРИЈЕДНОСТИ И ФИНАНСИЈСКИМ ДЕРИВАТИМА

Члан 244

(Трговање финансијским дериватима)

(1) Трговање финансијским дериватима обавља се на посебном тржишном сегменту берзе или на специјализованој берзи.

(2) Финансијски деривати су предмет трговине од дана издавања до дана доспјелости уговора.

(3) Комисија општим актом из члана 186 става 7 овог закона ближе уређује услове за увођење финансијских деривата у трговање на берзи, услове за обављање трговине тим дериватима и начин измирења обавеза из послова закључених у трговини финансијским дериватима.

(4) За трговање финансијским дериватима берза утврђује стандардизована права и обавезе уговорних страна и дан почетка трговине.

(5) Берза уводи у трговање само финансијске деривате који обезбјеђују остваривање економских интереса пословних субјеката и других организација и лица, и ако то није у супротности с јавним интересом.

(6) Берза обавјештава Комисију о намјери увођења појединог финансијског деривата у трговање најмање тридесет (30) дана прије почетка трговања тим дериватом.

(7) Комисија ће забранити увођење финансијског деривата у трговање, односно забранити даљу трговину финансијским дериватом чија је трговина започета на берзи, у сврху заштите инвеститора.

(8) У случају привремене обуставе или искључења основног финансијског инструмента из трговања ради заштите инвеститора или због неиспуњавања правила тржишта, берза сходно обуставља или искључује и повезани финансијски дериват, осим у ситуацији у

kojoj takva mjera vjerovatno proузрокује значајну штету интересима инвеститора или уредном функционисању тржишта, о чему без одгоде обавјештава Комисију.

Члан 245 **(Примјена одредаба закона на трговање дериватима)**

На трговање финансијским дериватима, ограничење трговања и измирење обавеза из послова закључених у трговању тим инструментима примјењују се одредбе овог закона о трговању хартијама од вриједности и измирењу обавеза из послова закључених у трговању хартијама од вриједности на берзи или другом уређеном јавном тржишту.

ДИО ШЕСТИ – КОМИСИЈА ЗА ХАРТИЈЕ ОД ВРИЈЕДНОСТИ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 246 **(Оснивање и статус Комисије за хартије од вриједности)**

(1) Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Комисија) је стално и независно правно лице, које се региструје у судском регистру Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у складу са овим законом, и обавља послове из дјелокруга прописаног овим законом.

(2) Оснивач Комисије је Скупштина Брчко дистрикта БиХ.

(3) Сједиште Комисије је у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине.

(4) Оснивачки капитал Комисије износи 2.000,00 КМ и уплаћује се на посебан рачун отворен код банке, прије уписа оснивања Комисије у судски регистар.

(5) Трошкове оснивања Комисије сноси оснивач.

(6) Брчко дистрикт БиХ одговара до висине уплаћеног оснивачког капитала.

(7) Комисија има свој рачун.

(8) Забрањен је сваки утицај на рад Комисије којим се може довести у питање независност и самосталност у доношењу одлука из дјелокруга Комисије.

Члан 247 **(Печат Комисије)**

Комисија има округли печат чије се овлашћење за коришћење утврђује актом Комисије и садржи текст слjedeћег садржаја: „БиХ, Брчко дистрикт Босне и Херцеговине – Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта Босне и Херцеговине” кружно исписан ћириличним и латиничним писмом, а у средишту печата утиснут је грб Босне и Херцеговине.

Члан 248 **(Одговорност Скупштини и извјештавање)**

(1) Комисија је одговорна Скупштини Дистрикта за обављање послова из дјелокруга утврђеног овим законом.

(2) Комисија подноси Скупштини годишњи извјештај о раду за претходну годину најкасније до 28. фебруара текуће за претходну годину.

(3) Извјештај из става 2 овог члана садржи информације о стању на тржишту хартијама од вриједности као и укупном раду и пословању Комисије у извјештајном периоду.

- (4) Комисија подноси финансијски план с програмом рада за наредну годину према буџетском календару.
- (5) Извјештај из става 2 овог члана разматра и усваја Скупштина.
- (6) Скупштина не усваја извјештај Комисије из става 2 овог члана у случају оцјене да Комисија не ради сагласно овом закону, односно не испуњава послове дјелокруга како су прописани овим законом или не постиже циљеве овог закона.
- (7) У случају да Скупштина двије године узастопно не усвоји извјештај Комисије из става 2 овог члана, закључком задужује Комисију за избор и именовање и мандатно-имунитетску комисију да спроведе поступак утврђивања одговорности Комисије, у којем се Комисији омогућава изјашњење.
- (8) Након спроведеног поступка из става 7 овог члана, Комисија за избор и именовање и мандатно-имунитетска комисија дужна је да Скупштини достави извјештај о спроведеном поступку, с предлогом мјера за побољшање рада Комисије или предлогом разрешења чланова Комисије, у складу с чланом 257 овог закона.

Члан 249 (Обавеза ревизије)

- (1) Комисија подлијеже редовној ревизији пословања од стране надлежне Канцеларије за ревизију јавне управе и институција у Дистрикту, у складу с прописима којима се уређује јавна ревизија.
- (2) Уколико Канцеларија за ревизију да негативан извјештај о ревизији или извјештај с резервом, односно утврди неправилности таквог обима да битно утичу на истинитост и фер приказ финансијских извјештаја или примјену закона и прописа и коришћење средстава за одговарајуће намјене, Комисија је дужна у року од шездесет (60) дана да изради и Скупштини достави план корективних мјера с роковима за реализацију мјера, те да га објави на својој интернет-страници.
- (3) У случају негативног извјештаја из става 2 овог члана, Скупштина Дистрикта је дужна, по окончању спровођења плана корективних мјера, да обезбиједи спровођење екстерне ревизије од ревизорске куће која испуњава услове према прописима којима се уређује ревизија.
- (4) Екстерна ревизија обухвата исти извјештајни период као и провјеру реализације предложених корективних мјера, а извјештај независне ревизије доставља се Скупштини и објављује на интернет-страници Комисије.
- (5) У случају да је извјештај екстерне ревизије негативан, Комисија за избор и именовање и мандатно-имунитетска комисија Скупштине Дистрикта, као овлашћени предлагач, покрене поступак разрешења Комисије и упућује Скупштини предлог одлуке о разрешењу.
- (6) Одлука о разрешењу Комисије доноси се сагласно Пословнику Скупштине.
- (7) Одлука из става 6 овог члана је коначна, а против ње се може покренути управни спор.

ПОГЛАВЉЕ II. ИМЕНОВАЊЕ И РАЗРЈЕШЕЊЕ КОМИСИЈЕ

Члан 250 (Састав и мандат Комисије)

- (1) Комисију чине предсједник и два замјеника предсједника те два члана Комисије, укупно пет чланова.
- (2) Скупштина Дистрикта именује предсједника Комисије и два замјеника предсједника Комисије.

(3) У саставу из става 1 овог члана, преостала два члана Комисије именују се из реда стручњака који имају најмање десет година професионалног искуства у области тржишта хартија од вриједности, стеченог радом у међународним организацијама, страним регулаторним тијелима и уређеним тржиштима, међународним финансијским институцијама или на међународним пројектима техничке помоћи, било да се ради о искуству стеченом у области регулатора, било о искуству у раду берзе или другог уређеног јавног тржишта.

(4) Чланове Комисије из става 3 овог члана именује Комисија, на основу јавног конкурса спроведеног у складу са статутом и интерним актима Комисије, путем уговорног аранжмана који не подразумијева заснивање радног односа, при чему одлука о именовању ступа на снагу даном давања сагласности Скупштине Дистрикта.

(5) Чланови из става 3 овог члана могу бити страни или домаћи држављани и имају иста права и обавезе као остали чланови Комисије, укључујући право гласа при доношењу општих аката и других одлука из надлежности колегијалног одлучивања, те немају статус носиоца јавне функције.

(6) Начин рада и одлучивања Комисије начелно се уређује Статутом Комисије, у складу с чланом 264 овог закона.

(7) Ако је ангажман чланова из става 3 овог члана уређен међународним споразумом о стручно-техничкој помоћи или другим међународним аранжманом, примјењују се одговарајуће одредбе тог споразума, а на њих се сходно примјењују изузеци у смислу прописа о запошљавању странаца у Дистрикту.

(8) Чланови Комисије из става 3 овог члана, нису дужни да имају пребивалиште на подручју Дистрикта, али су дужни да присуствују сједницама (физички или на даљину у складу са интерним актом Комисије), те да активно учествују у раду и доношењу општих аката.

(9) Статус и услови ангажмана чланова Комисије из става 3 овог члана, уређују се уговором који закључује Комисија, којим се дефинишу права и обавезе, накнада, разлози и поступак престанка ангажмана, те пуна примјена одредаба овог закона о повјерљивости, сукобу интереса, неспојивости и ограничењима.

(10) Мандат свих чланова Комисије траје пет (5) година, а исто лице може бити поновно именовано, у складу са овим законом.

(11) Мандат предсједника и замјеника предсједника Комисије престаје:

- a) истеком периода на који су именовани; или
- b) када напуне шездесет пет (65) година живота;
- c) смрћу.

Члан 251

(Услови за избор чланова Комисије)

(1) За члана Комисије којег именује Скупштина Дистрикта може бити именовано лице које:

- a) је држављанин БиХ;
- b) има пребивалиште у БиХ;
- c) има високо образовање правне или економске струке, најмање 240 ECTS;
- d) има најмање десет година искуства у струци;
- e) није правоснажно осуђивано за кривична дјела и да се против њега не води кривични поступак, осим за кривична дјела против безбједности јавног саобраћаја;
- f) у претходне три године није дисциплински кажњавано за теже повреде службене или радне дужности.

(2) За чланове Комисије из члана 250 става 3 овог закона не захтијевају се држављанство и пребивалиште из става 1 тачака a) и b) овог члана, али морају испуњавати услове из тачака од c) до f) овог члана.

(3) На све чланове Комисије сходно се примјењују одредбе овог закона о неспојивости функција, сукобу интереса, ограничењима у погледу власничког учешћа и обавези чувања тајне.

Члан 252 **(Поступак именовања)**

(1) Поступак именовања чланова Комисије које именује Скупштина Дистрикта покреће се путем расписивања јавног конкурса за пријаву кандидата за избор предсједника, два замјеника предсједника, који објављује надлежна Комисија за избор и именовање и мандатно-имунитетска комисија Скупштине Дистрикта.

(2) Конкурс из става 1 овог члана објављује се на службеној интернет-страници Скупштине Дистрикта, а рок за пријаве не може бити краћи од осам дана.

(3) Надлежна комисија Скупштине разматра пријаве, провјерава формалну исправност, утврђује листу кандидата који испуњавају услове и објављује је, обавља усмене интервјуе са свим кандидатима у року од петнаест (15) дана од објаве листе, оцјењује кандидате и саставља ранг-листу са образложењем оцјена, и извјештај о спроведеној процедури, те их доставља Скупштини у року од осам дана од дана обављеног интервјуа.

(4) Скупштина именује предсједника Комисије и два замјеника предсједника Комисије с ранг-листе кандидата у року од тридесет (30) дана од дана достављања ранг-листе.

(5) Након преузимања дужности, Комисија у саставу именованом у складу са ставом 4 овог члана, спроводи посебан поступак одабира и именује два стручна члана, на основу јавног конкурса и критеријума утврђених статутом и општим актом Комисије, водећи рачуна о евентуалним обавезама из склопљених међународних споразума о стручно-техничкој помоћи.

(6) Са ангажованим члановима Комисије сагласно ставу 5 овог члана закључује се уговор у складу с чланом 250 овог закона.

(7) Ако до истека мандата нису именовани нови чланови Комисије, постојећи чланови настављају обављати дужност до коначног именовања нових чланова Комисије.

(8) Чланови се именују, односно ангажују по потписаној изјави о непостојању сметњи из члана 241 овог закона.

(9) Одлука о именовању је коначна, а против ње се може покренути управни спор.

Члан 253 **(Секретар Комисије и стручна служба)**

(1) Комисија именује секретара Комисије.

(2) Комисија има стручну службу, а организација и систематизација радних мјеста стручне службе начелно се одређује Статутом Комисије и правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у Комисији, на које сагласност даје Скупштина Дистрикта.

Члан 254 **(Нespoјивости и ограничења)**

(1) Поред неспојивости и ограничења прописаних Законом о спречавању сукоба интереса у институцијама Брчко дистрикта БиХ, чланови Комисије не могу:

а) бити међусобно у браку или сродству у правој линији, нити у побочној линији или по тазбини закључно с трећим степеном;

- b) бити лица према којима су наступиле правне посљедице осуде прописане чланом 3 овог закона;
  - c) обављати дужности у органима законодавне, извршне или судске власти нити бити чланови надзорних или управних одбора правних лица која су под надзором Комисије, као и издавалаца хартија од вриједности;
  - d) посједовати, директно или индиректно, више од 5% (пет посто) удјела или акција у капиталу правних лица којима Комисија даје дозволе или над којима врши надзор, укључујући издаваоце хартија од вриједности;
  - e) обављати било који други посао уз накнаду, изузев научних, истраживачких и предавачких активности;
  - f) обављати дјелатности или спроводити активности које су у супротности с начелима заштите инвеститора или независности и самосталности Комисије;
  - g) обављати дужност у органима политичке странке или учествовати у политичким активностима;
  - h) бити професионални посредници или савјетници на тржишту капитала нити имати уговорни однос који може компромитовати независност у одлучивању.
- (2) На запослене у стручној служби сходно се примјењују забране става 1 тачака d), e), f) и h) овог члана.
- (3) Чланови Комисије и запослени дужни су без одлагања да писано пријаве Комисији сваку околност која може изазвати сумњу у постојање сукоба интереса.
- (4) Комисија о пријави из става 3 овог члана одлучује без одлагања и предузима одговарајуће мјере у складу са овим законом.

Члан 255 **(Сукоб интереса, изузеће и забрана уздржаности)**

- (1) Чланови Комисије се изузимају од гласања у предметима који се тичу правних лица у којима они или с њима повезано лице имају власничко учешће или други материјални или нематеријални интерес.
- (2) Осим у околностима сукоба интереса или могућег сукоба интереса, члан Комисије се не може уздржати од гласања.

Члан 256 **(Одговорност за штету)**

Чланови Комисије и овлашћена лица у Комисији не одговарају за штету која настане приликом обављања дужности у примјени прописа из области тржишта хартија од вриједности, осим ако се у поступку пред надлежним органом докаже да су одређену радњу из које је наступила штетна посљедица учинили или пропустили да учине намјерно или грубом непажњом.

Члан 257 **(Услови и поступак разрјешења)**

- (1) Предсједник Комисије и два замјеника предсједника Комисије разрјешавају се прије истека мандата:
- a) на лични захтјев;
  - b) трајним губитком способности за обављање дужности;

- c) почињењем кривичног дјела против привреде и платног промета, против службене дужности, и кривичног дјела прописаног овим законом;
  - d) обављањем дјелатности или спровођењем активности неспојиве с дужношћу члана Комисије, у складу са одредбама овог закона;
  - e) ако се утврди да не испуњавају услове за именовање утврђене овим законом;
  - f) ако се, у поступку спроведеном у складу с чланом 248 овог закона, утврди тешко и континуирано неиспуњавање надлежности и задатака Комисије;
  - g) у складу с чланом 249 ставом 5 овог закона.
- (2) Поступак утврђивања разлога из става 1 тачака d), e) и f) може иницирати било које заинтересовано лице, укључујући Комисију за избор и именовање и мандатно-имунитетску Комисију, а поступак спроводи Комисија за одлучивање о сукобу интереса Дистрикта.
- (3) Комисија за избор и именовање и мандатно-имунитетска комисија спроводи поступак утврђивања околности из става 1 тачке e) овог члана по сазнању о непостојању или престанку услова за именовање и подноси Скупштини извјештај са предлогом.
- (4) У случају утврђеног сукоба интереса или постојања околности из става 2 овог члана, Комисија за избор и именовање и мандатно-имунитетска комисија по службеној дужности покреће поступак разрјешења члана Комисије и упућује Скупштини предлог одлуке о разрјешењу, с тим да се утврђивање сукоба интереса врши од стране надлежне Комисије за спречавање сукоба интереса у институцијама Дистрикта, у складу са одредбама тог закона.
- (5) Одлуку о разрјешењу доноси Скупштина сагласно Пословнику Скупштине.
- (6) Одлука из става 4 овог члана је коначна, а против ње се може покренути управни спор у складу са законом.
- (7) По разрјешењу члана Комисије, покреће се поступак именовања новог члана Комисије на начин и по поступку утврђеним овим законом, за преостали мандат.
- (8) На чланове Комисије из члана 250 става 3 сходно се примјењују одредбе овог члана, а исте разрјешава председник Комисије и два замјеника председника Комисије одлуком која се доноси једногласно и која ступа на снагу даном давања сагласности Скупштине Дистрикта.

Члан 258

(Период уздржаности након мандата)

- (1) Председник, замјеник председника и чланови Комисије двије године по престанку мандата не могу заступати нити представљати странке у поступцима пред Комисијом.
- (2) Чланови Комисије имају право на једнократну праведну накнаду на име уздржаности од активности у вези са ставом 1 овог члана, чија је висина одређена Статутом Комисије.

ПОГЛАВЉЕ III. ОРГАНИЗАЦИЈА И ОДЛУЧИВАЊЕ КОМИСИЈЕ

Члан 259

(Статут)

- (1) Комисија доноси статут, а на статут сагласност даје Скупштина Дистрикта.
- (2) Статутом Комисије начелно се уређују: начин одлучивања о појединим питањима из дјелокруга Комисије; организација и начин пословања Комисије; овлашћење за заступање и представљање Комисије; права, обавезе и одговорности председника, замјеника председника и чланова Комисије; питања ангажмана чланова Комисије из

члана 250 става 3 овог закона; права, обавезе и одговорности запослених у Комисији; права, обавезе и одговорности секретара Комисије; број и начин коришћења печата Комисије; финансијски план; те друга питања у вези с радом Комисије.

Члан 260 (Акти Комисије)

(1) Ради извршавања послова из свог дјелокруга Комисија доноси правилнике, упутства, наредбе, одлуке и друге опште акте, као и појединачне акте, укључујући рјешења и закључке.

(2) Општи акти Комисије објављују се у Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и ступају на снагу осмог дана од дана објављивања, а најраније наредног дана од дана објављивања.

(3) Појединачни акти Комисије објављују се на службеној страници Комисије у сажетку и достављају заинтересованим странкама.

(4) У поступку доношења појединачних правних аката сходно се примјењују прописи којима се уређује управни поступак у Дистрикту, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 261 (Појединачни акти Комисије и захтјев за преиспитивање)

(1) Појединачни акти Комисије морају, поред осталих обавезних елемената, садржавати и образложење које нарочито обухвата опис утврђеног чињеничног стања и означавање доказа на којима се акт заснива, законске и подзаконске примјенљиве одредбе, разлоге због којих Комисија није прихватила поједине наводе и предлоге странака, те оцјену пропорционалности изречене мјере у односу на повреду овог закона и општих аката Комисије и посљедица по тржиште и овлашћене учеснике на тржишту.

(2) Странка на коју се појединачни акт Комисије односи има право да поднесе захтјев за преиспитивање појединачног акта у року од петнаест (15) дана од дана достављања акта.

(3) О захтјеву за преиспитивање из става 1 овог члана одлучује Комисија.

(4) При одлучивању о захтјеву за преиспитивање Комисија поступа у складу с правилима којима се уређује управни поступак, те је дужна да омогући странци да се изјасни о предмету преиспитивања, као и размотрити додатну документацију уз образложење разлога њеног накнадног достављања.

(5) Подношење захтјева за преиспитивање не одлаже извршење акта, осим ако Комисија, на предлог странке, оцијени да би извршење могло проузроковати знатну или ненадокнадиву штету, у којем случају може одгодити извршење до окончања поступка преиспитивања.

(6) Комисија доноси и образлаже одлуку по захтјеву за преиспитивање у року од тридесет (30) дана од дана пријема уредног захтјева.

Члан 262 (Жалба против појединачних аката Комисије)

(1) Против појединачног акта Комисије донесеног по захтјеву за преиспитивање странка на коју се акт односи има право да изјави жалбу Апелационој комисији Дистрикта, у складу са Законом о управном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

(2) Одлука Апелационе комисије из става 1 овог члана представља коначан управни акт, против којег се може покренути управни спор.

Члан 263 **(Језик и превод аката)**

(1) У пословању Комисија равноправно користи службене језике и писма Босне и Херцеговине.

(2) Ако Комисија у саставу има најмање једног члана који нема држављанство Босне и Херцеговине, Комисија обезбјеђује превод на енглески језик својих општинских и појединачних аката, записника са сједница, јавних конкурса и саопштења, најкасније у року од седам дана од дана њиховог доношења, односно сачињавања.

(3) Акти Комисије, конкурси и саопштења који се, у складу са овим законом или општинским актима Комисије, објављују јавности, објављују се и на енглеском језику у року из става 2 овог члана.

(4) Уколико у састав Комисије улазе чланови који немају држављанство Босне и Херцеговине, Комисија је дужна да обезбједи преводе на енглески језик и захтјеве заинтересованих лица и нацрта, односно предлога одлука у разумном року, водећи рачуна о ефикасности поступка.

Члан 264 **(Сједнице и одлучивање)**

(1) Комисија одлучује на сједницама које се одржавају најмање једном у петнаест (15) дана, уз учешће чланова са физичким присуством или путем електронских комуникационих средстава, укључујући и комбиновано учешће.

(2) Кворум за рад и одлучивање на сједници Комисије постоји ако су присутна најмање три члана Комисије, међу којима предсједник или један од замјеника предсједника.

(3) Комисија одлучује већином гласова од укупног броја чланова Комисије, ако овим законом није другачије прописано.

(4) Изузетно од става 3 овог члана, Комисија одлучује квалификованом већином од најмање четири гласа од укупног броја чланова Комисије о:

а) доношењу, измјенама и допунама општинских аката Комисије;

б) издавању, ограничавању, суспензији и одузимању дозвола, одобрења и сагласности субјектима надзора Комисије;

с) изрицању надзорних мјера прописаних овим законом, укључујући привремене забране, суспензије и друге мјере које битно ограничавају или онемогућавају обављање дјелатности субјекта надзора.

(5) О питањима из става 4 овог члана Комисија одлучује само ако сједници присуствују најмање четири члана Комисије.

(6) Пословником о раду Комисије уређују се рокови и начин правовременог достављања материјала за сједнице члановима Комисије, укључујући материјале на језицима у службеној употреби у Дистрикту и, по потреби, на енглеском језику за чланове који немају држављанство Босне и Херцеговине, као и услови и начин обезбјеђивања преводилачких услуга на сједницама Комисије.

(7) Заинтересована странка чији се предмет разматра на сједници Комисије је овлашћена да затражи присуство на тој сједници, искључиво у тачки дневног реда сједнице која се односи на њен предмет, ради изношења чињеница, појашњења и одговора на наводе релевантне за доношење одлуке.

(8) Комисија одлучује о молби из става 7 овог члана, водећи рачуна о ефикасности поступка и праву странке на изјашњење.

Члан 265 **(Предсједник Комисије)**

- (1) Предсједник Комисије потписује акте Комисије, заступа и представља Комисију пред другим институцијама и учесницима на тржишту хартија од вриједности, сазива сједнице Комисије и предсједава њиховим радом те је одговоран за спровођење општих и појединачних аката Комисије.
- (2) Појединачне акте у управним стварима према учесницима на тржишту хартија од вриједности, укључујући издавање, одбијање, ограничавање или одузимање дозвола, одобрења и сагласности, доноси Комисија као колегијални орган, осим ако је овим законом предсједник Комисије изричито овлашћен да такав акт донесе самостално.
- (3) Предсједник Комисије доноси појединачне акте у случајевима утврђеним овим законом и општим актима Комисије.
- (4) Предсједник Комисије посебним рјешењем даје овлашћења једном од замјеника предсједника Комисије, за предузимање појединих радњи и потписивање одређених аката у оквиру надлежности, посебно у случају спријечености обављања дужности.

ПОГЛАВЉЕ IV. ФИНАНСИРАЊЕ И НАДЛЕЖНОСТ КОМИСИЈЕ

Одјељак А. Финансирање Комисије и права из радног односа

Члан 266 **(Финансирање рада Комисије)**

- (1) Комисија доноси одлуку о тарифи накнада за послове из своје надлежности.
- (2) Одлука из става 1 овог члана заснива се на принципима покрића трошкова, транспарентности и пропорционалности, при чему се висина накнада одређује у разумном односу према природи, обиму и сложености послова, поступака и надзора које Комисија води.
- (3) Приходи остварени по основу тарифе накнада из става 1 овог члана припадају Комисији, уплаћују се на рачун Комисије и користе се за финансирање њеног рада у складу са финансијским планом Комисије.
- (4) Средства за рад Комисије обезбјеђују се трансферима из буџета Дистрикта, прихода по основу тарифе накнада става 1 овог члана и других прихода које Комисија оствари својим радом, у складу са овим законом као и донацијама међународних владиних и невладиних организација.
- (5) Вишак прихода остварених у једној фискалној години преноси се у наредну годину у складу са финансијским планом Комисије.
- (6) Извори финансирања Комисије ни на који начин не утичу на њену регулаторну, надзорну или одлучујућу функцију и независност, те ниједан приход не може условљавати нити ограничити вршење надлежности Комисије.

Члан 267 **(Права из радног односа чланова Комисије и запослених у Комисији)**

- (1) Предсједник и замјеници предсједника Комисије имају право на годишњи одмор од тридесет (30) радних дана током календарске године.
- (2) Основна плата предсједника и замјеника предсједника Комисије утврђује се множењем основице за обрачун плате утврђене Законом о платама и накнадама корисника буџетских средстава у Скупштини Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, Изборној комисији Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и Комисији за ревизију јавне

управе и институција у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине и коефицијената, како слиједи:

a) за председника, коефицијент 4,999544 и

b) за замјенике председника, коефицијент 4,549878.

(3) Председник и замјеници председника остварују право на плату, додатак на плату, накнаде, отпремнине, накнаде трошкова и новчане помоћи и новчане награде, аналогно одредбама закона из става 2 овог члана.

(4) Уколико лице изабрано на функцију председника или замјеника председника Комисије долази из реда државних службеника органа јавне управе и институције Дистрикта, то лице по окончању мандата има право повратка на радно мјесто у органу јавне управе и институцији Дистрикта.

(5) Права преосталих чланова Комисије који нису обухваћени овим чланом уређују се у складу с чланом 250 ставом 4 овог закона.

(6) Права запослених у Комисији регулишу се у складу са Законом о раду и општим актима Комисије.

(7) Запослени у Комисији остварују право на плату, додатак на плату, накнаде, отпремнине, накнаде трошкова и новчане помоћи и новчане награде, аналогно одредбама закона из става 2 овог члана.

Члан 268

(Надлежност Комисије за хартије од вриједности)

(1) Комисија је независно регулаторно тијело које обезбјеђује примјену овог закона и других прописа релевантних за тржиште хартија од вриједности, у складу с тим прописима, те надзире издавање и промет хартија од вриједности и других финансијских инструмената.

(2) Комисија има, у оквиру своје надлежности, нормативна и координациона овлашћења, овлашћења за издавање одобрења, дозвола и сагласности, овлашћења у вези с јавном понудом, котацијом и објавама, овлашћења надзора над учесницима на тржишту, овлашћења за заштиту тржишта и инвеститора, овлашћења надзора над Регистром и post-trade инфраструктуром, води евиденције и посебне регистре и одређује накнаде за своје услуге, у складу са овим законом.

(3) У вршењу овлашћења из става 2 овог члана Комисија нарочито:

a) у нормативној и координационој области:

1) врши евалуацију примјене закона и подноси иницијативе за његове измјене и допуне и доноси подзаконске опште акте ради спровођења овог закона када је за то овлашћена овим законом;

2) прописује опште и посебне услове пословања које морају испуњавати правна лица којима Комисија даје дозволу за обављање послова или дјелатности;

3) координира активности надлежних органа и институција у питањима регулисања и надзора активности на тржишту хартија од вриједности и, када је то предвиђено овим законом, сарађује с надлежним органима у Босни и Херцеговини и иностранству;

b) у области одобравања, дозвола и сагласности:

1) одобрава проспекте јавне понуде хартија од вриједности домаћих и страних издавалаца, у складу са овим законом;

2) издаје, ограничава, обуставља и укида дозволе, одобрења и сагласности тржишним оператерима, Регистру те другим овлашћеним учесницима на уређеном тржишту и другим лицима када је то прописано овим законом;

c) у области јавних понуда и транспарентности:

1) прописује стандарде и обавезне елементе проспеката, скраћених проспеката, универзалних регистрационих докумената, информативних меморандума и других обавезних докумената за јавну понуду и увршћење;

2) прописује стандарде објављивања, извјештавања и чувања финансијских и других информација издавалаца и учесника на тржишту, укључујући повремене и континуиране обавезе објављивања, те форме и рокове за достављање информација Комисији;

d) у области надзора и мјера:

1) врши надзор над издаваоцима, професионалним посредницима, инвестиционим и другим фондовима, друштвима за управљање, берзом и другим уређеним јавним тржиштима, Регистром, банкама скрбницима, пружаоцима услуга повезаних с виртуелним валутама и другим лицима која учествују на тржишту хартија од вриједности у обиму одређеном овим законом;

2) има право да захтијева од свих правних и физичких лица информације, исправе, податке и извјештаје потребне за вршење надзора и других овлашћења, на начин и у року који одреди;

3) налаже мјере за отклањање утврђених незаконитости и неправилности, укључујући опомене, јавне опомене, привремене мјере, ограничавање или одузимање дозвола, обуставу издавања или трговања и друге мјере прописане овим законом;

e) у области заштите тржишта и инвеститора:

1) предузима мјере ради заштите интереса инвеститора, интегритета, транспарентности и несметаног функционисања тржишта хартија од вриједности, укључујући обуставу или ограничавање трговања појединим хартијама од вриједности или на уређеном тржишту у цјелини, у случајевима предвиђеним овим законом;

2) прописује услове и правила професионалног обављања послова посредовања, стандарде капитала, организације, управљања ризицима и интерне контроле код овлашћених учесника;

3) организује и подстиче програме информисања јавности и едукације учесника на тржишту хартија од вриједности о правима и ризицима улагања;

f) у области Регистра, инфраструктуре након трговања (post-trade) и депозитара:

1) прописује услове и стандарде вођења Регистра хартија од вриједности, обављања послова обрачуна, поравнања и других post-trade функција, те услове за издвајање тих функција, у складу са овим законом;

2) надзире рад Регистра хартија од вриједности, банака скрбника и других субјеката који обављају послове поравнања и чувања, те може наложити мјере ради уклањања уочених неправилности;

g) у области евиденција и накнада:

1) води књиге, регистре и друге евиденције које су прописане овим законом, укључујући евиденцију издатих, обустављених и укинутих дозвола, одобрења и сагласности;

2) доноси тарифу накнада за обављање послова из своје надлежности и обрачунава накнаде у складу са овим законом;

h) у области прекршаја, пријава и других мјера:

1) предузима претходне радње у случају повреда одредаба овог и других закона, покреће прекршајни поступак у складу са Законом о прекршајима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и у случају сумње да је почињено кривично дјело обавјештава надлежно тужилаштво у складу са Законом о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине;

2) предузима и друге мјере и обавља друге послове за које је овлашћена у складу са овим законом.

(4) Комисија при вршењу својих надлежности поступа независно и транспарентно, водећи рачуна о стабилности и развоју тржишта хартија од вриједности, заштити инвеститора и јавног интереса.

(Надлежности у области спречавања прања новца)

(1) Упоредо с вршењем свих надлежности из каталога надлежности успостављеног овим законом, Комисија врши надзор усклађености пословања с прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности, те да предузима потребне мјере у вези с тим прописима, над лицима из своје надлежности која су основана на подручју Дистрикта, као и над лицима са сједиштем ван Дистрикта, а који обављају послове с хартијама од вриједности у Дистрикту.

(2) У складу с надлежностима из става 1 овог члана, Комисија доноси смјернице за процјену ризика и спровођење закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности за обвезнике из надлежности Комисије.

Члан 270

(Сарадња с надлежним органима)

Влада Дистрикта, Дирекција за финансије Дистрикта, надлежне агенције и други надлежни органи су дужни да доставе податке Комисији на основу захтјева Комисије у вези с вршењем њених овлашћења.

Одјељак В. Надзор Комисије

Члан 271

(Субјекти надзора Комисије)

(1) Надзору Комисије подлијежу субјекти надзора, односно издаваоци хартија од вриједности, правна и друга лица овлашћена за пословање с хартијама од вриједности и лица која обављају друге послове у вези с хартијама од вриједности, у вези са издавањем и прометом хартија од вриједности, правна и друга лица у вези с примјеном стандарда управљања акционарским друштвима, као и друга физичка и правна лица на која се примјењују обавезе прописане овим законом, а посебно одредбама о забрани злоупотребе на тржишту и заштити интереса инвеститора и јавности рада.

(2) Код вршења надзора над субјектом надзора којем је Комисија издала дозволу, Комисија је овлашћена да врши надзор и над лицима повезаним са субјектом надзора, ако је то потребно ради потпуног надзора пословања субјекта надзора.

(3) Комисија доноси правилник о обављању надзора над овлашћеним учесницима на тржишту хартија од вриједности којим ближе регулише начин вршења надзора над субјектима из става 1 овог члана.

Члан 272

(Врсте и покретање надзора)

(1) У склопу надзора Комисија врши увид, преглед, провјеру и анализу информација, извјештаја и документације коју достављају субјекти надзора, надзор пословања у просторијама субјекта надзора те друга овлашћења у складу са овим законом.

(2) Ако је надзор покренут по иницијативи правних или физичких лица ради заштите њихових права и интереса, Комисија их, по окончању надзора, писмено обавјештава о предузетим радњама.

(3) Непосредни надзор се најављује у року који не може бити краћи од осам дана, осим ако би обавјештавање угрозило сврху надзора, а у том случају обавјештење се уручује непосредно прије почетка надзора.

(4) Надзор из овог члана обухвата нарочито провјеру испуњавања обавеза у вези с повлашћеним информацијама, забраном злоупотребе тржишта и обавезама

објављивања и извјештавања у складу са овим законом и општим актом Комисије из члана 271 става 3 овог закона.

Члан 273 (Овлашћења службених лица и ангажман стручњака)

- (1) Надзор пословања код субјекта надзора врше службена лица Комисије на основу писменог овлашћења председника Комисије издатог за сваки надзор посебно.
- (2) Председник Комисије може да овласти и друга лица да заједно са службеним лицима изврше надзор када је то потребно због сложености надзора те ангажује правна или физичка лица за стручне послове (експертизе, испитивања) када су потребна посебна знања или научни методи.
- (3) Службено лице које врши надзор пословања дужно је прије почетка прегледа да уручи одговорном лицу писано овлашћење.

Члан 274 (Надзор пословања)

- (1) Надзор пословања врши се када се на основу расположивих података не могу утврдити све релевантне чињенице и у случајевима надзора по иницијативи ради заштите права и интереса, што је ближе уређено општим актом Комисије из члана 271 става 3 овог закона.
- (2) Службено лице Комисије овлашћено је да прегледа пословну документацију, пословне књиге, друге исправе и рачунарске записе, затражи базе података и исписе, укључујући податке о налозима и трансакцијама с хартијама од вриједности, евиденције о пријављеним сумњивим налозима и трансакцијама (Suspicious Transaction and Order Report – STOR), евиденције о јавним објавама и одгодама објаве повлашћених информација, као и другу документацију у вези с испуњавањем обавеза из поглавља VIII и IX овог закона, израду и доставу финансијских и других извјештаја те да затражи писана и усмена изјашњења одговорних лица и запослених.
- (3) Овлашћена лица Комисије могу, уз издавање потврде, привремено одузети документацију, пословне књиге, хартије од вриједности, новац или предмете који могу послужити као доказ, до покретања кривичног или прекршајног поступка.
- (4) Субјекти надзора омогућавају приступ просторијама и системима, достављају тражену документацију и исправе, и пружају друге услове потребне за обављање надзора у року одређеном општим актом Комисије из члана 271 става 3 овог закона.

Члан 275 (Надзорне мјере у поступку издавања хартија од вриједности)

- (1) Када утврди неправилности или поступање супротно закону и општим актима Комисије у поступку издавања хартија од вриједности, Комисија налаже издаваоцу отклањање неправилности у одређеном року и обуставља издавање за вријеме отклањања недостатака.
- (2) Ако издавалац не отклони неправилности у остављеном року или се ради о недостацима који се не могу отклонити, Комисија доноси рјешење о поништењу издавања с посљедицама које произлазе из одредаба овог закона о издавању и промету хартијама од вриједности.
- (3) Рјешење о обустави или поништењу издавања доставља се надлежном суду и Регистру хартија од вриједности.

(4) Комисија у рјешењу одређује рок за отклањање неправилности који не може бити дужи од тридесет (30) дана, а ако се неправилности односе искључиво на недостатке документације из члана 36 овог закона, примјењује се рок из члана 37 става 1 овог закона.

(5) Издавалац је дужан у року прописаном у складу са ставом 4 овог члана да достави Комисији доказе о отклањању неправилности.

(6) Уколико неправилности не буду отклоњене у прописаном року, Комисија изриче нову мјеру у складу са овим законом.

Члан 276

(Надзорне мјере према професионалним посредницима)

(1) Комисија врши надзор над професионалним посредницима у вези с пословима које обављају на тржишту хартија од вриједности, укључујући испуњавање обавеза у вези с повлашћеним информацијама, забраном злоупотребе тржишта и обавезама извјештавања и објављивања информација у складу са одредбама овог закона.

(2) Комисија има овлашћење да наложи отклањање утврђених неправилности у одређеном року, обустави дјелимично или у цијелости дозволу те укине дозволу за вршење послова професионалног посредовања у промету хартијама од вриједности.

(3) У случајевима кршења овог закона или неизвјесности наставка пословања, Комисија може да одузме сагласност на именовање директора или чланова органа управљања и наложи именовање нових лица.

Члан 277

(Мјере према берзи и уређеним тржиштима)

(1) Ако берза у свом пословању поступа супротно закону и општим актима Комисије или ради обезбјеђења несметаног функционисања тржишта капитала, Комисија предузима сљедеће мјере:

а) привремено обуставља промет свим или одређеним хартијама од вриједности, или

б) налаже измјене или допуне статута, правила или других општих аката берзе.

(2) Ако берза не поступи у складу с налогом Комисије из става 1 овог члана у остављеном року, Комисија покрене поступак одузимања дозволе за рад берзе, у складу са овим законом и општим актима Комисије.

Члан 278

(Додатне корективне мјере ради заштите интегритета тржишта)

(1) Комисија поништава трансакцију закључену на берзи, уређеном јавном тржишту или другим правним послом ако утврди да су елементи трансакције погрешни или указују на манипулације цијеном или бројем хартија од вриједности.

(2) Комисија налаже Регистру да блокира, односно забрани отуђење, стицање или упис права трећих лица на хартијама од вриједности на појединим рачунима у случају сумње да су хартије од вриједности стечене супротно закону, у случају грешке која је довела до погрешног уписа или ради спровођења надзора, а мјера траје најдуже шездесет (60) дана.

(3) Комисија изриче опомену или јавну опомену берзи, другом уређеном јавном тржишту, Регистру, берзанском посреднику и другим учесницима над којима врши надзор у случају кршења одредаба овог и других закона.

(4) У случају утврђења да је информација коју је субјекат надзора објавио јавности у вези са издавањем, трговањем или другим пословима с хартијама од вриједности нетачна, непотпуна или обмањујућа те да може имати утицај на цијену хартија од

вриједности или одлуке инвеститора, Комисија налаже субјекту надзора да без одлагања објави исправку, допуну или повлачење такве информације на начин прописан овим законом и општим актом Комисије из члана 271 става 3 овог закона.

Одјељак С. Повјерљивост, посебна ограничења и одговорност

Члан 279 (Обавеза чувања службене тајне)

(1) Чланови Комисије, запослени и сарадници чувају информације до којих дођу при обављању својих дужности или послова у Комисији, или на други начин, осим ако је овим законом за поједини случај другачије прописано.

(2) Информације из става 1 овог члана сматрају се службеном тајном те се користе искључиво у сврху вршења надлежности Комисије у складу са овим законом.

Члан 280 (Забрана давања савјета и мишљења о трговању)

Чланови Комисије, запослени и сарадници не смију давати савјете у погледу трговине хартијама од вриједности и улагања у хартије од вриједности нити давати мишљења о повољности или неповољности стицања или отуђења хартија од вриједности.

Члан 281 (Пријава властитих трансакција и посебан регистар)

(1) Чланови Комисије и запослени пријављују Комисији свако стицање и отуђење хартија од вриједности, у року од пет дана од дана стицања или отуђења, укључујући податке о броју, цијени и датуму трансакције.

(2) Комисија води посебан регистар пријава из става 1 овог члана, који се чува најмање пет година.

(3) Одредбе ставова 1 и 2 овог члана сходно се примјењују и на чланове управе, органа надзора и запослене на берзи, другом уређеном јавном тржишту, Регистру и код професионалних посредника.

ДИО СЕДМИ – РЕГИСТАР ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Одјељак А. Оснивање и дозвола за рад Регистра

Члан 282 (Облик и сједиште Регистра)

(1) Регистар хартија од вриједности (у даљем тексту: Регистар) је акционарско друштво са овлашћењем за обављање послова прописаних овим законом.

- (2) Сједиште Регистра је на територији Дистрикта, а ближе одредбе о сједишту, фирми и печату уређују се статутом.
- (3) Регистар обавља овлашћења непристрасно и независно од учесника на тржишту, уз обавезу једнаког третмана свих издавалаца, власника и чланова.
- (4) Регистар води базу података у коју се уписују, воде и чувају подаци о хартијама од вриједности, власницима, правима и ограничењима права на хартијама од вриједности, у складу са овим законом, општим актом Комисије из члана 283 става 4 овог закона и општим актима Регистра.
- (5) Ако овим законом није другачије одређено, на оснивање, пословање, избор, надлежност и рад органа Регистра и доношење општих аката сходно се примјењују одредбе закона којим се уређују акционарска друштва.
- (6) За издаваоце чијим се акцијама јавно тргује на организованом тржишту, књигу акционара води Регистар.

Члан 283 (Дјелатност Регистра)

- (1) Регистар обавља сљедеће послове:
- а) води регистар хартија од вриједности;
  - б) води евиденцију, односно књигу токенизованих хартија од вриједности у складу са овим законом, општим актом Комисије из члана 5 става 5 овог закона и правилима Регистра;
  - в) отвара и води рачуне хартија од вриједности те издаје потврде и изводе о стању на рачунима;
  - г) врши уписе у вези са издавањем, промјенама, престанком или замјеном хартија од вриједности, укључујући уписе токенизованих хартија од вриједности у књигу токенизованих хартија од вриједности;
  - д) уписује пренос хартија од вриједности с једног рачуна на други, укључујући преносе по основу трговања, уговора, одлука суда или другог надлежног органа;
  - е) врши упис, промјену и брисање права трећих лица на хартијама од вриједности те забрану и ограничења располагања;
  - ж) спроводи обрачун и поравнање трансакција закључених на берзи или другом уређеном јавном тржишту, у складу са овим законом и правилима Регистра;
  - з) додјељује и води идентификаторе хартија од вриједности и издавалаца у складу са оперативним правилима;
  - и) пружа услуге у вези с корпоративним активностима, у складу са овим законом;
  - ј) успоставља и одржава повезивање и интероперабилност с домаћим и страним регистрима и ССР-овима, уз одобрење Комисије;
  - к) обавља и друге послове у складу са овим законом и општим актом Комисије.
- (2) Поред послова из става 1 овог члана, Регистар може да обављати и додатне послове само ако су изричито обухваћени дозволом Комисије.
- (3) Регистар не смије повјерити трећем лицу обављање кључних функција из става 1 тачака од а) до г) овог члана без претходне сагласности Комисије, у складу са овим законом.
- (4) Комисија доноси правилник о стандардима обављања дјелатности и организацији рада Регистра, којим ближе уређује одредбе овог закона које се односе на дјелатност, организацију и оперативне стандарде Регистра.

Члан 284 (Примјена ЗУП-а и јавне исправе)

- (1) У обављању послова из овог поглавља Регистар примјењује одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.
- (2) Регистар овлашћеним лицима издаје јавне исправе: листу акционара, извјештај за остваривање права гласа у складу са одредбама закона, потврду о власништву и извод о стању на рачуну.
- (3) Акти Регистра су коначни и против њих се може покренути управни спор.

Члан 285 **(Оснивање Регистра)**

- (1) Регистар се оснива као акционарско друштво.
- (2) Услови за оснивање Регистра су:
  - а) обезбијеђен минималан износ основног капитала прописан овим законом, као и одговарајући пословни простор;
  - б) обезбијеђена стручна, техничка и организациона оспособљеност за обављање послова Регистра.
- (3) Одговарајући пословни простор у смислу става 2 овог члана обезбјеђује се преносом права власништва на пословном простору или уступањем права коришћења пословног простора уговором о закупу.
- (4) Под стручном оспособљеношћу Регистра у смислу става 2 овог члана подразумијева се да су у Регистру запослена лица квалификована за обављање послова у оквиру дјелатности Регистра.
- (5) Под техничком оспособљеношћу Регистра у смислу става 2 овог члана подразумијева се да Регистар посједује одговарајући информациони систем за послове Регистра, као и систем и методологију за јавно објављивање података.
- (6) Под организационом оспособљеношћу Регистра у смислу става 2 овог члана подразумијева се постојање организационих дијелова за ефикасно и јединствено обављање послова у Регистру.
- (7) Послове обрачуна и поравнања у вези с пословима који су закључени на берзи и другом уређеном јавном тржишту Регистар обавља функционално и рачуноводствено одвојено од осталих функција Регистра у посебном организационом дијелу (у даљем тексту: Одјелење за обрачун и поравнање).
- (8) За обављање послова из става 7 овог члана Регистар има отворен посебан пословни рачун и у пословним књигама обезбјеђује посебну евиденцију и податке о пословању тог организационог дијела.
- (9) Регистар успоставља и одржава периодична тестирања те план континуитета и опоравка за Одјелење за обрачун и поравнање, укључујући алтернативну локацију опоравка, било као резервну физичку локацију, било као удаљену локацију путем информационог система (Disaster Recovery) и периодична тестирања.

Члан 286 **(Акције Регистра)**

- (1) Акције Регистра су обичне акције и гласе на име.
- (2) Акцијама Регистра не може се трговати на берзи или другом уређеном јавном тржишту.
- (3) Акције Регистра се стичу, отуђују, преносе и залажу само на основу претходно прибављеног одобрења Комисије.
- (4) Регистар не може стицати нити држати акције или удјеле других правних лица, осим ако је то неопходно ради обављања дјелатности Регистра, у случајевима и под

условима прописаним чланом 295 овог закона и општим актом Комисије из члана 283 става 4 овог закона.

(5) Пренос акција Регистра без сагласности Комисије је ништав.

Члан 287

(Акционари и ограничења власништва)

(1) Акционар Регистра може бити: берза, друго уређено јавно тржиште, професионални посредник, банка, друштво за управљање фондовима, издавалац хартија од вриједности или друго правно лице које добије одобрење Комисије.

(2) Издавалац чијим се хартијама од вриједности тргује на берзи или другом уређеном јавном тржишту у Дистрикту не може, непосредно нити посредно преко повезаних лица, стећи нити држати више од 30% (тридесет посто) капитала Регистра или акција с правом гласа.

(3) Дистрикт може, ради обезбјеђења почетне капитализације и покрића трошкова успоставе и почетног рада Регистра, стећи мањински, ненадзорни удио до 20% (двадесет посто) капитала Регистра без посебних права управљања, искључиво у облику акција без гласа, а тај удио се мора смањити испод 10% (десет посто) у року од три године од издавања дозволе Регистру.

(4) Свака промјена контроле над Регистром подлијеже одобрењу Комисије, уз јавну објаву власничке структуре.

(5) У смислу става 4 овог члана, споразуми акционара којима се, непосредно или посредно, остварује заједничка контрола над Регистром подлијежу претходном одобрењу Комисије, и без таквог одобрења немају правно дејство у односу на Регистар и Комисију.

Члан 288

(Капитал Регистра и дозвола за рад Регистра)

(1) Основни капитал Регистра износи најмање 100.000 КМ, а нето капитал Регистра не може бити мањи од тог износа.

(2) Регистар обавља послове из овог поглавља само на основу дозволе Комисије издате по испуњењу услова овог закона и општег акта Комисије из члана 289 става 4 овог закона.

(3) Дозволом за рад одређује се обим послова које Регистар може обављати, укључујући одобрене додатне послове у складу са овим законом.

Члан 289

(Захтјев за издавање дозволе за рад Регистра)

(1) Захтјев за издавање дозволе за рад Регистра подноси се Комисији, а уз захтјев се доставља:

а) податак о правном лицу и доказ о регистрацији;

б) оснивачки акт, статут и предлог општих аката Регистра потребних за почетак рада;

с) податак о власничкој структури, укључујући лица која могу остваривати контролу или значајан утицај те податке о стварним власницима;

д) податак о управи и кључним функцијама, уз доказе о стручности и угледу, те захтјев за давање сагласности на њихово именовање;

е) програм рада и организациону структуру, укључујући функционално и рачуноводствено одвајање послова обрачуна и поравнања;

ф) опис информационог система, мјера информационе сигурности и план континуитета и опоравка, укључујући алтернативну локацију опоравка;

g) податак о аранжманима издвајања појединих дјелатности, укључујући опис повјерених функција, управљање ризицима, надзор над пружаоцем услуге и план изласка;

h) доказ о испуњењу минималног капитала и других услова прописаних овим законом.

(2) Ако Регистар намјерава да обавља додатне послове који нису обухваћени издатом дозволом, претходно прибавља посебну дозволу Комисије за обављање тих додатних послова, уз достављање описа додатних послова и све релевантне пратеће документације.

(3) Комисија одлучује о захтјеву за издавање дозволе за рад Регистру у року од тридесет (30) радних дана од дана пријема захтјева, уз могућност одређивања рока од десет (10) радних дана за допуну захтјева у случају непотпуне или недостајуће документације у захтјеву.

(4) Комисија доноси правилник о условима и поступку издавања дозволе Регистру хартија од вриједности којим прописује ближи садржај захтјева из ставова 1 и 2 овог члана, критеријуме за издавање посебне дозволе и услове под којима се додатни послови могу обављати.

Одјељак В. Акти Регистра

Члан 290

(Општи акти Регистра и сагласности)

(1) Општи акти Регистра су: статут, правилници, оперативна правила, цјеновник и други општи акти којима се уређује пословање Регистра.

(2) Комисија даје сагласност на опште акте из става 1 овог члана, као и на њихове измјене и допуне.

(3) Нацрти оперативних правила и цјеновника објављују се и достављају члановима Регистра најкасније тридесет (30) дана прије упућивања Комисији на сагласност, уз обавезне консултације и образложење прихваћених и одбијених примједби, а у хитним случајевима овај рок се може скратити уз претходну сагласност Комисије.

(4) Након добијене сагласности Комисије, општи акти из става 1 овог члана ступају на снагу осам дана након дана објаве у Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ.

(5) Изузетно од става 3 овог члана, акт о начину архивирања документације и чувања података у електронском облику не објављује се у Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ и ступа на снагу осам дана од дана добијања сагласности Комисије.

(6) Општи акти из става 1 овог члана примјењују се на сваког члана Регистра, издаваоца, власника хартија од вриједности и свако лице чија су права или обавезе настале у вези с хартијама од вриједности и пословима који су предмет уписа и евиденција у Регистру.

(7) Детаљнији поступци примјене општих аката и техничке спецификације процеса уређују се упутствима која доноси надзорни одбор или директор Регистра.

Члан 291

(Материја уређивања општих аката Регистра)

Општим актима Регистра нарочито се уређују:

а) начин и поступак регистрације хартија од вриједности, начин отварања и вођења рачуна издавалаца и власника (рачуни власника, издавалаца, чланова, кастоди и други потребни рачуни);

б) пријем и искључење из чланства Регистра;

- c) начин обрачуна, поравнања и обезбјеђења испуњења обавеза по пословима закљученим на берзи и другом уређеном јавном тржишту (укључујући правила система обрачуна и поравнања и рокове);
- d) вођење посебних новчаних рачуна;
- e) формирање, управљање и коришћење средстава фонда сигурности и друга правила за превладавање ризика неиспуњења обавеза чланова;
- f) упис и брисање права трећих лица (зложно право, плодуживање, право откупа и сл.);
- g) упис и брисање забране или ограничења располагања по основу уговора, судских и управних одлука;
- h) пренос хартија од вриједности на основу уговора, судских и других одлука;
- i) архивирање документације и чување података у електронском облику, план континуитета и резервне локације;
- j) начин и поступак обавјештавања власника, издавалаца и чланова, као и облици јавности рада Регистра;
- k) структура и висина накнада за услуге Регистра, уз начела једнаког третмана и транспарентности;
- l) правила сегрегације имовине на појединачним и збирним рачунима и евиденција у корист крајњих власника;
- m) интероперабилност и повезивање са страним регистрима и ССР-ом;
- n) политике информационе сигурности и управљања оперативним инцидентима;
- o) начин вођења књиге токенизованих хартија од вриједности као облика евиденције Регистра, укључујући правила уписа и преноса, идентификацију инвеститора, техничке стандарде интегритета и финалности уписа, ревизијски траг, приступ подацима, те услове технолошке имплементације на дистрибуираном регистру (DLT), у случају увођења таквог начина вођења евиденције у складу са овим законом и општим актима Комисије.

Члан 292 **(Одбор корисника)**

- (1) Регистар је овлашћен да успостави одбор корисника за систем намире и поравнања када број чланова Регистра или обим поравнања пређу прагове које одлуком утврђује Комисија.
- (2) Одбор корисника чине представници издавалаца те професионалних посредника, банака скрбника и депозитара, уз уравнотежен састав.
- (3) Одбор корисника је савјетодаван и дјелује независно од руководства Регистра.
- (4) Одбор корисника даје мишљење о значајним измјенама оперативних правила, критеријума приступа и цјеновника, те Регистар у таквим поступцима претходно прибавља мишљење Одбора и, ако од њега одступи, јавно образлаже разлоге те обавјештава Комисију.
- (5) Одбор засједа најмање два пута годишње, док административну подршку обезбјеђује Регистар, а његови чланови не примају никакву накнаду осим стварних трошкова учешћа.

Одјељак С. Финансирање Регистра

Члан 293 **(Транспарентност накнада)**

(1) За услуге Регистра плаћа се накнада утврђена цјеновником који доноси Регистар, водећи се начелима једнаког третмана свих корисника и разумних комерцијалних услова.

(2) Регистар јавно на својој интернет-страници објављује цијене и накнаде за сваку пружену услугу и функцију засебно, те омогућава засебан приступ појединачним услугама.

(3) Регистар је везан објављеним цјеновником основних услуга и клијентима пружа информације које омогућавају усклађивање њихових рачуна са објављеним цјеновником.

(4) Накнаде и попусти морају бити недискриминаторни, транспарентни и засновани на објективним критеријумима.

(5) Прије значајних измјена цјеновника Регистар прибавља необавезујуће мишљење одбора корисника, ако је успостављен у складу са овим законом, а одлука о неприхватању мишљења овог одбора образлаже се Комисији и објављује.

Члан 294

(Финансирање Регистра и односи с берзом)

(1) Приходе Регистра чине:

a) накнаде за основне и помоћне услуге по важећем цјеновнику;

b) приходи од додатних услуга;

c) уговорни приходи од берзе или другог уређеног јавног тржишта за интероперабилност, заједничке информатичке (ИТ) пројекте и размјену података, уз ограничење да такви приходи не смију прелазити више од 25% (двадесет пет посто) укупних годишњих прихода Регистра;

d) други приходи у складу са овим законом.

(2) Цјеновник је раздвојен по услугама, а за исте или упоредиве услуге примјењују се једнаки и објективни критеријуми цијена за све кориснике, односно чланове Регистра.

(3) У оквиру аранжмана финансирања Регистра од стране берзе вриједе следећи принципи:

a) забрањен је сваки утицај берзе на тарифну политику;

b) забрањене су варијабилне накнаде или погодности везане за обим трговања на берзи које би могле довести до дискриминације других учесника или тржишта;

c) сви уговори с повезаним лицима, укључујући берзу и друго уређено јавно тржиште, подлијежу одобрењу надзорног одбора Регистра (независни чланови) и претходној сагласности Комисије, те се објављују у сажетом облику, који садржава предмет, трајање, накнаду и кључне критеријуме повезаности.

(4) У сврху раздвајања и транспарентности финансирања Регистра, приходи и трошкови из става 1 овог члана воде се на одвојеним рачуноводственим позицијама, уз годишњу независну ревизију и доставу извјештаја Комисији, а Комисија може да наложи корективе структуре накнада и уговорних аранжмана ако утврди ризик од унакрсног субвенционисања или сукоба интереса.

Члан 295

(Забране и дозвољена стицања Регистра)

(1) Регистар се не бави трговином хартијама од вриједности за свој рачун нити даје савјете о хартијама од вриједности или улагању у хартије од вриједности, нити даје мишљења о повољности или неповољности купопродаје хартија од вриједности.

(2) Трговином из става 1 овог члана не сматра се купопродаја хартија од вриједности за потребе позајмљивања, обрачуна и поравнања, укључујући намиру неиспуњених обавеза.

(3) Изузетно од става 1 овог члана, Регистар може, уз претходну сагласност Комисије, стицати акције:

- a) другог регистра хартија од вриједности у поступку стратешког повезивања;
- b) друштва за обрачун и поравнање послова закључених на регионалном тржишту хартија од вриједности;
- c) берзе и другог уређеног јавног тржишта у Босни и Херцеговини;
- d) других акционарских друштава у поступку реорганизације стечајног дужника, на основу потраживања према том стечајном дужнику; и
- e) других акционарских друштава у поступку накнаде штете.

(4) Регистар смије улагати властита средства у нискоризичне дужничке хартије од вриједности које издају БиХ, ентитети или Дистрикт, искључиво у сврхе управљања ликвидношћу и сигурног пласирања привремених новчаних вишкова, уз ограничења прописана општим актом Комисије из члана 283 става 4 овог закона.

(5) Акције стечене у складу са ставом 3 тачкама d) и e) овог члана Регистар је дужан да отуђи у року од дванаест (12) мјесеци од дана стицања.

(6) Средства фонда сигурности и било која клијентска средства не могу се улагати ни у какве хартије од вриједности те та средства морају бити држана на одвојеним рачунима од рачуна Регистра.

(7) Регистар је овлашћен да јавно износи предности регистрације хартија од вриједности, укључивања хартија од вриједности на берзу и трговања тим хартијама од вриједности.

(8) Ништа из овог члана не утиче на одредбе члана 286 ставова 2 и 3 овог закона о забрани трговања акцијама Регистра.

Одјељак D. Органи Регистра

Члан 296

(Органи Регистра и опште одредбе)

(1) Органи Регистра су: скупштина, надзорни одбор и директор, односно генерални директор, те, ако је прописано статутом, извршни директори.

(2) Надзорни одбор има најмање пет (5) чланова.

(3) За чланове надзорног одбора могу бити изабрана лица с високом стручном спремом економског, правног или електротехничког смјера и најмање пет година радног искуства у струци.

(4) Директор мора имати високу стручну спрему економског или правног смјера, одговарајућа стручна знања и лична својства потребна за обављање функције и најмање пет година искуства у области тржишта капитала.

(5) Сви чланови органа Регистра дјелују у интересу сигурности, интегритета и транспарентности система.

Члан 297

(Састав, независност и надлежности надзорног одбора)

(1) Најмање половина чланова надзорног одбора су независни чланови.

(2) Независни члан надзорног одбора је лице које нема пословне, власничке, родбинске нити друге односе који могу утицати на његово непристрасно и објективно одлучивање у интересу сигурности, интегритета и транспарентности система, нити прима варијабилну накнаду везану за пословни резултат Регистра или повезаних лица.

(3) Надзорни одбор усваја стратегију, политику ризика и пословну политику Регистра, надзире управљање сукобима интереса и доноси опште акте из своје надлежности.

(4) Надзорни одбор утврђује циљ у погледу заступљености недовољно заступљеног пола и политику за његово повећање те јавно објављује циљ, политику и извјештај о спровођењу.

(5) Надзорни одбор надзире рад директора и захтијева редовне извјештаје о усклађености, интерним контролама и ризицима.

(6) Надзорни одбор доноси политику избора и процјене чланова органа и носилаца кључних функција, укључујући критеријуме стручности, интегритета, независности и разноликости, те је објављује.

(7) Прије именовања кандидата, орган надлежан за избор прибавља доказе и образложено утврђује испуњеност услова, а документација се доставља Комисији уз захтјев за сагласност.

Члан 298

(Одбори и овлашћења одбора надзорног одбора)

(1) Надзорни одбор оснива: а) ревизорски одбор; б) одбор за ризике и с) одбор за награђивање.

(2) Ревизорски одбор прати финансијско извјештавање, интерне контроле и рад интерне и екстерне ревизије; одбор за ризике надзире политике преузимања и управљања ризиком, а одбор за награђивање надзире политике награђивања, посебно за функције контроле.

(3) Чланови надзорног одбора дјелују отворено, поштено и независно те морају имати колективно одговарајуће знање за надзор над пословањем и ризицима Регистра.

Члан 299

(Генерални директор и извршни директори)

(1) Регистар може имати једног или више извршних директора.

(2) Ако Регистар има више извршних директора, један од њих је генерални директор и овлашћен је за заступање Регистра.

(3) Ако Регистар има више од два извршна директора, формира се извршни одбор, којим предједава генерални директор.

(4) На функцију и именовање извршних директора и генералног директора сходно се примјењују препреке за именовање које су овим законом прописане за директора берзе.

(5) Генерални директор, односно директор, води пословање, закључује уговоре и заступа Регистар у складу са статутом и одлукама надзорног одбора.

(6) Директор и извршни директори обезбјеђују усклађеност пословања са овим законом, општим актима Комисије, интерним актима и правилима струке, те обезбјеђују имплементацију надзорних мјера које наложи Комисија.

(7) Регистар успоставља интерни канал за пријаву неправилности доступан запосленима и уговорним лицима, уз заштиту пријавитеља и обраду пријава према писаним процедурама.

Члан 300

(Именовање, мандат, сагласност и разрјешење члана органа Регистра)

(1) Избор члана надзорног одбора и директора врши се на основу јавног конкурса, а њихов мандат траје пет година, уз могућност поновног избора.

(2) За именовање лица из става 1 овог члана потребна је претходна сагласност Комисије, а ако се Комисија не огласи у року од петнаест (15) радних дана од уредне пријаве, сматра се да нема приговора те да је сагласност издата.

- (3) Именовања предсједника одбора за ревизију и одбора за ризике те њихових чланова подлијежу сагласности из става 2 овог члана.
- (4) Комисија ускрађује или укида сагласност ако утврди да лице не испуњава услове интегритета, стручности, независности или је у сукобу интереса, или ако су повреде овог закона озбиљне или понављане.
- (5) Промјене у саставу органа пријављују се Комисији без одгађања, а најкасније у року од три радна дана.

Члан 301

(Сукоб интереса, неспојивости и ограничења за члана органа Регистра)

- (1) Одредбе о сукобу интереса, неспојивости функције и ограничења прописана овим законом које се односе на надзорни одбор и директора берзе сходно се примјењују и на чланове органа Регистра.
- (2) Директор, члан надзорног одбора берзе или другог уређеног јавног тржишта не може истовремено бити члан надзорног одбора Регистра нити обављати извршну функцију у Регистру.

Члан 302

(Записник, транспарентност власништва и ревизија)

- (1) Регистар води записнике са сједница органа и на захтјев их ставља на увид Комисији и ревизору.
- (2) Регистар јавно објављује информације о својој власничкој структури, укључујући идентитет и обим удјела лица која имају контролу, те сваку промјену која подлијеже одобрењу Комисије.
- (3) Регистар подлијеже редовној, независној екстерној ревизији, а налази ревизије се достављају органима Регистра и Комисији.

Одјељак Е. Чланство и приступ Регистру

Члан 303

(Члан Регистра и система обрачуна и поравнања)

- (1) Члан Регистра може бити банка, професионални посредник, берза, друштво за управљање фондовима, издавалац хартија од вриједности, издавалац електронског новца с дозволом у Босни и Херцеговини, Централна банка Босне и Херцеговине, страна банка и професионални посредник с дозволом Комисије, страна берза и страно друштво која обавља обрачун и поравнање уз дозволу Комисије.
- (2) Члан система обрачуна и поравнања може бити члан берзе или другог уређеног јавног тржишта, банка скрбник и банка депозитар.
- (3) Пријем у чланство Регистра врши се на основу захтјева и достављања документације прописане општим актима Регистра.
- (4) Регистар одлучује о захтјеву из става 3 овог члана у року од тридесет (30) дана од уредног подношења те донесену одлуку образлаже, водећи рачуна да су критеријуми приступа објективни, транспарентни и недискриминаторни.
- (5) Члан Регистра, код испуњавања обавезе настале на основу послова закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту, поступа у складу са овим законом, општим актима Комисије и Регистра.

(6) Ако члан Регистра не испуњава обавезе у складу са ставом 4 овог члана, Регистар га привремено или трајно искључује из чланства Регистра, под условима и у поступку прописаном општим актима Регистра.

(7) Регистар разликује члана система обрачуна и поравнања и осталог члана, а остали члан извршава поравнање преко члана система обрачуна и поравнања на основу уговора одобреног од стране Регистра.

(8) Страног професионалног посредника који испуњава услове за чланство на берзи, укључујући чланство по основу удаљеног приступа, и посједује одобрење Комисије за обављање послова на тржишту хартија од вриједности, Регистар прима у чланство под условима прописаним овим законом и општим актима Регистра.

Члан 304

(Право увида у електронску евиденцију)

(1) Члан Регистра има право увида у дио електронске евиденције података у информационом систему Регистра који је повезан с његовом идентификационом ознаком, у складу са овим законом, општим актом Комисије из члана 283 става 4 овог закона и општим актима Регистра.

(2) Професионални посредник који је члан Регистра уноси електронске налоге у информациони систем Регистра, у складу са општим актом Комисије из члана 283 став 4 овог закона и општим актима Регистра.

(3) За унос налога из става 2 овог члана, члан Регистра професионални посредник мора посједовати налог клијента или други правни основ утврђен овим законом.

(4) Документација о основу електронског налога чува се најмање десет (10) година и ставља на увид Регистру и Комисији на њихов захтјев.

(5) Члан Регистра има право издавања извода из електронске евиденције о стању на рачуну клијента који је отворен код тог члана Регистра, у складу с прописима који уређују заштиту личних података.

(6) Чланови Регистра, код испуњавања обавеза насталих по пословима закљученим на берзи и другом уређеном јавном тржишту, дужни су да поступају у складу са овим законом, општим актом Комисије из члана 283 става 4 овог закона, те општим актима и упутствима Регистра.

Члан 305

(Одговорност члана Регистра за штету)

(1) Члан Регистра одговара власнику, односно другом титулару права на хартијама од вриједности које су предмет уписа у Регистар, за штету проузроковану пропуштањем уноса или неправилним, односно погрешним уносом налога у информациони систем Регистра, по правилима објективне одговорности.

(2) Члан Регистра не одговара за штету из става 1 овог члана ако докаже да штета потиче од узрока ван његовог дјеловања који се нису могли предвидјети, избјећи или отклонити, или да је штета настала искључиво радњом оштећеног или трећег лица.

(3) Члан Регистра одговара за тачност и потпуност података садржаних у налогу и пратећој документацији на основу које је налог унесен.

(4) Одредбе овог члана уређују одговорност члана Регистра и не утичу на одговорност Регистра за поступање у складу са овим законом.

Одјељак F. Пословање Регистра

Члан 306

(Уписи код Регистра)

(1) У Регистар се уписују:

- a) хартије од вриједности;
- b) права из хартија од вриједности и њихови власници;
- c) права трећих лица на хартијама од вриједности и њихови титулари;
- d) забране и ограничења преноса хартија од вриједности.

(2) Токенизоване хартије од вриједности и подаци из става 1 овог члана у вези с токенизованим хартијама од вриједности уписују се у Регистар путем књиге токенизованих хартија од вриједности коју води Регистар, у складу са овим законом, општим актом Комисије из члана 5 става 5 овог закона и општим актима Регистра.

Члан 307

(Врсте рачуна и функције уписа на рачунима)

(1) Регистар отвара и води рачун власника, рачун издаваоца, рачун члана Регистра и његових клијената, скрбнички рачун на име скрбника, рачун за депоновање и друге рачуне неопходне за послове Регистра, прописане општим актима Регистра.

(2) На рачунима из става 1 овог члана воде се стања и промјене на хартијама од вриједности, уписују и преносе права из хартија од вриједности, уписују и бришу права трећих лица, те уносе забране и ограничења располагања хартијама од вриједности.

(3) Регистар отвара и води и посебне оперативне рачуне:

- a) рачун за позајмљивање хартија од вриједности, односно технички пролазни рачун Регистра;
- b) рачун за принудну куповину;
- c) рачун за принудну продају;
- d) заједнички или збирни рачун за привремену алокацију нераспоређених трансакција у сврху уредног поравнања, у складу са општим актима Регистра.

Члан 308

(Идентификација и повјерљивост рачуна и редослијед обраде налога)

(1) Број рачуна представља јединствену идентификациону ознаку власника рачуна, сматра се тајним податком и може бити доступан другим лицима само у случајевима прописаним овим законом и општим актима Регистра.

(2) Регистар обезбјеђује да се сви уписи и измјене врше по редослиједу пријема формално и материјално потпуних и валидираних налога, уз временски жиг и неизмјенљив временски траг у информационом систему.

(3) Редослијед из става 2 овог члана примјењује се нарочито на пренос хартија од вриједности на рачун власника, упис и брисање права трећег лица, те упис и брисање ограничења преноса или забране располагања.

Члан 309

(Уписи у информациони систем Регистра и подносилац налога)

(1) Упис хартија од вриједности у информациони систем Регистар врши на основу налога издаваоца који са Регистром претходно закључује уговор о вођењу хартија од вриједности.

(2) Налог за пренос хартија од вриједности са рачуна на рачун истог власника или на рачун новог власника, упис и брисање права трећег лица на хартијама од вриједности, те упис и брисање ограничења и забране располагања хартијама од вриједности уноси

члан Регистра на основу уговора о вођењу рачуна хартија од вриједности за власника, осим у случајевима када се, у складу са овим законом, упис врши по налогу суда или другог надлежног органа.

(3) Уговор из става 2 овог члана може бити посебан уговор између професионалног посредника и клијента или саставни дио у оквиру уговора о инвестиционим услугама, у складу са овим законом.

(4) Члан Регистра уноси налоге непосредно у информациони систем Регистра путем сигурног електронског интерфејса.

(5) Након извршене формалне и материјалне контроле, Регистар извршава налоге у складу са овим законом, прописима Комисије и општим актима Регистра, уз временски жиг и евидентирање временског трага извршења.

(6) Садржај и обавезни елементи налога прописују се општим актом Регистра.

(7) Када се уписи односе на токенизоване хартије од вриједности, општим актом Комисије из члана 5 става 5 овог закона и пратећим општим актима Регистра уређују се подносиоци и садржај налога, укључујући услове под којима издавалац и власник токенизованих хартија од вриједности могу поднијети налог путем сигурног електронског канала, уговорни односи с Регистром и услови извршења уписа у књигу токенизованих хартија од вриједности.

Члан 310

(Дејство уписа и идентификатор хартије од вриједности)

(1) Регистар додјељује ознаку издаваоца повезану са ISIN ознаком хартије од вриједности и води јединствену шифарску евиденцију у складу са оперативним правилима.

(2) Права власника из хартија од вриједности производе дејство према трећим лицима од дана уписа у Регистар, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 311

(Потврда о стању на рачуну)

(1) Власнику хартија од вриједности издаје се потврда о стању на рачуну која садржи назив и сједиште издаваоца, ознаку врсте, односно класе хартије од вриједности, номиналну вриједност и број хартија од вриједности исте класе, као и овјеру Регистра.

(2) Потврда из става 1 овог члана обухвата све хартије од вриједности уписане на одговарајућем рачуну власника код Регистра.

(3) Уколико се потврда из става 1 овог члана односи на токенизоване хартије од вриједности, садржај потврде у погледу идентификатора и назнаке уписа у књигу токенизованих хартија од вриједности уређује се општим актима Регистра.

ПОГЛАВЉЕ II. ОБРАЧУН И ПОРАВНАЊЕ ПОСЛОВА ЗАКЉУЧЕНИХ НА БЕРЗИ И ДРУГОМ УРЕЂЕНОМ ЈАВНОМ ТРЖИШТУ

Члан 312

(Послови обрачуна и поравнања)

(1) Пренос власништва на хартијама од вриједности на основу трансакције закључене на берзи или другом уређеном јавном тржишту спроводи се у поступку обрачуна и поравнања.

- (2) Обрачун и поравнање послова закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту врше се на основу извјештаја о закљученим пословима које доставља берза или друго уређено јавно тржиште.
- (3) Поступак обрачуна, у смислу става 1 овог члана, представља упоређивање података по закљученим правним пословима с хартијама од вриједности, утврђивање рокова подмирења правних послова, те израчун обавеза за подмирење.
- (4) Поступак поравнања, у смислу става 1 овог члана, јесте посредовање и надзор плаћања и преноса хартија од вриједности у вези с правним пословима с хартијама од вриједности.
- (5) Основно правило поступка поравнања је испорука по плаћању, којим се испорука хартија од вриједности врши искључиво уз истовремено извршење новчане обавезе.
- (6) Регистар отвара рачун за поравнање намијењен извршењу новчаног дијела поравнања у конвертибилним маркама, отворен код Централне банке Босне и Херцеговине или једне од комерцијалних банака са сједиштем у БиХ, у складу са општим актима Регистра.
- (7) Валутне конверзије потребне за поравнање обављају чланови уређеног тржишта или банке скрбници, на терет лица којем је конверзија потребна, по спот курсу банке у тренутку конверзије, уз јавно објављену маржу и накнаде.
- (8) Финалност поравнања наступа у тренутку истовременог књижења новчане обавезе на рачуну из става 6 овог члана и преноса хартија од вриједности у систему Регистра, у складу са оперативним правилима Регистра.
- (9) Информациони систем за вођење рачуна, обрачун и поравнање може бити заснован на централизованим базама података или на технологији дистрибуираног регистра (DLT), укључујући blockchain или сродне технологије, под условом да такав систем обезбјеђује најмање исти ниво сигурности, интегритета, финалности поравнања, доступности и заштите података као традиционални системи, те да је усклађен са овим законом, општим актом Комисије из члана 283 става 4 овог закона и другим прописима из области информационе сигурности.

Члан 313

(Поравнање трансакција коришћењем електронског новца)

- (1) Изузетно од поступка поравнања новчане обавезе настале на основу трансакције закључене на берзи или другом уређеном јавном тржишту прописаним у члану 312 овог закона, новчани дио поравнања може се извршавати и коришћењем електронског новца, укључујући токен е-новца, под условом да је такав електронски новац издат у складу с прописима којим се уређује електронски новац у Босни и Херцеговини, да је деноминираан у конвертибилним маркама, да је откупив по номиналној вриједности, и да су испуњени оперативни и технички услови које Регистар утврђује оперативним правилима, уз сагласност Комисије.
- (2) Када се информациони систем обрачуна и поравнања заснива на технологији дистрибуираног регистра (DLT), поравнање по принципу испорука по плаћању може се спроводити као атомско поравнање, при чему се пренос токенизованих хартија од вриједности и пренос токена е-новца извршава истовремено кроз јединствену трансакцију или међусобно условљене инструкције, у складу са оперативним правилима Регистра и општим актом Комисије из члана 283 става 4 овог закона.
- (3) У случају из става 2 овог члана, финалност поравнања наступа у тренутку када су оба преноса неопозиво евидентирана на одобреном дистрибуираном регистру (DLT) Регистра, на начин који обезбјеђује исти или виши ниво правне сигурности, интегритета и неизмјенљивости у односу на поступак поравнања из члана 312 овог закона.

(4) Ако се на нивоу Босне и Херцеговине успостави законски оквир којим се омогућава коришћење дигиталног облика конвертибилне марке или другог облика електронског новца Централне банке Босне и Херцеговине за поравнање, новчана компонента поравнања може се извршавати и у том облику новца, у обиму и под условима утврђеним тим прописима и општим актима Регистра, уз очување начела испорука по плаћању и финалности поравнања.

Члан 314

(Чланство у систему обрачуна и поравнања)

(1) Послови обрачуна и поравнања обављају се, у складу с чланом 288 ставом 7 овог закона, у Одјелењу за обрачун и поравнање Регистра.

(2) Чланови система обрачуна и поравнања су чланови берзе или другог уређеног јавног тржишта и банке скрбници.

(3) Пријем у чланство Регистар врши на основу захтјева и достављања прописане документације, у складу са општим актима Регистра.

(4) Чланови система обрачуна и поравнања, код испуњавања обавеза насталих из послова закључених на берзи и другом уређеном јавном тржишту, поступају у складу са овим законом, општим актима Комисије и општим актима Регистра.

Члан 315

(Искључење и одговорност чланова у систему обрачуна и поравнања)

(1) Регистар привремено или трајно искључује члана система обрачуна и поравнања када члан не испуњава обавезе настале на основу послова с хартијама од вриједности закључених на берзи или другом уређеном јавном тржишту, односно када крши одредбе овог закона, општих аката Комисије или општих аката Регистра, под условима и у поступку прописаном општим актом Регистра.

(2) У хитним случајевима који угрожавају уредно поравнање, Регистар изриче привремену мјеру без претходног упозорења, уз обавезно образложење и обавјештење Комисији.

(3) Чланови система одговорни су власницима за штету насталу давањем незаконитих или нетачних налога, на основу којих су закључени послови који су предмет обрачуна и поравнања.

(4) На одговорност чланова сходно се примјењују одредбе о одговорности члана Регистра за штету.

Члан 316

(Пренос права по обрачуну и поравнању)

(1) Пренос права из хартија од вриједности на основу послова закључених на берзи или другом уређеном јавном тржишту врши се у складу с чланом 312 ставом 2 овог закона.

(2) Пренос хартија од вриједности и новчане компоненте поравнања врши се истовремено по принципу испорука по плаћању, путем рачуна за поравнање.

(3) Новчана компонента поравнања извршава се у конвертибилним маркама преко рачуна из члана 312 става 6 овог закона.

(4) Рок обрачуна и поравнања за трансакције закључене на уређеном тржишту је најкасније други радни дан након дана закључења посла (Т+2), осим изузетака прописаних овим законом и општим актом Комисије из члана 283 става 4 овог закона, укључујући поступак атомског поравнања на одобреном дистрибуираном регистру (DLT), под условима утврђеним општим актима Регистра уз сагласност Комисије.

(5) У ванредним ситуацијама предвиђеним општим актима Регистра, укључујући принудну куповину или продају ради поравнања или оперативних инцидената, од рока прописаног ставом 4 овог члана може се привремено одступити, уз обавезно обавјештење Комисије.

(6) Упис преноса права у Регистар врши се аутоматски по успјешном поравнању.

(7) Сви уписи и измјене извршавају се по редослиједу пријема потпуних налога, уз временски жиг и неизмјенљив запис о временском трагу у информационом систему.

(8) Регистар јавно објављује календар и вријеме пресека (cut-off) за предају налога и уплата те ванредна обавјештења.

(9) Садржај појединачних налога и инструкција није јаван и комуницира се искључиво путем сигурног комуникационог интерфејса, с члановима система.

Члан 317

(Повезивање са клириншком кућом ССР)

(1) Регистар може, уз одобрење Комисије, успоставити техничко и правно повезивање с домаћом или страном клириншком кућом (ССР), под условима интероперабилности, новације, финалности поравнања и управљања ризицима утврђеним овим законом, општим актом Комисије из става 6 овог члана и меморандумима о сарадњи.

(2) Услови повезивања обухватају нарочито правила новације и редослијед исплата клириншке куће (ССР), управљање колатералом, моделе испоруке и плаћања, извјештавање и надзор, те план континуитета пословања и опоравка.

(3) Прелазак дијела дјелатности обрачуна и поравнања на клириншку кућу (ССР) у случају успостављања повезивања из става 1 овог члана не утиче на финалност књижења хартија од вриједности у Регистру.

(4) Техничке измјене процеса у систему обрачуна и поравнања у вези с повезивањем из става 1 овог члана уређују се оперативним правилима Регистра уз сагласност Комисије.

(5) Повезивање из овог члана не утиче на обавезу новчане намире у конвертибилним маркама преко рачуна из члана 312 става 6 овог закона.

(6) Комисија доноси правилник о интероперабилности, повезивању и повјеравању (outsourcingu) појединих дјелатности Регистра којим ближе прописује минималне стандарде, услове и поступке за успостављање и одржавање повезивања из овог члана, с којим је Регистар дужан да усклади своја оперативна правила прије успостављања повезивања.

Члан 318

(Коришћење виртуелних валута и електронског новца за поравнање)

(1) Виртуелне валуте нису законско средство плаћања у оквиру система обрачуна и поравнања за испуњење новчаних обавеза проистеклих из трансакција трговања хартијама од вриједности закључених на берзи или другом уређеном јавном тржишту.

(2) Не доводећи у питање став 1 овог члана, стране у трансакцији с хартијама од вриједности могу уговорити да се њихова међусобна новчана обавеза испуни коришћењем виртуелних валута, али се поравнање у оквиру система обрачуна и поравнања спроводи искључиво у конвертибилним маркама у складу са оперативним правилима Регистра.

(3) Обавезе из трансакција из става 2 овог члана поравнавају се у оквиру система обрачуна и поравнања на начин да се, прије или најкасније до времена пресека утврђеног правилима Регистра, обезбиједи расположива средства у конвертибилним маркама за поравнање.

(4) Пружаоци помоћних услуга, односно услуга у вези с виртуелним валутама могу, на основу уговора закљученог с овлашћеним учесником на тржишту хартија од вриједности, у име и за рачун тог учесника:

- а) примати виртуелне валуте као средство испуњења обавеза из трансакција;
- б) извршити њихову конверзију у конвертибилне марке; и
- с) депоновати тако конвертирана средства на сегрегирани рачун код банке депозитара, с којег се врши поравнање новчаних обавеза у конвертибилним маркама у складу с правилима система обрачуна и поравнања.

(5) Пружаоци помоћних услуга и остали учесници у аранжманима из ставова 4 и 5 овог члана дужни су да поступају у складу са овим законом, општим актима Регистра и Комисије, као и прописима који уређују спречавање прања новца и финансирања терористичких активности.

Члан 319

(Изузетни случајеви и одговорност Регистра)

(1) Регистар не одговара за штету насталу у извршавању поступка обрачуна и поравнања насталу због нетачности достављених података из члана 312 става 2 овог закона.

(2) Регистар успоставља контроле формалне исправности, форматне усклађености и логичке конзистентности те може одбити или вратити извјештај из члана 312 става 2 овог закона на исправку уз документован разлог и рок за корекцију.

(3) Регистар општим актима прописује поступање у изузетним случајевима оперативних инцидената насталих при уносу налога, обрачуну или поравнању, укључујући критеријуме за идентификацију инцидента и поступак одлучивања о обустави, одгоди, корекцији или поништењу налога, те обавезе извјештавања Комисије и чланова Регистра.

Члан 320

(Неизвршење обавеза и дисциплина поравнања)

Ако члан система обрачуна и поравнања у прописаном року не изврши једну или више сљедећих обавеза:

- а) испоруку, односно пренос хартија од вриједности;
- б) уплату, односно пренос новчаних средстава у валути поравнања;
- с) обезбјеђење прописаног предфинансирања или колатерала у складу са оперативним правилима;
- д) достављање потпуног и исправног налога, односно инструкције до утврђеног времена пресјека;

сматра се да је наступило неизвршење обавеза и примјењују се мјере дисциплине поравнања, укључујући новчане пенале или терете, принудну куповину или принудну продају, наплату из фонда сигурности уз обавезу хитног обнављања фонда од стране члана, у роковима и по поступку утврђеном оперативним правилима Регистра те одредбама овог закона.

Члан 321

(Поравнање у иностраној валути)

(1) Новчано поравнање трансакција са хартијама од вриједности обавља се у конвертибилним маркама.

(2) Ако је уговор о купопродаји хартија од вриједности деноминираан у иностраној валути, све потребне валутне конверзије обављају чланови Регистра или банке скрбника за рачун својих клијената прије извршења поравнања, у складу с чланом 312 ставом 7 овог закона.

(3) Субјекти из става 2 овог члана дужни су да успоставе и одржавају интерне процедуре за девизне конверзије, укључујући рокове за извршење трансакција, потврђивање курса, евиденцију и извјештавање, које морају бити усклађене са оперативним правилима Регистра, прописима који уређују спречавање прања новца и финансирање терористичких активности те прописима о девизном пословању.

(4) Регистар оперативним правилима одређује рокове предфинансирања средстава у конвертибилним маркама и начин потврђивања да су средства по девизној конверзији расположива на рачуну за поравнање из члана 312 става 6 овог закона.

Члан 322

(Повјеравање појединих оперативних дјелатности Регистра)

(1) Регистар може, уз претходну сагласност Комисије, повјерити трећем лицу обављање појединих оперативних активности повезаних са обрачуном и поравнањем, укључујући развој, одржавање и управљање информационим системима, административну обраду података и друге помоћне послове, под условом да Регистар задржава пуну одговорност за извршење тих послова и усклађеност са овим законом и општим актима Комисије.

(2) Повјеравање дјелатности у смислу овог члана не може обухватити доношење општих аката Регистра, утврђивање тарифа, одлучивање о мјерама дисциплине поравнања, управљање фондом сигурности нити одлучивање о финалности поравнања.

(3) Уговор о повјеравању оперативних дјелатности обезбјеђује:

а) право приступа, увида и надзора Комисије и Регистра над пружаоцем услуге, укључујући евентуалне подуговараче;

б) стандарде информационе сигурности и заштите података;

с) континуитет пословања и план опоравка;

д) локационе и јурисдикцијске захтјеве; те

е) обавезу хитног обавјештавања о свим релевантним инцидентима.

(4) Регистар води интерну евиденцију закључених уговора којим се извршава повјеравање оперативних дјелатности и објављује сажетак кључних аранжмана на својој интернет-страници, у складу са општим актом Комисије из члана 317 става 6 овог закона.

(5) Повјеравање оперативних дјелатности не смије повећати оперативни или правни ризик система нити смије довести у питање равноправан приступ чланова систему обрачуна и поравнања.

(6) Ако се оперативне дјелатности из става 1 овог члана обављају коришћењем технологије дистрибуираног регистра (DLT) или сличних напредних дигиталних рјешења, уговор о повјеравању мора посебно уредити управљање приступним правима, промјене протокола, локацију и чување података, као и план континуитета и опоравка система, тако да се очува финалност поравнања и правна сигурност уписа у Регистар у складу са овим законом.

Члан 323

(Фонд сигурности)

(1) Регистар формира фонд сигурности ради обезбјеђења испуњења обавеза по основу послова с хартијама од вриједности који су закључени на берзи и другом уређеном јавном тржишту, а за које се врши обрачун и поравнање новчаних обавеза.

- (2) Фонд сигурности се састоји од основне и додатне уплате чланова система обрачуна и поравнања, које одражавају солидарно и индивидуално покриће ризика чланова, а начин обрачуна износа и други услови уређују се општим актом Регистра.
- (3) Средства фонда сигурности користе се искључиво за испуњење обавеза чланова који своје обавезе не изврше у роковима и не могу се користити у друге сврхе нити бити предмет извршења против члана или Регистра.
- (4) Начин уплате, коришћења и обнављања средстава након коришћења фонда сигурности прописује Регистар општим актом, уз сагласност Комисије.
- (5) Средства фонда сигурности држе се на посебном рачуну у Централној банци Босне и Херцеговине.

Члан 324

(Заштита имовине клијената и посебних рачуна)

- (1) Новчана средства и хартије од вриједности на посебним рачунима Регистра, односно рачун поравнања, рачуни фонда сигурности, рачуни за принудну куповину и продају и други оперативни привремени рачуни, нису имовина Регистра, не улазе у његову стечајну или ликвидациону масу и не могу бити предмет извршења против Регистра.
- (2) Регистар рачуне из става 1 овог члана води и њима управља у своје име, а за рачун чланова Регистра.

Члан 325

(Корпоративна права из хартија од вриједности и дјелимична поравнања)

- (1) Регистар општим актом уређује правила за утврђивање лица овлашћеног на остваривање корпоративних права из хартија од вриједности у периоду између закључења трансакције и њеног поравнања, укључујући одређивање релевантног времена пресека (cut-off) за утврђивање стања на рачуну, тако да се корпоративна права остварују према стању евидентираном у Регистру у том тренутку, у складу с правилима поравнања.
- (2) Дјелимична поравнања допуштена су гдје је то технички могуће и ако тиме не угрожавају финалност укупног поравнања, а остатак се поравнава у сљедећим циклусима без нарушавања принципа испорука по плаћању.

Члан 326

(Секундарно увршћење и прекогранични преноси)

- (1) На захтјев издаваоца чије су хартије од вриједности издате у другој држави, а који је испунио услове за секундарно увршћење на берзу основану у складу са овим законом, Регистар омогућава упис и вођење тих хартија од вриједности у свом систему и води их на једнак начин као домаће хартије од вриједности, уз додјелу ознаке издаваоца повезане са ISIN ознаком.
- (2) Регистар може уз одобрење Комисије успоставити везе с регистрима других држава који могу бити стандардни, збирни или индиректни, ради поравнања трансакција и преноса између система обрачуна и поравнања која се тичу хартија од вриједности увршћених у складу са ставом 1 овог члана.
- (3) Поравнање хартија од вриједности које су увршћене на берзу путем секундарног увршћења врши се према општим правилима поравнања прописаним овим законом, а детаљније се уређују општим актом Регистра.

ПОГЛАВЉЕ III. ОПЕРАТИВНИ ЗАХТЈЕВИ, УПИСИ, ОДГОВОРНОСТ И НАДЗОР РЕГИСТРА

Одјељак А. Оперативни инциденти, континуитет и транспарентност пословања

Члан 327

(Оперативни инциденти, континуитет и отпорност)

- (1) Регистар класификује оперативне инциденте и прописује мјерне прагове, који најмање обухватају застој система, безбједносни инцидент, те стопу неизвршења.
- (2) О критичним инцидентима Регистар без одлагања обавјештава Комисију и објављује статусну информацију јавности те о свим инцидентима доставља извјештај у року који не може бити дужи од три дана, а извјештај обавезно садржи узрок, утицајем инцидента и корективне мјере које су предузете.
- (3) Регистар обезбјеђује континуитет пословања успоставом секундарне базе података и секундарног рачунарског система, чиме се обезбјеђује континуитет рада Регистра у случају оперативног инцидента или пожара, поплаве и других околности које ремете нормално функционисање.

Члан 328

(Транспарентност оперативних правила и перформанси)

- (1) Регистар јавно објављује на својој интернет-страници оперативна правила, планиране прекиде и кључне оперативне показатеље.
- (2) Регистар доставља Комисији периодичне извјештаје о раду и поравнању у роковима и садржају које пропише Комисија општим актом из члана 283 става 4 и члана 370 става 2 овог закона, укључујући мјесечне извјештаје.

Одјељак В. Уписи преноса ван трговине и уписи права трећих лица

Члан 329

(Опште правило о подношењу налога)

- (1) Налог за упис и брисање преноса хартија од вриједности ван трговине, као и налог за упис и брисање права трећих лица на хартијама од вриједности, подноси се Регистру путем члана Регистра, на обрасцу и у форми коју утврђује Регистар.
- (2) Изузетно од става 1 овог члана, упис по акту надлежног органа врши Регистар по службеној дужности или на захтјев лица с правним интересом, у складу с чланом 330 овог закона.
- (3) Регистар општим актом уређује садржај налога, начин подношења и провјере потпуности, разлоге одбијања, као и техничке и безбједносне услове поступања по налозима.

Члан 330

(Уписи преноса по другим основима ван трговине)

- (1) Пренос хартија од вриједности по акту надлежног органа врши се према подацима из тог акта, а надлежни орган дужан је, на захтјев Регистра, да достави потребне податке неопходне за уписивање преноса права из хартија од вриједности.

- (2) Упис по основу из става 1 овог члана врши се по службеној дужности или на захтјев лица с правним интересом.
- (3) Регистар одговара за тачност преноса у односу на садржај достављеног акта, док за тачност самог акта одговара надлежни орган.
- (4) Пренос хартија од вриједности по уговору о поклону врши се на основу података из уговора, овјереног код надлежног органа.
- (5) Налог за пренос права из хартија од вриједности подноси се Регистру путем члана Регистра, на обрасцу који утврђује Регистар, а за тачност налога одговоран је подносилац налога.
- (6) Пренос из става 4 овог члана дозвољен је између лица која се, у складу с прописима којима се уређују облигациони односи, сматрају сродницима.

Члан 331

(Упис права трећих лица на хартијама од вриједности)

- (1) У Регистар се уписују и бришу права трећих лица на хартијама од вриједности, која обухватају заложно право, плодуживање, забране и ограничења располагања по одлуци надлежног органа или уговору, те други терети предвиђени овим законом.
- (2) Основ за упис је правоснажна, извршна одлука надлежног органа, уговор или други правни посао који испуњава законске услове, или други прописани основ, а налог за упис подноси члан Регистра уз доказну документацију.
- (3) Приоритет међу истоврсним уписима одређује се по времену пријема потпуног налога уз временски жиг и евидентирање у неизмјенљиви временски траг.
- (4) Уписана права производе дејство према трећима од момента уписа, ако овим законом није другачије одређено, а упис забране или ограничења располагања блокира располагање до брисања уписане мјере.

Члан 332

(Брисање заложног права и права плодуживања)

- (1) Брисање заложног права врши се на основу налога поднесеног Регистру путем члана Регистра, на захтјев залогопримаоца или залогодавца који је власник хартије од вриједности.
- (2) Уз налог залогодавца прилаже се овјерена изјава залогопримаоца да се дозвољава брисање, или правоснажна судска одлука која замјењује такву изјаву.
- (3) Брисање права плодуживања врши се на основу налога поднесеног Регистру путем члана Регистра, на захтјев власника хартија од вриједности.
- (4) Ако се тражи брисање прије истека рока плодуживања, уз налог се прилаже овјерена изјава плодуживаоца да дозвољава брисање или правоснажна судска одлука која је замјењује.

Члан 333

(Упис и брисање права откупа и прече куповине)

- (1) Право откупа уписује се на основу налога поднесеног Регистру путем члана Регистра, а налог мора садржавати цијену, дан на који се право може остварити или рок трајања.
- (2) Брисање права откупа уписује се на основу налога поднесеног Регистру путем члана Регистра, а ако се тражи брисање на дан остваривања или по истеку рока, прилаже се овјерена изјава носиоца права откупа или правоснажна судска одлука.

- (3) Када се хартије од вриједности на којима је уписано право откупа пренесу носиоцу тог права, упис права откупа се истовремено брише.
- (4) Одредбе овог члана сходно се примјењују и на право прече куповине.

Одјељак С. Заштита података и одговорност Регистра

Члан 334 (Заштита и чување података)

- (1) Регистар штити информациони систем и податке којима располаже од неовлашћеног коришћења, измјена или губитка.
- (2) Регистар трајно чува документацију и податке уписане на електронским медијима, ако овим законом није другачије прописано.
- (3) Регистар обезбјеђује континуитет рада формирањем секундарне базе података и секундарног рачунарског система, ради наставка пословања у случају пожара, поплаве и других поремећаја.
- (4) Регистар успоставља план континуитета пословања и план опоравка након инцидента, укључујући периодична тестирања и вођење неизмјенљивог записа временског трага с временским жигом.

Члан 335 (Објективна одговорност Регистра)

- (1) Регистар одговара издаваоцу, односно власнику хартија од вриједности за штету насталу због нетачности или губитка података, неизвршења или неправилног извршења налога, као и кршења других обавеза прописаних овим законом, по правилима претпостављене, односно објективне одговорности.
- (2) Регистар не одговара ако докаже да узроке није било могуће предвидјети, спријечити или избјећи.
- (3) Регистар не одговара ако докаже да су узроци искључиво у поступању издаваоца, власника, члана Регистра или трећег лица, које није било могуће предвидјети, спријечити или избјећи.
- (4) Општим актима Регистра одређују се лица одговорна за тачност података и исправност појединих поступака у вези с хартијама од вриједности, као и обим њихове одговорности.

Одјељак D. Надзор над радом Регистра и мјере Комисије

Члан 336 (Надзор Комисије)

- (1) Надзор над радом и пословањем Регистра врши Комисија.
- (2) Комисија може прегледати акте, пословне књиге, информационе системе и другу документацију Регистра те захтијевати све податке и извјештаје потребне за надзор.

Члан 337 (Налози и корективне мјере)

- (1) Ако утврди незаконитости или неправилности, Комисија даје налоге и рокове за њихово отклањање и предузима мјере у складу са овим законом.

(2) Ради обезбјеђења усклађености са организационим и пословним захтјевима, Комисија рјешењем може:

а) да наложи Регистру да предузме одговарајуће мјере за смањење ризика који произлази из одређене врсте активности или производа, коришћења одређених система и процеса или издвајања активности и процеса (outsourcing);

б) да привремено забрани или ограничи пружање појединих услуга или активности до отклањања неправилности;

с) да наложи измјене општих или оперативних правила, тарифа и интерних контрола, укључујући план континуитета и опоравка.

(3) Регистар је дужан да поступи по рјешењу Комисије.

(4) Против рјешења Комисије којим изриче одређену мјеру Регистру у складу са овим законом, Регистар има право жалбе у складу с чланом 262 овог закона.

Члан 338 **(Одузимање дозволе)**

(1) Комисија доноси рјешење о одузимању дозволе Регистра у сљедећим случајевима:

а) Регистар није искористио дозволу у року од дванаест (12) мјесеци од издавања или се изричито одрекне дозволе;

б) Регистар је прибавио дозволу давањем нетачних изјава или другим незаконитим средствима;

с) Регистар више не испуњава услове под којима је дозвола додијељена и не предузме корективне активности у року који одреди Комисија;

д) Регистар је извршио озбиљна и систематска кршења овог закона, прописа Комисије или властитих правила;

е) Регистар обавља послове за које није овлашћен или не отклони утврђене неправилности у остављеном року.

(2) Комисија је овлашћена да одузимање дозволе из става 1 ограничи на одређену услугу, дјелатност или врсту финансијског инструмента.

(3) По сазнању за околности из става 1, Комисија без одлагања обавјештава релевантна надлежна тијела у Босни и Херцеговини и тијела с којима постоје споразуми о сарадњи.

(4) У случају одузимања дозволе, Регистар је дужан да одмах активира план континуитета и преноса те обезбиједи правовремену и уредну намиру и пренос имовине клијената и чланова на другог посредника, односно регистар, уз потпуну и тачну предају података и евиденција, у роковима и на начин који одреди Комисија.

(5) Комисија може да наложи привремене мјере ради заштите имовине клијената и уредног завршетка започетих намира до окончања преноса из става 4 овог члана.

Одјељак Е. Обавјештавање, јавност рада и доступност података

Члан 339 **(Информисање јавности)**

Регистар информисе јавност о регистрацији хартија од вриједности и подацима које је дужан да објављује на основу овог закона, општег акта Комисије из члана 283 става 4 овог закона и општих аката Регистра.

Члан 340 **(Права увида и доступност података)**

- (1) Власник, депозитар инвестиционог фонда и банка скрбник имају право увида у податке о рачунима и историји уписа који се воде у Регистру, у обиму прописаном овим законом.
- (2) Издавалац има право увида у податке и историју уписа за своје хартије од вриједности.
- (3) Акционар има право увида у податке о акцијама издаваоца чији је акционар.
- (4) Комисија има право увида у све податке и документацију Регистра, без ограничења.
- (5) Правосудни и управни органи имају право увида у оквиру законских овлашћења.
- (6) Свако лице које докаже правни интерес има право увида у историју трансакција за одређену хартију од вриједности, у обиму и на начин прописан општим актима Регистра и прописима који уређују заштиту личних података.
- (7) Осим прописаних случајева, Регистар чува податке као пословну тајну.

Члан 341 **(Обавјештавање и извјештавање)**

- (1) Регистар обавјештава:
  - a) издаваоце о њиховим хартијама од вриједности и власницима;
  - b) власнике о стању и промјенама на њиховим рачунима;
  - c) чланове о битним подацима о пословима с хартијама од вриједности које су предузели за свој или рачун клијента;
  - d) јавност о подацима прописаним општим актом Комисије из члана 283 става 4 овог закона.
- (2) Регистар доставља Комисији извјештаје о раду најмање мјесечно, у роковима и садржају које пропише Комисија општим актом из члана 370 става 2 овог закона.
- (3) Издавалац је дужан да обавијести Регистар о промјенама података који се воде у Регистру у року од седам дана од настанка промјене, односно од уписа у судски регистар.

Одјељак F. Пословна тајна и ограничења

Члан 342 **(Пословна тајна)**

- (1) На чланове органа и запослене у Регистру сходно се примјењују одредбе овог закона о чувању пословне тајне запослених и чланова Комисије.
- (2) Регистар најмање једном годишње информисе лица из става 1 овог члана о обавезама чувања пословне тајне.

Члан 343 **(Пријава личних трансакција)**

Регистар једном мјесечно Комисији подноси извјештај о стицањима или отуђењима хартија од вриједности од стране чланова управног и надзорног одбора, директора и запослених у Регистру.

Члан 344 **(Нespoјивости)**

Запослени у Регистру не могу бити чланови органа управљања нити запослени код професионалног посредника, односно издаваоца чије су хартије од вриједности уписане у Регистру.

Члан 345 **(Престанак рада и заштитне мјере)**

У случају покретања стечајног поступка или престанка рада Регистра, Комисија предузима мјере за сигурност података и организује правовремен пренос евиденција и имовине клијената, односно чланова на другог пружаоца услуга намире, у складу са овим законом.

ДИО ОСМИ – ЗАБРАНЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ НА ТРЖИШТУ

Члан 346 **(Обим примјене забране злоупотребе тржишта)**

Забране и обавезе прописане овим Дијелом примјењују се, без обзира на мјесто трговања, и на:

- а) деривате и друге уговоре чија вриједност директно или индиректно зависи од хартија од вриједности примљених на трговање или за које је поднесен захтјев за увршћење на берзи или другом уређеном јавном тржишту; и
- б) налоге и радње ван мјеста трговања које могу имати учинак на цијену тих хартија од вриједности или повезаних изведеница.

Члан 347 **(Повлашћена информација)**

(1) Повлашћена информација представља прецизну, необјављену и повјерљиву информацију која лицу које њоме располаже даје предност у односу на друге учеснике у промету хартија од вриједности и која може имати утицај на издаваоца хартија од вриједности или на тржиште на којем се прометује хартијама од вриједности и цијену издатих хартија од вриједности, као што је:

- а) прецизна информација о издаваоцу и његовим хартијама од вриједности, уколико та информација садржи околности које постоје или се очекују или догађај који се збио или се очекује, или ако је информација довољно специфична да се може закључити о могућем учинку околности или догађаја који би утицали на цијену хартија од вриједности;
- б) информација коју би разуман инвеститор вјероватно узео у обзир као дио основа за доношење одлуке о инвестирању;
- с) информација коју овај закон изричито квалификује као повлашћену, под условом да испуњава критеријуме из овог става.

(2) Повлашћеном информацијом сматра се и информација о налозима клијента коју је пренио клијент лицу задуженом за извршење налога у вези с хартијама од вриједности, ако је информација прецизне природе, необјављена, односи се директно или индиректно на једног или више издавалаца или хартија од вриједности и, да је објављена, вјероватно би имала значајан утицај на цијене.

Члан 348 **(Изузеци од повлашћене информације)**

Повлашћеном информацијом, у смислу одредаба овог закона, не сматра се:

- a) јавно расположива информација;
- b) закључак, процјена или резултат анализе базиран на јавно расположивим информацијама;
- c) гласина или нагађање за које не постоји провјерљива веза с поузданим извором као што су лица из члана 351 овог закона;
- d) информација о понуди или тражњи хартија од вриједности, стечена као редовна посљедица промета, под условом да таква информација не испуњава критеријуме из члана 347 овог закона и нису прибављене повредом дужности повјерљивости.

Члан 349

(Јавно расположиве информације)

(1) При оцјени јавне расположивости информације, узима се у обзир да ли је информација објављена на начин који омогућава брзо и недискриминирајуће упознавање јавности.

(2) Јавно расположивом информацијом, у смислу одредаба овог закона, сматра се:

- a) информација која је по својој природи била јавна у моменту настанка;
- b) информација позната и другим лицима, осим лица из члана 351 овог закона;
- c) информација објављена у масовном медију, штампаном или електронском, који је доступан јавности без дискриминације, без обзира на мјесто објаве или сједиште издаваоца; те
- d) информација из било којег јавног регистра у Дистрикту.

(3) Физичка и правна лица која се у оквиру своје редовне дјелатности баве изразом и дистрибуцијом јавности истраживања, студија, статистичких података, оцјена или других информација о хартијама од вриједности или о издаваоцима хартија од вриједности, односно давањем препорука или предлагањем инвестиционих стратегија, а посебно финансијски аналитичари, новинари и радници бонитетних агенција, поступају савјесно, у складу с правилима струке и професионалне етике, те потребном стручном пажњом обезбјеђују правилно и потпуно представљање свих информација.

(4) Лица из става 3 овог члана дужна су да упоредо са изразом и дистрибуцијом информација, јавно објаве своје интересе и могући сукоб интереса у вези с хартијама од вриједности на које се односе те информације.

(5) У случају објаве или ширења информација путем медија, процјена се врши уз уважавање правила о слободи изражавања и новинарских кодекса, осим ако лице стиче корист од објаве или постоји намјера обмане.

Члан 350

(Промет на основу повлашћених информација)

(1) Прометом на основу повлашћених информација, у смислу одредаба овог закона, подразумијева се куповина или продаја хартија од вриједности или други правни посао који је основ за пренос власништва на хартијама од вриједности, све док је лице које учествује у тим трансакцијама у посједу повлашћених информација које се односе на ту хартију од вриједности.

(2) Под прометом на основу повлашћених информација подразумијева се и промет од лица која су повлашћену информацију добила од других лица, а сама нису имала приступ тој информацији.

(3) Под прометом на основу повлашћених информација сматрају се и ситуације у којима лице, након што дође у посјед повлашћене информације, користи ту информацију отказивањем или измјеном налога у вези с хартијама од вриједности на

које се информација односи, под условом да је налог поднесен прије сазнања за повлашћену информацију.

Члан 351

(Лица и примјена обавеза у вези с повлашћеним информацијама)

(1) Лица на која се примјењују посебне обавезе из овог поглавља су:

- a) чланови надзорног одбора, одбора за ревизију и управе издаваоца и правна лица из тачке d) овог става;
- b) запослени или друго лице ангажовано код издаваоца које има приступ повлашћеним информацијама;
- c) чланови управе, надзорног одбора и запослени код овлашћеног учесника на тржишту хартија од вриједности, друштва за управљање инвестиционим фондовима и инвестиционог фонда;
- d) лица која директно или индиректно имају 10% (десет посто) и више акција издаваоца на којег се односе повлашћене информације;
- e) супружници и сродници у првом степену праве линије с физичким лицима из тачака од a) до d) овог става;
- f) трећа физичка или правна лица која су од лица из тачака од a) до e) овог става дошла до повлашћених информација.

(2) Обавеза придржавања одредаба важи за лица из става 1 тачака од a) до d) овог члана док имају то својство и након престанка тог својства, све док предметна информација задржава обилежја повлашћене информације.

(3) Одредбе о трговању на основу повлашћених информација и незаконитом објављивању из овог поглавља примјењују се и на свако лице које посједује повлашћене информације без обзира на основ стицања, ако је знало или је требало да зна да је ријеч о повлашћеним информацијама.

Члан 352

(Забране у вези с повлашћеним информацијама)

(1) Лицима из члана 351 овог закона забрањено је:

- a) да користе повлашћене информације приликом непосредне или посредне куповине или продаје хартија од вриједности;
- b) да открију или учине доступним повлашћене информације другим лицима;
- c) да користе повлашћене информације приликом давања савјета другим лицима, о куповини или продаји хартија од вриједности.

(2) Забрањено је препоручити или подстицати друго лице да стекне или отуђи хартије од вриједности, или да откаже или измијени налог у вези с хартијама од вриједности, ако се таква препорука или подстицај заснивају на повлашћеним информацијама; коришћење такве препоруке или подстицаја сматра се трговањем на основу повлашћених информација када лице зна или треба знати да се препорука или подстицај заснивају на повлашћеним информацијама.

(3) Незаконито објављивање повлашћених информација постоји и када лице које посједује повлашћене информације објави те информације другом лицу, осим када се објава врши у нормалном обављању посла, професије или дужности, уз обавезу да се у случају ненамјерне селективне објаве таква информација без одлагања учини јавно доступном.

(4) Ако је починилац забрањених радњи прописаних ставовима од 1 до 3 овог члана правно лице, забране из овог члана примјењују се, у складу с прописима, и на физичка лица која учествују у доношењу одлуке о стицању, отуђењу, отказивању или измјени налога за рачун тог правног лица, у складу с важећим прописима о кривичној,

прекршајној и грађанској одговорности, те прописима о одговорности унутар правних лица.

(5) Комисија доноси правилник о спречавању злоупотребе повлашћених информација којим ближе уређује критеријуме за нормално обављање посла, професије или дужности, поступку селективне и ненамјерне објаве те вођењу евиденција.

Члан 353

(Обавјештавање о трансакцијама руководиоца и уско повезаних лица)

(1) Лица која обављају руководилачке дужности код издаваоца и с њима уско повезаног лица дужна су одмах, а најкасније у року од три радна дана од дана трансакције, да обавијесте издаваоца и Комисију о свакој трансакцији извршеној за властити рачун која се односи на хартије од вриједности издаваоца.

(2) Издавалац обезбјеђује да информације из става 1 овог члана буду објављене јавности одмах, а најкасније у року од три радна дана од дана трансакције, на брз и транспарентан начин.

(3) Обавеза из става 1 овог члана наступа када укупан износ пријављених трансакција у једној календарској години достигне праг који Комисија прописује општим актом из члана 352 става 5 овог закона.

(4) Обавјештење садржи најмање:

a) име и презиме пријавиоца;

b) основ обавезе (руководилац или уско повезано лице);

c) назив издаваоца, опис и ознаку хартије од вриједности;

d) природу трансакције (стицање или отуђење);

e) датум и мјесто;

f) цијену и количину (уз посебну напомену за заложне трансакције).

(5) Издавалац је дужан да писано упозна руководиоце са обавезама из овог члана и да води листу руководиоца и с њима уско повезаних лица, а руководиоци су дужни да обавијесте своја уско повезана лица о њиховим обавезама и чувају доказ о обавјештењу.

(6) Комисија општим актом из члана 352 става 5 овог закона прописује образац и техничка средства за подношење и објаву обавјештења, као и тачан износ прага из става 3 овог члана.

(7) Обавјештење о трансакцијама доставља се и берзи или другом уређеном јавном тржишту на којем су увршћене хартије од вриједности.

Члан 354

(Забрана трговања у затвореном периоду)

(1) Лица која обављају руководилачке дужности код издаваоца и с њима уско повезана лица не смију, директно или индиректно, за свој рачун или за рачун трећих лица, обављати трансакције у вези с хартијама од вриједности издаваоца у затвореном периоду.

(2) Затворени период у смислу овог члана траје најмање тридесет (30) календарских дана прије објаве годишњих и полугодишњих финансијских извјештаја издаваоца, односно другог периодичног извјештаја чије је објављивање прописано овим законом или општим актом Комисије из члана 370 става 2 овог закона.

(3) Издавалац је дужан да унапријед утврди и објави календар релевантних датума за потребе примјене затвореног периода, те правовремено обавијести руководиоце о почетку и истеку сваког затвореног периода.

(4) Комисија општим актом из члана 352 става 5 овог закона прописује изузетке од забране из става 1 овог члана у изузетним околностима, нарочито у случају тешке финансијске ситуације физичког лица или трансакција које се спроводе у складу с програмима расподјеле акција запосленима или другим сличним аранжманима.

Члан 355

(Контрола приступа повлашћеним информацијама)

(1) Издавалац је дужан, у сврху обезбјеђивања тајности повлашћених информација, да контролише приступ таквим информацијама, а нарочито да:

а) успостави ефикасне механизме како би се спрјечио приступ таквим информацијама свим лицима, изузев оних којима су оне потребне у обављању посла код или за издаваоца;

б) предузме ефикасне мјере како би обезбиједио да сва лица која имају приступ таквим информацијама буду упозната с прописаним обавезама које се на њих односе, као и са санкцијама за незаконито коришћење таквих информација;

с) уведе мјере које омогућавају објављивање информација у случају да издавалац није био у стању да обезбиједи тајност повлашћених информација;

д) успостави интерне политике, процедуре и надзорне механизме за идентификацију, управљање и спречавање коришћења повлашћених информација и других облика злоупотребе тржишта, укључујући редовну обуку лица која имају приступ таквим информацијама.

(2) Издавалац је дужан без одлагања да састави и ажурира листу лица која имају приступ таквим информацијама (инсајдер листа) која садржи најмање идентитет, функцију, односно својство тог лица код издаваоца, разлог због којег је то лице увршћено на листу и датум састављања.

(3) Листа из става 2 овог члана се чува најмање пет година и доставља Комисији на захтјев, а свако лице на листи мора писано потврдити упознатост са обавезама и санкцијама.

(4) Начин, рокове и техничка средства достављања и ажурирања листе из става 2 овог члана Комисија уређује општим актом из члана 352 става 5 овог закона.

Члан 356

(Јавно објављивање повлашћених информација и одгода објаве)

(1) Издавалац је дужан да јавно објави сваку повлашћену информацију која се непосредно односи на њега, без одгађања, осим у случају одгоде из става 3 овог члана.

(2) Објављивање из става 1 овог члана врши се на начин који обезбјеђује брзо, потпуно и недискриминирајуће упознавање јавности, најмање путем интернет-странице издаваоца и система за објаву информација брзе, односно другог уређеног јавног тржишта на којем су хартије од вриједности увршћене.

(3) Издавалац је овлашћен, на властиту одговорност, да одгоди објављивање повлашћене информације ако су кумулативно испуњени сљедећи услови:

а) непосредна објава вјероватно би угрозила легитимне интересе издаваоца;

б) одгода објаве није вјероватно да ће довести јавност у заблуду; и

с) издавалац је предузео мјере за очување повјерљивости информације.

(4) У случају одгоде објаве у смислу става 3 овог члана, издавалац је дужан, одмах по накнадној објави повлашћене информације, да обавијести Комисију о одгоди објаве и, на захтјев Комисије, достави писано објашњење о томе како су испуњени услови из става 3 овог члана.

(5) Издавалац води евиденцију о свакој одлуци о одгоди објаве, укључујући датум и вријеме када је одлука донесена, лица укључена у доношење одлуке и датум и вријеме

накнадне објаве информације, те ту евиденцију чува најмање пет година и ставља је на располагање Комисији, на захтјев.

(6) Ако повјерљивост повлашћене информације која је предмет одгоде престане бити осигурана, издавалац је дужан да ту информацију јавно објавити без одлагања.

Члан 357 (Истраживање тржишта)

(1) Комуникација с једним или више потенцијалних инвеститора прије објаве трансакције ради процјене интереса и услова (укључујући величину и цијену) сматра се истраживањем тржишта.

(2) Селективна објава повлашћених информација у смислу поступака из става 1 овог члана не сматра се незаконитом ако лице које врши објављивање претходно прибави пристанак потенцијалног инвеститора да прими информације, упозори га на забрану трговања, отказивања и измјене налога и обавезу чувања повјерљивости, те води и чува евиденцију о објавама и примаоцима.

(3) Детаљније услове и садржај евиденције из става 2 овог члана прописује Комисија општим актом из члана 352 става 5 овог закона.

Члан 358 (Поступање професионалног посредника с повлашћеним информацијама)

(1) Професионални посредници који сазнају за повлашћене информације не смију куповати нити продавати хартије од вриједности за властити рачун, нити давати инвестиционе савјете о хартијама од вриједности на које се односе те повлашћене информације.

(2) Професионални посредник и лице запослено код њега посједује и користи повлашћене информације у промету хартија од вриједности и када:

а) зна да одређени клијент има количински велики налог или налог који може утицати на стање на тржишту хартија од вриједности, па сам испоставља налог којим стиче корист од те информације или савјетује другог клијента да тако поступи;

б) на основу успјешних инвестиционих одлука клијента понавља поступање тог клијента за свој рачун или за рачун другог клијента.

(3) Сама чињеница посједовања повлашћених информација не сматра се њиховим коришћењем ако професионални посредник докаже да је увео и одржава дјелотворне интерне информационе баријере које спречавају приступ повлашћеним информацијама лицима која одлучују о трговању; или дјеловао као одржавалац тржишта или друга уговорна страна у редовном току пословања; или извршио раније преузету доспјелу обавезу или регулаторну обавезу насталу прије стицања повлашћених информација; или користио повлашћене информације искључиво у поступку спајања или преузимања под условима повјерљивости.

(4) Детаљније услове у случајевима из става 3 овог члана прописује Комисија општим актом из члана 352 става 5 овог закона.

Члан 359 (Обавезе издаваоца и професионалног посредника)

(1) Издавалац хартија од вриједности којим је извршена трансакција и професионални посредник дужни су да обавијесте Комисију без одлагања о сумњивим трансакцијама и налозима за које постоје разлози за сумњу да представљају трговање на основу повлашћених информација, незаконито објављивање повлашћених информација или

манипулацију тржиштем, а најкасније наредни дан од дана сазнања или када су према околностима могли имати сазнање о овим сумњама.

(2) Садржај обавјештења ближе уређује Комисија општим актом из члана 352 става 5 овог закона.

(3) Тржишни оператори и инвестициона друштва која дјелују на мјесту трговања, као и сва лица која у оквиру свог посла договарају или извршавају трансакције, дужни су да успоставе и одржавају мјере, системе и поступке за откривање те без одлагања пријаве Комисији сумњиве налоге и трансакције (Suspicious Transaction and Order Report – STOR), укључујући њихово повлачење или измјену.

(4) Комисија општим актом из члана 352 става 5 овог закона прописује обрасце и техничка средства за подношење пријава из ставова 1 и 3 овог члана.

Члан 360

(Манипулације на тржишту и утицај на друга лица)

(1) Забрањено је манипулисати тржиштем хартија од вриједности, односно предузимати трансакције, налоге или друге поступке који одступају од прихваћених тржишних пракси, а имају за циљ или посљедицу стицање противправне имовинске користи или обмањивања учесника на тржишту, а које:

а) дају или вјероватно дају лажне или обмањујуће сигнале у погледу понуде, потражње или цијене хартије од вриједности;

б) држе или вјероватно држе цијену једне или више хартија од вриједности на неуобичајеном или вјештачком нивоу;

с) се заснивају на фиктивним поступцима или сваком другом облику обмане или преваре; или

д) укључују ширење лажних или обмањујућих информација или манипулацију референтним вриједностима.

(2) Забрањено је утицати или покушати утицати на одлуке других лица у погледу куповине или продаје хартија од вриједности на начин који ствара лажан или обмањујући утисак о тим хартијама од вриједности, а нарочито:

а) давањем лажних, двосмислених или озбиљно обмањујућих изјава, укључујући обећања, прогнозе или сличне радње упућене било којем лицу; и

б) искривљавањем или прикривањем значајних информација које лице зна или треба да зна, а које се односе на издаваоца или његове хартије од вриједности.

(3) Манипулисањем у смислу става 1 тачке д) овог члана сматра се нарочито објављивање или ширење путем медија, интернета или на други начин информација, укључујући гласине, које дају или могу дати лажне или обмањујуће сигнале у погледу понуде, потражње или цијене хартија од вриједности или могу држати цијену на неуобичајеном или вјештачком нивоу, када лице које шири информацију зна или треба да зна да је она лажна или обмањујућа.

(4) Манипулацијом се не сматра трансакција или налог који, због ниске ликвидности тржишта, може имати значајан утицај на дневну цијену или референтну вриједност, под условом да није дио обрасца поступања из члана 361 овог закона и да не постоји намјера стварања лажних или обмањујућих сигнала или одржавања цијене на неуобичајеном или вјештачком нивоу.

(5) Приликом оцјене да ли предузете радње имају обиљежја манипулације како је дефинисано ставовима од 1 до 3 овог члана, те нарочито у случајевима из члана 361 овог закона, Комисија узима у обзир све релевантне околности конкретног случаја, укључујући обим, учесталост, величину, цијену и вријеме предузетих радњи, структуру власништва и ликвидност хартије од вриједности те постојање намјере утицаја на тржиште.

(6) Берза је дужна да усклади своја правила са актом Комисије из става 7 овог члана, успостави процедуре за праћење трговања и откривање сумњивих радњи те без одгађања обавјештава Комисију о уоченим сумњама.

(7) Комисија доноси правилник о поступцима који се могу сматрати манипулацијом и другим облицима злоупотребе на тржишту с циљем њиховог откривања и спречавања којим детаљније прописује показатеље и обрасце манипулативног поступања, те утврђује квантитативне прагове, референтне периоде и друге мјерљиве критеријуме на основу којих се оцјењује да ли одређено поступање има обиљежја манипулације, у складу са ставом 4 овог члана.

Члан 361

(Привид закључења посла и недозвољени налози)

Ради спречавања манипулације на тржишту нарочито је забрањено:

а) обавити трансакцију хартијама од вриједности на начин да њеним извршењем не дође до стварне промјене власника или економске изложености, ради стварања привида закљученог посла, обима трговања или кретања цијене;

б) дати налог за куповину или продају хартија од вриједности, знајући да је дат или ће бити дат одговарајући налог за продају или куповину тих истих хартија од вриједности од истог или повезаног лица, по истој или приближно истој цијени или количини, ради стварања привида цијене, обима трговања или активног промета;

с) понављано давати налоге за куповину или продају одређених хартија од вриједности које, с обзиром на своју цијену, величину, учесталост, вријеме давања, измјене или повлачења, у правилу не доводе до извршења, већ служе томе да уношењем, измјеном или повлачењем таквих налога буде промијењена најбоља понуда или понуђена цијена на берзи или другом уређеном јавном тржишту и створени лажни или обмањујући сигнали о понуди, потражњи или цијени;

д) куповати или продавати хартије од вриједности на почетку или пред крај трговинског дана као дио понављаног обрасца трговања или у количинама или по цијенама које очигледно одступају од уобичајеног промета, када је циљ или посљедица таквог поступања значајан утицај на објављене цијене ради обмане инвеститора или стицања неправедне користи;

е) користити електронске, укључујући алгоритамске, обрасце давања налога те њиховог отказивања или измјене на начин којим се омета или одгађа рад система трговања, отежава препознавање стварних налога или се стварају лажни или обмањујући сигнали о понуди, потражњи или цијени хартија од вриједности; и

ф) стицати, одржавати или користити доминантну позицију у понуди или потражњи за одређеном хартијом од вриједности кроз понављано трговање, ако такво поступање има или може имати за посљедицу намјештање цијена или стварање других неправедних услова трговања, а нарочито када учесник током одређеног периода остварује несразмјерно висок удио у укупном обиму трговања том хартијом од вриједности или понављано утиче на распон између куповне и продајне цијене, узимајући у обзир обим, учесталост и ликвидност тржишта.

Члан 362

(Повећање и смањење цијене хартије од вриједности)

Манипулисањем се нарочито сматра спровођење низа међусобно повезаних трансакција или налога у кратком временском периоду, којима се без стварне промјене економске изложености или основних околности у вези са издаваоцем узрокује или може узроковати значајно и краткорочно одступање цијене хартије од вриједности у

односу на ниво који произлази из уобичајеног трговања, ради подстицања других инвеститора на куповину или продају те хартије од вриједности.

Члан 363 (Налози ради стицања провизије)

Професионалном посреднику који управља портфељем хартија од вриједности клијента забрањено је да продаје или даје налоге за продају, купује или даје налоге за куповину тих хартија од вриједности, искључиво с намјером стицања провизије која се наплаћује за ту услугу.

Члан 364 (Прихваћене тржишне праксе)

(1) Комисија доноси одлуку о прихваћеним тржишним праксама којом утврђује поступања која се сматрају прихваћеном тржишном праксом и не представљају манипулацију на тржишту у смислу чланова од 360 до 362 овог закона и општег акта Комисије из члана 360 става 7 овог закона.

(2) Прије доношења одлуке из става 1 овог члана Комисија прибавља мишљење берзе и спроводи јавне консултације у трајању које прописује општим актом из члана 360 става 7 овог закона, а одлуку објављује заједно са образложењем.

(3) Општи акт из става 1 овог члана нарочито садржи опис дозвољеног поступања, врсте хартија од вриједности и учесника на које се оно односи, те евентуалне квантитативне и временске границе (укључујући ограничења цијене, обима и трајања) под којима је такво поступање допуштено.

(4) Сматра се да је лице поступало у складу с прихваћеном тржишном праксом ако је трансакција, налог или други поступак у потпуности спроведен у складу са условима и ограничењима утврђеним у општем акту Комисије из става 1 овог члана, а лице на захтјев Комисије дужно је да достави податке о тој трансакцији, налозима и релевантној документацији којима се потврђује испуњеност тих услова.

(5) При успостављању и оцјени прихваћених тржишних пракси Комисија нарочито узима у обзир:

- a) степен транспарентности према тржишту;
- b) утицај на интегритет, ликвидност и ефикасност тржишта; и
- c) врсте финансијских инструмената и учесника на које се пракса односи.

(6) Комисија редовно, а најмање сваке двије године, ажурира општи акт из става 1 овог члана.

(7) При успостављању прихваћених тржишних пракси из става 1 овог члана, Комисија нарочито може разматрати поступања као што су:

- a) трговање малог обима које може утицати на цијену;
- b) трговање на почетку или крају дана;
- c) формирање цијене једном трансакцијом на неликвидном тржишту;
- d) трговање већим пакетима на тржишту са концентрисаним власништвом.

Члан 365 (Програм откупа властитих акција и стабилизација)

(1) Забране манипулације на тржишту из чланова од 360 до 363 овог закона не примјењују се на трансакције које издавалац спроводи у оквиру програма откупа властитих акција или стабилизације хартија од вриједности, ако су такве активности спроведене у складу са овим законом и општим актом Комисије из члана 360 става 7 овог закона.

(2) Општим актом из става 1 овог члана, Комисија нарочито прописује:

- a) допуштене сврхе програма откупа и стабилизације;
- b) максимално трајање програма и укупни обим откупа;
- c) ограничења цијене и волумена дневних трансакција;
- d) начин претходне и текуће објаве програма и појединачних трансакција; и
- e) посебне обавезе извјештавања према Комисији и берзи.

Члан 366 **(Накнада штете)**

(1) Лице које претрпи штету због кршења одредаба овог закона има право да захтијева накнаду штете од лица које је повреду починило, у складу са општим правилима грађанске одговорности.

(2) Овим чланом се не искључују кривичноправне и прекршајно правне мјере које се могу изрећи у складу са овим и другим законима.

ДИО ДЕВЕТИ – ЗАШТИТА ИНТЕРЕСА ИНВЕСТИТОРА И ЈАВНОСТ РАДА

ПОГЛАВЉЕ I. ИСПУЊЕЊЕ ОБАВЕЗА ПРОИСТЕКЛИХ ИЗ ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 367 **(Обезбјеђење исплате дивиденде)**

(1) Обавеза издаваоца на исплату дивиденде не може бити обезбијеђена банкарском гаранцијом или сличним облицима осигурања.

(2) Свака гаранција или осигурање плаћања будуће дивиденде је ништавно.

Члан 368 **(Обезбјеђење исплате главнице и камата)**

Обавезе издаваоца хартија од вриједности на исплату главнице и камата из дужничких хартија од вриједности могу бити обезбијеђене банкарском гаранцијом или другим осигурањем које мора обухватити обавезе по свим хартијама од вриједности исте класе.

Члан 369 **(Обезбјеђење залогом)**

(1) Обавеза издаваоца хартија од вриједности на исплату главнице и камата може бити обезбијеђена заложним правом на некретнинама или хартијама од вриједности, чија вриједност не може бити мања од укупне обавезе издаваоца из свих осигураних хартија од вриједности.

(2) Вриједност некретнина под хипотеком или заложених хартија од вриједности утврђује овлашћени судски вјештак.

ПОГЛАВЉЕ II. ОБАВЈЕШТАВАЊЕ ЈАВНОСТИ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА

Члан 370

(Обавезе објављивања издаваоца)

(1) Издавалац хартија од вриједности објављује, у складу са општим актом Комисије из става 2 овог члана, податке о хартијама од вриједности и свом финансијском пословању у:

- a) полугодишњем и годишњем извјештају о свом пословању;
- b) извјештају о догађајима који битно утичу на финансијско пословање издаваоца;
- c) проспекту сваке нове хартије од вриједности коју издаје; и
- d) извјештају о резултатима сваке нове јавне понуде хартија од вриједности.

(2) Комисија доноси правилник о објављивању информација и извјештавању на тржишту хартија од вриједности којим се уређују начин и рокови достављања података Комисији, у складу с чланом 371 овог закона.

Члан 371

(Општи принципи транспарентности и пропорционалности извјештавања)

(1) Информације и извјештаји које су издаваоци и други учесници на тржишту хартија од вриједности дужни да објављују у складу са овим законом објављују се на начин који обезбјеђује брз, поуздан и недискриминирајући приступ јавности, путем електронских медија и система који омогућавају сигурно и трајно чување и преузимање информација, у складу са општим актом Комисије из члана 370 става 2 овог закона.

(2) Комисија општим актом из члана 370 става 2 овог закона прописује рокове, учесталост, садржај, облик и техничке услове објаве периодичних финансијских извјештаја и других информација, у складу са овим законом и стандардима Европске уније, при чему посебно обезбјеђује да:

- a) рок за објаву годишњих финансијских извјештаја не буде дужи од четири мјесеца од истека пословне године;
- b) рок за објаву полугодишњих финансијских извјештаја не буде дужи од три мјесеца од истека извјештајног периода;
- c) евентуални захтјеви за објаву додатних периодичних финансијских информација, изнад годишњих и полугодишњих, не представљају несразмјеран финансијски терет, посебно за мале и средње издаваоце, те да је садржај таквих информација пропорционалан потребама улагача за доношење инвестиционих одлука.

(3) При прописивању обавеза извјештавања и објављивања, Комисија и субјекти на које се обавезе односе дужни су да воде рачуна о природи, величини и сложености издаваоца или другог учесника, како би се обезбиједила пропорционалност захтјева и избјегао несразмјеран административни и финансијски терет, уз истовремено очување одговарајућег нивоа заштите инвеститора и интегритета тржишта.

Члан 372

(Полугодишњи извјештај)

(1) Полугодишњи извјештај о пословању издаваоца обавезно садржи податке о:

- a) члановима надзорног одбора и управе и броју акција издаваоца у њиховом власништву;
- b) акционарима који посједују више од 5% (пет посто) акција с правом гласа;
- c) правним лицима у којима издавалац има више од 10% (десет посто) акција;
- d) пословним јединицама и заступништвима издаваоца;

- e) скупштини издаваоца одржаној у периоду за који се подноси извјештај;
  - f) билансу стања и билансу успјеха на крају периода;
  - g) употреби капитала прибављеног претходним издавањем хартија од вриједности путем јавне понуде;
  - h) смањењу или повећању имовине издаваоца за више од 10% (десет посто) у односу на стање из претходног извјештаја, с чињеницама које су на то утицале;
  - i) смањењу или повећању нето добити или губитка издаваоца за више од 10% (десет посто) у односу на стање из претходног извјештаја, с чињеницама које су на то утицале;
  - j) трансакцијама имовином у обиму већем од 10% (десет посто) вриједности укупне имовине издаваоца на дан трансакције;
  - k) издавању хартија од вриједности обављеном током извјештајног периода с назнаком врсте и класе хартија од вриједности; и
  - l) дивиденди и каматама по основу хартија од вриједности.
- (2) Полугодишњи извјештај одобрава надзорни одбор и доставља се акционарима на њихов захтјев.
- (3) Трошкове доставе полугодишњег извјештаја, највише до висине стварних трошкова штампања и доставе, сноси акционар.

Члан 373 **(Годишњи извјештај)**

- (1) Издавалац је дужан годишњи извјештај са садржајем у складу са овим законом и налазом ревизије да објави на начин и у року које Комисија пропише општим актом из члана 370 става 2 овог закона.
- (2) Трошкове доставе годишњег извјештаја, највише до висине стварних трошкова штампања и доставе, сноси акционар.
- (3) Издавалац је дужан да обезбиједи да годишњи извјештај, укључујући ревидиране финансијске извјештаје и извјештај управе, буде јавно доступан најмање десет година од дана објаве.
- (4) Годишњи извјештај обавезно садржи и изјаву одговорних лица издаваоца, којом потврђују да финансијски извјештаји, састављени у складу с релевантним рачуноводственим стандардима, пружају истинит и фер приказ имовине, обавеза, финансијског положаја и добити или губитка издаваоца те да извјештај управе садржи поштен преглед развоја и резултата пословања, положаја издаваоца и основних ризика и неизвјесности којима је изложен.

Члан 374 **(Догађаји који битно утичу на финансијско пословање)**

- (1) Догађаји који битно утичу на финансијско пословање су:
- a) реорганизација издаваоца и с њим повезаних лица;
  - b) одлука о издавању и свако започето, прекинуто или окончано издавање хартија од вриједности;
  - c) стицање од једног акционара више од 5% (пет посто) акција издаваоца с правом гласа;
  - d) исплате финансијских обавеза према акционарима;
  - e) одлука о сазивању скупштине акционара;
  - f) промјена ревизора;
  - g) једнократно повећање или смањење имовине издаваоца за више од 10% (десет посто); и

h) једнократна трансакција у обиму већем од 10% (десет посто) вриједности укупне имовине издаваоца.

(2) Писмени извјештај о сваком догађају из става 1 овог члана издавалац је дужан да објави без одлагања, на начин који Комисија пропише општим актом из члана 370 става 2 овог закона.

(3) Ако догађај из става 1 овог члана истовремено представља повлашћену информацију у смислу овог закона, издавалац је дужан да поступи у складу са одредбама овог закона којима се уређује трговање на основу повлашћених информација и незаконито објављивање повлашћених информација.

(4) У случају из става 3 овог члана рокови и начин објаве прописани за повлашћене информације имају предност у односу на рокове утврђене општим актом Комисије из члана 370 става 2 овог закона донесеним на основу овог члана.

Члан 375

(Хартије од вриједности увршћене у трговање)

(1) Издаваоци хартија од вриједности увршћених у котацију берзе дужни су да објављују годишње и полугодишње финансијске извјештаје те тромјесечне финансијске извјештаје када је то прописано општим актом Комисије из члана 370 става 2 овог закона у складу с чланом 371 овог закона, или правилима берзе, у електронском облику.

(2) Комисија општим актом из члана 370 става 2 овог закона ближе уређује рокове за објаву и садржај извјештаја из става 1 овог члана.

(3) Издаваоци из става 1 овог члана, чије су акције увршћене у котације на берзама држава чланица Европске уније, извјештаје о свом пословању могу објавити у складу са овим законом или прописима државе чланице Европске уније, под условом да такви прописи обезбјеђују упоредив ниво заштите инвеститора и транспарентности нивоу прописаном овим законом.

(4) Издаваоци хартија од вриједности увршћених на слободно берзанско тржиште и друго уређено јавно тржиште дужни су да берзи и другом уређеном јавном тржишту достављају полугодишње и годишње извјештаје у електронском облику.

(5) Комисија општим актом из члана 370 става 2 овог закона ближе уређује садржај и рокове за објаву извјештаја из става 4 овог члана.

(6) У случају прописивања других додатних периодичних финансијских информација, Комисија поступа у складу са одредбама члана 371 овог закона.

Члан 376

(Посебни случајеви објављивања)

(1) Издаваоци који нису отворена акционарска друштва, према одредбама овог закона, сачињавају и објављују извјештаје у складу са општим актом Комисије из члана 370 става 2 овог закона.

(2) Комисија при прописивању обавеза из овог члана води рачуна о величини, врсти и јавном значају издаваоца, ради избјегавања несразмјерног терета извјештавања.

Члан 377

(Објављивање и извјештавање професионалних посредника)

(1) Професионални посредник дужан је да Комисији доставља:

а) полугодишње и годишње извјештаје о пословању с налазом ревизије, у року од тридесет (30) дана од дана протеча рока за припрему тих извјештаја;

- b) извјештај о сваком случају када је у једном тромјесечју посредовао у куповини или продаји свих хартија од вриједности или у једнократној куповини или продаји више од 5% (пет посто) свих хартија од вриједности исте класе истог издаваоца;
  - c) податке о промјени околности које утичу на испуњавање услова за обављање послова с хартијама од вриједности, најкасније у року од осам дана од дана настанка промјена;
  - d) податке који се односе на ограничења из члана 89 овог закона и квалификоване удјеле у смислу чланова од 90 до 93 овог закона; и
  - e) друге извјештаје које пропише Комисија.
- (2) Извјештај из става 1 тачке b) овог члана обавезно се објављује на начин и у року које Комисија пропише општим актом из члана 370 става 2 овог закона и садржи назив и сједиште професионалног посредника и издаваоца, врсту, укупан број и цијену хартија од вриједности.

Члан 378

(Објављивања берзе и другог уређеног јавног тржишта)

- (1) Берза и друго уређено јавно тржиште дужни су да објављују дневне курсне листе, које садрже податке о трговини хартијама од вриједности с цијеном и количинама за све трансакције које су закључене или чије је закључење пријављено берзи или другом уређеном јавном тржишту, као и дневна, седмична, мјесечна и годишња извјештавања, у складу са општим актима Комисије.
- (2) Берза и друго уређено јавно тржиште дужни су да информишу професионалне посреднике, своје чланове, о објављеним тендер понудама за куповину хартија од вриједности и о свим догађајима који утичу на цијену хартија од вриједности.
- (3) Дневна извјештавања о закљученим трансакцијама берза и друго уређено јавно тржиште достављају професионалним посредницима, банкама депозитарима, банкама скрбницима и Регистру.
- (4) Комисија општим актом из члана 370 става 2 овог закона ближе уређује садржај и начин достављања и објављивања извјештаја из овог члана.
- (5) Берза и друго уређено јавно тржиште дужни су без накнаде да Комисији обезбиједи услове за праћење трговања у трговинском систему берзе, у стварном времену.

Члан 379

(Додатно објављивање берзе и другог уређеног јавног тржишта)

- (1) Берза и друго уређено јавно тржиште дужни су, на начин који пропише Комисија општим актом из члана 370 става 2 овог закона, да објављују и:
  - a) списак својих чланова;
  - b) списак чланова органа управљања;
  - c) списак хартија од вриједности у промету;
  - d) казне изречене својим члановима, члановима органа управљања и запосленима у вези са обављањем дјелатности.
- (2) Годишњи извјештај о пословању берзе и другог уређеног јавног тржишта доставља се Комисији и акционарима и објављује на начин и у року одређеним општим актом Комисије из члана 370 става 2 овог закона.

Члан 380

(Годишњи извјештај о пословању Регистра)

Годишњи извјештај о пословању Регистар доставља Комисији, акционарима и својим члановима и објављује на начин и у року које Комисија пропише општим актом из члана 370 става 2 овог закона.

Члан 381 (Струковна удружења)

Струковна удружења дужна су, на начин који пропише Комисија општим актом из члана 370 става 2 овог закона, да објављују:

- a) списак својих чланова;
- b) списак чланова органа управљања;
- c) правила и стандарде;
- d) казне изречене својим члановима, члановима органа управљања и запосленима.

Члан 382 (Власник хартије од вриједности и рачуна)

(1) Свако физичко или правно лице које, самостално или заједно с другим лицима која дјелују заједнички, непосредно или посредно држи акције с правом гласа издаваоца чије су акције увршћене за трговање на уређеном јавном тржишту, дужно је да обавијести издаваоца и Комисију без одлагања, а најкасније у року од четири радна дана, када, као резултат стицања или отуђења акција или других финансијских инструмената који дају право на стицање таквих акција или имају економски сличан учинак, његов удио у укупним правима гласа достигне, пређе или падне испод прага од 5% (пет посто), 10% (десет посто), 15% (петнаест посто), 20% (двадесет посто), 25% (двадесет пет посто), 30% (тридесет посто), 50% (педесет посто) или 75% (седамдесет пет посто) права гласа.

(2) При утврђивању обавезе из става 1 овог члана, у укупан број права гласа урачунавају се права гласа из акција које лице држи за свој рачун или за рачун трећих, као и права гласа која може да оствари на основу споразума, пуномоћи, финансијских инструмената или на други начин, у складу са овим законом и општим актом Комисије из члана 370 става 2 овог закона.

(3) Начин обавјештавања, садржај обавјештења, начин рачунања права гласа и дефиниција финансијских инструмената из ставова 1 и 2 овог члана прописују се општим актом Комисије из члана 370 става 2 овог закона.

(4) Издавалац је дужан, након пријема обавјештења из става 1 овог члана, без одгађања, а најкасније у роковима које пропише Комисија општим актом из члана 370 става 2 овог закона, да објави јавности информацију о настанку, промјени или престанку значајног удјела, на начин који обезбјеђује брз и недискриминирајући приступ у складу с чланом 371 овог закона.

Члан 383 (Објављивање укупног броја права гласа)

Ради израчунавања прагова за обавјештавање о већим удјелима из члана 382 овог закона, издавалац чије су акције увршћене за трговање на уређеном јавном тржишту дужан је да, на крају сваког календарског мјесеца у којем је дошло до повећања или смањења укупног броја права гласа или капитала, објави јавности укупан број права гласа и износ капитала, на начин прописан овим законом и општим актом Комисије из члана 370 става 2 овог закона.

ПОГЛАВЉЕ III. ПРОМОЦИЈА ХАРТИЈА ОД ВРИЈЕДНОСТИ

Члан 384
(Обиљежја јавне промоције)

- (1) Промоција хартија од вриједности мора садржавати назив професионалног посредника или име и презиме другог лица одговорног за тачност и потпуност информација изнесених у јавној промоцији.
- (2) Професионални посредници могу јавно износити информације о хартијама од вриједности и издаваоцима само у оквиру послова које обављају у промету хартија од вриједности.
- (3) Објављивање информација о хартијама од вриједности и издаваоцу које се обавезно достављају Комисији не сматра се јавном промоцијом.
- (4) Објављивање информација о издавању хартија од вриједности или исплаћеној дивиденди које садржи елементе подстицања куповине или продаје хартија од вриједности сматра се јавном промоцијом.
- (5) Забрањено је свако поступање којим се објављују и преносе нетачне и непотпуне информације о хартијама од вриједности и издаваоцима или се јавно нуди куповина или продаја хартија од вриједности противно овом и другим законима.

Члан 385
(Информације које се не могу објављивати у јавној промоцији)

- (1) У јавној промоцији не смију се објављивати:
  - а) непотпуне и нетачне информације о хартијама од вриједности које се нуде за куповину и продају и условима продаје и куповине;
  - б) процјене повећања вриједности и приноса од хартија од вриједности, осим хартија од вриједности с фиксним приносом утврђеним у проспекту;
  - в) јавна гаранција или информације о гаранцији на основу поређења са другим хартијама од вриједности;
  - г) подаци о недостацима професионалних посредника који учествују у сличним активностима у промету хартија од вриједности или недостацима издавалаца сличних хартија од вриједности.
- (2) Лице које поступа противно одредбама става 1 овог члана дужно је да надокнади штету проузроковану трећим лицима таквим поступањем.
- (3) Лице из члана 384 става 1 овог закона дужно је да достави Комисији све податке и публикације намијењене јавној промоцији, најкасније осам дана прије објаве.
- (4) Јавна промоција хартија од вриједности које се издају путем јавне понуде може се обављати након што Комисија одобри издавање.

ДИО ДЕСЕТИ – КАЗНЕНЕ И ПРЕКРШАЈНЕ ОДРЕДБЕ

ПОГЛАВЉЕ I. КРИВИЧНА ДЈЕЛА

Члан 386
(Неовлашћено посредовање)

- (1) Ко се без дозволе Комисије неовлашћено бави посредовањем у куповини и продаји хартија од вриједности, односно обавља послове с хартијама од вриједности из члана 80 става 1 овог закона у име или за рачун других лица, казниће се новчаном казном или казном затвора до једне године.

(2) Ако је кривичним дјелом из става 1 овог члана починилац за себе или другог прибавио имовинску корист у износу већем од 30.000,00 КМ, казниће се казном затвора до пет година.

Члан 387 **(Манипулације на тржишту)**

(1) Ко, поступајући супротно члану 360 овог закона, у намјери стицања имовинске користи за себе или другог или наношења материјалне штете другом, предузме радње, трансакције, налоге или друге поступке који:

а) дају или вјероватно дају лажне или обмањујуће сигнале у погледу понуде, потражње или цијене хартије од вриједности; или

б) држе или вјероватно држе цијену једне или више хартија од вриједности на неуобичајеном или вјештачком нивоу; или

с) се заснивају на фиктивним поступцима или другом облику обмане или преваре; или

д) укључују ширење лажних или обмањујућих информација или манипулацију референтним вриједностима;

казниће се новчаном казном или казном затвора од деведесет (90) дана до пет година.

(2) Истом казном казниће се ко, поступајући супротно члану 360 ставу 2 овог закона, утиче или покуша да утиче на одлуке других лица у погледу куповине или продаје хартија од вриједности на начин који ствара лажан или обмањујући утисак о тим хартијама од вриједности.

Члан 388 **(Навођење нетачних или непотпуних података у проспекту)**

Ко, у намјери стицања имовинске користи за себе или другог или наношења материјалне штете другом, допусти или омогући дистрибуцију проспекта који је по садржају различит од проспекта састављеног и одобреног у складу са одредбама чланова 41 и 42 овог закона, или допусти или омогући навођење у проспекту хартија од вриједности нетачних, непотпуних или обмањујућих података о битним чињеницама, казниће се новчаном казном или казном затвора од деведесет (90) дана до три године.

Члан 389 **(Злоупотреба повлашћених информација)**

Ко, поступајући супротно забранама из члана 352 овог закона, у намјери стицања имовинске користи за себе или другог или наношења материјалне штете другом:

а) користи повлашћене информације приликом непосредне или посредне куповине или продаје хартија од вриједности; или

б) открије или учини доступним повлашћене информације другом лицу, осим када се објава врши у нормалном обављању посла, професије или дужности; или

с) користи повлашћене информације приликом давања савјета, препоручивања или подстицања другог лица на стицање или отуђење хартија од вриједности, односно на отказивање или измјену налога у вези с хартијама од вриједности;

казниће се новчаном казном или казном затвора од деведесет (90) дана до пет година.

Члан 390 **(Злоупотреба положаја у Комисији)**

Члан Комисије или одговорно лице запослено у Комисији које злоупотребом положаја или информација које нису доступне другим учесницима на тржишту хартија од вриједности, омогући правном или физичком лицу стицање неосноване имовинске користи или изазове поремећаје на тржишту хартија од вриједности, казниће се за кривично дјело казном затвора од три мјесеца до пет година.

Члан 391 (Спречавање комисијског надзора)

Одговорно лице издаваоца, односно другог овлашћеног учесника на тржишту хартија од вриједности и струковног удружења, као и овлашћено физичко лице које самостално обавља послове с хартијама од вриједности у смислу овог закона, које онемогући или отежа овлашћеном лицу Комисије или другог надлежног органа надзора да изврши надзор, нарочито ускраћивањем приступа пословним књигама, документацији или информационим системима, прикривањем, уништавањем или недостављањем тражених података или давањем нетачних или непотпуних података, казниће се казном затвора до три године.

ПОГЛАВЉЕ II. ПРЕКРШАЈНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 392 (Правна лица)

(1) Новчаном казном у износу од 10.000,00 КМ до 200.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице, ако:

- a) ограничи промет или пренос хартија од вриједности супротно одредбама члана 13 овог закона;
- b) издавалац не поднесе налог, односно не обавијести Регистар у складу са одредбама члана 23 овог закона;
- c) прими уплату хартија од вриједности супротно одредбама члана 25 овог закона;
- d) ограничи издавање обвезница или изда обвезнице супротно одредбама члана 26 овог закона;
- e) издавалац објави проспекат прије него што га одобри Комисија у складу са одредбама члана 39 овог закона;
- f) издавалац сачини и дистрибуира проспекат који не садржи информације из одредаба чланова 40 и 41 овог закона;
- g) издавалац објави УРД прије одобрења Комисије супротно одредбама члана 44 овог закона;
- h) издавалац не прекине јавну понуду и не обавијести Комисију и јавност у року прописаном одредбама члана 46 става 1 овог закона;
- i) издавалац не објави измјене проспекта у року прописаном у члану 46 ставу 2 овог закона;
- j) издавалац измијењени проспекат не достави свим лицима која су извршила упис хартија од вриједности за вријеме трајања јавне понуде заједно са информацијом да имају право да откажу упис у складу са одредбама члана 46 става 3 овог закона;
- k) издавалац не изврши повраћај у складу са одредбама члана 46 става 4 овог закона;
- l) издавалац не објави проспекат за увршћење хартија од вриједности на берзу, односно друго уређено јавно тржиште у складу с чланом 47 ставом 2 овог закона;

- m) издавалац уврсти хартије од вриједности на берзу или друго уређено јавно тржиште супротно одредбама члана 47 става 3 овог закона;
- n) о издавању хартија од вриједности из члана 47 става 1 овог закона не обавијести Комисију, односно инвеститоре на начин и у року прописаним чланом 47 ставом 4 овог закона, односно чланом 47 ставом 5 овог закона;
- o) промоција јавне понуде издаваоца не садржи информацију о дану објављивања проспекта и мјестима гдје је проспект доступан инвеститорима или информације о јавној понуди издаваоца нису цјеловите, упућују на погрешне закључке или нису у сагласности с проспектом, у складу с чланом 49 ставом 2 овог закона;
- p) издавалац Комисији не достави промотивни материјал у складу с чланом 49 ставом 4 овог закона;
- q) издавалац не објави проспект, односно јавни позив на начин и у року прописаним чланом 50 овог закона;
- s) издавалац не обезбиједи јавну доступност проспекта у складу с чланом 51 ставом 1 овог закона;
- t) упис и уплата хартија од вриједности у емисији трају дуже од рока предвиђеног чланом 52 овог закона;
- u) издавалац врши упис и уплату хартија од вриједности супротно одредбама члана 53 овог закона;
- v) издавалац не поступи у складу с чланом 54 овог закона;
- z) банка депозитар не достави писани извјештај Комисији и издаваоцу у року прописаном у члану 56 ставу 1 овог закона;
- aa) не објави рјешење Комисије и извјештај у складу са одредбама члана 56 става 5 овог закона;
- bb) издавалац не поступи у складу с чланом 56 ставом 6 овог закона;
- cc) издавалац не поступи у складу с чланом 57 овог закона;
- dd) банка депозитар не поступи у складу с чланом 58 овог закона;
- ee) издавалац не поступи у року прописаном у члану 61 ставу 3 овог закона;
- ff) издавалац не поступи у складу с чланом 62 овог закона;
- gg) издавалац не поступи у року у складу с чланом 63 овог закона;
- hh) упис и уплата хартија од вриједности у емисији трају дуже од рока предвиђеног према одредбама члана 64 овог закона;
- ii) банка депозитар не поступи на начин и у року прописаним чланом 65 овог закона;
- jj) Регистар изврши пренос хартија од вриједности супротно члану 67 овог закона;
- kk) издавалац који издаје хартије од вриједности без претходног одобрења Комисије, а о издавању не обавијести Комисију у року из члана 68 става 2 овог закона;
- ll) издавалац не извијести власнике хартија од вриједности о конверзији и деноминацији хартија од вриједности, спајању и подјели акција на начин и у року прописаним чланом 71 овог закона;
- mm) приликом конверзије хартија од вриједности, спајања или подјеле акција основни капитал издаваоца се промијени, изузев у случају из члана 72 овог закона, односно приликом конверзије и деноминације хартија од вриједности, спајања и подјеле акција права власника се умање супротно члану 73 ставу 1 и ставу 3 овог закона;
- nn) издавалац не поступи у складу с чланом 74 овог закона;
- oo) издавалац приликом издавања ван Дистрикта не поступи у складу с чланом 77 овог закона;
- pp) страни издавалац издаје хартије од вриједности у Дистрикту супротно одредбама члана 78 овог закона;

гг) послови брокера инвестиционог савјетника/менаџера обављају се супротно члану 81 ставу 3 овог закона;

ss) професионални посредник врши другу дјелатност осим послова с хартијама од вриједности, супротно члану 82 ставу 5 овог закона;

tt) банка обавља послове супротно одредбама члана 83 овог закона;

uu) професионални посредник не усклађује средства у складу са одредбама члана 87 овог закона;

vv) професионални посредник обавља посредовање с хартијама од вриједности, а нема раднике у складу са одредбама члана 88 овог закона;

zz) професионални посредник поступа супротно одредбама члана 89 овог закона;

aa) професионални посредник поступа супротно одредбама члана 90 овог закона;

bbb) професионални посредник поступа супротно одредбама члана 91 става 1 овог закона;

ccc) професионални посредник на тржишту не прибави сагласност на интерне акте у складу с чланом 94 ставом 2 овог закона;

ddd) професионални посредник на тржишту не поступи у складу с чланом 94 ставом 3 овог закона;

eee) професионални посредник поступа супротно одредбама члана 95 овог закона;

fff) професионални посредник не поступи у складу са одредбама члана 96 овог закона;

ggg) професионални посредник не поступи у складу са одредбама члана 97 овог закона;

hhh) професионални посредник не поступи у складу са одредбама члана 99 овог закона;

iii) професионални посредник не поступи у складу са одредбама члана 100 овог закона;

jjj) професионални посредник не поступи у складу са одредбама члана 101 ставова 1, 3, 5 и 6 овог закона;

kkk) професионални посредник не поступи у складу са одредбама члана 103 става 1 овог закона;

lll) банка не поступи у складу са одредбама члана 103 става 3 овог закона;

mmm) професионални посредник не поступи у складу са одредбама члана 104 овог закона;

nnn) професионални посредник не изврши налоге према захтјевима, односно инструкцијама клијента и према редослиједу из књиге налога, нити клијенту изда потврду о пријему налога у складу са одредбама члана 114 ставова 3 и 4 овог закона;

ooo) професионални посредник не послује у складу са одредбама члана 115 овог закона;

ppp) професионални посредник не води књигу налога у складу са одредбама члана 116 овог закона;

qq) професионални посредник не одбије пријем налога у случајевима из члана 117 овог закона;

sss) професионални посредник не поступи у складу са одредбама члана 118 овог закона;

ttt) професионални посредник код позајмљивања хартија од вриједности поступи супротно одредбама члана 119 ставова 1, 2 и 3 овог закона;

uuu) професионални посредник не обавијести Комисију о основаној пословној јединици/подружници или правном лицу ван Босне и Херцеговине у року из члана 123 става 2 овог закона;

vvv) професионални посредник не поступи на начин и у року прописаним чланом 135 ставовима 3 и 5 овог закона;

zzz) професионални посредник дозволи обављање послова супротно одредбама члана 136 става 1 овог закона;

aaaa) професионални посредник пренесе своја овлашћења и обавезе на другог професионалног посредника супротно одредбама члана 144 овог закона;

bbbb) професионални посредник код отварања и затварања рачуна хартија од вриједности не поступи у складу са одредбама члана 145 овог закона;

cccc) професионални посредник не да предност обавезама на основу брокерских послова у складу са одредбама члана 146 овог закона;

dddd) професионални посредник омогући наплату потраживања клијента супротно одредбама члана 147 овог закона;

eeee) професионални посредник не унесе налог клијента у систем трговања уређеног јавног тржишта у складу са одредбама члана 148 овог закона;

ffff) професионални посредник располаже са средствима клијента супротно одредбама члана 149 овог закона;

gggg) професионални посредник не држи хартије од вриједности клијента у складу са одредбама члана 152 овог закона;

hhhh) професионални посредник улаже средства клијента супротно одредбама члана 153 овог закона;

iiii) професионални посредник у обављању послова инвестиционог менаџера не придржава се услова из члана 157 овог закона;

jjjj) банка скрбник располаже хартијама од вриједности и средствима супротно одредбама члана 160 овог закона;

kkkk) банка скрбник не води или не омогући Комисији увид у евиденцију коју води и не доставља Комисији податке у складу са одредбама члана 161 овог закона;

lll) новчане трансакције на основу промета хартија од вриједности не извршавају се у складу са одредбама члана 165 овог закона;

mmmm) депозитар поступи на начин супротан одредбама члана 166 овог закона;

nnnn) пружалац помоћних услуга пружа помоћне услуге из члана 172 овог закона без претходно прибављене дозволе Комисије или поступа супротно одредбама члана 173 става 3 и члана 174 овог закона;

oooo) пружалац помоћних услуга у фирми, називу, пословном имену, интернет-домену, промотивним материјалима или јавном наступу користи ознаке или изразе који упућују на то да је пружалац помоћних услуга, а не посједује дозволу Комисије, супротно члану 173 ставу 7 овог закона;

pppp) пружалац помоћних услуга не поступа савјесно и професионално, односно не поступа у најбољем интересу клијента, или клијенту прије успостављања пословног односа не учини доступним информације о услузи, накнадама/трошковима, роковима и кључним ризицима, супротно члану 177 ставовима 1 и 2 овог закона;

rrrr) пружалац помоћних услуга не успостави или не примјењује поступак пријема, евидентирања и рјешавања притужби клијената, или пружа клијенту / потенцијалном клијенту нејасне или обмањујуће информације, укључујући промотивне и маркетиншке комуникације, супротно члану 177 ставу 3 овог закона;

ssss) пружалац помоћних услуга користи назив Комисије, Дистрикта или институција Босне и Херцеговине на начин који сугерише подршку, препоруку или одобравање производа или услуге, супротно члану 177 ставу 4 овог закона;

tttt) пружалац помоћних услуга не води тачне и ажурне евиденције о налозима клијената, не обезбиједи сегрегацију клијентске виртуелне валуте или новчаних средстава клијената или користи клијентску виртуелну валуту супротно инструкцијама клијента или уговору, супротно одредбама члана 178 ставова од 1 до 4 овог закона;

uuuu) пружалац помоћних услуга не успостави план континуитета пословања и опоравка или не води евиденцију инцидената, односно не обавијести Комисију о

инциденту у складу са овим законом и општим актима Комисије, супротно одредбама члана 179 овог закона;

vvvv) пружалац помоћних услуга не поступа у складу с прописима о спречавању прања новца и финансирања тероризма у оквиру обавеза из члана 180, или не поступи по захтјеву Комисије за увид/достављање аката, процедура и евиденција у оквиру надзора, одредбама члана 180 ставова 1 и 2 и члана 181 става 1 овог закона;

zzzz) пружалац помоћних услуга пружа друге крипто-услуге под режимом помоћних услуга или прима/држи клијентска новчана средства или виртуелне валуте као депозит, односно користи их за позајмљивање или остваривање приноса супротно овом закону, супротно одредбама члана 184 ставова 1 и 3 овог закона;

aaaa) берза или друго уређено јавно тржиште поступи супротно одредбама члана 186 ставова 3 и 4 овог закона;

bbbb) берза обавља дјелатности које нису предвиђене одредбама члана 190 овог закона;

cccc) берза поступа супротно одредбама члана 191 овог закона;

dddd) берза не обезбиједи особље и услове или не организује и не спроводи надзор у складу са одредбама члана 192 овог закона;

eeee) берза организује трговање хартијама од вриједности које нису одређене њеним статутом или правилима из члана 193 става 3 овог закона;

ffff) берза не достави ревизорски извјештај Комисији у року прописаном чланом 200 ставом 3 овог закона;

ggggg) берза именује чланове надзорног одбора супротно одредбама члана 203 овог закона;

hhhhh) берза запослене и чланове органа берзе не обавијести о њиховим обавезама које се односе на чување пословне тајне у складу са одредбама члана 208 става 3 овог закона;

iiii) берза Комисији не поднесе извјештај о стицањима или отуђењима хартија од вриједности чланова управног одбора и органа који врше надзор, директора и запослених на берзи у складу са одредбама члана 208 става 4 овог закона;

jjjj) берза не објави статут и правила берзе у Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ и на интернет-страници берзе у складу са одредбама члана 211 става 3 овог закона;

kkkkk) берза уврсти у котацију хартије од вриједности супротно одредбама члана 217 става 2, члана 218 става 5 и чланова 220, 221 и 222 овог закона;

llll) берза одобри објављивање супротно одредбама члана 224 ставова 1 и 2 овог закона;

mmmmm) берза уврсти хартије од вриједности на слободно тржиште супротно одредбама члана 226 и члану 227 ставу 2 овог закона;

nnnnn) берза не достави рјешење Комисији у случају и у року из члана 232 става 2 овог закона;

oooo) берза дозволи трговање професионалном посреднику који није члан берзе или прими у чланство професионалног посредника који не испуњава услове из члана 233 ставова 3 и 4 овог закона;

ppppp) професионални посредник не поступи у складу са одредбама члановима 234 и 235 овог закона;

rrrrr) берза не обавијести Комисију и јавност у складу са одредбама члана 238 става 4 овог закона;

sssss) друго уређено јавно тржиште не објављује податке и не доставља извјештаје у складу са одредбама члана 243 овог закона;

ttttt) берза омогући трговање финансијским дериватима супротно одредбама члана 244 ставова 2, 4 и 5 овог закона;

uuuuu) ако берза не обавијести Комисију о намјери увођења финансијског деривата у року из члана 244 става 6;

vvvvv) Регистар смањи капитал испод износа одређеног у члану 288 ставу 1 и обавља послове супротно одредбама члана 288 става 2 или 3 овог закона;

zzzzz) Регистар поступа супротно одредбама члана 295 овог закона;

aaaaa) Регистар поступа супротно одредбама члана 302 става 1 овог закона;

bbbbbb) Регистар поступа супротно одредбама члана 303 овог закона;

ccccc) члан Регистра уколико поступа супротно одредбама 305 овог закона;

dddddd) Регистар поступа супротно одредбама члана 308 става 2 овог закона;

eeeeee) Регистар поступа супротно одредбама члана 309 овог закона;

ffffff) Регистар поступа супротно одредбама члана 333 овог закона;

gggggg) Регистар не обезбиједи чување података у складу са одредбама члана 334 овог закона;

hhhhhh) Регистар не учини доступним податке који се воде у Регистру у складу са одредбама члана 340 овог закона;

iiiiii) Регистар поступа супротно одредбама члана 341 ставова 1 и 2 овог закона;

jjjjjj) издавалац поступа супротно одредбама члана 341 става 3 овог закона;

kkkkkk) Регистар поступа супротно одредбама члана 342 става 2 овог закона;

llllll) Регистар поступа супротно одредбама члана 343 овог закона;

mmmmmm) издавалац поступа супротно одредбама члана 353 става 2 овог закона;

nnnnnn) издавалац поступа супротно одредбама члана 355 овог закона;

oooooo) издавалац поступа супротно одредбама члана 370 овог закона;

pppppp) издавалац поступа супротно одредбама члана 373 овог закона;

rrrrrr) берза и друго уређено јавно тржиште поступе супротно одредбама члана 378 овог закона.

(2) Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај из става 1 овог члана одговорно лице у правном лицу.

Члан 393 **(Физичка лица)**

Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 10.000,00 КМ казниће се за прекршај физичко лице, ако:

- a) поступи супротно одредбама члана 13 овог закона;
- b) послове брокера инвестиционог савјетника/менаџера обавља супротно члану 81 ставу 3 овог закона;
- c) поступи супротно одредбама члана 96 овог закона;
- d) код обављања послова с хартијама од вриједности не поступи на начин и у року прописаним чланом 96 ставом 3 овог закона;
- e) чланови надзорног одбора, управе, брокери, инвестициони менаџери и други запослени код професионалног посредника не чувају податке у складу с чланом 100 ставом 5 овог закона;
- f) обавља послове брокера и инвестиционог менаџера супротно члану 136 ставу 1 овог закона;
- g) не поступи на начин прописан чланом 195 ставом 2 овог закона;
- h) радник берзе поступи супротно одредбама члана 207 овог закона;
- i) као радник берзе, члан органа управљања и осталих органа берзе поступи супротно одредбама члана 208 овог закона;

- j) чланови органа и радници Регистра из члана 342 овог закона поступе са подацима који представљају службену тајну, супротно члану 279 овог закона;
- k) чланови Комисије, запослени и сарадници уколико поступе супротно одредбама чланова 279 и 280 овог закона;
- l) не пријаве свако стицање и отуђење хартија од вриједности у складу са одредбама члана 281 овог закона;
- m) запослени у регистру који постане члан другог органа управљања или запослен код професионалног посредника, односно издаваоца чије су хартије од вриједности уписане у Регистру, супротно одредбама члана 344 овог закона;
- n) врши послове супротно одредбама чланова 360, 361 и 362 овог закона;
- o) власник хартија од вриједности **ако** поступа супротно одредбама члана 382 овог закона;
- p) врши промоцију хартија од вриједности супротно одредбама чланова 384 и 385 овог закона.

ДИО ЈЕДАНАЕСТИ – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 394

(Континуитет правног лица, права и обавезе)

- (1) Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, основана прије ступања на снагу овог закона, наставља свој рад сагласно одредбама овог закона, без прекида правног континуитета.
- (2) Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, основана прије ступања на снагу овог закона, овлашћена је да спроведе процедуру регистрације Комисије која се успоставља по овом закону.
- (3) Комисија за хартије од вриједности Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, основана прије ступања на снагу овог закона, овлашћена је да пуноправно одлучује о свим питањима из надлежности Комисије до именовања два члана Комисије из члана 250 става 3 овог закона.
- (4) Сва имовина, права и обавезе, као и закључени уговори, започете набавке и други правни послови Комисије, настављају да важе и извршавају се у складу са законом.
- (5) До обезбјеђења средстава за финансирање рада Комисије из члана 266 става 4, све финансијске послове наставља да обавља Дирекција за финансије Брчко дистрикта БиХ у складу са одобреним буџетом.
- (6) Општи и појединачни акти Комисије донесени прије ступања на снагу овог закона усклађују се са овим законом.

Члан 395

(Започети поступци)

Поступци започети прије ступања на снагу овог закона довршиће се према прописима који су важили у вријеме покретања поступка.

Члан 396

(Усклађивање статута и општих аката Комисије)

- (1) Комисија је дужна у року од тридесет (30) дана од дана ступања на снагу овог закона да усвоји Статут усклађен са овим законом.

(2) Комисија је дужна да у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона општим актима детаљније уреди питања из свог дјелокруга прописаног овим законом, и то нарочито:

- a) Правилник о условима и начину издавања и вођења токенизованих хартија од вриједности, у складу с чланом 5 ставом 5 овог закона;
- b) Правилник о класификацији хартија од вриједности и других финансијских инструмената, у складу с чланом 7 ставом 5 овог закона;
- c) Одлуку о ограничењима промета хартијама од вриједности, у складу с чланом 13 ставом 3 овог закона;
- d) Правилник о регистру квалификованих инвеститора и одобравању статуса квалификованог инвеститора, у складу с чланом 28 ставом 3 овог закона;
- e) Правилник о условима и поступку издавања хартија од вриједности, у складу с чланом 32 ставом 7 овог закона;
- f) Правилник о садржају захтјева за издавање одобрења проспекта, у складу с чланом 36 ставом 5 овог закона;
- g) Одлуку о листи инвестиционих и додатних услуга на тржишту хартија од вриједности, у складу с чланом 80 ставом 6 овог закона;
- h) Правилник о условима и поступку издавања дозволе професионалном посреднику за обављање послова с хартијама од вриједности, у складу с чланом 82 ставом 6 овог закона;
- i) Правилник о квалификованим удјелима учесника на тржишту хартија од вриједности, у складу с чланом 90 ставом 7 овог закона;
- j) Правилник о разврставању клијената и правилима пословног понашања у пружању инвестиционих услуга, у складу с чланом 94 ставом 4 овог закона;
- k) Правилник о вођењу регистра професионалних посредника и регистра брокера, инвестиционих менаџера и инвестиционих савјетника, у складу с чланом 142 ставом 3 овог закона;
- l) Правилник о обављању послова скрбништва, у складу с чланом 158 ставом 5 овог закона;
- m) Правилник о помоћним услугама повезаним с тржиштем хартија од вриједности, у складу с чланом 174 ставом 3 овог закона;
- n) Правилник о стандардима и условима трговања хартијама од вриједности, у складу с чланом 186 ставом 7 овог закона;
- o) Правилник о условима и поступку издавања дозволе берзи и другом уређеном јавном тржишту, у складу с чланом 187 ставом 3 овог закона;
- p) Одлуку о стандардима за изразу и одобравање правила и других аката берзе или другог уређеног тржишта хартија од вриједности, у складу с чланом 211 ставом 6 овог закона;
- р) Одлуку о критеријумима и листи квалификованих уређених тржишта, у складу с чланом 219 ставом 9 овог закона;
- s) Смјернице за процјену ризика и спровођење Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности за обвезнике из надлежности Комисије за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ, у складу с чланом 269 ставом 2 овог закона;
- t) Правилник о обављању надзора над овлашћеним учесницима на тржишту хартија од вриједности, у складу с чланом 271 ставом 3 овог закона;
- u) Правилник о стандардима обављања дјелатности и организацији рада Регистра, у складу с чланом 283 ставом 4 овог закона;
- v) Правилник о условима и поступку издавања дозволе Регистру хартија од вриједности, у складу с чланом 289 ставом 4 овог закона;
- z) Правилник о интероперабилности, повезивању и повјеравању (outsourcingu) појединих дјелатности Регистра, у складу с чланом 317 ставом 6 овог закона;

- aa) Правилник о спречавању злоупотребе повлашћених информација, у складу с чланом 352 ставом 5 овог закона;
- bb) Правилник о поступцима који се могу сматрати манипулацијом и другим облицима злоупотребе на тржишту с циљем њиховог откривања и спречавања, у складу с чланом 360 ставом 7 овог закона;
- cc) Одлуку о дозвољеним тржишним праксама, у складу с чланом 364 ставом 1 овог закона;
- dd) Правилник о извјештавању и објављивању информација на тржишту хартија од вриједности, у складу с чланом 370 ставом 2 овог закона; те
- ee) друге опште акте из надлежности Комисије, ради спровођења и примјене одредаба овог закона.
- (3) До доношења аката из ставова 1 и 2 овог члана примјењиваће се постојећи општи и појединачни акти Комисије, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 397 **(Тарифа накнада)**

- (1) Комисија је дужна да донесе одлуку о тарифи накнада у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона.
- (2) До ступања на снагу нове тарифе накнада, примјењује се важећа тарифа, под условом да није у супротности са овим законом.

Члан 398 **(Усклађивање аката и пословања овлашћених учесника на тржишту)**

Учесници на тржишту хартија од вриједности дужни су да у року од шест (6) мјесеци од ступања на снагу овог закона и пратећих општих аката Комисије ускладе своје статуте, правила, опште акте, организацију и пословање са одредбама овог закона и општим актима Комисије.

Члан 399 **(Регистар хартија од вриједности и пренос послова)**

- (1) До дана успостављања Регистра сагласно одредбама овог закона, послове регистра хартија од вриједности на територији Дистрикта обавља Регистар при Комисији за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ.
- (2) Даном регистрације Регистра хартија од вриједности успостављеног сагласно одредбама овог закона, Регистар при Комисији за хартије од вриједности се укида и дужан је све евиденције, базе података, опрему, лиценце, уговоре нужне за обављање послова регистра, те започете предмете, уз пун правни континуитет уписа и аката да пренесе на Регистар успостављен сагласно одредбама овог закона.
- (3) Комисија је дужна у року од шездесет (60) дана од дана успостављања Регистра сагласно овом закону да закључи Протокол о примопредаји из става 2 овог члана и обезбиједи техничке, организационе и правне услове за несметан пренос дјелатности.

Члан 400 **(Привремена примјена правила за Регистар)**

- (1) Регистар хартија од вриједности је дужан да усвоји своје опште акте прописане овим законом и општим актима Комисије у року од деведесет (90) дана од дана почетка рада.

(2) Регистар је дужан да јавно објави дан почетка рада најкасније у року од осам дана од дана уписа у судски регистар те на адекватан начин учини доступним акте из става 1 овог члана свим заинтересованим лицима.

Члан 401 **(Чланови Комисије за хартије од вриједности)**

(1) Комисија именована прије ступања на снагу овог закона наставља рад најмање шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Комисија је дужна, у року од шест (6) мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, у складу с чланом 250 ставом 3 и чланом 251 ставом 2, да именује два (2) члана, који не морају бити држављани Босне и Херцеговине, а чији мандат траје најдуже до истека мандата тог сазива Комисије.

(3) За сваки наредни мандат Комисије који започне након истека мандата постојећег сазива, два члана Комисије из члана 250 става 3 овог закона могу бити страни држављани или држављани Босне и Херцеговине.

(4) Лица која су запослена у Комисији за хартије од вриједности Брчко дистрикта БиХ у моменту ступања на снагу овог закона настављају да раде као радници Комисије формиране по овом закону.

(5) Одредба члана 250 става 11 тачке b) овог закона не односи се на лица којима у моменту ступања на снагу овог закона траје мандат предсједника, замјеника предсједника и члана Комисије.

Члан 402 **(Стављање ван снаге ранијих прописа)**

Даном ступања на снагу овог закона ставља се ван снаге Закон о хартијама од вриједности – пречишћени текст („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 25/25).

Члан 403 **(Примјена других прописа)**

На питања која нису уређена овим законом примјењују се одредбе других закона и прописа.

Члан 404 **(Ступање на снагу)**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Број: 01-02-88-К/26
Брчко, 4. марта 2026. године

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ
Дамир Булчевић, дипл. ек.